

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

STRATEGICKÁ EVALUACE OPZ II

HODNOCENÍ PLNĚNÍ SPECIFICKÝCH CÍLŮ OPZ 2014–2018

Závěrečná zpráva

16. duben 2019

Zpracovatel:

Oddělení evaluací (802)
Ministerstvo práce a sociálních věcí
Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 1

Kontaktní osoba:

Ing. Filip Kučera
filip.kucera@mpsv.cz

Obsah

MANAŽERSKÉ SHRNU TÍ	3
1 CÍLE A METODIKA EVALUACE	12
1.1. Kontext evaluace	12
1.2. Cíle evaluace	12
1.3. Předmět evaluace	12
1.4. Evaluační otázky.....	13
1.5. Metodika evaluace.....	13
1.6. Výstupy evaluace	15
2 SOCIOEKONOMICKÝ KONTEXT OPZ	16
3 POKROK IMPLEMENTACE A VÝSLEDKY	18
3.1. Prioritní osa 1 Zaměstnanost	18
3.1.1 Investiční priorita 1.1	20
3.1.2 Investiční priorita 1.2	31
3.1.3 Investiční priorita 1.3	45
3.1.4 Investiční priorita 1.4	56
3.1.5 Investiční priorita 1.5	62
3.2. Prioritní osa 2 Sociální začleňování a boj s chudobou	71
3.2.1 Investiční priorita 2.1	74
3.2.2 Investiční priorita 2.2	86
3.2.3 Investiční priorita 2.3	95
3.3 Prioritní osa 3 Sociální inovace a mezinárodní spolupráce	104
3.3.1 Investiční priorita 3.1	104
3.4 Prioritní osa 4 Efektivní veřejná správa	114
3.4.1 Investiční priorita 4.1	114
4 ZDROJE	125

Strategická evaluace OPZ II.

Hodnocení plnění specifických cílů OPZ 2014–2018

MANAŽERSKÉ SHRUTÍ

MPSV, oddělení evaluací (802)

Praha, duben 2019

Kontext a metody

Cílem evaluace je vyhodnocení dosaženého pokroku v implementaci OPZ k 31. 12. 2018, včetně identifikace dosažených výsledků a příspěvku OPZ k výsledkům DoP, resp. Strategie Evropa 2020.

Zpracování evaluace vyplývá z Evaluačního plánu Dohody o Partnerství (DoP), přičemž má sloužit jako podklad pro zpracování Zprávy o pokroku DoP, kterou MMR-NOK předkládá Evropské komisi dle čl. 52 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 v 2019.

Hodnocení je provedeno pro jednotlivé Specifické cíle OPZ (dále SC), formulované a specifikované v OPZ v rámci popisu Investičních priorit, které mají přímou vazbu na hlavní očekávané výsledky Dohody o partnerství.

Hlavní evaluační otázky pro vyhodnocení pokroku implementace specifických cílů OPZ jsou:

- 1. Nakolik věcný a finanční pokrok v implementaci projektů odpovídá fázi realizace OPZ?**
- 2. Do jaké míry se naplnily očekávané výsledky?**

Prvním krokem řešení evaluačních otázek byla specifikace aktuální socioekonomické situace pro oblasti pokryté specifickými cíli a základní desk research informací o implementaci vč. dat z monitorovacího systému MS 2014+ a z výstupů již dokončených evaluací.

Dalším krokem bylo provedení srovnávací analýzy pro zjištění pokroku specifického cíle, tj. porovnání dosažených a cílových hodnot finančních a věcných indikátorů, které zachycují hlavní oblasti realizovaných aktivit a očekávaných výsledků daného SC. Dosažený pokrok byl posuzován s ohledem na socioekonomický vývoj a konkrétní podmínky podpory jak na straně ŘO, tak na straně příjemců. K průběžným výsledkům z analýzy byly doplněny informace od implementačních odd. MPSV (ŘO OPZ) a v návaznosti na to provedeno shrnutí získaných informací k danému SC ohledně dosaženého pokroku.

Závěrečná zpráva ke každému specifickému cíli uvádí aktuální socioekonomickou situaci, informace o revizi OPZ v roce 2018, přehled doporučení ze Strategické evaluace OPZ I., shrnutí zjištění k danému SC, zjištění k pokroku implementace (vyhlašování výzev, výběr a realizace projektů, dosažené výsledky) a zjištění a závěry z již dokončených evaluací pro oblast daného SC.

Socioekonomická situace a pokrok OPZ

Celkově je socioekonomická situace příznivá, po několik let za sebou byl zaznamenán ekonomický růst a s tím spojená klesající nezaměstnanost, vč. znevýhodněných na trhu práce (zejména mladých osob do 25 let). Obecně je příznivá situace i v sociálním začleňování, přičemž v obou oblastech již byly splněny národní cíle pro Strategii Evropa 2020. Na trhu práce však přetrvává nepříznivá situace v nedostatku zaměstnanců (a současně malého počtu nezaměstnaných uchazečů), což ovlivňuje realizaci významných projektů OPZ dvojím způsobem: jednak bylo obtížné obsadit projektové týmy a jednak je náročné do projektů získat účastníky z CS. V tomto prostředí je tak nutná větší míra flexibility, která je však zejména u projektů veřejné správy omezená. Přes ekonomický růst také přetrvávají, resp. v některých místech se prohlubují, regionální rozdíly. V těchto regionech nebo lokalitách jsou nejpalčivějšími problémy dostupnost sociálního bydlení, bezdomovectví a také osobní nadměrně zadlužení. V oblasti dalšího vzdělávání přetrvává nízká účast dospělých na vzdělávání, nesoulad kvalifikace pracovníků s požadavky zaměstnavatelů a stále naléhavější se jeví výzvy spojené s konceptem Společnost / Průmysl 4.0. To je relevantní také pro oblast sociálních inovací, pro které je stěžejní téma sociálního začleňování a aktuální problémy s financováním sociálních služeb a sociální práce a limity těchto systémů ohledně zlepšování, např. na základě zpětné vazby od klientů nebo na základě statistických analýz.

Celkově dosahuje implementace OPZ očekávaného pokroku jak v čerpání alokace, tak v dosažených výstupech a výsledcích. Finanční limity n+3, závazky výkonnostního rámce (tzv. milníky) stanovené pro rok 2018 pro všechny PO byly naplněny. Indikátory výstupů a výsledků dosáhly přiměřených hodnot ve vztahu finančním ukazatelům a k fázi realizace a charakteru projektů. OPZ je ve srovnání s ostatními operačními programy jedním z nejpokročilejších a nejméně rizikových operačních programů v ČR. V roce 2018 proběhla významná revize OPZ, která reflektovala situaci na trhu práce a ve vývoji implementace a snížila alokaci v PO 1 (IP 1.1, 1.3 a 1.4) a navýšila alokaci v PO 2 (IP 2.1 a 2.3). Nejvíce pokročilá je PO 1, a to zejména díky IP 1.1 s velkými (národními) projekty v oblasti APZ, které zahájily realizaci jako jedny z prvních projektů. Naopak systémové projekty realizované subjekty veřejné správy z IP 1.4, 2.2 a 4.1 mají pokrok nejnižší. Malý pokrok z hlediska čerpání mají také projekty CLLD (IP 2.3), které však zahájily realizaci v roce 2017, tj. o 2 roky později (polovina doby realizace oproti jiným IP).

Tabulka: Přehled IP a pokroku implementace (v mil. Kč)

Investiční priorita	Alokace	Objem vyhlášených výzev	Objem právních aktů	Objem vyúčtovaný v ŽoP
IP1.1	19 566	20 087 103%	19 086 98%	11 527 59%
IP1.2	8 488	5 930 70%	5 050 59%	2 022 24%
IP1.3	8 801	8 728 99%	6 803 77%	2 433 28%
IP1.4	3 575	3 564 100%	2 699 75%	463 13%
IP1.5	765	869 114%	831 109%	534 70%
IP2.1	9 981	12 150 122%	8 332 83%	3 560 36%
IP2.2	6 525	6 770 104%	5 359 82%	1 051 16%
IP2.3	1 735	1 817 105%	675 39%	58 3%
IP3.1	1 203	1 325 110%	731 61%	416 35%
IP4.1	4 008	4 282 107%	2 996 75%	789 20%
IP5.1	2 658	2 779 105%	2 779 105%	782 29%
Celkem	67 304	68 301 101%	55 340 82%	23 636 35%

Zdroj: *Tabulka Stav realizace OPZ*. Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 21. 1. 2019

Hlavní zjištění a závěry

PO 1 Zaměstnanost

IP 1.1 Přístup k zaměstnání pro osoby hledající zaměstnání a neaktivní osoby, včetně dlouhodobě nezaměstnaných a osob vzdálených trhu práce, také prostřednictvím místních iniciativ na podporu zaměstnanosti a mobility pracovníků

Investiční priorita 1.1 je tvořena dvěma Specifickými cíli: 1.1.1 *Zvýšit zaměstnanost podpořených osob, zejména starších, nízkokvalifikovaných a znevýhodněných* a 1.1.2 *Zvýšit zaměstnanost podpořených mladých osob prostřednictvím programu Záruky pro mládež*, které představují 47,5 % PO 1 a 28,8 % OPZ).

V projektech zaměřených především na národní nástroje APZ, dále na regionální aktivity ÚP ČR pro specifické CS, nebo na individuální přístup k CS (soutěžní projekty) bylo zatím podpořeno více než 135 tis. účastníků. Největšího pokroku bylo dosaženo v oblasti zvyšování zaměstnanosti účastníků z CS (cílová hodnota zaměstnaných účastníků byla naplněna ze 136 %), a to zásluhou především velkých národních projektů APZ (SÚPM a VPP), jejichž realizace započala již v roce 2015. V oblasti zvyšování / změny kvalifikace nezaměstnaných je pokrok nižší, když bylo dosaženo 36 % cílového hodnoty indikátoru *Účastníci, kteří získali kvalifikaci*. Dobrých výsledků je dosaženo i v integraci na trh práce znevýhodněných účastníků – cílová hodnota indikátoru je naplněna na 86 %. Obecně se předpokládá, že v oblasti zvyšování kapacit, dostupnosti a kvality APZ bylo dosaženo významného pokroku s ohledem na významné navýšení financování služeb zaměstnanosti díky PO 1 OPZ.¹ V menší míře jsou dosaženy výsledky v SC 2 zaměřeném na zaměstnanost mladých osob, a to zejména s ohledem na významně lepší socioekonomickou situaci mladých, kdy je obtížné získat do projektu účastníky, přičemž tito účastníci mají spíše horší charakteristiky. Mimo to došlo k určitému zpoždění zahájení projektů díky malým kapacitám příjemce na začátku realizace.

Dle pokroku v implementaci výzev a projektů (98 % alokováno v právních aktech, žádosti o platbu tvoří 59 % alokace, dosaženo 74 % cílového počtu účastníků), který je největší v rámci OPZ, lze očekávat, že výsledky IP 1.1 budou naplněny. Implementace IP 1.1 je v kontextu OPZ atypická v tom, že je průměrně dosahováno výrazně nižších nákladů na účastníka (míra plnění počtu účastníků je vyšší než míra čerpání alokace, přičemž v ostatních PO je to naopak), přičemž je vhodné dále analyzovat, zda to je v souladu s cíli ŘO OPZ.

IP 1.2 Rovnost žen a mužů ve všech oblastech, a to i pokud jde o přístup k zaměstnání a kariérní postup, sladění pracovního a soukromého života a podpora stejné odměny za stejnou práci

Investiční priorita 1.2 je tvořena jedním Specifickým cílem: Specifický cíl 1.2.1 *Snížit rozdíly v postavení žen a mužů na trhu práce*, přičemž tento SC představuje 20,6 % PO 1 a 12,7 % OPZ. Podpořené projekty jsou v souladu s přetrvávající situací v postavení žen a mužů na trhu práce

¹ Vzhledem k tomu, že indikátory PO 1 OPZ zatím neměří tuto oblast, nelze tento výsledek zatím jednoznačně doložit.

a ve společnosti v ČR a v souladu s očekávanými výsledky OPZ zaměřeny především na budování a provoz předškolních zařízení péče o děti (alokováno 3,9 mld. Kč, 58 %), dále na podporu rovnosti žen a mužů a realizaci genderových auditů, na systémové projekty MPSV a implementaci Vládní strategie pro rovnost žen a mužů. V rámci těchto projektů bylo dosud podpořeno 37 831 účastníků (z toho 86 % žen) a 1 296 zařízení péče o děti, přičemž tyto počty již několikrát překračují cílovou hodnotu. Na dobrý pokrok v implementaci navazuje dobrý pokrok v dosažení hlavních očekávaných výsledků, přičemž platí, že cílové hodnoty výsledkových indikátorů byly naplněny a někdy až několikanásobně překročeny. Díky financování projektů je 13 969 osob nově využívajících zařízení péče o děti předškolního věku (cíl splněn na 233 %), 1 646 osob bylo zaměstnáno po skončení své účasti (plnění na 343 %) a 826 osob bylo zaměstnáno 6 měsíců po ukončení účasti (150 % cíle). Větší počet osob bylo také zaměstnáno s využitím flexibilní formy práce (přibližně cílová hodnota). Pokrok v implementaci výzev a projektů (70 % alokace je pokryto výzvami, 59 % je alokováno v právních aktech, žádosti o platbu tvoří 24 % alokace, dosaženo 364 % cílového počtu účastníků) je pomalejší oproti průměru OPZ, nicméně celkově odpovídá současné fázi implementace OPZ. V některých oblastech jako jsou genderové audity, systémová opatření MPSV, případně projekty Úřadu vlády je pokrok nižší a je vhodné se na ně v dalším období zaměřit.

IP 1.3 Zvýšit odbornou úroveň znalostí, dovedností a kompetencí pracovníků a soulad kvalifikační úrovně pracovní síly s požadavky trhu práce

Investiční priorita 1.3 je tvořena dvěma specifickými cíli: **Specifický cíl 1.3.1 Zvýšit odbornou úroveň znalostí, dovedností a kompetencí pracovníků a soulad kvalifikační úrovně pracovní síly s požadavky trhu práce** a **Specifický cíl 1.3.2 Zvýšit adaptabilitu starších pracovníků**, přičemž tyto SC představují 21,4 % PO 1 a 13,1 % alokace OPZ.

Podpořené projekty jsou v souladu s aktuální socioekonomickou situací zaměřeny na zvyšování souladu kvalifikace s požadavky trhu práce, a to formou podnikového vzdělávání, individuálního vzdělávání prostřednictvím ÚP, podporu řízení lidských zdrojů v souladu s požadavky konceptu „Společnost 4.0“, zvyšování kvalifikace starších pracovníků a zvyšování kapacit sociálních partnerů. V rámci těchto projektů bylo dosud podpořeno 48 955 účastníků (35 % cílové hodnoty) a 5 826 (27 % cílové hodnoty) účastníků starších 54 let. Klíčový ukazatel pro výsledky v oblasti vzdělávání a zvyšování kvalifikace *Počet účastníků, kteří získali kvalifikaci po ukončení své účasti*, dosáhl hodnoty 28 575, což představuje 25 % cíle. Pokrok v implementaci výzev a projektů (100 % alokace je pokryto výzvami, 78 % je alokováno v právních aktech, žádosti o platbu tvoří 28 % alokace) odpovídá pokroku u obdobného typu projektů v jiných IP. Dosažené výsledky v zásadě odpovídají očekávání s výjimkou projektů organizačních složek státu, které oproti předpokladům nakonec předložily pouze jednu projektovou žádost v objemu 12 % alokace výzvy. Negativní vliv na dosažení cílů může mít ekonomický růst, protože ve firemním sektoru je v současné době prioritou obsadit volná místa a maximálně využít pracovní dobu na realizaci zakázek. To pak může být důvodem pro aktuálně menší zájem o projekty, odstupování od projektů a pro realizaci menších projektů.

Co se týče výsledků v rámci SC 2 *Zvýšit adaptabilitu starších pracovníků* plnění indikátoru podpořených účastníků je sice na obvyklé výši (27 %), nicméně dosud poskytnutá podpora starším pracovníkům se většinou neliší od podpory mladších zaměstnanců. Na tento fakt a také na přicházející změny na trhu práce v souvislosti s konceptem Společnost 4.0 reaguje výzva č. 17_079

Age management – chytrá změna v řízení, příležitost k růstu, která se vedle aktivit zaměřených na inovace v řízení lidských zdrojů zaměřuje na specifické aktivity podpory adaptability starších pracovníků. Obdobně také byly v nových výzvách č. 79 a 110 nastaveny podmínky, které motivují k realizaci aktivit pro starší a k zaměření na Společnost 4.0.

IP 1.4 Modernizace institucí trhu práce, jako jsou veřejné a soukromé služby zaměstnanosti a přispívání k adaptaci na potřeby trhu práce, včetně prostřednictvím opatření pro zlepšení nadnárodní mobility pracovníků a programů mobility a lepší spolupráce mezi institucemi a příslušnými zúčastněnými stranami

Investiční priorita 1.4 je tvořena dvěma Specifickými cíli: Specifický cíl 1.4.1 *Zvýšit kapacitu, komplexnost a kvalitu služeb poskytovaných institucemi veřejných služeb zaměstnanosti* a 1.4.2 *Zvýšit kvalitu systému dalšího vzdělávání*, přičemž tyto SC představují 8,7 % PO 1 a 5,3 % alokace OPZ. S ohledem na systémový charakter projektů a fázi jejich realizace nejsou zatím hlavní výsledky projektů IP 1.4 k dispozici. Jednotlivé nástroje jsou ve vývoji a k jejich finálnímu nastavení a praktickému využití dojde v závěru projektů. Pro oblast zaměstnanosti se v projektech realizuje např. systém predikcí trhu práce; metodika pro vyhodnocování účinnosti, efektivity a dopadů na CS nástrojů APZ; systém podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením na volném trhu práce; systém předvídání změn na trhu práce se změnami souvisejícími s Průmyslem 4.0. V oblasti vývoje systémů pro další vzdělávání se např. realizuje nový systém poskytovaných rekvalifikací a těsnější zapojení zaměstnavatelů do procesu dalšího vzdělávání; systém mistrovské zkoušky a mistrovských kvalifikací v ČR a ověřování začlenění Ergodiagnostických center do systému služeb zaměstnanosti pro komplexní posuzování OZP.

Pokrok v implementaci výzev a projektů (100 % alokace je pokryto výzvami, 92 % je alokováno v právních aktech v SC 1, ale jen 39 % u SC 2, žádosti o platbu tvoří 17 % alokace SC 1 a jen 4 % alokace SC 2) je, co se týče SC 1, ve srovnání s průměrnými hodnotami OPZ, resp. PO 1 pomalejší, nicméně je podobný jako u jiných SC systémového charakteru, např. u projektů PO 4. Výrazně pomalejší je pokrok projektů v SC 2 v oblasti systémů dalšího vzdělávání, přičemž potenciál dosažení očekávaných výsledků v původním rozsahu je nízký, a to i s ohledem na ukončení činnosti příjemce FDV. Projekty IP 1.4 jsou převážně realizovány MPSV nebo ÚP, přičemž charakter těchto velkých projektů způsobuje (stejně jako v jiných SC) problémy na počátku realizace s obsazením projektových týmů a realizací rozsáhlých veřejných zakázek. Dalším problémem je předložení kvalitního a realistického návrhu projektu, který by současně odpovídal prioritám ČR pro příslušnou agendu. Vzhledem k tomu, že se tyto priority v některých případech měnily, došlo buď k (opakovanému) přepracování žádostí, nebo k jejich úplnému stažení. S ohledem na výše uvedené došlo v rámci revize OPZ v roce 2018 ke snížení alokace IP 1.4, a to s platností k 24. 1. 2019 s tím, že klíčové oblasti jsou již dostatečně pokryty schválenými projekty, které zaručují, že na konci implementace OPZ budou dosaženy očekávané výsledky SC 1, případně SC 2.

IP 1.5 Zvýšit zaměstnanost podpořených mladých lidí, kteří nejsou v zaměstnání, ve vzdělání nebo v profesní přípravě v regionu NUTS II Severozápad

Investiční priorita 1.5 zahrnuje pouze jeden **Specifický cíl 1.5.1 Zvýšit zaměstnanost podpořených mladých lidí, kteří nejsou v zaměstnání, ve vzdělání nebo v profesní přípravě v regionu NUTS II**

Severozápad, přičemž tento SC představuje 1,9 % PO 1 a 1,1 % alokace OPZ. Tato podpora je realizována v kontextu celoevropské iniciativy YEI (Youth Employment Initiative) a je zaměřená jen na regiony s vyšší mírou nezaměstnanosti mladých, což je v ČR region NUTS II Severozápad (kraj Karlovarský a Ústecký), později byl do iniciativy začleněn i kraj Moravskoslezský, ve kterém přes snížení obecné míry nezaměstnanosti v roce 2017 přetrvávala na rozdíl od regionu Severozápad vyšší míra nezaměstnanosti mladých.

Inciativa YEI stanovila specifické indikátory, které sledují výsledky v oblasti zlepšení (změn) u jednotlivých účastníků, a to po ukončení účasti a po 6 měsících. Mezi hlavní výsledky například patří, zda účastníci absolvovali program YEI, zda jsou zapojeni do vzdělávání, odborné praxe apod., zda obdrželi nabídku vzdělávání nebo zaměstnání, nebo zda jsou zaměstnaní / OSVČ. S ohledem na pokročilou fázi implementace (projekty měly být původně ukončeny v r. 2018, nyní jsou některé prodlouženy do konce r. 2019) jsou dosažené výsledky uspokojivé – hodnoty většiny výsledkových indikátorů přesahují 100 % a existuje velký potenciál pro naplnění všech indikátorů při ukončení implementace. To potvrzuje pokrok v implementaci výzev i projektů: 114 % alokace je pokryto výzvami, 109 % alokace je ve schválených právních aktech, žádosti o platbu tvoří 70 % alokace SC 1 a celkový počet účastníků dosáhl 4 059, což je 130 % cílové hodnoty. V souvislosti s ekonomickým růstem, kdy skupina mladých přestala být v některých regionech fakticky relevantní cílovou skupinou, v projektech YEI v regionu Severozápad nastal problém nedostatků osob z CS, které by mohli vstoupit do projektů. Z důvodu rizika nedočerpání, byla část alokace výzvy č. 3 přesunuta do výzvy č. 91, v rámci které jsou realizovány projekty v Moravskoslezském kraji.

PO 2 Sociální začleňování a boj s chudobou

IP 2.1 Aktivní začleňování, včetně začleňování s ohledem na podporu rovných příležitostí a aktivní účast a zlepšení zaměstnatelnosti

Investiční priorita 2.1 je tvořena dvěma specifickými cíli: 2.1.1 *Zvýšit uplatnitelnost osob ohrožených sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučených ve společnosti a na trhu práce* a 2.1.2 *Rozvoj sektoru sociální ekonomiky*, které představují 55 % alokace PO 2. Očekávané výsledky byly dosud v SC 1 naplněny jen částečně, a to zejména v oblasti zaměstnávání účastníků, nebo jejich návratu do vzdělávání. Výsledky v oblasti sociálních služeb a sociální práce jsou zatím vykázané v indikátorech jen minimálně, takže je nutné ze strany ŘO intenzivněji sledovat jejich plnění, aby bylo možné tyto výsledky později vyhodnotit. Jejich nižší plnění je zejména z důvodu většího zpoždění vykazování po ukončení realizace projektových aktivit a částečně i pozdějším zahájením některých projektů kvůli prodávám při realizaci veřejných zakázek. Dle pokroku v implementaci výzev a projektů (85 % alokováno v právních aktech, žádosti o platbu tvoří 36 % alokace, dosaženo 28 % cílového počtu účastníků) lze očekávat, že výsledky SC 2.1.1 budou převážně nakonec naplněny.

V oblasti podpory sociálního podnikání (SC 2.1.2) se k hlavním dosaženým výsledkům řadí rozšířená systémová podpora sociálním podnikům (poradenství, vzdělávání, koučing, stáže, web ad.), která zajišťuje stabilní dostupnost těchto služeb v regionech, a to jak novým, tak i stávajícím sociálním podnikatelům. Dále jsou hlavním výsledkem podpory nově založené nebo rozšířené sociální podniky (realizováno 66 projektů) zaměstnávající sociálně vyloučené osoby. Je možné, že cílová hodnota 238 podpořených sociálních podniků nebude zcela naplněna, a to především kvůli vysokému

podílu žádostí, které neprošly věcným hodnocením. S tím koresponduje pokrok v implementaci: podíl objemu právních aktů na alokaci je 56 %, podíl vyúčtovaných žádostí na alokaci 25 %, cílová hodnota celkového počtu účastníků je plněna na 78 % a počet podpořených sociálních podniků na 16 %.

IP 2.2. Zlepšování přístupu k dostupným, udržitelným a vysoce kvalitním službám, včetně zdravotnictví a sociálních služeb obecného zájmu

V rámci Specifického cíle 2.2.1 *Zvýšit kvalitu a udržitelnost systému sociálních služeb, služeb pro rodiny a děti a dalších navazujících služeb podporujících sociální začleňování* a Specifického cíle 2.2.2 *Zvýšit dostupnost a efektivitu zdravotních služeb a umožnit přesun těžiště psychiatrické péče do komunity*, které tvoří 38 % alokace PO 2, nelze zatím dosažené výsledky vyhodnotit, a to s ohledem na systémový charakter projektů, u nichž se výsledky projeví až po ukončení jejich realizace.

Vyhlášené výzvy pokrývají všechny oblasti očekávaných výsledků, schválené právní akty představují 82 % alokace IP 2.2 a hodnoty závazků indikátorů převážně pokrývají stanovené cíle. Na základě výše uvedeného lze konstatovat, že přes pozdější zahájení projektů a riziko nedočerpání v SC 2.2.2 existuje vysoký potenciál naplnění plánovaných výstupů a výsledků.

IP 2.3. Strategie komunitně vedeného místního rozvoje

Investiční priorita 2.3 je tvořena specifickým cílem 2.3.1 *Zvýšit zapojení lokálních aktérů do řešení problémů nezaměstnanosti a sociálního začleňování ve venkovských oblastech*, přičemž tento specifický cíl představuje 9,5 % alokace PO 2 a 2,6 % alokace OPZ.

Hlavními dosaženými výsledky podpory Komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD) jsou: intenzivnější a širší spolupráce aktérů na území Místních akčních skupin; vyšší kapacity na plánování a koordinaci spolupráce a vyšší kapacity na realizaci aktivit ve prospěch osob z CS. Tyto výsledky byly ověřeny prostřednictvím procesu hodnocení 151 Strategii CLLD ze strany ŘO a ORP MMR s tím, že kapacity aktérů CLLD dle hodnocení dosáhly dostatečné výše na realizaci projektů v rozsahu alokace přidělené ŘO. MAS své kapacity potvrdily následným vyhlášením výzev MAS a výběrem projektů a jejich realizací: 119 MAS má pokryto výzvami 100 % alokace OPZ, 50 MAS má více než 50 % alokace na OPZ ve schválených projektech.

S ohledem na to, že realizace prvních projektů započala v lednu 2017 a většina projektů byla schválena v roce 2018, výsledky realizace projektů nelze zatím určit. Dle hodnot závazků u počtu účastníků a výsledkových indikátorů je velký potenciál pro splnění vytýčených cílů v oblastech podporovaných OPZ. Vzhledem k delšímu procesu schvalování strategií CLLD a pozdějšímu zahájení projektů je finanční objem vydaných právních aktů vůči celkové alokaci jen ve výši 39 % a objem žádostí o platbu je ve výši 3 % alokace. Na očekávané úrovni jsou dosažené hodnoty výstupových indikátorů Kapacita podpořených služeb (48 % cílové hodnoty) a Celkový počet účastníků (34 % cílové hodnoty). Podle předpokladů jsou podpořeny sociální služby a sociální práce, zaměstnanost a sociální podnikání, ve větší míře oproti předpokladům byly podpořeny kapacity zařízení péče o děti nebo vzdělávacích zařízení. Poznatky z procesní evaluace MAS a případových studií projektů ukázaly, že se podpoře CLLD z OPZ daří přispívat k budování zdrojů a kapacit ve venkovských oblastech a na malých obcích, které nejsou jinak dostatečně vybaveny k řešení problémů spojených se sociálním vyloučením.

PO 3 Sociální inovace a mezinárodní spolupráce

Investiční priorita 3.1 je tvořena **Specifickým cílem 3.1.1** *Zvýšit kvalitu a kvantitu využívání sociálních inovací a mezinárodní spolupráce v tematických oblastech OPZ*, přičemž tento specifický cíl představuje 1,8 % alokace OPZ. Dosažené výsledky odpovídají očekávání v kontextu fáze realizace IP 3.1 a inovačnímu charakteru podporovaných projektů, který zvyšuje nároky pro příjemce, ale stejně tak pro ŘO OPZ pro IP 3.1, který poskytuje žadatelům a příjemcům nadstandardní poradenství. Dokončeny byly 4 inovační projekty, cca 70 projektů na budování kapacit neziskových organizací a 18 projektů z výzvy na mezinárodní mobilitu.

Výsledky inovačních projektů jsou zejména na bázi ověření funkčnosti konkrétních nových řešení. Jednoznačně úspěšný je projekt „Rapid re-housing“, kde se podařilo ověřené řešení šířit i do dalších měst (i prostřednictvím výzvy z OPZ). Ostatní projekty přinášejí kvalitativní zlepšení na úrovni poskytovaných služeb, a tím přeneseně také zvyšují kvalitu života cílových skupiny. Jako obtížné se ukazuje zajistit přenos a šíření inovace, a to jak na další poskytovatele služeb, tak i na úroveň zadavatelů. Přes dostatečné informace o inovaci ze strany projektu nebo ŘO, zadavatelé nebo poskytovatelé nejeví zájem o inovaci jako takovou (a případně její promítnutí do systémových opatření v koncepci a financování služeb), spíše využívají jen některé jejich prvky či principy.

Pilotní realizace projektů výzvy č. 32 a její evaluace jednoznačně ukázala, že koncept mezinárodní mobility pro znevýhodněnou mládež funguje i v podmínkách ČR. S ohledem na dobrou situaci na trhu práce v ČR je vhodné tento nástroj do budoucna zacílit především na nejvíce znevýhodněné. Dále se potvrdila důležitost individuálního přístupu a cílené práce s CS. Na základě vyhodnocení výzvy byly provedeny úpravy parametrů (zejm. CS) a vyhlášena výzva navazující.

Pokrok implementace výzev, projektů a aktivit se pohybuje kolem průměru OPZ, nicméně v podílu právních aktů na alokaci je IP 3.1 podprůměrná (110 % alokace je pokryto výzvami, 61 % je alokováno v právních aktech vs. 82 % průměr OPZ, žádosti o platbu tvoří 35 % alokace IP). Výzva se zatím nejmenším dosaženým pokrokem je výzva č. 18 zaměřená na inovace ve veřejné správě, ve které se objevují obdobné problémy jako v systémových projektech IP 1.4, 2.2 a 4.1. Mezi hlavní překážky patří to, že dochází k častým změnám ve strategických rozhodnutích a že je obtížné obsadit projektové týmy. Jinak je dosažený pokrok realizace projektů podle očekávání, když bylo zpracováno a zveřejněno 151 analytických a strategických dokumentů vč. evaluačních (216 % cílové hodnoty) a celkem bylo podpořeno 1 871 účastníků, což je 48 % cílové hodnoty.

PO 4 Efektivní veřejná správa

Investiční priorita 4.1 je tvořena dvěma Specifickými cíli: **Specifický cíl 4.1.1** *Optimalizovat procesy a postupy ve veřejné správě zejména prostřednictvím posílení strategického řízení organizací, zvýšení kvality jejich fungování a snížení administrativní zátěže* a **Specifický cíl 4.1.2** *Modernizovat rozvoj a řízení lidských zdrojů ve veřejné správě*, přičemž tyto dva specifické cíle představují 6 % alokace OPZ.

S ohledem na charakter projektů realizovaných subjekty veřejné správy v SC 1 a fázi jejich realizace dosažené výsledky odpovídají očekávanému pokroku, a to v obou specifických cílech. Co se týče

dosažených výsledků dle indikátorů, jsou v SC 1 zatím jen dvě instituce (z plánovaných 678), které s podporou ESF úspěšně zavedly opatření, a to v oblasti strategického a projektového řízení a v oblasti řízení kvality. V SC 2 zatím 538 účastníků získalo kvalifikaci po ukončení účasti (3% cílového stavu) z 1 376 dosud podpořených účastníků. Pokrok implementace výzev, projektů a aktivit je pomalejší oproti průměru OPZ (107 % alokace je pokryto výzvami, 70 % je alokováno v právních aktech, žádosti o platbu tvoří 20 % alokace IP), nicméně podle tohoto ukazatele má IP 4.1 rychlejší implementaci než IP obdobného charakteru (IP 2.2 16 % a IP 1.4 13 %). Aktivity SC 1 v oblasti tvorby strategií a analytických dokumentů (těžiště SC 1) jsou realizovány podle očekávání: zatím bylo zpracováno a zveřejněno 159 analytických a strategických dokumentů vč. evaluačních (35 %)

Posun v implementaci a případné riziko nedokončení projektů v původním rozsahu je do velké míry ovlivněno tím, že typické projekty IP 4.1, tj. velké systémové projekty s velkým podílem na alokaci IP, které mají delší dobu realizace, se potýkají s většími nároky na řízení, a to především na řízení lidských zdrojů. U projektů s vysokým podílem personálních nákladů navíc míru čerpání negativně ovlivňuje stávající situace na trhu práce, na kterém je nedostatek pracovníků. Zvýšení dosažených hodnot indikátorů výsledku je proto předpokládáno až v závěrečné fázi implementace IP. Dalším aspektem je socioekonomická situace v oblasti strategického plánování a řízení v ČR, kdy poměrně časté změny v rozhodnutích gestorů daných agend znemožňují v předpokládaném časovém horizontu předkládat a realizovat projekty a využívat jejich výstupy (viz také IP. 1.4 a 2.2).

1 Cíle a metodika evaluace

1.1. Kontext evaluace

Evaluace je zpracována v návaznosti na požadavky vyplývající z Evaluačního plánu Dohody o Partnerství (DoP). Evaluace bude sloužit jako podklad pro zpracování Zprávy o pokroku 2019, kterou MMR-NOK předkládá Evropské komisi dle čl. 52 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013.

Zpráva o pokroku vyhodnocuje využití příspěvku ESIF ve dvou okamžicích během programového období, a to v letech 2017 a 2019. V roce 2017 byla v souvislosti s tvorbou Zprávy zpracována analýza socioekonomické situace a vyhodnocen pokrok při vyhlášení výzev a realizaci projektů OPZ (Strategická evaluace OPZ I.). S ohledem na ranou fázi implementace (bylo ukončeno minimum podpořených projektů) proběhlo vyhodnocení zejména relevance a pokroku v realizaci výzev a projektů, tedy potenciál pro dosažení výsledků, nikoliv výsledky samotné.

V roce 2019, kdy je implementace OPZ přibližně v polovině období, je oproti tomu kladen větší důraz na výsledky dokončených projektů, případně projektů, u kterých větší část podpořených osob ukončila účast. Dosud byla ukončena pouze menší část celkově podpořených projektů, a to převážně v průběhu roku 2018 (jedná se o projekty z výzev vyhlášených v roce 2015 a 2016).

1.2. Cíle evaluace

Účelem Evaluace je vyhodnocení dosaženého pokroku v implementaci OPZ k 31. 12. 2018 (cca po 4 letech, tj. asi v polovině období), a to včetně identifikace dosažených výsledků a příspěvku OPZ k výsledkům DoP, resp. Strategie Evropa 2020.

Evaluace posoudí pokrok při dosahování výstupů a výsledků, tedy potenciál dosažení cílů na konci implementace v r. 2023 na úrovni specifických cílů, a to ve vztahu k současné fázi implementace OP a aktuální socioekonomické situaci. Součástí evaluace může být analýza problémů a řešení u opatření, která se nedaří realizovat dle harmonogramu, nebo která jsou významná pro dosažení cílů DoP.

U všech SC budou analyzovány komentovány hodnoty výstupových a výsledkových indikátorů. U těch SC, kde jsou již dokončeny první výsledkové evaluace, bude popis dosažených výsledků doplněn závěry těchto evaluací. Dále bude vyhodnocena realizace aktivit z hlediska relevance, a to s využitím dat z MS2014+ o podpořených CS a aktualizace základních parametrů socioekonomické analýzy pro daný SC. Analýza socioekonomického kontextu bude také sloužit k vysvětlení dosažených výsledků.

1.3. Předmět evaluace

Hodnocení bude provedeno pro jednotlivé Specifické cíle OPZ, formulované a specifikované v OPZ v rámci popisu Investičních priorit, které mají přímou vazbu na hlavní očekávané výsledky Dohody o partnerství (MMR ČR 2018, s. 127). V rámci PO 1 a PO 2 byla v souladu se Specifickými doporučeními Rady identifikována prioritní témata, u kterých bude analyzován pokrok

v implementaci ve větší míře (systém služeb zaměstnanosti, vyloučené lokality a sociální bydlení, sociální podnikání a systém zdravotnických služeb).

V rámci evaluace bude vyhodnoceno plnění všech 16 specifických cílů Prioritních os 1, 2, 3 a 4 OPZ, které jsou zaměřeny na řešení problémů a potřeb v oblastech zaměstnanosti, rovných příležitostí žen a mužů, adaptability zaměstnanců a zaměstnavatelů, dalšího vzdělávání, sociálního začleňování a boje s chudobou, zefektivnění veřejné správy a veřejných služeb, mezinárodní spolupráce a sociálních inovací.²

Specifické cíle se stejnou intervencí (typem aktivit), které se liší např. jen cílovou skupinou, budou hodnoceny společně, přičemž výsledky mohou být v některých aspektech analyzovány samostatně pro každý SC. Na základě výsledků hodnocení na úrovni SC, budou zpracovány souhrnné závěry na úrovni Investiční priority.

1.4. Evaluační otázky

Implementace	
1	Nakolik věcný a finanční pokrok v implementaci projektů odpovídá fázi realizace OPZ?
Výsledky	
2	Do jaké míry se naplnily očekávané výsledky?

1.5. Metodika evaluace

Evaluační otázky mají deskriptivní a normativní charakter. Pro řešení otázek na kauzalitu, resp. hodnocení příspěvku intervencí k výsledku, není dostatečný odstup od jejich ukončení a současně nejsou k dispozici relevantní data a zdroje na realizaci výzkumu. Tento typ hodnocení bude vhodnější v závěrečné fázi realizace OPZ, kdy by již měly být data o výsledcích a dopadech k dispozici.

Deskriptivní otázky v rámci hlavní evaluační otázky budou popisovat vyhledávání výzev, výběr a schvalování projektů, jejich realizaci (finanční a věcnou) a identifikují a popíší dosažené výsledky.

V rámci normativních otázek bude provedeno vyhodnocení pokroku na základě zjištěných dat a informací, a to prostřednictvím komparace cílových hodnot se zazávkovanými a dosaženými hodnotami monitorovacích indikátorů.

Evaluace má celkem 4 fáze:

1. **Příprava:** formulace zadání – evaluačních otázek, identifikace dat a jejich zdrojů, stanovení designu a jeho pilotní ověření

² Plnění specifického cíle Prioritní osy 5 Technická pomoc není vzhledem k jeho zaměření na podporu implementace OPZ do hodnocení zahrnuto.

2. **Realizace analýz:** Analýza kvalitativních dat (OPZ, TZ SC OPZ, Výzvy, Evaluace OPZ, DoP, CSR) a kvantitativních dat (data pro OPZ z MS2014+)
3. **Realizace kvalitativního šetření:** dotazování e-mailem a rozhovory (implementační odd. ŘO OPZ, odd. metodiky a koordinace a odd. monitorování a reportingu ŘO OPZ), pro ověření správnosti dat z MS a zjištění z předešlé fáze k výstupům a výsledkům a získání podrobnějších kvalitativních informací ke zjištěním (např. pomalejší čerpání výzvy XY, specifikace dosažených výsledků).
4. **Závěrečná zpráva:** formulace závěrů na základě zjištění a návrh případných doporučení; projednání komentářů partnerů k závěrům a doporučením a jejich zpracování.

Podle zadání z MMR NOK má evaluace **posoudit dosažený pokrok k 31. 12. 2018**. S ohledem na zahájení realizace evaluace v lednu 2019 a vzhledem k tomu, že specifické sestavy MMR NOK z MS2014+ k realizaci k 31. 12. 2018 (finanční a věcné indikátory) byly zpracovány až na počátku března 2019, pro analýzu byly využity datové **sestavy generované ŘO za účelem monitoringu**. Jedná se o sestavu „Stav realizace OPZ“ generovanou za účelem sestavení měsíční monitorovací zprávy OPZ, přičemž byla využita sestava **k 21. 1. 2019**. Sestava nezahrnuje aktualizované údaje o alokacích a cílových hodnotách indikátorů v souvislosti s 2. revizí OPZ v závěru roku, protože v té době nebyly zaneseny do MS 2014+. Data generovaná k 21. 1. 2019 oproti stavu k 31. 12. 2018 zachycují větší objem schválených projektů a proplacených žádostí o platbu, nicméně vzhledem k tomu, že žádosti o platbu byly z části podány v roce 2018 a odrážejí realizaci aktivit v roce 2018 je zřejmé, že tato data zachycují stav implementace k 31. 12. 2018 přesněji.

Ještě větší zpoždění má proces validace a schvalování **hodnot monitorovacích indikátorů** vykázaných většinou v šestiměsíční periodě v monitorovacích zprávách příjemců. Proces od podání monitorovací zprávy do zobrazení hodnoty v MS totiž může trvat několik měsíců od realizace samotných aktivit, které ale přinášejí efekty na CS bezprostředně. Sestavy k monitorovacím indikátorům byly generovány z MS 2014+ ze záložky Program MI pro úroveň SC a záložky Projekty pro MI na úrovni projektů, **mezi 4. 3. až 29. 3. 2019³**. Vzniklé rozdíly v hodnotách indikátorů vzniklé posunem o cca 2 měsíce oproti 31. 12. 2019 přibližně kompenzují zpoždění v jejich vykazování. Rozdíly za dva měsíce jsou ve srovnání s přibližně 4 lety (48 měsíci) minimální (řádově jednotky %), takže neovlivňují zjištění z analýzy.

Analýza dosažených výsledků SC je provedena v několika oblastech a dílčích krocích:

1. Vyhlásování výzev a schvalování projektů

- zaměření výzev vs. očekávané výsledky SC
- finanční objem výzev vs. alokace SC
- objem schválených žádostí o dataci vs. alokace výzvy / SC
- podíl úspěšných žádostí ve výzvách

³ S ohledem na skutečnost, že sestavy z MS nebyly v některých případech generovány k jednomu okamžiku, mohou nastat rozdíly v hodnotách indikátorů, a to zejména co se týče hodnot pro úroveň projektů a hodnot pro úroveň SC. Navíc jsou s ohledem na odlišný mechanismus agregace dat u těchto dvou sestav vykazovány odlišné hodnoty i v případě, že jsou sestavy generovány současně (sestava pro úroveň projektů totiž zahrnuje delší období). S ohledem na zaměření a cíl evaluace jsou i tyto hodnoty validní a dostatečně přesné, protože umožňují vyhodnotit hlavní trendy a přínosy OPZ. S ohledem na výše uvedené by využití hodnot k jednomu určitému datu (např. k 31. 12. 2018) závěry hodnocení nezměnily.

2. Realizace projektů

- objem žádostí o platbu vs. alokace výzvy / alokace SC
- dosažené hodnoty výstupových indikátorů vs. cílové hodnoty
- struktura podpořených CS vs. socioekonomická situace / očekávané výsledky SC

3. Dosažené výsledky

- dosažené hodnoty výsledkových indikátorů vs. cílové hodnoty
- interpretace indikátorů implementačních oddělení vč. doplnění výsledků nezachycených indikátory
- výsledky a jejich interpretace dle věcných garantů SC
- výsledky dle evaluací
- závěry: shrnutí zjištění

1.6. Výstupy evaluace

Termín	Výstup
31. 1. 2019	Rámec evaluace – evaluační design
29. 3. 2019	Závěrečná zpráva evaluace (draft)
15. 4. 2019	Závěrečná zpráva evaluace (finální verze po připomínkách PSE)

2 Socioekonomický kontext OPZ

Socioekonomická situace ČR

Hospodářský růst v České republice zůstává solidní. Po výrazné expanzi v roce 2017 (4,3 %) růst reálného HDP v roce 2018 zpomalil (2,9 %). V roce 2018 byla hlavní hnací silou hospodářského růstu domácí poptávka, a to díky spotřebě domácností podporované rychlým nárůstem mezd a soukromým i veřejným investicím. Od roku 2004 se země výrazně přiblížila průměru EU. Hrubý národní důchod na osobu vzrostl mezi lety 2000 a 2017 ze 70,2 % na 82,7 % průměru EU. **Veřejné finance** jsou zdravé, ale jejich dlouhodobá udržitelnost je méně příznivá. (Evropská komise 2019, s. 3)

Další pokrok však může brzdit řada nevyřešených strukturálních nedostatků. Možnosti růstu by zlepšilo zejména **lepší zacílení investic do infrastruktury, lidského kapitálu a inovací, snížení administrativní zátěže a řešení nedostatku pracovních sil.** Zmírnění těchto problémů prostřednictvím dobře navržených strukturálních reforem by pomohlo zvýšit potenciál dlouhodobého růstu a urychlit přiblížování země k úrovni ekonomik s vyššími příjmy. **Hlavní riziko** pro malou otevřenou ekonomiku, jako je Česká republika, představuje značná **závislost na vývozu a přímých zahraničních investicích.** Odstranění nedostatků v oblasti strategických investic by mohlo zvýšit produktivitu, a tím přispět k udržitelnému růstu. (Evropská komise 2019, s. 3)

Obecně relativně nízká nerovnost a pokračující zvyšování životní úrovně zastírá prohlubující se **regionální rozdíly.** I když jsou rozdíly nižší než v některých jiných podobných zemích, příležitosti a problémy se stále koncentrují v určitých regionech.

Pokud nebudou přijata relevantní opatření na podporu **zaměstnanosti** některých nedostatečně zastoupených skupin, je prostor pro další zvyšování zaměstnanosti jen omezený. **K dosažení růstu podporujícího začlenění** je třeba věnovat zvláštní pozornost **cenově dostupné péči o děti a zacíleným aktivním politikám na trhu práce,** díky nimž si lidé dokáží najít a udržet zaměstnání, případně se do něj vrátit. (Evropská komise 2019, s. 3)

Směřováním investic do **vzdělávání a rozšiřování dovedností, domácích inovací a dopravní a digitální infrastruktury** by se posílil potenciál pro dlouhodobý růst. Ekonomika zaměřená na výrobu si vzhledem k omezením daným trhem práce a demografickou situací žádá další investice do vzdělávání a rozšiřování dovedností, aby země byla připravená na budoucí technologické změny. (Evropská komise 2019, s. 3)

Míra chudoby je sice nízká, avšak není k dispozici dostatek **cenově dostupného a kvalitního sociálního bydlení** a **vzrůstá osobní zadlužení** některých socioekonomických skupin a míra bezdomovectví. (Evropská komise 2019, s. 4)

V kombinaci s větším zaměřením na domácí inovace by se mohla zvýšit produktivita v rámci celého podnikového spektra, včetně malých a středních podniků. (Evropská komise 2019, s. 3)

Plnění Strategie Evropa 2020⁴

OPZ přispívá k naplnění zejména dvou hlavních cílů Strategie Evropa 2020, a to **cíle zvyšování zaměstnanosti a cíle snižování chudoby a sociálního vyloučení**. Od roku 2014 došlo v ČR k výraznému zlepšení naplňování cílů Strategie Evropa 2020 relevantních pro OPZ. Z níže uvedeného vyplývá, že **hlavní cíl Strategie Evropa 2020 pro oblast zaměstnanosti již byl dosažen a překročen a stejná situace je v plnění cíle v oblasti sociálního začleňování**. Dosaženy a překročeny již rovněž všechny specifické národní cíle pro oblast zaměstnanosti pro rok 2020.

Konkrétně **míra zaměstnanosti osob ve věku 20–64 let** v ČR se z hodnoty 72,5 % v roce 2014 zvýšila na 78,5 % v roce 2017. Je tak aktuálně o 3,5 p. b. vyšší než vytčený cíl pro rok 2020 (75 %) a o 6,3 p. b. vyšší než průměr v zemích EU-28. Obdobně **míra zaměstnanosti žen ve věku 20–64** v ČR vzrostla z hodnoty 64,7 % v roce 2014 na 70,5 % v roce 2017. Je tak aktuálně o 5 p. b. vyšší než specifický národní cíl pro rok 2020 (65 %) a o 4 p. b. vyšší než průměr v zemích EU-28. Ještě vyšší nárůst vykazala i **míra zaměstnanosti starších osob ve věku 55–64**, která v ČR vzrostla z hodnoty 54 % v roce 2014 na 62,1 %, tj. o plných 8,1 p. b. Je tak aktuálně o 7,1 p. b. vyšší než specifický národní cíl pro rok 2020 (55 %) a o 5 p. b. vyšší než průměr v zemích EU-28.

Míra nezaměstnanosti mladých lidí ve věku 15–24 let v ČR mezi lety 2014–2017 klesla z 15,9 % na 7,9 %, tj. prakticky na polovinu a aktuálně je druhá nejnižší v EU-28. **Míra nezaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací (ISCED 0-2)** v ČR klesla v roce 2017 na hodnotu 13,1 %, aktuálně je tak o 5,7 p. b. nižší než specifický národní cíl pro rok 2020 (18,8 %) a o 1,7 p. b. nižší než průměr EU-28.

Pokud se týká národního **cíle ČR pro oblast sociálního začleňování a snižování chudoby**: „*Udržet hranici počtu osob ohrožených chudobou materiální deprivací nebo žijících v domácnostech bez zaměstnané osoby do roku 2020 oproti roku 2008. ČR však současně vyvine úsilí vedoucí ke snížení počtu osob ohrožených chudobou, materiální deprivací nebo žijících v domácnostech bez zaměstnané osoby o 30000 osob.*“, také tento národní cíl již byl v roce 2017 dosažen. V roce 2017 bylo v ČR 1 375 000 osob ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením (oproti 1 566 000 osobám v roce 2008). V porovnání s aktuálním počtem uchazečů o zaměstnání (263 608 osob k 31. 3. 2018) však absolutní počet osob ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením představuje vysoké číslo, k jehož dalšímu snížení by měly pomoci prostředky přesouvané do prioritní osy 2 OPZ.

⁴ Zpracováno dle *Návrhu 2. revize OPZ 2014–2020: Materiál ke schválení MV OPZ*. Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 9. 11. 2018.

3 Pokrok implementace a výsledky

3.1. Prioritní osa 1 Zaměstnanost

Úvod

Situace na trhu práce

Situace na trhu práce je z pohledu uchazečů o zaměstnání nebo zaměstnanců aktuálně velmi dobrá, nicméně velkým problémem se současně stal nedostatek pracovních sil a přetrvávající regionální problémy. V roce 2018 došlo ke zlepšení ve všech ukazatelích plnění cíle Strategie Evropa 2020 pro oblast zaměstnanosti a boje s chudobou a tyto cíle byly dosaženy a překročeny.

Míra zaměstnanosti se v průběhu posledních sedmi let trvale zvyšovala a ve třetím čtvrtletí 2018 dosáhla 80 %. Nižší je míra zaměstnanosti u pracovníků s nízkou kvalifikací, žen s malými dětmi, osob se zdravotním postižením a starších věkových skupin. Míra zaměstnanosti žen, které vykonávají většinu pečovatelských povinností, byla v roce 2017 nižší (70,5 %) než u mužů (86,3 %). Míra zaměstnanosti osob s nízkou kvalifikací na trhu práce od přistoupení k EU stagnuje. Dosahuje přibližně 30 %, a je tedy zhruba 50 p. b. pod českým průměrem. Míra zaměstnanosti osob ve věku 55–64 let činila 62,2 %, což je o 24,6 p. b. méně než u pracovníků ve věku 25–54 let. Rozdíl v míře zaměstnanosti osob se zdravotním postižením je rovněž vysoký (Evropská komise 2019, s. 8–9, s. 28–29).

Míra nezaměstnanosti klesla v roce 2017 na rekordně nízkou úroveň 2,9 % a ve čtvrtém čtvrtletí 2018 dosáhla 2,1 %, již druhým rokem tedy byla nejnižší v EU.

V poslední době se zlepšila také nezaměstnanost mladých lidí (5,3 % ve čtvrtém čtvrtletí 2018) a dlouhodobá nezaměstnanost (0,7 % ve třetím čtvrtletí 2018). Jelikož ekonomika se blíží plné zaměstnanosti, nedostatek pracovních sil začíná být naléhavější, což po několika letech pomalejšího růstu podněcuje zvyšování mezd.

Kromě toho, že není dostatečně využíván potenciál žen na trhu práce, socioekonomické faktory brání ve vstupu na trh práce i dalším skupinám (lidem s nízkou kvalifikací, starším lidem a osobám se zdravotním postižením), přičemž prostor pro zlepšení je rovněž v adekvátním zacílení aktivní politiky zaměstnanosti.

Revize OPZ IP 1.1, 1.4 a 1.5

V rámci první revize OPZ (návrh z 1. 10. 2017) byla provedena změna nastavení **IP 1.5** (YEI) – byl doplněn kraj Moravskoslezský. Důvodem bylo „vyčerpání“ cílové skupiny v regionu Severozápad a zajištění souladu OPZ s vládní strategií RESTART, která akcentuje restrukturalizaci a rozvoj i Moravskoslezského kraje. V rámci druhé revize OPZ z 7. 11. 2018 bylo přesunuto z PO 1 do PO 2 celkem 34 176 tis. EUR, což představuje celkem 880 mil. Kč. V rámci **IP 1.1** došlo ke snížení alokace o 380 mil. Kč, a to především v souvislosti s ekonomickým růstem a celkově vyšší zaměstnaností, která se projevila i na vyšší zaměstnanosti specifických cílových skupin, jako jsou osoby mladší, starší,

osoby se základním vzděláním nebo osoby se znevýhodněním. V některých regionech byla cílová skupina mladých do 30 let natolik obtížně dostupná, že to některé příjemce vedlo k odstoupení od realizace projektu (z důvodu významného rizika nenaplnění indikátorů). Tyto prostředky byly přesunuty z výzev č. 123 (bezplatné praxe pro mladé), 45 (ITI) a 46 (IPRÚ), které zaznamenaly pomalejší tempo čerpání, právě v souvislosti s ekonomickým růstem, úbytkem CS a v případě ITI/IPRÚ i dlouhým procesem schvalování strategií. Dalším faktorem byla nutnost zkrátit realizaci některých projektů do 30. 6. 2022 z důvodu včasného zahájení projektů nového programového období (viz tzv. pravidlo závazku n+2). Z toho vyplývá očekávané nedočerpání alokace na regionální individuální projekty výzvy pro ÚP ČR č. 10, dále zrušení plánované soutěžní výzvy č. 106 a jako kompenzace posílení výzvy č. 90 na podporu soutěžních projektů v oblasti zaměstnanosti.

V IP 1.4 docházelo jednak ke zpoždění v předkládání projektových záměrů a zahajování realizace projektů (v pololetí 2017 činil objem právních aktů 41 % alokace a v žádostech o platby bylo vyúčtováno 1 % alokace), ale také k výraznému snížení predikcí čerpání a vyššímu riziku nedočerpání alokace. S ohledem na výše uvedené byl dne 28. 9. 2017 proveden přesun prostředků z IP 1.4 do IP 1.1 – z IP 1.4 byla přesunuta do IP 1.1 částka ve výši 71 202 311 EUR.

Plánované čerpání v IP 1.4 zpomaluje zpoždění ve vyhlašování veřejných zakázek, částečně se též projevila neúplná obsazenost v projektech zaměřených na rozvoj služeb zaměstnanosti. V oblasti dalšího vzdělávání patří mezi příčiny pomalého čerpání zejména velmi dlouhá časová náročnost přípravy systémových projektů některých příjemců spolu s jejich nedostatečným personálním zajištěním. V IP 1.4 nebyl indikován další potenciál pro přípravu nových projektových záměrů, takže volné finanční prostředky v IP 1.4 nemohly být vyčerpány. Proto bylo nutné přesunout část alokace do IP 1.1 na řešení problémů v regionech, které se i přes rekordně nízkou míru nezaměstnanosti v ČR potýkají s problémy u specifických cílových skupin.

Aktuálně je v rámci IP 1.4 realizováno 6 systémových projektů zaměřených na zlepšení kvality služeb zaměstnanosti a 5 projektů v oblasti dalšího vzdělávání. Další 2 projekty (Ergodiagnostická centra v komplexním posuzování osob se zdravotním postižením a Kompetence 4.0) jsou aktuálně ve schvalovacím procesu. Výše uvedené projekty mají potenciál dostatečně pokrýt stěžejní témata v oblasti modernizace institucí trhu práce (podrobnosti o projektech viz Příloha 2).

Doporučení ze Strategické evaluace OPZ I. pro IP 1.1 a 1.5

Pro IP 1.1 byla v březnu 2017 v rámci Strategické evaluace OPZ I. formulována čtyři doporučení, která refletovala ekonomický růst a výrazné zlepšení situace na trhu práce. Intervence měly být více zacíleny na specifické cílové skupiny, jejichž situace se zlepšovala nejméně, a měly být realizovány specifické aktivity pro tyto CS. Na realizaci výše uvedených intervencí byly např. zaměřeny výzvy č. 68 a 75 a projekt Vzdělávání a dovednosti pro trh práce II.

V projektech, zaměřujících se na podporu mladých osob (IP 1.1 SC 2 společně s IP 1.5, která má shodný specifický cíl), měla být soustředěna větší pozornost na získávání CS, a to například intenzivnější spoluprací projektových pracovníků s oddělením zprostředkování a poradenství ÚP ČR pro zajištění větší informovanosti UoZ o projektech, intenzivnější spoluprací ÚP ČR s radnicemi a sociálními pracovníky obcí nebo intenzivnější propagací projektů v rámci jiných relevantních projektů.

3.1.1 Investiční priorita 1.1

Investiční priorita 1.1 Přístup k zaměstnání pro osoby hledající zaměstnání a neaktivní osoby, včetně dlouhodobě nezaměstnaných a osob vzdálených trhu práce, také prostřednictvím místních iniciativ na podporu zaměstnanosti a mobility pracovníků

Specifický cíl 1.1.1 Zvýšit zaměstnanost podpořených osob, zejména starších, nízkokvalifikovaných a znevýhodněných

Specifický cíl 1.1.2 Zvýšit zaměstnanost podpořených mladých osob prostřednictvím programu Záruky pro mládež

Shrnutí

Investiční priorita 1.1 je tvořena dvěma specifickými cíli: 1.1.1 *Zvýšit zaměstnanost podpořených osob, zejména starších, nízkokvalifikovaných a znevýhodněných* a 1.1.2 *Zvýšit zaměstnanost podpořených mladých osob prostřednictvím programu Záruky pro mládež*, které představují 47,5 % PO 1 a 28,8 % OPZ.

V projektech zaměřených především na národní nástroje APZ, dále na regionální aktivity ÚP ČR pro specifické CS, nebo na individuální přístup k CS (soutěžní projekty) bylo zatím podpořeno více než 135 tis. účastníků. Největšího pokroku bylo dosaženo v oblasti zvyšování zaměstnanosti účastníků z CS (cílová hodnota zaměstnaných účastníků byla naplněna ze 136 %), a to zásluhou především velkých národních projektů APZ (SÚPM a VPP), jejichž realizace započala již v roce 2015. V oblasti zvyšování / změny kvalifikace nezaměstnaných je pokrok nižší, když bylo dosaženo 36 % cílové hodnoty indikátoru *Účastníci, kteří získali kvalifikaci*. Dobrých výsledků je dosaženo i v integraci na trh práce znevýhodněných účastníků – cílová hodnota indikátoru je naplněna na 86 %. Obecně se předpokládá, že v oblasti zvyšování kapacit, dostupnosti a kvality APZ bylo dosaženo významného pokroku s ohledem na výrazné navýšení financování služeb zaměstnanosti díky PO 1 OPZ.⁵ V menší míře jsou dosaženy výsledky v SC 2 zaměřeném na zaměstnanost mladých osob, a to zejména s ohledem na významně lepší socioekonomickou situaci mladých, kdy je obtížné získat do projektu účastníky, přičemž tito účastníci mají spíše horší charakteristiky. Mimo to došlo k určitému zpoždění zahájení projektů díky malým kapacitám příjemce na začátku realizace.

Dle pokroku v implementaci výzev a projektů (98 % alokováno v právních aktech, žádosti o platbu tvoří 59 % alokace, dosaženo 74 % cílového počtu účastníků), který je největší v rámci OPZ, lze očekávat, že výsledky IP 1.1 budou naplněny. Implementace IP 1.1 je v kontextu OPZ atypická v tom, že je průměrně dosahováno výrazně nižších nákladů na účastníka (míra plnění počtu účastníků je vyšší než míra čerpání alokace, přičemž v ostatních PO je to naopak).

⁵ Vzhledem k tomu, že indikátory PO 1 OPZ zatím neměří tuto oblast, nelze tento výsledek zatím jednoznačně doložit.

Pokrok v implementaci

EQ 1 Nakolik věcný a finanční pokrok v implementaci projektů odpovídá fázi realizace OPZ?

Z hlediska alokace je IP 1.1 největší v rámci PO 1 i celého OPZ. Alokace IP 1.1 činí 19,6 mil. Kč (**47,5 % PO 1; 28,8 % OPZ**), z toho na SC 1.1.1 připadá 18 196 mil. Kč (93 % IP) a na SC 1.1.2 připadá 1 370 mil. Kč (7 % IP). V rámci IP 1.1 bylo vyhlášeno **13 výzev v objemu 103 % alokace**. **Právní akty** byly uzavřeny v objemu **98 % alokace**, což je více než dvojnásobek IP 1.2 a 1.3. Podle **čerpání** (objem vyúčtovaných žádostí o platbu) je IP 1.1 úspěšná, když využila **59 % alokace** (průměr OPZ je 34 %). Z hlediska počtu podpořených účastníků je IP 1.1 se 78 % cílové hodnoty také nadprůměrná (průměr za OPZ je 48 % a za PO 1 je 62 %).

Většina výzev z IP 1.1 byla vyhlášena v rámci SC 1.1.1. V rámci SC 1.1.2 byla vyhlášena pouze jedna výzva, Záruky pro mládež. Při detailnějším pohledu bylo čerpání u některých výzev v prvních fázích realizace pomalejší. Jako hlavní důvody řídicí orgán nejčastěji zmiňoval nízkou nezaměstnanost v ČR (např. projekty APZ), ekonomický růst a zpoždění realizace projektů vlivem podstatných změn v oblasti veřejných zakázek (například docházelo k výrazným zpožděním, kdy příjemce rušil plánovaná výběrová řízení na dodavatele části služeb). Na základě vyhodnocení této situace byly projekty v některých výzvách prodlouženy. Dále byla zmiňována nižší míra zájmu ze strany potenciálních žadatelů (integrované nástroje) s obavami z nenaplnění závazných indikátorů z důvodu nízké míry nezaměstnanosti.

Tabulka 1: Alokace, objem a % právních aktů a žádostí o platbu (SC 1.1.1 a 1.1.2)

SC (IP)	Alokace SC (IP) mil. CZK	Objem právních aktů mil. CZK	Objem právních aktů/celková částka alokace SC (IP)	Objem vyúčtovaných žádostí o platbu mil. CZK	Objem vyúčtovaných žádostí/celková částka alokace SC (IP)
SC 1.1.1	18 196	17 900	95 %	10 996	59 %
SC 1.1.2	1 370	1 186	59 %	531	40 %
IP 1.1	19 566	19 086	98 %	11 527	59 %

Zdroj: *Tabulka Stav realizace OPZ*. Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 21. 1. 2019.

Implementace výzev SC 1.1.1

Většina výzev byla vyhlášena v zásadě dle záměru ŘO v SRP, většinou s nejvíce jednoměsíčním zpožděním. Přesto došlo k odchýlkám, a to v případě výzvy č. 1 na nástroje APZ bylo zpoždění téměř 3 měsíce a vyhlášení výzvy č. 55 na pakty zaměstnanosti bylo o více než 4 měsíce dříve oproti záměru v SRP.

U otevřených (soutěžních) výzev v rámci SC 1.1.1 vznikl vysoký převis žádostí. Zatímco u uzavřených výzev podíl schválených žádostí dosahuje až 100 % (viz výzva č. 15_007 Nástroje APZ), tak u soutěžních výzev je míra úspěšnosti výrazně nižší, 10–45 %. V průměru je podíl počtu schválených žádostí za SC 1.1.1 32 %, což reprezentuje 68 % alokace v rámci SC. Nejvyšší převis žádostí byl v prvních soutěžních výzvách, postupně docházelo i na základě přijatých opatření ŘO (např. větší zacílení) k poklesu neúspěšnosti žádostí. Například u první otevřené soutěžní výzvy č. 40

byla míra převisu vysoká (13 % úspěšných žádostí), což představuje nadměrnou administrativní zátěž. U této výzvy byla výjimečně velká poptávka zejména proto, že se jednalo o první výzvu v OPZ po delší prodlevě financování z ESF po ukončení OP LZZ.

Nižší úspěšnost žádostí je typická pro všechny soutěžní výzvy napříč OPZ. Na jednu stranu je určitý převis žádoucích, protože umožňuje vybrat co nejkvalitnější projekty, na druhou stranu to má své limity z hlediska hospodárnosti (např. v situaci, kdy je na 1 úspěšnou žádost nutné administrovat proces posouzení u 8 žádostí, čímž jsou generované vysoké náklady na 1 PA). V tomto kontextu je vhodné nastavit žádoucí optimální míru úspěšnosti žádostí a nastavení a průběh výzvy na základě toho řídit.

Odlíšnost průběhu realizace projektů ve výzvách je patrná z míry čerpání, které je v SC 1.1.1 60 % (pro IP 1.1 je 59 %). Nejvyšší míry čerpání dosahují národní projekty ÚP ČR v uzavřených výzvách (68 % – 93 %), nejvíce naopak zaostávají výzvy zaměřené na specifické CS (16 % – 36 %), a především pak výzvy zaměřené na integrované přístupy (do 10 %).

Podobný vývoj lze na úrovni výzev sledovat i podle indikátoru 60000 **Počet podpořených účastníků (pro SC 1.1.1 je míra plnění 75 %, pro IP 1.1 je to 74 %).** Nejhorších výsledků v plnění závazků (obdobně jako u čerpání) dosáhly výzvy č. 45 a 46 zaměřené na integrované přístupy a výzvy č. 10 a 68, u nichž je míra naplnění závazků projektů na úrovni 7 % – 39 %. Navíc v případě výzvy č. 46 zatím míra naplnění cíle Výzvy⁶ závazky dosáhla pouze 53 % (u výzvy č. 45 je to 72 % a u výzvy č. 10 činí 89 %). U těchto výzev existuje v souvislosti se zkrácením původní doby realizace většiny projektů o jeden rok riziko nevyčerpání alokace a nižšího než očekávaného příspěvku k plnění specifického cíle, ve smyslu příspěvku k naplnění celkové cílové hodnoty indikátoru 60000 Celkový počet účastníků pro IP 1.1.

Oproti ostatním IP (a PO) je u většiny výzev z IP 1.1 míra **plnění indikátoru 60000 vyšší než míra čerpání** (v průměru za IP o 19 p. b.). Největší rozdíl (36 p. b.) je u uzavřené výzvy č. 40, což znamená, že v rámci projektů bylo dosaženo výrazně nižších nákladů na účastníka ve srovnání s hodnotou plánovanou při stanovování hodnot indikátorů z úrovně ŘO OPZ (62 640 Kč vs. cíl OPZ 90 000 Kč). Tím došlo k úsporám při realizaci, nicméně z dostupných dat není jednoznačné, zda byla zachována kvalita a rozsah služeb dle potřeb klientů, a došlo tedy k zefektivnění aktivit, či nikoliv. Podrobnější údaje k jednotlivým výzvám jsou uvedeny v Tabulce č. 2.

Implementace SC 1.1.2 Záruky pro mladé

Pro naplnění SC 1.1.2 *Zvýšit zaměstnanost podpořených mladých osob prostřednictvím programu Záruky pro mládež* byla vyhlášena jedna Výzva č. 4 *Záruky pro mladé*, v rámci které bylo schváleno a realizováno 11 projektů zaměřených na podporu zaměstnanosti, případně návratu do vzdělávání mladých lidí se znevýhodněním. Alokace SC 1.1.2 / Výzvy č. 4 byla v roce 2017 v rámci 1. revize OPZ navýšena na 1 339 mil. Kč.

⁶ Cílová hodnota indikátoru 60000 pro Výzvu byla za účelem analýzy určena dle cílové hodnoty SC 1.1.1, kde cílová hodnoty (CH) Výzvy tvoří stejný podíl cílové hodnoty SC jako je podíl výzvy na alokaci SC. Je zřejmé, že u některých výzev je charakter intervencí odlišný vč. nákladů na podpořenou osobu, nicméně pro orientační porovnání a identifikaci extrémních hodnot takto stanovena CH Výzvy postačuje.

Finanční objem uzavřených právních aktů představuje **88 % alokace** SC 1.1.2, přičemž zatím nedošlo k připravovanému navýšení objemu právních aktů v návaznosti na zvýšení alokace, po kterém bude míra vyčerpání alokace SC právními akty vyšší.

Pokrok realizace projektů z hlediska čerpání i počtu podpořených osob je výrazně menší než v SC 1.1.1, což kromě výše uvedeného navýšení alokace SC souvisí s výrazně lepší situací osob ve věku do 25 (29) let na trhu práce díky ekonomickému růstu. V rámci SC 1.1.2 je **alokace vyčerpána ze 40 %**, což je o 20 p. b. nižší hodnota než má SC 1.1.1. **Celkový počet účastníků** podle dosažené hodnoty indikátoru 60000 **je na úrovni 49 % cílové hodnoty**, což je o 26 p. b. méně, než je hodnota pro SC 1.1.1. Cíl indikátoru 60000 stanovený pro SC 1.1.2 na úrovni 8 847 účastníků by měl být dosažen, vzhledem k tomu, že **závazky příjemců tvoří 98 % cílové hodnoty** SC 1.1.2.

V kontextu dlouhodobě zlepšené situace osob ve věku do 25 (29) let je pro dosažení cílů projektů a SC nutné v rámci projektů realizovat doporučení ŘO (např. ze Strategické evaluace I.), a to jednak ohledně přístupu k zapojování CS a jednak ohledně adaptace aktivit na jejich potřeby s tím, že je stále větší podíl těch s největšími problémy.

Pokrok v realizaci podpořených projektů byl především u Krajských poboček ÚP ČR nižší, než bylo očekáváno. Hlavním důvodem bylo pozdější předložení žádostí o podporu. Velký vliv mělo také nedostatečné zajištění personálních kapacit projektových týmů na začátku realizace projektů zapříčiněné nutností realizovat výběrová řízení dle zákona o státní službě. Realizaci projektů však nejvíce komplikovala situace na trhu práce, která prošla od roku 2012 zásadní změnou, míra nezaměstnanosti (včetně míry nezaměstnanosti mladých osob) výrazně poklesla a příjemci obtížněji získávali cílovou skupinu a naplňovali výsledkové indikátory.

Tabulka 2: Přehled výzev IP 1.1 (SC 1.1.1 a 1.1.2)

Kód výzvy	Výzva	Alokace výzvy (mil. CZK)	Podíl na S C (IP)	Datum vyhlášení výzvy	Počet právních aktů	Objem právních aktů (mil. CZK)	Vyčerpání alokace právními akty	Míra úspěšnosti žádostí
15_001	Nástroje APZ	4 011	22,0 %	27. 7. 2015	1	4 011	100 %	100 %
15_010	Realizace projektů zaměřených na řešení specifických problémů na regionální úrovni pomocí kombinace nástrojů APZ	3 148	17,3 %	1. 7. 2015	41	2 896	92 %	98 %
15_040	Podpora zaměstnanosti cílových skupin	297	1,6 %	20. 11. 2015	61	275	92 %	13 %
15_121	Nástroje APZ II	8 702	47,8 %	31. 8. 2015	4	8 698	100 %	100 %
15_123	Zvýšení zaměstnatelnosti cílových skupin na trhu práce	880	4,8 %	31. 8. 2015	5	612	70 %	83 %
16_045	Integrované územní investice (ITI)	405	2,2 %	31. 3. 2016	20	262	65 %	63 %
16_046	Integrovaný plán rozvoje území (IPRÚ)	276	1,5 %	31. 3. 2016	14	133	48 %	61 %
16_053	Specifická výzva na vybrané cílové skupiny	189	1,0 %	29. 5. 2016	46	188	99 %	24 %

16_055	Cílená výzva na regionální projekty paktů zaměstnanosti v partnerství s Úřadem práce ČR	112	0,6 %	17. 4. 2016	12	107	96 %	75 %
16_068 ⁷	Podpora zaměstnanosti cílových skupin	300	1,6 %	30. 11. 2016	77	319	106 %	41 %
17_075	Podpora zaměstnanosti cílových skupin znevýhodněných na trhu práce	298	1,6 %	27. 9. 2017	68	286	96 %	41 %
17_084	Cílená výzva na regionální projekty paktů zaměstnanosti v partnerství s Úřadem práce ČR II.	130	0,7 %	8. 1. 2018	14	113	87 %	100 %
Celkem SC 1		18 748	103%		363	17 900	98 %	32 %
15_004	Záruky pro mladé	1 339	97,7 %	8. 6. 2015	11	1 185	86 %	85 %
Celkem SC 2		1 339	7 %		11	1 185	86 %	85 %
Celkem IP 1.1.		20 087	48 %		374	19 086	95 %	32 %

Zdroj: *Tabulka Stav realizace OPZ*. Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 21. 1. 2019.

Struktura účastníků SC 1.1.1

Z hlediska zastoupení žen a mužů mezi účastníky mírně převažují ženy. Z celkového počtu 128 293 účastníků bylo 56 % žen. Z hlediska postavení na trhu práce bylo podpořeno 122 145 nezaměstnaných osob, vč. dlouhodobě nezaměstnaných (95 % účastníků). Tento ukazatel je z hlediska cílové hodnoty OP naplněn ze 74 %. Dlouhodobě nezaměstnaných bylo podpořeno celkem 53 295, což je 44 % všech podpořených. Neaktivních účastníků bylo 3 687, tj. 2,9 %. Neaktivních osob, které nejsou v procesu vzdělávání nebo odborné přípravy, bylo celkem 694 (0,5 %) a počet účastníků zaměstnaných, vč. OSVČ, bylo při vstupu do projektu celkem 2 263 (1,8 %).

Z hlediska věku bylo celkem 19 928 účastníků do 25 let (16 % účastníků, 65 % cílové hodnoty SC 1.1.1), což je o 5 p. b. více, než bylo zastoupení osob do 25 let mezi všemi UoZ k 31. 12. 2017. Účastníků nad 54 let bylo 20 498 (16 % účastníků, 40 % cílové hodnoty), což je o 8 p. b. méně než je mezi UoZ.

Z hlediska vzdělání byla struktura účastníků následující: účastníků se základním vzděláním bylo 29 733 (23 % všech účastníků, cílová hodnota 8 476 osob, výsledek tedy tvoří 351 % cílové hodnoty), účastníků s ukončeným středoškolským vzděláním bylo 83 046 (65 % účastníků). Účastníků s ukončeným vysokoškolským vzděláním bylo 12 893 (11 %). Ve srovnání se SC 1.1.2 je v SC 1.1.1 větší podíl osob se základním vzděláním (23 % vs. 11 %) a menší podíl osob s VŠ vzděláním (11 % vs. 27 %).

V SC 1.1.1 bylo podpořeno 54 098 osob z venkovských oblastí (42 %), 30 404 osob se zdravotním postižením (24 %) a dále 1 033 osob, které se řadí mezi bezdomovce nebo jsou vyloučeny z přístupu k bydlení (1 %).

⁷ Údaje zahrnují i projekty s právním aktem, které však odstoupily od realizace, a částky na PA tak přesahují alokaci výzvy č. 68. Po této úpravě by byl počet žádostí 71 a objem PA 292 mil. Kč.

Struktura účastníků SC 1.1.2

Z celkového počtu 4 700 účastníků tvořily ženy 56 %. Z hlediska postavení na trhu práce byli téměř všichni nezaměstnaní. Z hlediska věku bylo 68 % do 25 let (40 % cílové hodnoty SC 1.1.2) a zbylých 32 % pak byli účastníci ve věku 25–29 let. Z hlediska vzdělání byla struktura účastníků následující: účastníků se základním vzděláním bylo 518 (122 % cílové hodnoty, 11 % všech účastníků), účastníků se středoškolským vzděláním bylo 2 879 (61 % účastníků). Účastníků s vysokoškolským vzděláním bylo 1 279 (27 %). V SC 1.1.2 bylo podpořeno 2 081 osob z venkovských oblastí (44 % podpořených) a 509 osob se zdravotním postižením (11 % podpořených).

Dosažené výsledky

EQ 2 Do jaké míry se naplnily očekávané výsledky IP 1.1?

Očekávané výsledky SC 1.1.1

- zvýšení počtu a podílu uchazečů a zájemců o zaměstnání podpořených v rámci nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti (prostředky alokované v této investiční prioritě významně přispějí k navýšení objemu prostředků vyčleněných na aktivní politiku zaměstnanosti)
- zvýšení míry zaměstnanosti podpořených osob s důrazem na skupiny osob, u kterých míra zaměstnanosti zaostává nejvíce
- zvýšení podílu uchazečů a zájemců o zaměstnání, jejichž kvalifikace a dovednosti budou odpovídat požadavkům zaměstnavatelů
- zvýšení využívání flexibilních forem práce (MPSV ČR 2019, s. 36)

Očekávané výsledky SC 1.1.2

- účastníci po ukončení své účasti hledají zaměstnání, jsou v procesu vzdělávání / odborné přípravy, rozšiřují si kvalifikaci nebo jsou zaměstnaní, a to i OSVČ
- kvalifikace a dovednosti uchazečů a zájemců o zaměstnání se zvýší a budou odpovídat požadavkům zaměstnavatelů
- zvýšení míry ekonomické aktivity mladých osob
- zvýšení míry zaměstnanosti podpořených mladých osob (MPSV ČR 2019, s. 36)

Dosažené hodnoty výsledkových indikátorů IP 1.1

Hodnocení hlavních dosažených výsledků IP 1.1 je založeno na dosažených hodnotách výsledkových indikátorů **stanovených v OPZ pro IP 1.1 62600 Účastníci, kteří získali kvalifikaci a 62700 Účastníci zaměstnaní po ukončení své účasti vč. OSVČ.**

S ohledem na malé počty ekonomicky neaktivních podpořených osob jsou hodnoty výsledkových indikátorů pro tuto skupinu nízké a dosažení specifických cílů ovlivňují v zanedbatelné míře. Indikátor výsledku 62400 *Neaktivní účastníci, kteří znovu začali hledat zaměstnání po ukončení své účasti*, není v mnoha projektech vykazován, protože většina projektů podporuje uchazeče a zájemce, kteří jsou v okamžiku vstupu do projektu evidovaní na úřadu práce.

Specifický cíl 1.1.1

V oblasti vzdělávání dospělých (rekvalifikací) bylo úspěšně⁸ podpořeno 23 119 tisíc účastníků, což tvoří 36 % cílové hodnoty indikátoru 62600 (*účastníci, kteří získali kvalifikaci*). Tento ukazatel má ve srovnání s plněním indikátoru 60000 (*celkový počet účastníků*), který byl naplněn ze 77 %, i indikátorem 62700 (*účastníci zaměstnaní po ukončení účasti*), který byl naplněn ze 136 %, výrazně pomalejší plnění.

U indikátoru 62600 (účastníci, kteří získali kvalifikaci) se předpoklad jeho naplnění liší podle zaměření výzvy. Indikátor je plněn díky výzvám, které jsou zaměřeny především na poskytnutí kvalifikace (např. projekt VDTP II), oproti tomu výzvy, které více akcentují přímo vstup do zaměstnání (např. projekty VPP a SÚPM), přispívají k plnění výrazně méně. Jako příčina je dle implementačního odboru zmiňována skutečnost, že zaměstnavatel preferuje okamžitý nástup podpořené osoby do pracovního poměru z důvodu nedostatku pracovních sil, tudíž rekvalifikace a další doprovodné aktivity nejsou využívány v takovém objemu, který byl předpokládán.

Dobrych výsledků je dosahováno v oblasti zaměstnávání účastníků (zejm. dotovaná pracovní místa SÚPM a VPP) – indikátor 62700 (účastníci zaměstnaní po ukončení své účasti vč. OSVČ) již dosáhl počtu 76 046 účastníků, tj. 136 % cílové hodnoty. Dosažené hodnoty plnění cíle se liší u jednotlivých výzev, zejména v závislosti na pokročilosti implementace. Tento typ výsledku dominuje u výzev velkých národních nebo regionálních projektů, naopak výzvy na integrované nástroje dosahují nízkých počtů zaměstnaných účastníků vzhledem ke zpožděnému předkládání žádostí a dobré situaci na trhu práce.

Tabulka 3: Plnění výsledkových indikátorů SC 1.1.1

Kód indikátoru	Název indikátoru	Cílová hodnota	Hodnota závazku	Dosažená hodnota	Plnění cíle
60000	<i>Celkový počet účastníků (výstup)</i>	169 523	201 399	130 154	77 %
62400	Neaktivní účastníci, kteří znovu začali hledat zaměstnání po ukončení své účasti	3 333	NR	0	0 %
62600	Účastníci, kteří získali kvalifikaci	63 810	69 064	23 119	36 %
62700	Účastníci zaměstnaní po ukončení své účasti vč. OSVČ	55 942	NR	76 046	136 %
62800	Znevýhodnění účastníci, kteří po ukončení své účasti hledají zaměstnání, jsou v procesu vzdělávání/ odborné přípravy, rozšiřují si kvalifikaci nebo jsou zaměstnaní, a to i OSVČ.	40 000	NR	34 574	86 %

Zdroj: Sestava indikátorů ve vazbě na SC (záložka Program MS2014+). Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 4. 3. 2019.

Sestava indikátorů projektů SC (záložka Projekty MS 2014+). Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 4. 3. 2019.

⁸ „Úspěšnost“ podpory v IP 1.1 je zde doložena jen podílem podpořených, u kterých došlo ke změně ve smyslu výsledkových indikátorů (získání zaměstnání, kvalifikace atd.) měsíc po ukončení účasti v projektu. Otázka je relevance a udržitelnost výsledku (např. po jakou dobu po ukončení projektu je účastník zaměstnán a zda je pro něj zaměstnání přínosem – odpovídá jeho potřebám). Tento typ analýzy bude možné realizovat až s určitým odstupem (min. 6 a 12 měsíců po ukončení podpory) a po té, co budou k dispozici kompletní data o účastnících, zejména z databáze ÚP ČR.

Specifický cíl 1.1.2

V oblasti vzdělávání dospělých (rekvalifikací) bylo v rámci SC 1.1.2 úspěšně podpořeno 721 účastníků, což tvoří 23 % cílové hodnoty indikátoru 62600. Podobně jako u SC 1.1.1 má i tento ukazatel výrazně pomalejší plnění než indikátor 60000 (*celkový počet účastníků*), který byl naplněn z 62 %, a indikátor 62700 (*účastníci zaměstnaní po ukončení účasti*), který byl naplněn ze 74 %.

Indikátor 62800 (*Počet účastníků se znevýhodněním, kteří po ukončení své účasti hledají zaměstnání, jsou v procesu vzdělávání / odborné přípravy, rozšiřují si kvalifikaci nebo jsou zaměstnaní, a to i OSVČ*) je naplněn pouze z 26 %.

Tabulka 4: Plnění výsledkových indikátorů SC 1.1.2

Kód indikátoru	Název indikátoru	Cílová hodnota	Hodnota závazku	Dosažená hodnota	Plnění cíle
60000	Celkový počet účastníků	8 477	6 910	5 246	62 %
62400	Neaktivní účastníci, kteří znovu začali hledat zaměstnání po ukončení své účasti	167	NR	0	0 %
62600	Účastníci, kteří získali kvalifikaci	3 190	556	721	23 %
62700	Účastníci zaměstnaní po ukončení své účasti vč. OSVČ	2 798	NR	2 078	74 %
62800	Znevýhodnění účastníci, kteří po ukončení své účasti hledají zaměstnání, jsou v procesu vzdělávání/ odborné přípravy, rozšiřují si kvalifikaci nebo jsou zaměstnaní, a to i OSVČ.	2 000	NR	511	26 %

Zdroj: Sestava indikátorů ve vazbě na SC (záložka Program MS2014+). Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 4. 3. 2019.

Sestava indikátorů projektů SC (záložka Projekty MS 2014+). Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 4. 3. 2019.

Evaluční aktivity

V rámci hodnocení IP 1.1 proběhla v období říjen 2018 – leden 2019 externí **Evaluace národních individuálních projektů Nové pracovní příležitosti - společensky účelná pracovní místa vyhrazená (NoPP SÚPM) a Nové pracovní příležitosti - veřejně prospěšné práce (NoPP - VPP)**, zadaná Úřadem práce České republiky.⁹

Projekt NoPP - SÚPM byl realizován v souladu s předpoklady a původním plánem. V průběhu realizace projektu pouze docházelo, na základě měnící se potřeby trhu práce, k drobným změnám v projektu a rozpočtu s cílem uspokojit velký zájem zaměstnavatelů a účastníků projektu o uzavírání dohod na SÚPM. Krajské pobočky ÚP ČR mohly využívat „burz“ finančních prostředků v rámci jim přidělených alokací a tím pružně reagovat na změny regionálních trhů práce. Na realizaci projektu neměla výraznější negativní dopad ani zvýšená fluktuace členů realizačního týmu.

Nejvyšší podíl podpořených osob dle vzdělání tvořili účastníci se středoškolským vzděláním a nejmenší podíl osoby bez vzdělání. Ženy tvořily majoritní část podpořených osob (62 %). Z hlediska

⁹ (ÚŘAD PRÁCE ČR 2019). Závěrečné zprávy těchto evaluací vznikaly v rámci zakázky, jejímž zadavatelem byl Úřad práce ČR, oddělení evaluací 802 MPSV zastávalo u těchto evaluací konzultační úlohu.

regionálního se nejvyšší podíl podpořených osob rekrutoval z Moravskoslezského kraje a nejnižší podíl z Hlavního města Prahy.

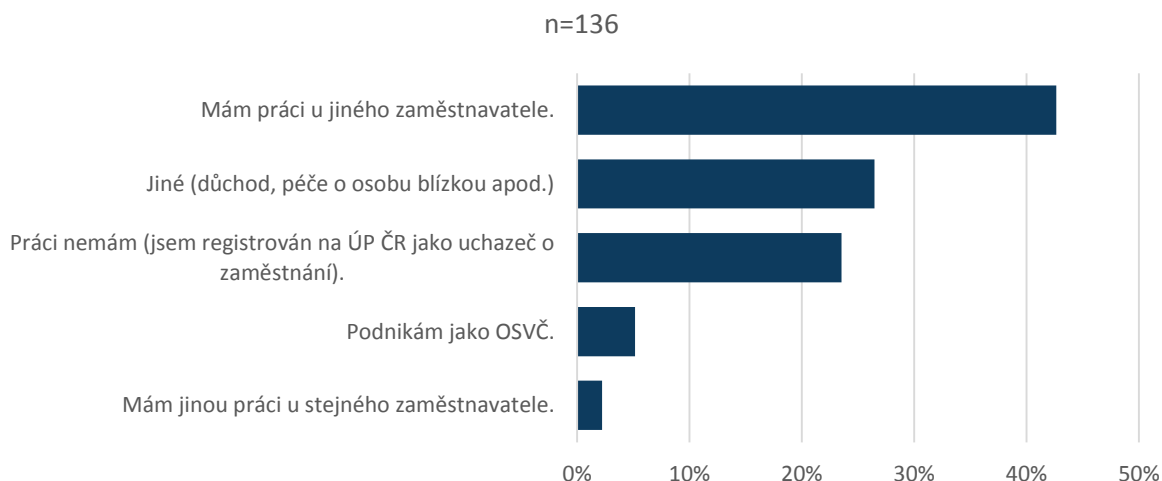
Dle šetření probíhal výběr podpořených osob do projektu dvěma základními způsoby: zaměstnavatelé vyhrzovali SÚPM pro konkrétní osobu, anebo vyhrzovali SÚPM bez vazby na konkrétního zaměstnance. V naprosté většině případů vyhrzovali zaměstnavatelé pracovní místa ve vazbě na konkrétního zaměstnance. Tomu odpovídá i fakt, že pouze velmi malá část uchazečů o zaměstnání, kterým bylo pracovní místo v rámci SÚPM nabídnuto, do projektu nenastoupila.

Účast v projektu většinově plnila očekávání účastníků. Nejčastějšími očekáváními byla zlepšení finanční situace, získání trvalé pracovní smlouvy a možnost jakékoliv práce. Z těchto očekávání bylo nejvíce uspokojeno očekávání získat možnost práce. Největší nepoměr mezi mírou očekávání a jeho naplněním respondenti uvedli u očekávání zlepšit svou finanční situaci. Za nejvýznamnější přínos projektu považovali jak CS, tak zaměstnanci ÚP ČR především získání práce, praxe a obnovení pracovních návyků. Přibližně 47 % zaměstnanců ÚP ČR pak vnímalo stejné přínosy účasti v projektu pro všechny věkové skupiny podpořených osob a téměř 40 % vnímalo největší přínosy pro CS 50+.

Podpořené osoby hodnotí časovou dotaci SÚPM pozitivně, a to jak v rovině délky pracovního poměru, tak v rovině rozložení pracovní doby. V případě, že by bylo možné časovou dotaci upravit, preferovala by cílová skupina prodloužení délky pracovní smlouvy na jeden rok.

Z respondentů, kteří účast v projektu již ukončili, má v současné době práci jako zaměstnanec nebo OSVČ polovina osob. Převážná většina z nich má práci u jiného zaměstnavatele (43 %), 5 % podniká a 2 % má jinou práci u stejného zaměstnavatele. Zbývající podpořené osoby jsou rovným dílem buď nezaměstnané (24 %), nebo ekonomicky neaktivní (26 %).

Graf 1 Aktuální situace osob, které ukončily pracovní poměr na podporovaném místě (dotazníkové šetření PO SÚPM)

Převážná většina zaměstnavatelů byla s nastavením projektu spokojena, naprostá většina podporuje jeho pokračování a účast v projektu by zvažovala i v budoucnu. Hlavním přínosem projektu pro zaměstnavatele bylo snížení nákladů na mzdy zaměstnanců, dále získání nových zaměstnanců do

trvalého pracovního poměru a snížení nákladů spojených s rizikem zaměstnání UoZ obtížně umístitelných na trhu práce. Nejvíce nespokojenosti zaměstnavatelé spojovali s dostupností vhodných pracovníků, což ovšem souvisí spíše s aktuální situací na trhu práce než s nastavením projektu. Dále se jednalo o nedostatečnou dobu poskytování příspěvku a nepředvídatelnost vyplácení mzdových příspěvků. Zaměstnavatelé požadovali zajištění větší transparentnosti poskytování příspěvku na mzdové náklady jak z hlediska časového, tak z hlediska výše příspěvku. Zaměstnavatelé byli touto sníženou předvídatelností limitováni při dlouhodobějším plánování. Spolupráce mezi zaměstnavateli a ÚP ČR probíhala efektivně, bez zásadních výhrad jakékoliv ze stran.

Projekt NoPP – VPP byl realizován obdobně jako NoPP – SÚPM v souladu s předpoklady a původním plánem. Projektové cíle byly naplněny a bylo dosaženo cílových hodnot indikátorů. Vstupní předpoklady byly plněny po celou dobu realizace projektu i přes měnící se situaci na trhu práce a zvýšenou fluktuaci členů realizačního týmu.

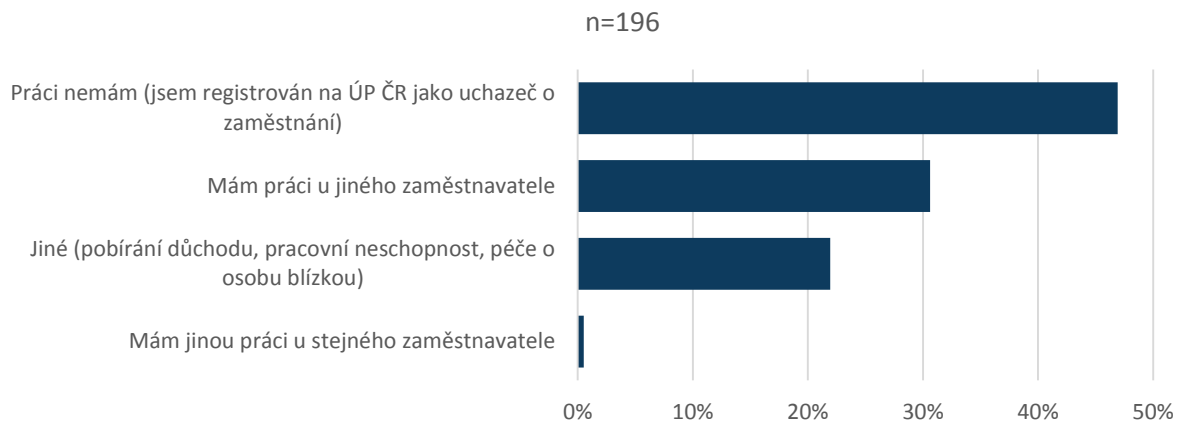
Největší podíl podpořených osob tvořily osoby se středoškolským vzděláním (49 %) a srovnatelný byl podíl osob se základním vzděláním (45 %). Podíl osob s vysokoškolským vzděláním a osob bez vzdělání byl výrazně nižší (dohromady 6 %). Muži tvořili nadpoloviční část podpořených osob (54 %) a nejvyšší podíl podpořených osob se rekrutoval z Moravskoslezského kraje, nejnižší podíl pak z Hlavního města Prahy.

V rámci zkoumání procesu vstupu do projektu byla konstatována adekvátnost řetězení podpor, které souviselo buď s výraznými hendikepy na straně podpořených osob, nebo naopak s jejich postupem na pracovní pozice s menší mírou podpory a vyššími nároky. Podpořené osoby vnímaly kontakt s ÚP ČR jednoznačně kladně ve všech hodnocených aspektech. Jako prvotní a hlavní zdroj informací o možnosti nastoupit na podporované pracovní místo uváděly ÚP ČR.

Potřeba získat jakoukoliv práci a zlepšit svou finanční situaci je u podpořených osob na prvním místě a tato potřeba byla naplněna. Dále účastníci formulovali potřebu získat trvalou pracovní smlouvu a vyřešit dluhovou situaci. Tato potřeba byla naplněna jen u části respondentů. Naplnění záměru motivovat CS k aktivnějšímu hledání zaměstnání nebylo potvrzeno. Vnější motivace k aktivnějšímu přístupu naráží na nedostatečnou vnitřní motivovanost cílové skupiny. Z vyjádření podpořených osob během individuálních rozhovorů byla patrná silná skepse týkající se jejich dalšího uplatnění na trhu práce, pokud by VPP skončily. Výrazným rysem cílové skupiny je vnímání účasti v projektu jako běžného zaměstnání a výrazně přitom vystupuje obava z ukončení této formy zaměstnání. Obava je umocněna přítomností pro CS nadstandardních podmínek, kterými jsou VPP doprovázeny (jednoznačná výše mzdy, její pravidelné vyplácení, jistota pracovní smlouvy, minimální nebo žádné dojíždění do zaměstnání, známé prostředí a obvykle vstřícný zaměstnavatel). Zaměstnanci ÚP ČR vnímají přínosy pro CS především v oblasti vyřešení existenčních problémů a dále ve zvýšení praxe a pracovních návyků. Z hlediska věku vnímají pracovníci ÚP ČR největší přínos pro věkovou skupinu 50+.

72 % respondentů již na podporovaném pracovním místě nepracuje. Z této skupiny nemá práci 47 % osob, které jsou evidovány na ÚP ČR. U jiného zaměstnavatele má práci 30 % a zbylých 22 % je v pracovní neschopnosti, pobírá důchod apod.

Graf 2 Aktuální situace osob, které ukončily pracovní poměr na podporovaném místě (dotazníkové šetření PO - VPP)

Dopady na cílovou skupinu není možné formulovat jednoznačně. Cílová skupina vnímá dopady v několika rovinách, ale žádná z nich není významněji zastoupená. Pozitivně je hodnoceno získání praxe, zkušenosti, výdělek, a tím lepší možnosti splácet dluhy.

Projekt adekvátně reagoval na potřeby trhu práce. Zaměstnavatelé byli s nastavením projektu v převážné většině spokojeni a naprostá většina by si přála jeho pokračování. Spolupráce mezi zaměstnavateli a ÚP ČR probíhala efektivně. Určitou míru nespokojenosti zaměstnavatelé vyjadřovali v souvislosti s kvalitou zaměstnanců, resp. uchazečů o zaměstnání, délkou trvání podpory a zaměstnáváním stejných osob. Část zaměstnavatelů vyjádřila potřebu prodloužit dobu, po kterou je příspěvek poskytován. Motivací není primárně finanční přínos, ale specifická cílové skupiny, jejíž zapracování vyžaduje delší časový úsek, než poskytuje projekt.

Nastavení výzvy ani externí faktory realizaci projektu nekomplikovaly. Shodně jako u projektu NoPP – SÚPM byly na straně zaměstnavatelů zmiňovány jen dílčí faktory týkající se vyplácení mzdových příspěvků (např. ne zcela spolehlivá předvídatelnost, co do výše příspěvku a délky jeho vyplácení) nebo nedostatku vhodných pracovníků, což souviselo s vývojem na trhu práce (snižující se míra nezaměstnanosti), ale tyto faktory neměly negativní vliv na realizaci projektu. Předpoklady formulované před zahájením projektu byly naplněny.

3.1.2 Investiční priorita 1.2

Investiční priorita 1.2 Rovnost žen a mužů ve všech oblastech, a to i pokud jde o přístup k zaměstnání a kariérní postup, sladění pracovního a soukromého života a podpora stejné odměny za stejnou práci

Specifický cíl 1.2.1 Snížit rozdíly v postavení žen a mužů na trhu práce

Shrnutí

Investiční priorita 1.2 je tvořena jedním specifickým cílem 1.2.1 *Snížit rozdíly v postavení žen a mužů na trhu práce*, přičemž tento SC představuje 20,6 % PO 1 a 12,7 % OPZ. Výzvy vyhlášené v IP 1.2 se zaměřují na snížení rozdílů v postavení žen a mužů na trhu práce a na sladování pracovního a rodinného života. Konkrétně jsou podporována zařízení péče o děti (a to zejména předškolní), realizace genderových auditů (včetně podpory implementace doporučení z těchto auditů), implementace *Vládní strategie pro rovnost žen a mužů*, a dále několik dalších témat prostřednictvím soutěžních výzev. V dosud vyhlášených výzvách nebyla větší měrou (tj. samostatnými výzvami) pokryta podpora podnikání žen či podpora vzdělávání a pracovního uplatnění v individuální péči o děti a osoby blízké. Pokud se podíváme na rozložení přidělených prostředků mezi výše jmenovanými oblastmi, je podstatné, že z celkových 5,7 mld. Kč alokovaných v IP 1.2 je 3,9 mld. Kč (68 %) alokováno ve výzvách na podporu zařízení předškolní péče. Žádné jiné výzvy pak nemají na celkové alokaci v IP 1.2 větší podíl než 10 %.

V rámci investiční priority 1.2 bylo dosud podpořeno celkem 37 831 účastníků (z toho 86 % žen) a 1 296 zařízení péče o děti. Podpořená zařízení péče o děti pak využilo celkem 13 969 osob. Cílové hodnoty těchto, ale i dalších indikátorů IP 1.2 byly tímto již naplněny a dokonce několikanásobně překročeny. Nicméně tento fakt úzce souvisí především s rozsáhlou podporou zařízení péče o předškolní děti, která sama o sobě nepokrývá všechny cíle stanovené pro IP 1.2.

U některých podporovaných oblastí lze na základě aktuálních indikátorů reálné výsledky ověřovat jen obtížně. Bylo by proto vhodné pro některé oblasti v budoucnu stanovit pro potřeby IP 1.2 další specifické indikátory, pomocí kterých by se naplňování výsledků dalo lépe ověřit.

Pokrok v implementaci výzev a projektů (67 % alokace je pokryto výzvami, 59 % je alokováno v právních aktech, žádosti o platbu tvoří 24 % alokace, dosaženo 364 % cílového počtu účastníků) je pomalejší oproti průměru OPZ, nicméně celkově odpovídá současné fázi implementace OPZ. V některých oblastech jako jsou genderové audity, systémová opatření MPSV, případně projekty Úřadu vlády je pokrok nižší a je vhodné se na ně v dalším období zaměřit.

Socioekonomická situace v oblasti postavení žen na trhu práce

Účasti žen na trhu práce brání řada faktorů, konkrétně pravidla rodičovské dovolené, nedostatek formální péče o děti a skutečnost, že ženy často plní pečovatelské povinnosti. (Evropská komise 2019, s. 4)

Účast žen na trhu práce po narození dětí klesá a přispívá k rozdílům v zaměstnanosti žen a mužů a rozdílům v jejich odměňování. Rozdíl v zaměstnanosti žen, které mají dítě mladší šesti let, a žen bez dětí v roce 2017 činil 48,3 p. b. a byl na úrovni EU nejvyšší. Lze doložit, že nerovnost žen a mužů přetrvává po celou dobu jejich pracovního života, protože průměrná hodinová mzda muže byla v roce 2016 o 21,8 % vyšší než mzda ženy. Část tohoto rozdílu naznačuje potenciálně významnou roli diskriminace založené na pohlaví. (Evropská komise 2019, s. 28)

Na českém trhu práce i nadále přetrvávají genderové rozdíly jak v zaměstnanosti, tak ve výši výdělků, a to přestože, došlo za poslední roky k významnému růstu mezd, který byl tažen růstem úhrnné produktivity práce. Nedochozí ani k významnějšímu růstu podílu flexibilních úvazků, které by mohly právě ženám umožnit větší participaci na trhu práce. (MMR ČR 2019, s. 21)

Veřejné výdaje na rodinné dávky převyšují průměr, avšak náklady (rodičů) na péči o děti jsou vysoké. Peněžité dávky a daňová zvýhodnění jsou relativně vysoké, avšak veřejné výdaje na služby, jako je péče o děti, činí pouze polovinu průměru EU a OECD. Jejich výše se za posledních dvacet let prakticky nezměnila a pohybuje se kolem 0,5 % HDP. Rodiny musí samy nést vysoké náklady na péči o děti: náklady ve výši 17 % průměrných příjmů domácnosti jsou výrazně vyšší než v mnoha sousedních zemích.¹⁰ Pro rodiče samoživitele s nižší než průměrnou mzdou činí čisté náklady až 21,4 % jejich příjmů, což je jeden z nejvyšších procentuálních poměrů v EU.¹¹ Druhá výdělečně činná osoba v domácnosti v současné době čelí daňovým faktorům, jež odrazují od práce, neboť hlavní výdělečná osoba nemůže uplatnit daňovou slevu na vyživovaného manžela/manželku, pokud roční příjem druhé výdělečně činné osoby přesahuje 68 000 Kč. To spolu s náklady na péči o děti pomáhá vysvětlit nízkou účast žen na trhu práce. (Evropská komise 2019, s. 30)

Pravidla týkající se rodičovské dovolené, nedostatek formálních zařízení péče o děti a pečovatelské povinnosti vedou k tomu, že ženy přerušují na dlouhou dobu pracovní činnost. Dlouhá rodičovská dovolená (zřídka čerpaná muži) a nedostatek cenově dostupné péče o děti přispívají k nižší účasti žen na trhu práce. Podle srovnávacího přehledu sociálních ukazatelů, na nichž se zakládá evropský pilíř sociálních práv, je podíl dětí do tří let zapsaných do formálních zařízení péče (4,7 %), který zůstává výrazně pod úrovní barcelonského cíle 33 %, považován za kritickou situaci.

Politické reakce, např. zvýšení počtu zařízení péče o děti, jsou slibné. Do listopadu 2018 bylo z prostředků EU financováno již 850 dětských skupin s kapacitou více než 11 000 míst pro děti od 1 roku do 6 let a bylo vytvořeno 276 míst v mikrojeslích (pro děti od šesti měsíců do 4 let) a téměř 5 000 míst v dětských klubech. Přes značné zlepšení se odhaduje, že tato nová kapacita nestačí

¹⁰ Čisté náklady na péči o děti pro rodinu se dvěma výdělečně činnými osobami a dvěma dětmi (ve věku 2 a 3 roky) s výdělkem při plném úvazku ve výši 100+67 % výdělků, jako % průměrných výdělků v roce 2015.

¹¹ Čisté náklady na péči o děti pro rodinu s jedním rodičem a dvěma dětmi (ve věku 2 a 3 roky) s výdělkem při plném úvazku ve výši 50 % výdělků, jako % průměrných výdělků v roce 2015.

k pokrytí neuspokojené poptávky po péči pro děti mladších 3 let. Proto je plánováno další financování z prostředků EU.

Flexibilnější rodičovská dovolená by mohla zvýšit účast žen na trhu práce. Nedávný návrh na zvýšení flexibility maximální doby trvání rodičovské dovolené a na zavedení „sdílených pracovních míst“, aby se umožnilo matkám s malými dětmi a ostatním pečujícím osobám pracovat na částečný úvazek, představuje krok správným směrem. Existuje však prostor pro investice do dalších opatření v této oblasti.

Problémem zůstává zajištění dostupných, kvalitních a udržitelných služeb formální dlouhodobé péče v dostatečném rozsahu a koordinovaným způsobem. Jejich nedostatečný rozvoj může být další velkou překážkou bránící ženám, aby zůstaly v zaměstnání. Tříměsíční ošetřovatelské volno zavedené v červnu 2018 nespĺnilo očekávání, neboť tohoto nového práva využilo pouze 400 osob, což je hluboko pod cílem 30 000 osob, jak původně příslušné orgány. (Evropská komise 2019, s. 30–31)

Revize OPZ

Vzhledem k zacílení investiční priority 1.2 na rovné příležitosti žen a mužů a sladování rodinného a pracovního života, nebylo u této investiční priority třeba změn v souvislosti s měnícím se vývojem na trhu práce. V rámci revize OPZ se v investiční prioritě 1.2 celkový rozpočet se neměnil. Díky nedočerpání prostředků ve vyhlášených výzvách a díky úpravám některých plánovaných výzev byl však vytvořen prostor pro výrazné navýšení prostředků na podporu zařízení péče o děti v podobě dětských skupin. Celkově byla plánovaná podpora dětských skupin oproti původnímu plánu výzev posílena na cca trojnásobek (2,5 mld. Kč). Výzvy na podporu péče o děti tak získaly ještě výrazněji největší podíl z celkové alokace v IP 1.2.

Doporučení ze Strategické evaluace OPZ I. pro IP 1.2

Zpracovat vyhodnocení dosavadní podpory rozvoje kvality a kapacit zařízení péče o děti s cílem vhodně zaměřit další výzvy v PO 1, IP 1.2: Pro účely nastavení výzev č. 73 a 74 byla zpracována analýza založená na vyhodnocení dosavadní podpory a využity výsledky dokončených evaluací pro tuto oblast.

Zahájit komunikaci s gestorem Fondu rozvoje kapacit MŠ a ZŠ k aktivitám IP1.2 (SC 1.2.1) v PO 1:

V rámci dlouhodobého plánování podpory kapacit na předškolní péči o děti MPSV připravuje analýzu stávajících a budoucích kapacit společně s podrobnější analýzou poptávky po službách ze strany rodičů, s důrazem na regionální a lokální podmínky, které využití služeb determinují.

Pokrok v implementaci

EQ 1 Nakolik věcný a finanční pokrok v implementaci projektů odpovídá fázi realizace OPZ?

Celková alokace pro IP 1.2 (a zároveň pro jediný specifický cíl 1.2.1) činí 8,5 mld. Kč, což představuje 20,6 procent z celkové alokace pro PO 1. Finanční objem dosud vydaných právních aktů (5,1 mld. Kč) dosáhl zatím 59 procent vůči celkové alokaci IP 1.2. Finanční objem již vyúčtovaných žádostí o platbu vůči celkové alokaci IP 1.2 dosáhl 24 procent.

Tabulka 5: Čerpání alokace v IP 1.2

	Alokace OPZ mil. CZK	Objem právních aktů mil. CZK	Objem právních aktů/celková částka alokace SC	Objem vyúčtovaných žádostí o platbu (CZK)	Objem vyúčtovaných žádostí/celková částka alokace SC
Celkem pro IP 1.2 (zároveň SC 1.2.1)	8 488	5045	59%	2 022	24 %

Zdroj: *Tabulka Stav realizace OPZ*. Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 21. 1. 2019

Implementace výzev SC 1.2.1

V rámci IP 1.2 (SC 1.2.1) bylo k 31. 12. 2018 vyhlášeno 20 výzev, v nichž bylo celkem alokováno 5,7 mld. Kč, což pokrývá 67 procent celkové alokace pro IP 1.2. Výzvy vyhlášené v IP 1.2 se tematicky zaměřují na služby péče o děti, podporu rovnosti žen a mužů, realizaci genderových auditů, implementaci doporučení genderových auditů u zaměstnavatelů, systémové projekty MPSV a implementaci Vládní strategie pro rovnost žen a mužů. V dosud vyhlášených výzvách nebyla větší měrou (tj. samostatnými výzvami) pokryta podpora podnikání žen a podpora vzdělávání a pracovního uplatnění v individuální péči o děti a osoby blízké. Ve výzvách 61 a 62 nicméně není vyloučené podporovat i vzdělávání a pracovní uplatnění v individuální péči o děti a osoby blízké. V těchto dvou výzvách je také jednou z podporovaných oblastí Zapojení mužů do péče o děti. Pokud se podíváme na rozložení přidělených prostředků mezi těmito tématy, je podstatné, že z celkových 5,7 mld. alokovaných v IP 1.2 je 3,9 mld. Kč alokováno v 7 výzvách zaměřených na podporu zařízení předškolní péče o děti. Žádné jiné výzvy nemají na celkové alokaci v IP 1.2 větší podíl než 10 procent.

Tabulka 6: Přehled vyhlášených výzev IP 1.2

Kód výzvy	Výzva	Alokace výzvy (mil. CZK)	Podíl na SC/IP	Objem právních aktů (mil. CZK)	Objem právních aktů/alokace výzvy	Počet žádostí	Míra úspěšnosti žádostí (počet PA/počet žádostí)
15_009	Systémové projekty na podporu rovnosti žen a mužů	334	3,94%	334	100%	7	71%
15_013	Podpora služeb péče o děti 1. stupně základních škol v době mimo školní vyučování mimo hl m. Prahu	179	2,11%	180	100%	475	15%
15_014	Podpora služeb péče o děti 1. stupně základních škol v době mimo školní vyučování v Praze	24	0,28%	23	95%	54	26%

15_027	Implementace Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014 - 2020 (méně rozvinuté regiony)	130	1,53%	36	28%	31	39%
15_028	Implementace Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014 - 2020 Praha	170	2,00%	51	30%	21	43%
15_035	Podpora vybudování a provozu zařízení péče o děti předškolního věku pro podniky i veřejnost mimo hl. m. Prahu	1 114	13,12%	1 077	97%	400	88%
15_036	Podpora vybudování a provozu zařízení péče o děti předškolního věku pro podniky i veřejnost v hl. m. Praze	213	2,51%	200	94%	69	88%
16_050	Realizace genderových auditů u zaměstnavatelů - méně rozvinuté regiony	30	0,35%	20	67%	25	84%
16_051	Realizace genderových auditů u zaměstnavatelů - Praha	5	0,06%	5	95%	5	100%
16_061	Soutěžní projekty na podporu rovnosti žen a mužů v ČR mimo hl. město Prahu	365	4,30%	370	101%	412	26%
16_062	Soutěžní projekty na podporu rovnosti žen a mužů v hl. městě Praze	39	0,46%	38	98%	75	16%
16_126	Pilotní ověření péče o nejmenší děti v mikrosjích v ČR (mimo hl. m. Prahu)	122	1,43%	122	100%	105	63%
16_127	Pilotní ověření péče o nejmenší děti v mikrosjích v Praze	40	0,47%	13	33%	18	39%
16_132	Podpora vzniku a provozu dětských skupin pro podniky a veřejnost mimo hl. m. Prahu	928	10,93%	845	91%	341	84%
17_073	Podpora vybudování a provozu dětských skupin pro podniky a veřejnost mimo hl. m. Prahu	1 130	13,31%	1 111	98%	578	71%
17_074	Podpora vybudování a provozu dětských skupin pro podniky a veřejnost v hl. m. Prahu	373	4,39%	303	81%	150	75%
17_077	Podpora zařízení péče o děti na 1. stupni základních škol v době mimo školní vyučování mimo hl. město Prahu	265	3,12%	260	98%	212	37%
17_078	Podpora zařízení péče o děti na 1. stupni základních škol v době mimo školní vyučování v hl. městě Praze	35	0,41%	28	80%	20	50%
17_130	Implementace doporučení genderového auditu u zaměstnavatelů mimo Prahu	180	2,12%	28	16%	63	N/A
17_131	Implementace doporučení genderového auditu u zaměstnavatelů v hl. m. Praze	30	0,35%	5	17%	12	N/A
Celkem		5 706		5 050	89%	3 073	55%

Zdroj: Tabulka Stav realizace OPZ. Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 21. 1. 2019

Pokud jde o pokrok v implementaci vyhlášených výzev, finanční objem již vydaných právních aktů (5,1 mld. Kč) vůči součtu alokací vyhlášených výzev je 89 procent.¹² Celkový počet projektových žádostí je 3 073. U výzev zaměřených na péči o děti a také u soutěžních projektů na podporu rovnosti žen a mužů se poměr vydaných právních aktů vůči alokaci výzvy blíží 100 procent. Výrazně nižší počet právních aktů (16 procent a 17 procent) je u dvou výzev na *Implementaci doporučení genderového auditu*, (které je ovšem logické vzhledem k tomu, že výzvy začaly až v roce 2017, protože navazují na výzvy na genderové audity), a dále u dvou výzev na *Implementaci Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014 – 2020* (28 procent, resp. 30 procent).

Proces schvalování žádostí o podporu byl ke konci roku 2018 již ukončen u všech výzev kromě dvou již zmíněných výzev na implementaci doporučení genderových auditů. Míra úspěšnosti žádostí (počet vydaných právních aktů/počet žádostí) se poměrně výrazně lišila napříč výzvami. Velmi nízkou míru úspěšnosti žádostí měly dvě výzvy na *Podporu služeb péče o děti 1. stupně základních škol v době mimo školní vyučování* (15 procent mimo Prahu, resp. 26 procent v Praze) a dvě výzvy na *Soutěžní projekty na podporu rovnosti žen a mužů v ČR* (26 procent mimo Prahu, resp. 16 procent v Praze). Relativně nízká míra úspěšnosti žádostí byla ještě u výzvy *Pilotní ověření péče o nejmenší děti v mikrojeshách v Praze* (39 procent) a *Podpora zařízení péče o děti na 1. stupni základních škol v době mimo školní vyučování mimo hl. město Prahu* (37 procent). U dvou výzev na *Implementaci Vládní strategie pro rovnost žen a mužů v České republice na léta 2014 – 2020* byla úspěšnost žádostí 39 procent a 43 procent. U všech ostatních výzev pak už byla úspěšnost velmi vysoká (viz tabulka 6). Na základě hodnot pro jednotlivé výzvy nelze určit tematické oblasti, kde byla úspěšnost žádostí celkově nižší nebo vyšší. (Např. v rámci výzev na služby péče o děti byla úspěšnost u jednotlivých výzev od 15 procent po 88 procent.)

Dosažené výsledky

Očekávané výsledky SC 1.2.1

- zvýšení nabídky cenově dostupných a kvalitních zařízení a služeb péče o děti za účelem zvýšení zaměstnanosti pečujících osob a usnadnění slučitelnosti pracovního a soukromého života
 - lepší předpoklady pro zaměstnání nebo podnikání žen po výpadcích v kariéře z důvodu péče o děti či jiné závislé členy rodiny (získání odpovídající kvalifikace, dovedností a kompetencí)
 - zvýšení využívání flexibilních forem práce jako jedné z forem podpory sladování pracovního a soukromého a rodinného života,
 - vyšší zapojení mužů do péče o děti a další závislé osoby,
 - snížení diskriminace žen na trhu práce a eliminace genderových stereotypů,
 - lepší koordinace místních a celostátních politik v oblasti rovných příležitostí a zlepšení měření a vyhodnocování jejich dopadů,
 - lepší postavení účastníků na trhu práce,
 - vyšší zaměstnanost žen
- (MPSV ČR 2019, s. 43)

¹² Nepředstavuje již proplacené žádosti. Procento pro již vyúčtované uvádíme pouze pro celou IP v tabulce č. 1.

EQ 2 Do jaké míry se naplnily očekávané výsledky IP 1.2?

Jelikož investiční priorita 1.2 má pouze jeden specifický cíl, následující přehled plnění indikátorů platí jak pro úroveň SC tak celé IP 1.2. Vzhledem k vysokému celkovému počtu indikátorů naplňovaných u IP 1.2¹³, uvádíme pouze plnění vybraných nejdůležitějších indikátorů (4 výstupové a 4 výsledkové).

Plnění vybraných indikátorů SC 1.2.1

Tabulka 7: Plnění vybraných výstupových indikátorů – IP 1.2 SC 1

Kód indikátoru	Název indikátoru	Cílová hodnota	Hodnota závazku	Dosažená hodnota	Plnění cíle
50100	Počet podpořených zařízení péče o děti předškolního věku	333	NR	1 295	389 %
50105	Počet zaměstnavatelů, kteří podporují flexibilní formy práce	70	685	381	544 %
60000	Celkový počet účastníků	10 400	49 835 ¹⁴	37 831	364 %
60002	Celkový počet účastníků - ženy	9 460	9 929 ¹⁵	25 650	271 %

Zdroj: Sestava indikátorů ve vazbě na SC (záložka Program MS2014+). Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 4. 3. 2019.

Sestava indikátorů projektů SC (záložka Projekty MS 2014+). Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 4. 3. 2019.

U vybraných nejdůležitějších¹⁶ výstupových indikátorů byl cíl naplněn a přesahuje někdy i mnohonásobně původně stanovené cílové hodnoty. U klíčového výstupového indikátoru 60000 celkový počet účastníků byla dosažena hodnota 37 831, tedy 364 procent cílové hodnoty. Z indikátoru 60002 pak vyplývá, že z tohoto počtu 68 procent tvoří ženy, což je vzhledem k zacílení investiční priority logické. Pro zařízení péče o předškolní děti, která tvoří největší část IP 1.2, je stěžejním výstupovým indikátorem indikátor 50100 „Počet podpořených zařízení péče o děti předškolního věku“, kde byla dosud dosažena hodnota 1 295 a cílová hodnota 333 tak byla překročena čtyřnásobně. Mnohonásobně byla překročena i hodnota indikátoru 50105 „Počet zaměstnavatelů, kteří podporují flexibilní formy práce“ (381). Zde je ovšem třeba upozornit, že značná část dosažené hodnoty v tomto indikátoru (299) pochází z výzev na podporu dětských skupin, kde ovšem do tohoto indikátoru byli započítáváni zaměstnavatelé rodičů dětí v dětských skupinách s tím, že díky dětským skupinám mohou rodiče u těchto zaměstnavatelů pracovat, a tedy je podpořen i tento zaměstnavatel. Tento indikátor tudíž o podpoře flexibilních forem práce jako takové logicky nemůže příliš vypovídat.

¹³ 31 indikátorů, u kterých je cílová hodnota stanovena vyšší než 0. Pokud bychom počítali i ty, které mají cílovou hodnotu 0, nicméně jsou u nich vykazovány dosažené hodnoty (nejčastěji jde pravděpodobně o „podmnožiny“ hlavních indikátorů jako např. „účastníci ve věku do 25 let – ženy“), jde o celkem 99 indikátorů.

¹⁴ Datum závazku 20. 2. 2019

¹⁵ Indikátor 60002 je vedlejším indikátorem („podindikátorem“) indikátoru 60000, většina projektů si u něj nejspíše závazky nestanovuje. Pokud jde o hodnotu závazků na projektech, je tedy směrodatný především indikátor 60000.

¹⁶ Vybrány byly indikátory s nejvyššími cílovými hodnotami, které jsou klíčové pro výzvy v IP 1.2. Nicméně i pro naprostou většinu dalších zde neuvedených indikátorů je úroveň naplnění cílových hodnot vyšší než 100 procent.

Tabulka 8: Plnění vybraných výsledkových indikátorů – IP 1.2 SC 1

Kód indikátoru	Název indikátoru	Cílová hodnota	Hodnota závazku	Dosažená hodnota	Plnění cíle
50110	Počet osob využívajících zařízení péče o děti předškolního věku	6 000	25 872	13 969	233 %
50130	Počet osob pracujících v rámci flexibilních forem práce	500	1 331	1 015	203 %
62700	Účastníci zaměstnaní po ukončení své účasti, včetně OSVČ	480	NR	1 646	343 %
62900	Účastníci zaměstnaní 6 měsíců po ukončení své účasti, včetně OSVČ	550	NR	826	150 %

Zdroj: *Sestava indikátorů ve vazbě na SC (záložka Program MS2014+)*. Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 4. 3. 2019.

Sestava indikátorů projektů SC (záložka Projekty MS 2014+). Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 4. 3. 2019.

U hlavních výsledkových indikátorů platí, stejně jako u výstupových, že cílové hodnoty už byly naplněny a někdy až několikanásobně překročeny. V absolutních číslech nejvyšších hodnot (13 969) dosahuje indikátor 50110 „Počet osob využívajících zařízení péče o děti předškolního věku“, čímž naplňuje cílovou hodnotu na 233 procent. Velmi vysokých hodnot dosahuje též indikátor 62700 „účastníci zaměstnaní po ukončení své účasti, včetně OSVČ“. Indikátor 50130 „Počet osob pracujících v rámci flexibilních forem práce“ dosahuje hodnoty 1 015, tedy dvojnásobku cílové hodnoty, přičemž 485 osob z této hodnoty bylo dosaženo ve výzvách na podporu dětských skupin.

Závěrečný komentář

Určitě lze považovat za pozitivní, že jsou všechny hlavní sledované indikátory naplněny, někdy i několikanásobně. Na druhou stranu je třeba vzít v potaz, že sbírané indikátory (včetně těch, které do tabulky 3 a 4 nebyly zahrnuty) tematicky nepokrývají všechny dílčí cíle uvedené v IP, resp. SC 1, které jsou formulovány na začátku této kapitoly ani všechny aktivity reálně realizované v rámci IP 1.2 OPZ (viz např. genderové audity). Jejich naplnění tak samo o sobě nemůže vypovídat o naplnění či nenaplnění cílů uvedených v SC jako takových. Bylo by vhodné, aby za tímto účelem v budoucím období byly indikátory navrženy přímo pro danou investiční prioritu, byly více specifické a zároveň naplňovány takovým způsobem, aby co nejvíce vypovídaly o daném cíli.¹⁷

Evaluační aktivity

Evaluace Dětských skupin (výzvy 035 a 036)¹⁸

V roce 2017 byla oddělením evaluací realizována interní evaluace výzev na *Podporu vybudování a provozu zařízení péče o děti předškolního věku pro podniky i veřejnost mimo hl. m. Prahu (výzva č. 035) a v Praze (výzva č. 036)*. Evaluace vycházela zejména z dotazníkových šetření realizovaných mezi příjemci podpory OPZ a cílovou skupinou rodičů (dvoukolové šetření „před“ a „po“). Na základě

¹⁷ Tak aby např. indikátory 50105 a 50130 týkající se podpory flexibilních forem práce skutečně vypovídaly o míře podpory flexibilních forem práce (viz též výše).

¹⁸ Evaluace dětských skupin I (Evaluační zpráva výzev 35 a 36), Praha: MPSV, 4. 12. 2017.

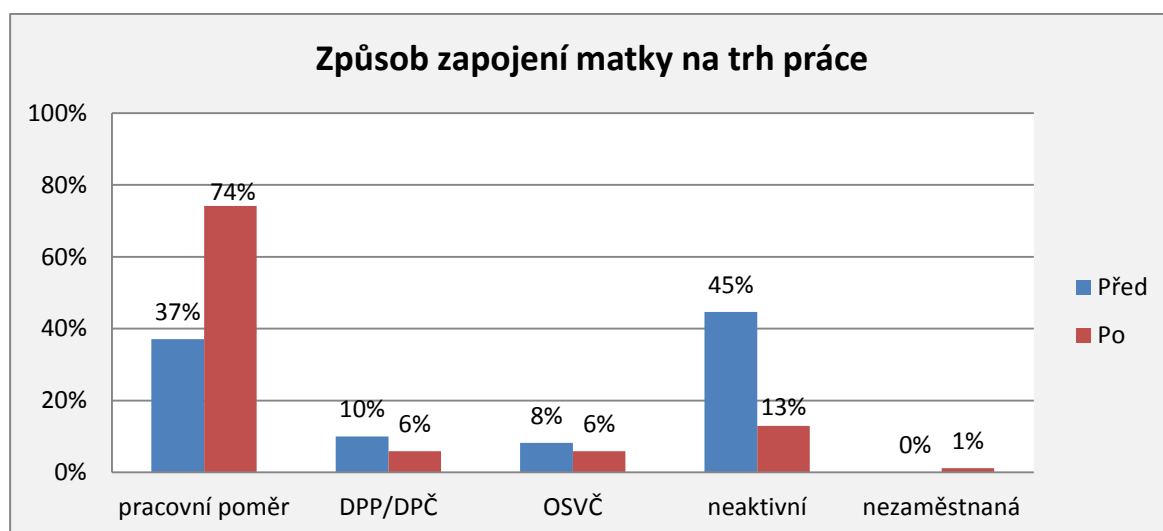
šetření vznikla zpráva vyhodnocující vybrané aspekty projektů ve výzvách a dopady na zaměstnanost cílové skupiny. Níže uvádíme shrnutí hlavních poznatků ze sekce zaměřené na dopady výzev.

Hlavní závěry z evaluace – dopady

Dopady projektu byly sledovány primárně skrze dotazníkové šetření u cílové skupiny rodičů. V období před nástupem dětí do zařízení převažoval u zapojených domácností tradiční model rozdělení rolí, kdy otcové byli výdělečně činní, zatímco matky více zajišťovaly péči o rodinu.

S odstupem několika měsíců byli sice otcové stále průměrně více výdělečně činní než matky, jak z hlediska počtu hodin týdně, tak průměrných příjmů, nicméně u matek došlo ve sledovaném období ke znatelným změnám jak v průměrné době, kdy se mohly věnovat výdělečné činnosti, tak ve způsobu zapojení na trh práce. Zatímco v období před vstupem dítěte do zařízení uvedly necelé dvě pětiny respondentů (37 procent), že matka byla zapojena na trh práce skrze pracovní poměr, navazující dotazníkové šetření ukázalo, že na trh práce skrze pracovní poměr byly zapojeny tři čtvrtiny matek (74 procent). Výrazně se snížil počet těch, které byly ekonomicky neaktivní, k menšímu snížení došlo také v počtu matek, které pracovaly na DPP/DPČ nebo jako OSVČ.

Graf 3 Způsob zapojení matky na trh práce (v %)

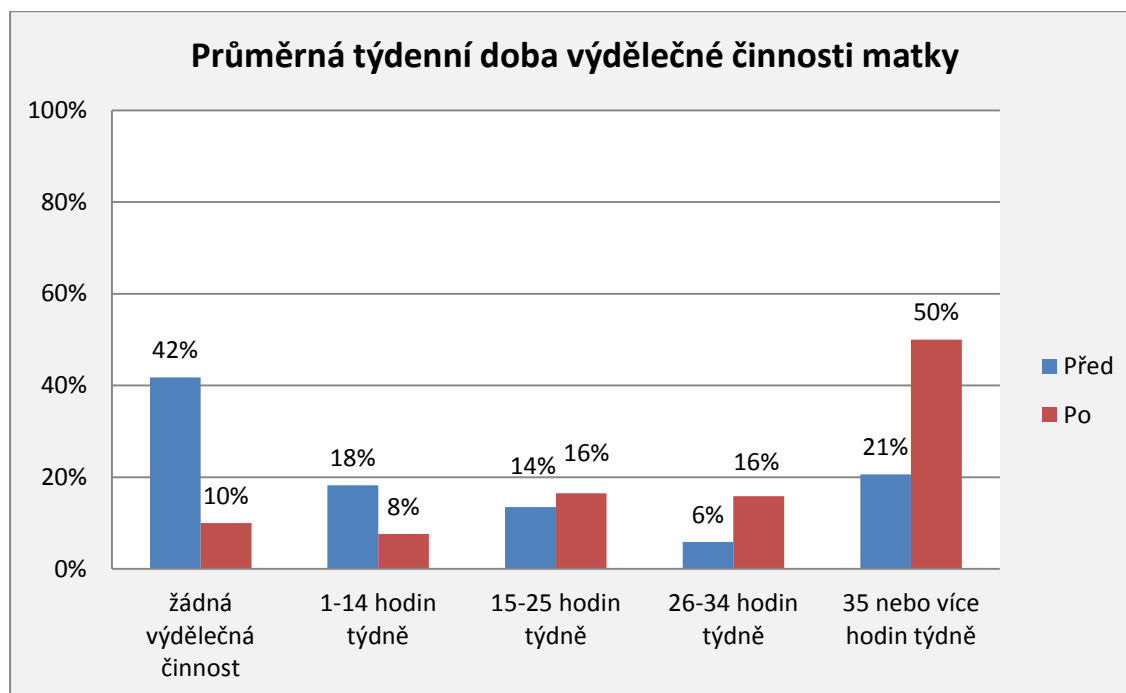

Zdroj: Dotazník pro rodiče 2016/2017, propojené odpovědi respondentů (N = 170), vlastní analýza.

Pozn.: Do kategorie ekonomicky neaktivní náleží ženy, které aktuálně nejsou aktivně zapojeny na trh práce skrze pracovní poměr, DPP/DPČ či OSVČ. Do této skupiny jsou zařazeny ženy na mateřské či rodičovské dovolené, ženy pobírající invalidní důchod, neregistrované nezaměstnané, studentky apod.

U poměrně značného počtu matek došlo ke změně průměrné týdenní doby, po kterou se mohly věnovat výdělečné činnosti. Zatímco v období před využitím zařízení pro péči o dítě více jak dvě pětiny matek uvedly, že se v posledním měsíci před vstupem dítěte do zařízení žádné výdělečné činnosti nevěnovaly, v období, kdy dítě do zařízení docházelo, polovina z nich uvedla, že se výdělečné činnosti mohla věnovat 35 nebo více hodin týdně.

Graf 4 Jak se změnila průměrná týdenní doba, po kterou se matka věnovala výdělečné činnosti (v %)

Zdroj: Dotazník pro rodiče 2016/2017, propojené odpovědi respondentů (N = 170), vlastní analýza

K určitému nárůstu došlo rovněž v čistém příjmu matek. Zatímco v období před tím, než dítě začalo docházet do zařízení, nejčastěji respondenti uváděli, že se měsíční příjem matky pohybuje v kategoriích 5–10 tisíc Kč a 10–15 tisíc Kč, v navazujícím dotazníku nejvíce respondenti uváděli, že se příjem matky pohybuje v rozmezí 15–20 tisíc Kč a 20–25 tisíc Kč. Do jaké míry lze tyto změny u matek přisuzovat intervenci, však není bohužel možné s přesností určit.

Nicméně pokud si tento údaj spojíme s výsledky dalších otázek, ve kterých jsme se ptali, kdo by zajistil převážnou část péče o dítě, pokud by nyní nebylo možné využívat služeb zařízení, a dále, jak by tato skutečnost ovlivnila pracovní dobu matky, je patrné, že nemalý počet matek zahrnutých do šetření vnímá možnost využívat podpořená zařízení péče o děti jako velmi podstatnou z hlediska jejich možností zapojit se na trh práce. Podle navazujícího dotazníku by v případě, že by rodiče neměli možnost využívat stávající zařízení, musela ve 34 procentech případů péči zajistit matka. Zároveň většina respondentů uvedla, že by nemožnost využívat zařízení měla negativní vliv na pracovní dobu matky (u 26 procent by se pracovní doba matky pravděpodobně snížila a 25 procent dokonce uvedlo, že by v takovém případě matky nemohly pracovat, protože by musely zajistit péči o dítě).

Evaluace výzev na péči o nejmenší děti v mikrojeslích¹⁹

V roce 2018 byla obdobným způsobem jako u dětských skupin realizována interní evaluace za cílem vyhodnocení vybraných aspektů projektů ve výzvách na *Pilotní ověření nové služby péče o nejmenší děti v mikrojeslích v Praze (výzva č. 127)* a *mimo hl. m. Prahu (výzva č. 126)*. Specifickým cílem těchto

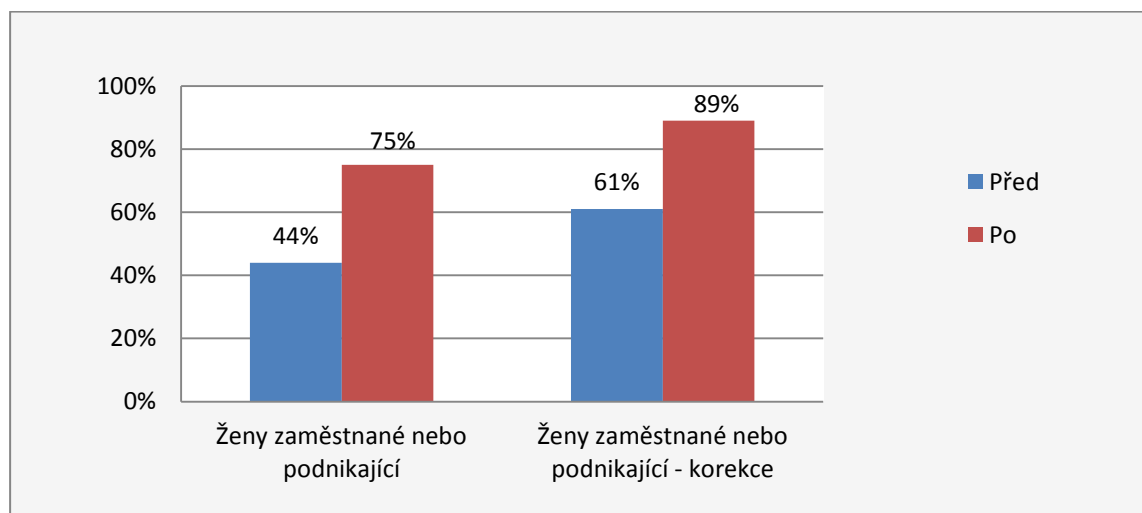
¹⁹ Evaluace pilotního ověření mikrojeslí (Evaluační zpráva výzev 126 a 127), Praha: MPSV, 27. 12. 2018.

výzev je, podobně jako u dětských skupin, reagovat na problém nízké zaměstnanosti rodičů s malými dětmi, specificky žen. Ovšem v případě těchto výzev jde o zařízení s menší kapacitou (maximálně 4 děti najednou), předpokládá se obsazenost v průměru o něco mladšími dětmi než u dětských skupin, a zařízení jsou v těchto výzvách zřizována obcemi nebo ve spolupráci s obcemi. Níže opět shrnujeme přehled hlavních zjištění, pokud jde o dopady na cílovou skupinu.

Hlavní závěry z evaluace – dopady

Dopady projektu byly opět sledovány skrze dotazníkové šetření u cílové skupiny rodičů. Mezi respondenty ve velké míře převažovaly rodiny, kde s dětmi žijí oba rodiče (91 procent). Péče o dítě připadala stejně jako u dětských skupin spíše na matku. Ve vzorku byl přítom velmi vysoký podíl vysokoškolsky vzdělaných žen (61 procent) s praxí 5 let a více (78 procent). Podíl zaměstnaných žen se s nástupem dítěte do mikrojeslí signifikantně zvýšil. Otázka na to, zda byla žena zaměstnaná či nikoliv, byla korigována kvůli nekonzistentním odpovědím (kombinace otázek na týdenní pracovní dobu, měsíční příjem z výdělečné činnosti a zda byla žena zaměstnaná či podnikala).

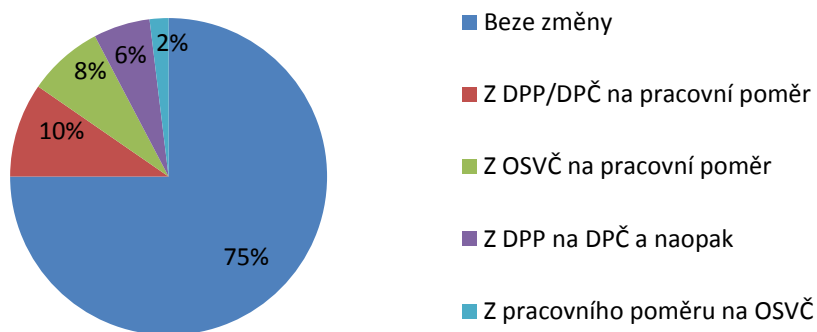
Graf 5 Matky zaměstnané před vstupem a po vstupu dítěte do mikrojeslí

Zdroj: Dotazníkové šetření Mikrojesle - rodiče, N = 131

Pokud se podíváme na výsledky bez korekce (tedy pouze na ženy, které přímo deklarovaly, že byly zaměstnané či podnikaly), po vstupu dítěte do mikrojeslí pracovalo 75 procent žen, což představuje nárůst o 31 procent oproti situaci před vstupem dítěte do mikrojeslí (též bez korekce). Pokud do odpovědí zahrneme i ženy, jejichž odpovědi byly korigovány (neuvědly, že byly zaměstnané či podnikaly, ale zároveň uvedly příjem a týdenní pracovní dobu rozdílné od nuly), poměr pracujících žen se zvýší dokonce na 89 procent, což představuje oproti situaci před vstupem dítěte do mikrojeslí nárůst o 28 procent.

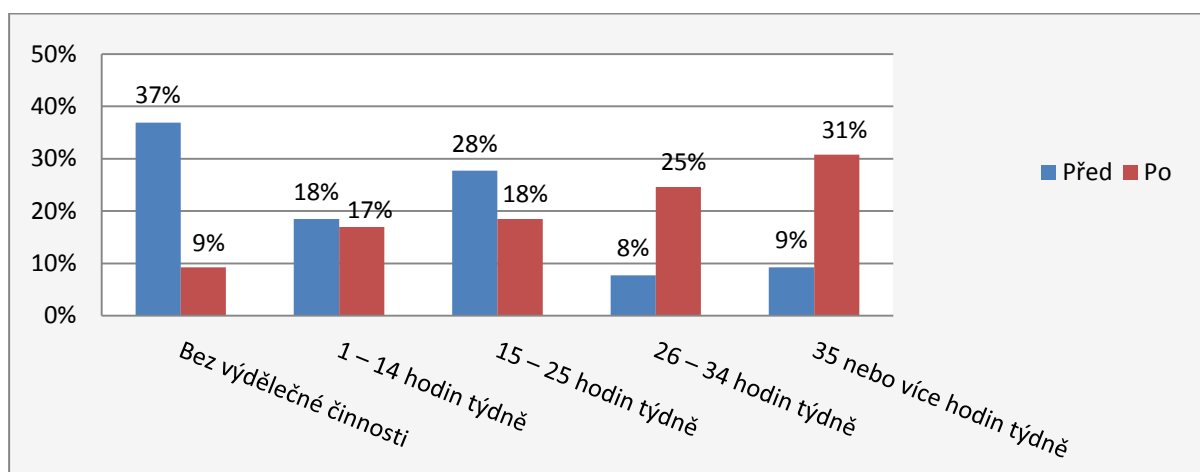
Graf 6 Změna typu pracovního úvazku u žen po vstupu dítěte do mikrojeslí

Zdroj: Dotazníkové šetření Mikrojesle - rodiče, N=52 (ženy, které byly zaměstnané před vstupem dítěte do mikrojeslí i po vstupu)

Ženy, které už pracovaly před nástupem dítěte do mikrojeslí, ve většině případů nezměnily typ pracovního úvazku (75 procent), pokud už ano, přešly z flexibilních úvazků na DPP či DPČ na hlavní či vedlejší pracovní poměr (10 procent), nebo z OSVČ na pracovní poměr (8 procent). Pokud ženy před vstupem dítěte do mikrojeslí nepracovaly, s jeho nástupem začaly nejčastěji pracovat v hlavním či vedlejším pracovním poměru (67 procent), pětina také flexibilně na DPP (22 procent).

Graf 7 Počet odpracovaných hodin týdně u matky před a po vstupu dítěte do mikrojeslí

Zdroj: Dotazníkové šetření Mikrojesle - rodiče, N=65

Zvýšil se i počet odpracovaných hodin. Více než polovina žen si svůj pracovní úvazek navýšila (55 procent), u značné části žen pak nedošlo k žádné změně (37 procent). Podobné jsou výsledky u měsíčního příjmu, který se u více než poloviny žen zvýšil (59 procent), u třetiny z nich zůstal beze změny (34 procent). Výše příjmu u žen je ale v porovnání s muži stále nižší.

Ukázalo se, že strategie, jak se vrátit na trh práce, se liší také podle velikosti místa bydliště rodiny. V malých obcích do 5000 obyvatel je největší podíl žen, které zůstávají bez výdělečné činnosti (18 procent). Ve velkých městech nad 100 000 obyvatel se naopak ženy o něco častěji vrací na částečné úvazky, což lze vysvětlit tím, že nabídka těchto úvazků může být ve větších městech vyšší. Stále ale platí, že pokud by nebylo možné dítě umístit do mikrojeslí, častou strategií zůstává, že by o dítě pečovala matka (37 procent v navazujícím, 34 procent ve vstupním dotazníku). Druhou nejčastější strategií je, že by se rodiče snažili umístit dítě do jiného zařízení předškolní péče (33 procent

v navazujícím dotazníku). Volba jedné z těchto strategií závisí na míře zapojení ženy na trhu práce a také výši jejího příjmu. Ženy pracující v hlavním či vedlejším pracovním poměru by se spíše snažily umístit dítě do jiného zařízení, než aby s ním zůstaly doma (52 procent z nich). Tuto strategii pak volí také většina žen, která si vydělá alespoň 15 000 Kč čistého měsíčně (89 procent z nich). Ženy, které bydlí s rodinou v malých obcích do 5000 obyvatel a menších městech s 5000 až 19 999 obyvateli, by naopak ve větší míře zůstaly s dětmi doma (v malých obcích 58 procent žen, v menších městech 85 procent žen).

Evaluace dětských klubů a příměstských táborů

V roce 2018–19 byla interně realizována 2. etapa evaluace dětských skupin a klubů zaměřená na vyhodnocení dvou výzev na *Podporu služeb péče o děti 1. stupně základních škol v době mimo školní vyučování mimo hl m. Prahu (výzva č. 013) a v Praze (výzva č. 014)*. V rámci těchto výzev jsou kromě realizace dětských klubů (které fungují jako alternativa nebo rozšíření pro školní družinu) realizovány také letní příměstské tábory. Z této evaluace jsou k dispozici předběžné výsledky.

Hlavní závěry z evaluace – Dětské kluby

U výzev 013 a 014 byly již předpokládány přímé dopady na zaměstnanost matek nižší než u výzev zaměřených na předškolní péči, protože u větších dětí (na prvním stupni ZŠ) méně často platí, že by matky kvůli péči zůstávaly doma. Tento předpoklad potvrdily i výsledky dotazníkového šetření mezi cílovou skupinou, tedy rodiči dětí. Zapojení na trhu práce u žen se díky dětskému klubu téměř nemění, protože hodně žen pracovalo na plný či téměř plný úvazek již před tím, než služby začaly využívat. Ani ženy, které měly před využitím klubu zkrácený úvazek, si ho po umístění dítěte nenavýšily. Příjem domácnosti se také neměnil. Dětský klub tedy spíše přispívá k pohodlnějšímu sladění rodinného a pracovního života, nemá přímý vliv na zvýšení zaměstnanosti žen. Přínosy dětských klubů jsou tak spíše „měkké“, přispívají k lepší organizaci pracovního a rodinného života, rodiče jsou navíc rádi, že děti mají odpoledne zajištěný kvalitní program. Důvodem pro umístění dětí do dětského klubu je nejčastěji flexibilita, se kterou rodiče mohou děti do klubu dávat a vyzvedávat. Dále také místní dostupnost a finanční výhodnost. Ve většině případů se ale zřejmě nejedná o jedinou možnost zajištění péče. Pokud by dětský klub nebyl k dispozici, péče o dítě by ve větší míře dopadla na matku než otce, a to zejména tehdy, když má matka zkrácený úvazek. O zvýšenou finanční zátěž se o něco více obávaly rodiny s jedním rodičem.

Hlavní závěry z evaluace – Příměstské tábory

Příměstský tábor rodičům nejčastěji pomáhá šetřit dovolenou, kterou by si v případě jeho nekonání museli vzít (57 procent žen a 65 procent mužů). Ženy by také častěji než muži musely mít svoje dítě v práci, což není optimální ani pro ně, ani pro děti (22 procent žen oproti 11 procentům mužů). Někteří rodiče ani nemají dostatek dovolené, aby případný výpadek pokryli a museli by situaci řešit neplaceným volnem. To znamená další zátěž pro rodinný rozpočet. Hlídní dětí v době prázdnin zajišťují ve velké míře blízké neplacené osoby, tedy prarodiče (81 procent). Tábor je vítaná alternativa z hlediska pestrosti programu pro dítě. Při výběru tábora je vedle zajímavého programu a dobré dostupnosti důležitá cena. Ta hraje významnou roli zejména pro matky samozávitelky a také obyvatele velkých měst.

Na ženy opět více dopadá péče o děti, pokud by příměstský tábor nebyl k dispozici, náhradní péči by zajistily častěji než muži, a to jak u rodin s oběma rodiči, tak logicky u matek samoživitelek, kde je procento ještě výraznější (36 procent u rodin s oběma rodiči, 44 procent matky samoživitelky).

3.1.3 Investiční priorita 1.3

Investiční priorita 1.3 Zvýšit odbornou úroveň znalostí, dovedností a kompetencí pracovníků a soulad kvalifikační úrovně pracovní síly s požadavky trhu práce
Specifický cíl 1.3.1 Zvýšit odbornou úroveň znalostí, dovedností a kompetencí pracovníků a soulad kvalifikační úrovně pracovní síly s požadavky trhu práce
Specifický cíl 1.3.2 Zvýšit adaptabilitu starších pracovníků

Shrnutí

Investiční priorita 1.3 je tvořena dvěma specifickými cíli: **Specifický cíl 1.3.1** *Zvýšit odbornou úroveň znalostí, dovedností a kompetencí pracovníků a soulad kvalifikační úrovně pracovní síly s požadavky trhu práce* a **Specifický cíl 1.3.2** *Zvýšit adaptabilitu starších pracovníků*, přičemž tyto SC představují 21,4 % PO 1 a 13,1 % alokace OPZ.

Podpořené projekty jsou v souladu s aktuální socioekonomickou situací zaměřeny na zvyšování souladu kvalifikace s požadavky trhu práce, a to formou podnikového vzdělávání, individuálního vzdělávání prostřednictvím ÚP, podporu řízení lidských zdrojů v souladu s požadavky konceptu „Společnost 4.0“, zvyšování kvalifikace starších pracovníků a zvyšování kapacit sociálních partnerů. V rámci těchto projektů bylo dosud podpořeno 48 955 účastníků (35 % cílové hodnoty) a 5 826 účastníků starších 54 let (27 % cílové hodnoty). Klíčový ukazatel pro výsledky v oblasti vzdělávání a zvyšování kvalifikace *Počet účastníků, kteří získali kvalifikaci po ukončení své účasti*, dosáhl hodnoty 28 575, což představuje 25 % cíle. Pokrok v implementaci výzev a projektů (90 % alokace je pokryto výzvami, 78 % je alokováno v právních aktech, žádosti o platbu tvoří 28 % alokace) odpovídá pokroku u obdobného typu projektů v jiných IP. Dosažené výsledky v zásadě odpovídají očekávání s výjimkou projektů organizačních složek státu, které oproti předpokladům nakonec předložily pouze jednu projektovou žádost v objemu 12 % alokace výzvy. Negativní vliv na dosažení cílů může mít ekonomický růst, protože ve firemním sektoru je v současné době prioritou obsadit volná místa a maximálně využít pracovní dobu na realizaci zakázek. To pak může být důvodem pro aktuálně menší zájmem o projekty, odstupování od projektů a pro realizaci menších projektů.

Co se týče výsledků v rámci SC 2 *Zvýšit adaptabilitu starších pracovníků* plnění indikátoru podpořených účastníků je sice na obvyklé výši (27 %), nicméně dosud poskytnutá podpora starším pracovníkům se většinou neliší od podpory mladších zaměstnanců. Na tento fakt a také na přicházející změny na trhu práce v souvislosti s konceptem Společnost 4.0 reaguje výzva č. 17_079 *Age management – chytrá změna v řízení, příležitost k růstu*, která se vedle aktivit zaměřených na inovace v řízení lidských zdrojů zaměřuje na specifické aktivity podpory adaptability starších pracovníků. Obdobně také byly v nových výzvách č. 79 a 110 nastaveny podmínky, které motivují k realizaci aktivit pro starší a k zaměření na Společnost 4.0.

Socioekonomická situace v oblasti vzdělávání dospělých

Účast na odborné přípravě a celoživotním učení je v ČR dlouhodobě nízká, zejména pokud jde o skupiny nedostatečně zastoupené na trhu práce (zejm. osoby starší, s nízkou kvalifikací ad.). (Evropská komise 2019, s. 9)

I když v roce 2018 činil rozdíl mezi průměrem EU28 a ČR pouze 1. 1. p. b, ve Švédsku je podíl vzdělaných osob více než trojnásobný. Podobně je na tom Dánsko, Finsko a Norsko. Z tohoto pohledu jsou na tom nejhůře Rumuni, Bulhaři, Slováci a Chorvaté. Pod průměrem EU28 je i Německo, Itálie a Španělsko. Systém celoživotního vzdělávání v České republice využívá především populace s vyšším vzděláním (17,6 procent osob s dokončeným vysokoškolským vzděláním) a pouze 3,1 procent osob, které nedosáhly ani středního vzdělání. (MMR ČR 2019, s. 21)

Investice do automatizace představují příležitost pro český průmysl, zejména pro výrobce automobilů. Stávající situace, kdy je výrazný nedostatek pracovních sil a byly revidovány normy emisí CO₂ pro automobily, však v tomto odvětví přináší nemalé výzvy. Proto se i přes vysoký stupeň automatizace očekává, že výrobci automobilů i další výrobci budou posilovat investice do zařízení. (Evropská komise 2019, s. 8)

Produktivitu (výrobních faktorů) táhnou převážně velké zahraniční společnosti, zatímco domácí podniky v oblasti vytváření přidané hodnoty zaostávají. Souhrnná produktivita výrobních faktorů, která je měřítkem efektivnosti využívání kapitálu a práce v produkci, navíc roste poměrně pomalu. Je tedy zapotřebí, aby investice podporovaly zavádění technologií a zvyšovaly inovační výkonnost firem, zejména pokud jde o domácí malé a střední podniky. (Evropská komise 2019, s. 5) S ohledem na to, že práce je sama o sobě výrobním faktorem a navíc je podmínkou produktivity dalších faktorů, je nutné produktivitu práce zvyšovat, přičemž jedním ze základních nástrojů je zvyšování relevantních znalostí a dovedností.

Revize OPZ IP 1.3

V rámci 2. revize OPZ došlo ke snížení alokace na IP 1.3 o 500 mil. Kč. Část intervencí v oblasti podnikového vzdělávání měla být prováděna prostřednictvím organizačních složek státu a jejich příspěvkových organizací, které by podporovaly podniky a jejich zaměstnance ve své oblasti působnosti. Pro ně byla vyhlášena nesoutěžní výzva č. 54, ve které byla na základě konkrétně identifikovaných potřeb a plánů stanovena alokace ve výši 726,4 mil. Kč. Vzhledem k přehodnocení priorit u výzvu určených příjemců však byla nakonec podána pouze jediná projektová žádost, která byla schválena s rozpočtem ve výši 87,6 mil. Kč.

Nedostatečný potenciál pro realizaci projektů v této oblasti umožnil převést částku ve výši 500 mil. Kč bez negativního dopadu na další výzvy. Zbytek rozdílu mezi alokací výzvy č. 54 a výší rozpočtu podpořeného projektu je spolu s nedočerpáním z dalších vyhlášených výzev použit na navýšení alokace výzev pro soutěžní projekty plánovaných na rok 2019, které jsou financovány formou jednotkových nákladů. O tyto soutěžní projekty je zatím nejvyšší zájem ze strany cílové skupiny (podniky, zaměstnanci) a vyhlášení soutěžních výzev na jednotkové projekty na vzdělávání v roce 2019 zajistí nezbytnou kontinuitu v oblasti podpory dalšího vzdělávání zaměstnanců dle potřeb zaměstnavatelů.

Aby zaměstnavatelé zůstali nadále konkurenceschopní, soustředí se více na vývoj nových technologií a automatizaci výroby. V následujících letech tak bude vznikat řada nových profesí, které budou vyžadovat buď vyšší vzdělání, zaškolení, či přeškolení. Podpoře adaptability pracovní síly, resp.

vzdělávání zaměstnanců, je třeba věnovat zvýšenou pozornost zejména v souvislosti s přípravou na potenciální dopady 4. průmyslové revoluce, tedy v oblasti zvyšování požadavků na kvalifikaci zaměstnanců v důsledku vyšší digitalizace a robotizace jak výrobních procesů, tak služeb.

Doporučení ze Strategické evaluace OPZ I. pro IP 1.3

Ve větší míře zaměřit podporu na starší pracovníky v PO 1, IP 1.3: V rámci IP 1.3 je s ohledem na postavení starších pracovníků na trhu práce a stárnutí populace vhodné vyhlásit výzvu specificky zaměřenou na starší pracovníky, čímž by byl ve větší míře naplňován SC 1.3.2. Vhodné je tuto výzvu zaměřit např. na zavádění age managementu ve firmách včetně realizace speciálních programů / postupů na pracovišti tak, aby neodcházeli do databáze ÚP/předčasného důchodu a jejich odbornost byla využita ve prospěch zaměstnavatele, samotného zaměstnance ev. jeho profesní kolegy. V souladu s doporučením byla vyhlášena výzva č. 079 *Chytrá změna v řízení, příležitost k růstu*.

Bonifikovat vzdělávání podporující adaptaci na změny v souvislosti s Iniciativou Průmysl (Společnost) 4.0 v PO 1, IP 1.3: Prvky Práce 4.0 jsou zohledněny ve výzvě č. 079 *Chytrá změna v řízení, příležitost k růstu* a ve výzvě č. 094 *Budování kapacit sociálních partnerů II*.

Pokrok v implementaci

EQ 1 Nakolik věcný a finanční pokrok v implementaci projektů odpovídá fázi realizace OPZ?

V rámci IP 1.3 byly vyčleněny dva specifické cíle, 1.3.1 – *Zvýšit odbornou úroveň znalostí, dovedností a kompetencí pracovníků a soulad kvalifikační úrovně pracovní síly s požadavky trhu práce* a 1.3.2 – *Zvýšit adaptabilitu starších pracovníků*. Celková alokace pro IP 1.3 je 8,8 mld. Kč, přičemž pro SC 1.3.1 bylo alokováno přibližně 85 procent této částky a pro SC 1.3.2 přibližně 15 procent této částky.²⁰ Celková alokace IP 1.3 činí 21,4 procent z alokace pro PO 1.

Tabulka 9: Čerpání alokace v IP 1.3²¹

	Alokace OPZ CZK	Objem právních aktů CZK	Objem právních aktů/celková částka alokace	Objem vyúčtovaných žádostí o platbu (CZK)	Objem vyúčtovaných žádostí/celková částka alokace SC
SC 1.3.1	7 480 543 835	5636979129	75 %	2 036 403 327	27 %
SC 1.3.2	1 320 259 938	1256254680	95 %	396 286 811	30 %
Celkem pro IP	8 800 803 773	6 893 233 809	78 %	2 432 690 139	28 %

Zdroj: *Tabulka Stav realizace OPZ*. Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 21. 1. 2019

Finanční objem vydaných právních aktů vůči celkové alokaci IP 1.3 dosáhl 78 procent, finanční objem již vyúčtovaných žádostí vůči celkové alokaci IP 1.3 dosáhl 28 procent. Finanční objem vydaných právních aktů vůči celkové alokaci specifického cíle je vyšší v SC 1.3.2, kde dosáhl 95 procent, v SC 1.3.1

²⁰ Rozdělení alokace do specifických cílů se lišilo u jednotlivých výzev (někde bylo rozdělení 80 procent v SC 1 a 20 v SC 2).

²¹ Celková alokace pro IP 1.3 OPZ 8,8 mld. Kč je platná k lednu 2019 před II. revizí OPZ. Nově je celková alokace IP 1.3 o 500 mil. Kč nižší a objem právních aktů k celkové částce alokace SC tak o něco vyšší.

je finanční objem vydaných právních aktů vůči celkové alokaci tohoto specifického cíle 75 procent. Alokace pro SC 1.3.2 však byla výrazně nižší. Finanční objem již vyúčtovaných žádostí vůči celkové alokaci pro jednotlivé SC je pak u obou specifických cílů obdobný – v SC 1.3.1 dosáhl 27 procent a v SC 1.3.2 30 procent.

Implementace výzev SC 1.3.1 a SC 1.3.2

Tabulka 10: Přehled vyhlášených výzev IP 1.3 (SC 1.3.1 a 1.3.2)

Kód výzvy	Výzva	Alokace výzvy (mil. CZK)	Podíl na SC/IP	Objem právních aktů (mil. CZK)	Objem právních aktů/alokace výzvy	Počet žádostí (za obě SC)	Míra úspěšnosti žádostí (počet PA/počet žádostí)
03_15_002	Budování kapacit sociálních partnerů	350	4,68%	270	77%	17	71%
03_15_021	Další profesní vzdělávání zaměstnanců podporované zaměstnavateli	2 800	37,43%	2 800	100%	1	N/A
03_16_043	Podnikové vzdělávání zaměstnanců	1 700	22,73%	1 722	101%	1 558	73%
03_16_044	Podpora zaměstnanců ohrožených propouštěním	200	2,67%	180	90%	3	N/A
03_16_054	Výzva pro organizační složky státu a jimi řízené / zřízené příspěvkové organizace	581	7,77%	0	0%	1	0
03_16_060	Vzdělávání - společná cesta k rozvoji!	476	6,37%	505	106%	189	41%
03_17_079	Age management - chytrá změna v řízení, příležitost k růstu	240	3,21%	113	47%	160	N/A
03_18_094	Budování kapacit sociálních partnerů II	241	3,22%	47	19%	12	N/A
	Alokace SC 1.3.1: 7481 mil. CZK	6 589	88%	5 637	86%	1 941	70%
03_15_021	Další profesní vzdělávání zaměstnanců podporované zaměstnavateli	700	53%	700	100%	1	N/A
03_16_043	Podnikové vzdělávání zaměstnanců	300	23%	304	101%	1 558	73%
03_16_044	Podpora zaměstnanců ohrožených propouštěním	50	4%	45	90%	3	N/A
03_16_054	Výzva pro organizační složky státu a jimi řízené / zřízené příspěvkové organizace	145	11%	0	0%	1	0
03_16_060	Vzdělávání - společná cesta k rozvoji!	84	6%	89	106%	189	41%
03_17_079	Age management - chytrá změna v řízení, příležitost k růstu	60	5%	28	47%	160	N/A
	Alokace SC 1.3.2: 1320 mil. CZK	1 139	101%	1 256	94%	1 912	70%
Celkem	Celkem alokace IP 1.3: 8801 mil. CZK	7 928	90%	6 893	87%	1 941	70%

Zdroj: Tabulka Stav realizace OPZ. Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 21. 1. 2019

V rámci IP 1.3 bylo dohromady vyhlášeno 8 výzev, z čehož 6 výzev spadá do obou dvou specifických cílů – 1.3.1 i 1.3.2. Pouze dvě výzvy na budování kapacit sociálních partnerů spadají pouze do SC 1.3.1. Součet alokací všech výzev v IP 1.3 činí dohromady necelých 8 mld. Kč, což před revizí OPZ představovalo 90 procent z celkové částky alokované pro IP 1.3. Finanční objem dosud vydaných právních aktů v IP 1.3 činí 6,9 mld. Kč, tj. 87 procent z částky alokované dohromady ve vyhlášených výzvách.

Porovnáme-li výše alokací jednotlivých výzev v IP 1.3 mezi sebou, zdaleka největší finanční objem prostředků najdeme ve výzvě *03_15_021 Další profesní vzdělávání zaměstnanců podporované zaměstnavateli*, jejíž celková alokace pro oba SC je 3,5 mld. Kč, tedy 40 procent z celkové alokace pro IP 1.3. Druhou největší výzvou z hlediska výše alokace je výzva *03_16_043 Podnikové vzdělávání zaměstnanců* s celkovou alokací 2 mld. Kč, tedy 23 procent z celkové alokace pro IP 1.3. Všechny ostatní výzvy pak mají podíl menší než 10 procent z celkové alokace IP 1.3.

Proces schvalování žádostí o podporu byl ke konci roku 2018 již ukončen u 4 výzev: *03_15_002 Budování kapacit sociálních partnerů* (poměr finančního objemu vydaných právních aktů k alokaci výzvy dosáhl 77 procent), *03_16_043 Podnikové vzdělávání zaměstnanců* (poměr finančního objemu vydaných právních aktů k alokaci výzvy 101 procent), *03_16_054 Výzva pro organizační složky státu a jimi řízené / zřízené příspěvkové organizace* (poměr finančního objemu vydaných právních aktů k alokaci výzvy ke konci ledna 2019 0 procent)²² a *03_16_060 Vzdělávání – společná cesta k rozvoji!* (poměr finančního objemu vydaných právních aktů k alokaci výzvy dosáhl 106 procent).

Míra úspěšnosti žádostí (počet vydaných právních aktů/počet žádostí) byla relativně vysoká u výzvy *03_15_002 Budování kapacit sociálních partnerů* (71 procent) a *03_16_043 Podnikové vzdělávání zaměstnanců* (73 procent), horší už u *03_16_060 Vzdělávání – společná cesta k rozvoji!* (41 procent). U výzvy *03_16_054 Výzva pro organizační složky státu a jimi řízené / zřízené příspěvkové organizace* byla podána jen 1 žádost a nebyl vydán ani jeden právní akt (viz pozn. 4).

Dosažené výsledky

Očekávané výsledky SC 1.3.1 Zvýšit odbornou úroveň znalostí, dovedností a kompetencí pracovníků a soulad kvalifikační úrovně pracovní síly s požadavky trhu práce

- zvýšení odborné úrovně znalostí, dovedností a kompetencí pracovníků
- zvýšení souladu kvalifikační úrovně pracovní síly s požadavky trhu práce
- zlepšení postavení účastníků na trhu práce
- zlepšení adaptability pracovníků a zaměstnavatelů na měnící se podmínky na trhu práce
- posílení spolupráce se zaměstnanci a zaměstnavateli při zvýšení účasti dospělé populace na vzdělávání (MPSV ČR 2019, s. 50)

Očekávané výsledky SC 1.3.2 Zvýšit adaptabilitu starších pracovníků

- zvýšení odborné úrovně znalostí, dovedností a kompetencí starších pracovníků
- zvýšení souladu kvalifikace starších pracovníků s požadavky trhu práce

²² 19. 3. 2019 byl schválen právní akt k projektové žádosti ve výši 87 587 047 Kč. Všechna data k alokacím v tabulce 1 však vycházejí z dat platných k 21. 1. 2019. V zájmu konzistence s ostatními daty tudíž již tuto žádost nezahrnujeme.

- změna v řízení podniků zohledňující specifické potřeby starších pracovníků (age management)
- zlepšení postavení starších pracovníků na trhu práce (MPSV ČR 2019, s. 50)

Jak již bylo řečeno výše, s výjimkou výzev na podporu kapacit sociálních partnerů, spadají v případě investiční priority 1.3 všechny výzvy současně do obou specifických cílů. Vychází to z tematického zaměření těchto výzev, kdy dvě výzvy s nejvyšší alokací v rámci IP 1.3²³ jsou zaměřeny na další vzdělávání, které příjemci logicky nerealizují zvláště pro starší a mladší pracovníky, ač podporují v projektu obě skupiny. I ve fázi vykazování podpořených osob pak projekty následně podpořené osoby v systému vykazují za projekt souhrnně, aniž by přitom rozlišovali specifický cíl. Vzhledem k tomu v této podkapitole nesledujeme naplňování indikátorů na úrovni specifických cílů, ale na úrovni investiční priority. Počet podpořených osob starších 54 let je nicméně u všech výzev, kde je to relevantní, zaznamenáván pomocí indikátoru 60700 – Účastníci ve věku nad 54 let. Naplňování specifického cíle 2 Zvýšit adaptabilitu starších pracovníků tak je možné sledovat skrze tento indikátor, na který se blíže podíváme.

EQ 2 Do jaké míry se naplnily očekávané výsledky IP 1.3. Zvýšit odbornou úroveň znalostí, dovedností a kompetencí pracovníků a soulad kvalifikační úrovně pracovní síly s požadavky trhu práce?

Plnění vybraných výstupových indikátorů IP 1.3

Tabulka 11: Plnění vybraných výstupových indikátorů IP 1.3

Kód indikátoru	Název indikátoru	Cílová hodnota ²⁴	Hodnota závazku ²⁵	Dosažená hodnota	Plnění cíle
10106	Počet podporovaných mikropodniků, malých a středních podniků	370	NR ²⁶	1 988 ²⁷	537 %
60000	Celkový počet účastníků	141 752	164 380	48 955	35 %
60700	Účastníci ve věku nad 54 let	21 385	8 937 ²⁸	5 826	27 %

Zdroj: Sestava indikátorů ve vazbě na SC (záložka Program MS2014+). Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 4. 3. 2019.

Sestava indikátorů projektů SC (záložka Projekty MS 2014+). Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 4. 3. 2019.

²³ Další profesní vzdělávání zaměstnanců podporované zaměstnavateli a Podnikové vzdělávání zaměstnanců.

²⁴ Uvedené cílové hodnoty jsou hodnoty platné po poslední revizi OPZ tj. od 24. 1. 2019 (hodnoty byly mírně sníženy vzhledem ke snížení alokace pro IP 1.3). Před touto revizí byla cílová hodnota 155 522 u indikátoru 60000 a 22 750 u indikátoru 60700. Nejde tedy o zásadní změny.

²⁵ Jedná se o součet závazků v právních aktech u jednotlivých projektů. Proto může být vyšší, než předem stanovená celková cílová hodnota za IP. Zároveň však může nastat situace, kdy projekt neměl u daného (vedlejšího) indikátoru stanovený závazek, protože to pro daný projekt nebyl hlavní indikátor, avšak následně ho naplňoval.

²⁶ U tohoto indikátoru není relevantní. Závazek si u něj projekty nestanovují.

²⁷ Dle dosažené hodnoty MI 10106 je počet podporovaných mikropodniků, malých a středních podniků v rámci IP 1.3 1998. Tato hodnota převyšuje počet podpořených projektů (1296), a to s ohledem na skutečnost, že v rámci jednoho projektu může být poskytnuta podpora více podnikům současně. Dále se v některých případech podpora podniku započítá jak ve více, tak v méně rozvinutých regionech.

²⁸ U výzvy 15_021 nemají pro indikátor 60700 projekty stanovené hodnoty závazku, ale indikátor přesto naplňují. Kromě uvedené hodnoty závazku se tedy dá navíc předpokládat ještě další naplňování z této výzvy.

Indikátor 10106 – Počet podporovaných mikropodniků, malých a středních podniků je naplněn již na 537 procent. Dva hlavní sledované výstupové indikátory u výzev v IP 1.3 jsou 60000 – Celkový počet účastníků a 60700 – Účastníci ve věku nad 54 let. První je zatím naplněn na 35 procent cílové hodnoty a druhý na 27 procent. Indikátoru 60000 se podrobněji věnujeme níže v rozpadu po jednotlivých výzvách. Indikátor 60700 – Účastníci ve věku nad 54 let slouží jako klíčový ukazatel pokud jde o naplňování očekávaných výsledků specifického cíle 2 Zvýšit adaptabilitu starších pracovníků. Dosavadní hodnota plnění 27 procent z cílové hodnoty se zdá být dostačující, díváme-li se na ni v kontextu dosud dosažené hodnoty u indikátoru 60000 – Celkový počet účastníků, který je zatím naplněn na 35 procent. Dá se tedy očekávat, že spolu s naplňováním tohoto hlavního indikátoru poroste dále i hodnota u indikátoru 60700. Kromě toho by měl být specifický cíl 2 nově ještě více podpořen výzvou 17_079 *Age management – chytrá změna v řízení, příležitost k růstu* a stanovení podmínek a bodového zvýhodnění v nových výzvách č. 97 a 110. V případě výzvy č. 110 byla do výzvy doplněna podmínka: 1. z celkového počtu zapojených osob²⁹ do projektu musí být podíl celkového počtu účastníků minimálně 60 %; 2. Z celkového počtu účastníků musí být podíl účastníků ve věku nad 54 let minimálně 10 %. V případě výzvy č. 97 budou v rámci věcného hodnocení bodově zvýhodněny projekty, které budou mít vyšší podíl účastníků na počtu pracovníků či vyšší podíl účastníků ve věku nad 54 let na celkovém počtu účastníků. V nové výzvě č. 110 bude zohledněno doporučení ze Strategické evaluace OPZ I. týkající se vzdělávání podporující adaptaci na změny v souvislosti s Iniciativou Průmysl (Společnost) 4.0. Konkrétně bude ve výzvě stanovena podmínka, že projekt musí obsahovat alespoň jednu z následujících aktivit: Obecné IT; Specializované IT; Technické a jiné odborné vzdělávání.

Tabulka 12 Plnění výstupových indikátorů 60000 a 60700 pro jednotlivé výzvy³⁰

Kód výzvy	Název výzvy	Dosažená hodnota indikátoru	
		60000	60700
15_021	Další profesní vzdělávání zaměstnanců podporované zaměstnavateli	22 004	1 864
16_043	Podnikové vzdělávání zaměstnanců	24 208	3 856
16_044	Podpora zaměstnanců ohrožených propouštěním	290	16
16_054	Výzva pro org. složky státu a jimi řízené/zřízené příspěvkové organizace	0	0
16_060	Vzdělávání – společná cesta k rozvoji	2 643	200
	Celkem	49 145 ³¹	5 936 ³²

Zdroj: *Sestava indikátorů ve vazbě na SC (záložka Program MS2014+)*. Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 4. 3. 2019.

Sestava indikátorů projektů SC (záložka Projekty MS 2014+). Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 4. 3. 2019.

²⁹ Myšleny jsou všechny osoby, které se jako cílová skupina zúčastní aktivit projektu, včetně osob, jejichž podpora nepřesáhne limit pro tzv. bagatelní podporu.

³⁰ Zahrnutý nejsou výzvy na podporu kapacit sociálních partnerů, protože tyto výzvy tyto výstupové indikátory nemají, a dále byla vynechána výzva 17_079 *Age management – chytrá změna v řízení, příležitost k růstu*, jelikož se jedná o novou výzvu, která indikátory ještě nemohla naplnit.

³¹ Celkové dosažené hodnoty indikátorů za uvedené výzvy se oproti hodnotám uvedeným v tabulce výše se souhrnnými hodnotami za IP liší s ohledem na skutečnost, že v každé ze dvou zdrojových sestav je zobrazen stav k jinému datu (31. 1. 2019 Souhrn za IP a 14. 2. 2019 Přehled indikátorů) na projektech, a to přesto, že obě sestavy byly generovány ve stejnou dobu.

³² Viz pozn. 31.

Pokud se podíváme na úroveň jednotlivých výzev, největší podíl na dosud dosažených hodnotách indikátorů mají jednoznačně výzvy *15_021 Další profesní vzdělávání zaměstnanců podporované zaměstnavateli* a *16_043 Podnikové vzdělávání zaměstnanců*, jak je vidět v tabulce níže, kde uvádíme hodnoty pro indikátory 60000 a 60700 dosažené v jednotlivých výzvách.

Nejvíce podpořených osob v indikátoru 60000 – Celkový počet účastníků má nyní výzva *16_043 Podnikové vzdělávání zaměstnanců*. Podíváme-li se na hodnoty, které jsou ve výzvě celkově nazávazkovány (47 296), tvoří zatím dosažená hodnota 51 procent z hodnoty závazku, kterou si stanovily samy projekty.³³ Obdobný stav je v této výzvě i u indikátoru 60700 – Účastníci ve věku nad 54 let, který je naplněn na 49 procent nazávazkované hodnoty.³⁴ Téměř stejně vysokou dosaženou hodnotu celkového počtu účastníků (indikátor 60000) jako výzva *16_043* má výzva *15_021 Další profesní vzdělávání zaměstnanců podporované zaměstnavateli*, konkrétně 22 004 osob. Ovšem alokace této výzvy je oproti výzvě *16_043* podstatně vyšší (3,5 mld. Kč oproti 2 mld. Kč) a stejně tak součet závazků na projektech u klíčového indikátoru 60000, který u výzvy *15_021* činí 96 986. Doposud dosažená hodnota indikátoru 60000 tak v tuto chvíli představuje 23 procent z původně nazávazkované hodnoty pro výzvu *15_021*.³⁵ Pro indikátor 60700 – Účastníci ve věku nad 54 let projekty ve výzvě *15_021* nemají stanovené cílové hodnoty, nicméně indikátor také naplňují, v tuto chvíli na hodnotu 1 864.

Ostatní výzvy IP 1.3 mají oproti dvěma výše uvedeným na celkových dosažených i nazávazkovaných hodnotách indikátorů jen relativně malý podíl, což odpovídá jejich výrazně nižším alokacím. Proto zde u nich zmíníme jen hodnoty dosažené u klíčového indikátoru 60000 – Celkový počet účastníků: 2 643 osob ve výzvě *16_060 Vzdělávání – společná cesta k rozvoji!*, což je 18 procent ze závazků na výzvě³⁶ a 290 osob u výzvy *16_044 Podpora zaměstnanců ohrožených propouštěním* (též 18 procent nazávazkované hodnoty³⁷). Nulová hodnota indikátoru 60000 u výzvy *16_054* je důsledkem toho, že v ní zatím nebyla schválena žádná Zpráva o realizaci, jak již bylo řečeno výše. Zařazena dále nebyla nová výzva *17_079 Age management – chytrá změna v řízení, příležitost k růstu*, jelikož se jedná o novou výzvu, která indikátory také ještě nemohla naplnit. U této výzvy se nicméně očekává, že by měla dále přispět k naplňování indikátoru 60700 – Účastníci ve věku nad 54 let, u kterého je nyní v závazcích na projektech uvedeno celkem 849 osob. Zejména v případě jednotkových projektů byl v posledním období zaznamenán nižší zájem zaměstnavatelů o vzdělávací aktivity a někteří příjemci dokonce předčasně odstupovali od realizace. Vzhledem k uvedenému lze konstatovat, že plnění cílů indikátorů je v IP 1.3 především kvůli pomalejšímu plnění ve výzvách č. 43 a 60 nižší než očekávané.³⁸

³³ Reálně nyní ŘO očekáváno naplnění původně nazávazkované hodnoty u této výzvy na cca 70 % vzhledem k odstupování od projektů a změnám v situaci na trhu práce (více viz komentář níže).

³⁴ Dosud dosaženo 3 856, součet závazků na projektech 7 862.

³⁵ S největší pravděpodobností u této výzvy nazávazkované hodnoty nebudou naplněny vzhledem k současné situaci na trhu práce a vývoji u projektu POVEZ II. Zde ŘO OPZ intenzivně komunikuje s ÚP ČR a hledá možné řešení.

³⁶ Projekty z výzvy č. 60 budou realizovat ještě minimálně 1 rok, velká část indikátorů by ještě měla být naplněna.

³⁷ U výzvy č. *16_044* (realizátorem jsou 3 KrP UP ČR – Vysočina, Moravskoslezský a Ústecký kraj) může dojít u některých projektů k nesplnění závazných indikátorů. Důvodem je malý zájem o aktivity projektů ze strany cílové skupiny – zaměstnanci ve výpovědi či výpovědi ohrožení.

³⁸ Vzhledem ke skutečnosti, že projekty z výzvy č. 43 budou v roce 2019 ukončovat svoji realizaci a projekty z výzvy č. 60 ukončí svoji realizaci v roce 2020, budeme mít konkrétnější představu o stavu naplňování indikátorů v IP 1.3 nejdříve koncem roku 2020. Na základě předběžných informací o naplňování indikátorů přijal ŘO OPZ opatření v nově vyhlášených výzvách (výzva č. 110, která navazuje na výzvu č. 60, výzva č. 97, která navazuje na výzvu č. 43).

Plnění vybraných výsledkových indikátorů IP 1.3

Tabulka 13: Plnění vybraných výsledkových indikátorů IP 1.3

Kód indikátoru	Název indikátoru	Cílová hodnota	Hodnota závazku	Dosažená hodnota	Plnění cíle
62010	Populace zasažená aktivitou na podporu sociálního dialogu	500	7 674	8 004 ³⁹	1 601 %
62600	Účastníci, kteří získali kvalifikaci po ukončení své účasti	113 035 ⁴⁰	143 789	28 575	25 %
63000	Účastníci, jejichž situace na trhu práce se 6 měsíců po ukončení jejich účasti zlepšila	4 525	NR ⁴¹	12 664	280 %

Zdroj: Sestava indikátorů ve vazbě na SC (záložka Program MS2014+). Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 4. 3. 2019.

Sestava indikátorů projektů SC (záložka Projekty MS 2014+). Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 4. 3. 2019.

Pokud jde o výsledkové indikátory investiční priority 1.3, indikátor 62010 – Populace zasažená aktivitou na podporu sociálního dialogu dosáhl hodnoty 8 004, čímž byla cílová hodnota naplněna už na 1 601 procent. Při stanovení hodnot indikátorů ŘO OPZ vycházel z projektů v OP LZZ, kde se konaly převážně kulaté stoly. Do projektů v OPZ zahrnuli žadatelé i mimo jiné workshopy a konference a diskuzní fóra, což výrazně navýšilo cílové hodnoty pro jednotlivé projekty. Dosažené hodnoty jsou však i mnohem vyšší než cílové hodnoty v právních aktech, jelikož se akcí účastnilo více lidí, než příjemci předpokládali. Původní okruh témat se postupně rozšiřoval v návaznosti na vývoj legislativy a tím došlo i k navýšení počtu konaných akcí.

Velmi podstatné výsledkové indikátory pro výzvy v IP 1.3 jsou indikátor 62600 – Účastníci, kteří získali kvalifikaci po ukončení své účasti a 63000 – Účastníci, jejichž situace na trhu práce se 6 měsíců po ukončení jejich účasti zlepšila. První z nich je s dosaženou hodnotou 28 575 účastníků naplněn zatím na 25 procent, zatímco druhý s hodnotou 12 664 na 280 procent. Tento rozdíl je však na první pohled pravděpodobně do značné míry přičitatelný podhodnocené cílové hodnotě u indikátoru 63000, která se zdá být poměrně nízká v porovnání s cílovou hodnotou nejen u 62600.⁴²

Evaluační aktivity

Evaluace výzvy 16_043 Podnikové vzdělávání zaměstnanců

Na začátku roku 2019 započala smíšená evaluace výzvy 16_043 Podnikové vzdělávání zaměstnanců, která je druhou největší výzvou v IP 1.3. V rámci evaluace bylo zatím interně realizováno dotazníkové šetření na příjemce výzvy (celkem osloveno 830 příjemců a sesbíráno 514 odpovědí), z něhož ještě

³⁹ Dosažené hodnoty jsou zde vyšší než hodnoty závazků v právních aktech, jelikož se akcí účastnilo více lidí, než příjemci předpokládali. Původní okruh témat se postupně rozšiřoval v návaznosti na vývoj legislativy a tím došlo i k navýšení počtu konaných akcí.

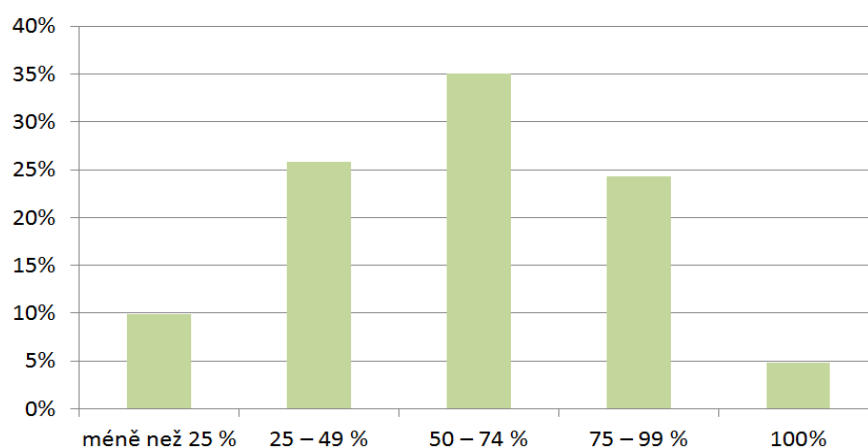
⁴⁰ Hodnota po poslední revizi OPZ.

⁴¹ Hodnoty tohoto indikátoru se zjišťují evaluací, načítají se z jiného systému, závazky pro něj nejsou na úrovni projektů stanoveny.

⁴² V době příprav OPZ bylo pro ŘO problematické vyčíslit, kolika účastníkům se může zvýšit plat a to i vzhledem k externím vlivům (aktuální situace ekonomiky), současně se jedná o nový indikátor, který nemohl být nastaven dle zkušenosti z minula. Proto byl indikátor nastaven na nižší hodnotu, než jaká je nakonec ve výsledku dosahována.

nebyla sepsána zpráva, ale jsou již k dispozici předběžné výsledky. Z prvních výsledků vyplývá, že výzva 16_043 umožnila příjemcům pokrýt značnou část vzdělávacích potřeb dané organizace v období, ve kterém byla organizace podpořena. Na otázku „jak velkou část vzdělávacích potřeb vaší společnosti bylo možné realizovat v rámci projektu?“ třetina respondentů uvedla, že v rámci projektu pokryli 50–74 procent vzdělávacích potřeb společnosti a čtvrtina dokonce 75–99 procent vzdělávacích potřeb.

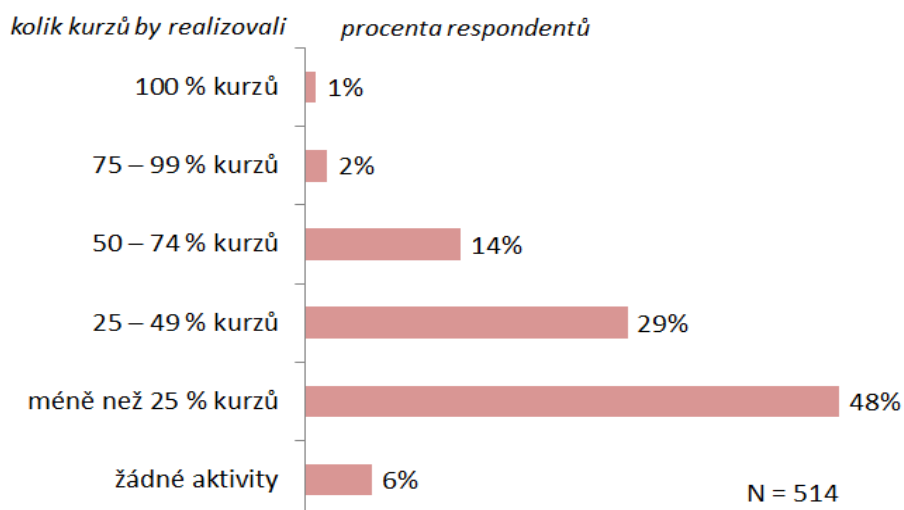
Graf 8 Jak velkou část vzdělávacích potřeb vaší společnosti bylo možné realizovat v rámci projektu?

N = 514

Dále bylo zjišťováno, jak by vzdělávání v organizaci vypadalo bez podpory z OPZ. Podle vyjádření příjemců by téměř polovina z nich realizovala méně než 25 procent vzdělávacích kurzů, které v daném období měli, a dalších 29 procent by realizovalo 25–49 procent kurzů.

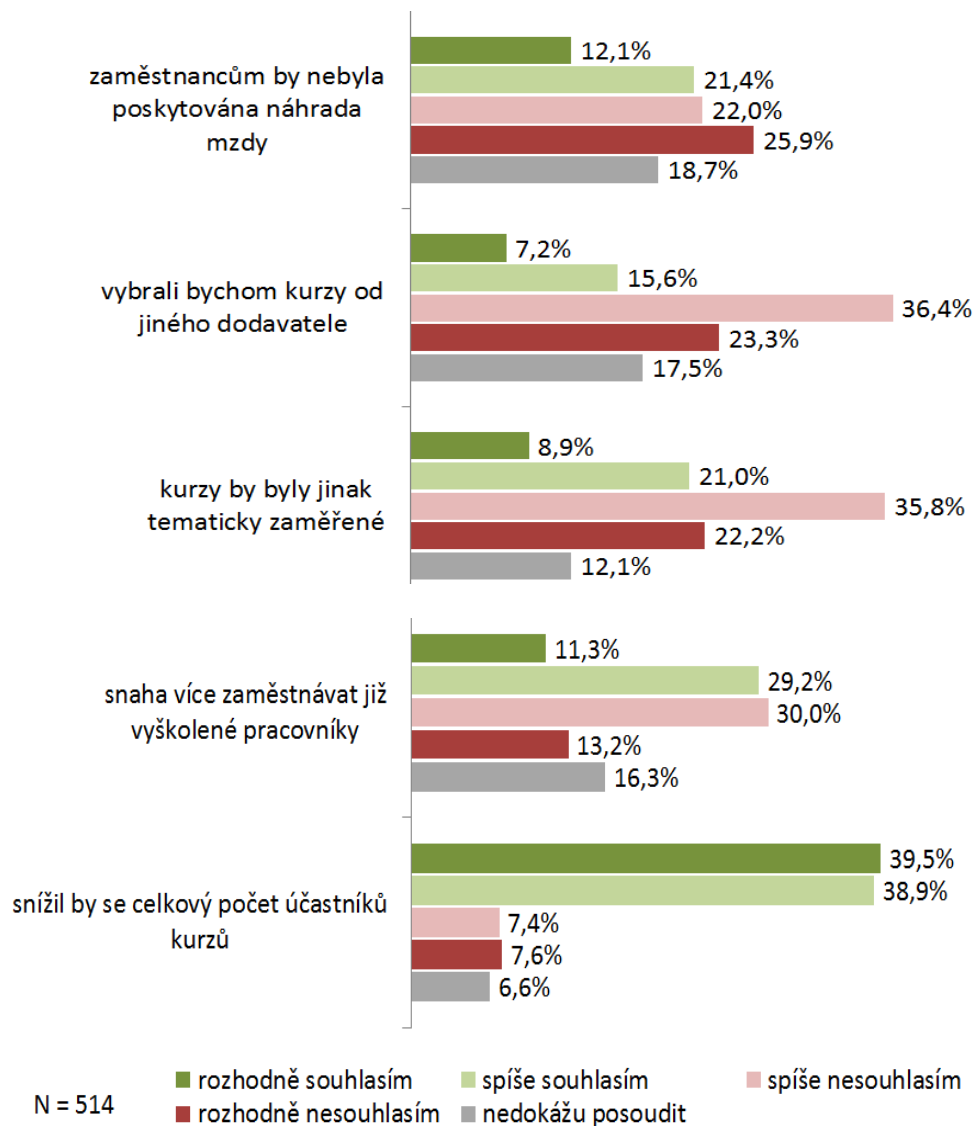
Graf 9 Pokud byste nezískali podporu z OPZ, jak by se to projevilo na počtu realizovaných kurzů?

N = 514

Příjemci byli dále dotazováni, s jakou pravděpodobností by nemožnost čerpat podporu na vzdělávání z OPZ ve výzvě 43 měla níže vyjmenované důsledky (Graf ukazuje míru souhlasu s každým z nich):

Graf 10 Pokud byste nezískali podporu z OPZ, jaký by to mělo dopad na vzdělávání ve vaší organizaci?

Z odpovědí vyplývá, že zatímco na výběr dodavatele nebo tematické zaměření by absence podpory z OPZ vliv spíše neměla, výrazně by se projevila na celkovém počtu účastníků vzdělávání (78 procent respondentů s výrokem rozhodně nebo spíše souhlasilo). 40,5 procent respondentů pak uvedlo (rozhodně nebo spíše souhlasilo), že bez podpory na vzdělávání z OPZ by se snažili více zaměstnávat již vyškolené pracovníky.

První výstupy z evaluace výzvy 043, ač vychází zatím jen z hodnocení samotných příjemců, ukazují, že výzva v mnoha případech umožňuje další vzdělávání a tím zvyšování kvalifikace zaměstnancům, kterým by ho zaměstnavatel jinak neposkytl anebo poskytl jen v menším objemu.

3.1.4 Investiční priorita 1.4

Investiční priorita 1.4 Modernizace institucí trhu práce, jako jsou veřejné a soukromé služby zaměstnanosti a přispívání k adaptaci na potřeby trhu práce, včetně prostřednictvím opatření pro zlepšení nadnárodní mobility pracovníků a programů mobility a lepší spolupráce mezi institucemi a příslušnými zúčastněnými stranami

Specifický cíl 1.4.1 Zvýšit kapacitu, komplexnost a kvalitu služeb poskytovaných institucemi veřejných služeb zaměstnanosti

Specifický cíl 1.4.2 Zvýšit kvalitu systému dalšího vzdělávání

Shrnutí

Investiční priorita 1.4 je tvořena dvěma specifickými cíli: Specifický cíl 1.4.1 *Zvýšit kapacitu, komplexnost a kvalitu služeb poskytovaných institucemi veřejných služeb zaměstnanosti* a 1.4.2 *Zvýšit kvalitu systému dalšího vzdělávání*, přičemž tyto SC představují 8,7 % PO 1 a 5,3 % alokace OPZ. S ohledem na systémový charakter projektů a fázi jejich realizace nejsou zatím hlavní výsledky projektů IP 1.4 k dispozici. Jednotlivé nástroje jsou ve vývoji a k jejich finálnímu nastavení a praktickému využití dojde v závěru projektů. Pro oblast zaměstnanosti se v projektech realizuje např. systém predikcí trhu práce; metodika pro vyhodnocování účinnosti, efektivity a dopadů na CS nástrojů APZ; systém podpory zaměstnávání osob se zdravotním postižením na volném trhu práce; systém předvídání změn na trhu práce se změnami souvisejícími s Průmyslem 4.0. V oblasti vývoje systémů pro další vzdělávání se např. realizuje nový systém poskytovaných rekvalifikací a těsnější zapojení zaměstnavatelů do procesu dalšího vzdělávání; systém mistrovské zkoušky a mistrovských kvalifikací v ČR a ověřování začlenění Ergodiagnostických center do systému služeb zaměstnanosti pro komplexní posuzování OZP.

Pokrok v implementaci výzev a projektů (100 % alokace je pokryto výzvami, 92 % je alokováno v právních aktech v SC 1, ale jen 39 % u SC 2, žádosti o platbu tvoří 17 % alokace SC 1 a jen 4 % alokace SC 2) je, co se týče SC 1, ve srovnání s průměrnými hodnotami OPZ, resp. PO 1 pomalejší, nicméně je podobný jako u jiných SC systémového charakteru, např. u projektů PO 4. Výrazně pomalejší je pokrok projektů v SC 2 v oblasti systémů dalšího vzdělávání, přičemž potenciál dosažení očekávaných výsledků v původním rozsahu je nízký, a to i s ohledem na ukončení činnosti příjemce FDV. Projekty IP 1.4 jsou převážně realizovány MPSV nebo ÚP, přičemž charakter těchto velkých projektů způsobuje (stejně jako v jiných SC) problémy na počátku realizace s obsazením projektových týmů a realizací rozsáhlých veřejných zakázek. Dalším problémem je předložení kvalitního a realistického návrhu projektu, který by současně odpovídal prioritám ČR pro příslušnou agendu. Vzhledem k tomu, že se tyto priority v některých případech měnily, došlo buď k (opakovanému) přepracování žádostí, nebo k jejich úplnému stažení. S ohledem na výše uvedené došlo v rámci revize OPZ v roce 2018 ke snížení alokace IP 1.4, a to s platností k 24. 1. 2019 s tím, že klíčové oblasti jsou již dostatečně pokryty schválenými projekty, které zaručují, že na konci implementace OPZ budou dosaženy očekávané výsledky SC 1, případně SC 2.

Změny v socioekonomické situaci pro oblast zaměstnanosti 2016–2018⁴³ a revize OPZ IP 1.4

Podrobnější informace o socioekonomické situaci jsou uvedeny v kapitole k IP 1.1. S ohledem na skutečnost, že v rámci IP 1.4 se realizují větší projekty systémového charakteru, její implementace nebyla výrazně ovlivněna zlepšující se situací na trhu práce. V IP 1.4 docházelo jednak ke zpoždění v předkládání projektových záměrů a zahajování realizace projektů (v pololetí 2017 činil objem právních aktů 41 % alokace a v žádostech o platby bylo vyúčtováno 1 % alokace), ale také k výraznému snížení predikcí čerpání a vyššímu riziku nedočerpání alokace v dané IP. S ohledem na výše uvedené byl dne 28. 9. 2017 proveden přesun prostředků z IP 1.4 do IP 1.1⁴⁴ – konkrétně byla přesunuta částka ve výši 71 202 311 EUR.

Plánované čerpání v IP 1.4 zpomaluje zpoždění ve vyhlašování veřejných zakázek, částečně se též projevila neúplná obsazenost v projektech zaměřených na rozvoj služeb zaměstnanosti. V oblasti dalšího vzdělávání patří mezi příčiny pomalého čerpání zejména velmi dlouhá časová náročnost přípravy systémových projektů některých příjemců spolu s jejich nedostatečným personálním zajištěním. V IP 1.4 nebyl indikován další potenciál pro přípravu nových projektových záměrů, takže volné finanční prostředky v IP 1.4 nemohly být vyčerpány. Proto bylo nutné přesunout část alokace do IP 1.1 na řešení problémů v regionech, které se i přes rekordně nízkou míru nezaměstnanosti v ČR potýkají s problémy u vybraných cílových skupin.

Pokrok v implementaci

EQ 1 Nakolik věcný a finanční pokrok v implementaci projektů odpovídá fázi realizace OPZ?

Implementace výzev SC 1.4.1 a 1.4.2

V rámci IP 1.4 byly vyčleněny dva specifické cíle, 1.4.1 – *Zvýšit kapacitu, komplexnost a kvalitu služeb poskytovaných institucemi veřejných služeb zaměstnanosti* a 1.4.2 – *Zvýšit kvalitu systému dalšího vzdělávání*. Celková alokace pro IP 1.4 byla 3,6 mld. Kč, přičemž pro SC 1.4.1, který je zaměřen na služby zaměstnanosti, bylo alokováno 69 % a pro SC 1.4.2, který je zaměřen na systém dalšího vzdělávání, 31 % této částky. Vzhledem k tomu, že IP 1.4 je zaměřena výhradně na velké systémové projekty, byly celkově vyhlášeny pouze 3 výzvy (2 pro SC 1.4.1 a 1 pro SC 1.4.2). V rámci výzev pro SC 1.4.1 (v oblasti rozvoje služeb zaměstnanosti) bylo podáno 8 projektových žádostí, z nichž bylo schváleno 7 s průměrnou alokací 324 mil. Kč. V rámci jedné výzvy pro SC 1.4.2 (oblast rozvoje dalšího profesního vzdělávání) bylo podáno 6 projektových žádostí, z nichž bylo schváleno 5 žádostí s průměrnou alokací 86 mil. Kč. Celková alokace IP 1.4 činí 8 % z alokace pro PO 1.

⁴³ Zpracováno dle podkladů (zdůvodnění) pro 1. revizi OPZ I. (návrh z 1. 10. 2017) a 2. revize z (2018).

⁴⁴ Vzhledem k tomu, že se jednalo o vnitřní přesun v rámci jedné prioritní osy, nejednalo se o změnu, která by podléhala schválení ze strany EK. V rámci aktuální navrhované 2. revize OPZ, která zahrnuje přesuny prostředků mezi prioritními osami, se navrhuje zohlednit i již provedenou vnitřní realokaci z IP 1.4 do IP 1.1 do textu OPZ včetně jejího zohlednění v hodnotách vybraných indikátorů.

Z hlediska harmonogramu byly obě výzvy v rámci SC 1.4.1 vyhlášeny v druhé polovině roku 2015 s termínem ukončení realizace do konce roku 2021, resp. 2022. Fáze realizace projektů je tedy ve své polovině, resp. třetině. Fáze realizace v případě SC 1.4.1 neodpovídá objemu čerpání, které je pro obě výzvy v současné době pouze na úrovni 19 % z objemu schválených právních aktů (17 % z celkové alokace SC).

Výzva v rámci SC 1.4.2 byla vyhlášena v dubnu 2016 s termínem ukončení v roce 2021, fáze realizace je tedy na 45 %. Z hlediska čerpání je však v současné době pouze na 9 % z objemu schválených právních aktů (4 % z celkové alokace SC).

Důvodem malého objemu čerpání u obou specifických cílů je jednak velikost projektů, kdy se jedná pouze o několik projektů s vysokými alokacemi a rovněž charakter projektů, jejichž realizace je časově velmi náročná. Projekty jsou z pravidla zaměřené na metodické a koncepční otázky a jejich výstupy, na které je vázána většina plateb, jsou finalizovány až ke konci projektu. Dalším faktorem jsou administrativní důvody (např. zpoždění v realizaci výběrových řízení na dodavatele) nebo personální obsazenost projektů. Do objemu čerpání rovněž zasáhlo rušení příspěvkové organizace MPSV – Fondu dalšího vzdělávání (FDV), který realizoval několik velkých systémových projektů, a jejichž realizace je zkrácena.

Všechny výzvy v IP 1.4 byly v zásadě vyhlášeny dle harmonogramu. Celkově bylo v obou SC dohromady podáno 14 projektových žádostí (v rozsahu 78 % celkové alokace pro IP 1.4), z nichž 12 bylo schváleno (objem schválených žádostí činí 76 % celkové alokace pro IP 1.4).

Tabulka 14 Alokace, právní akty, čerpání SC 1.4.1 a 1.4.2

SC (IP)	Alokace SC (IP) CZK	Objem právních aktů CZK	Objem právních aktů/celková částka alokace SC (IP)	Objem vyúčtovaných žádostí o platbu CZK	Objem vyúčtovaných žádostí/celková částka alokace SC (IP)
SC 1.4.1	2 472 600 000	2 267 500 933	92 %	423 138 984	17 %
SC 1.4.2	1 091 768 327	431 152 804	39 %	40 273 315	4 %
IP 1.4	3 564 368 327	2 698 653 737	76 %	463 412 298	13 %

Zdroj: *Tabulka Stav realizace OPZ*. Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 21. 1. 2019

Tabulka 15 Implementace výzev IP 1.4

Kód výzvy	Výzva	Alokace výzvy (mil. CZK)	Podíl na SC (IP)	Objem právních aktů (mil. CZK)	Objem právních aktů/ alokace výzvy	Počet žádostí	Míra úspěšnosti žádostí (počet PA/počet žádostí)
03_15_011	Rozvoj služeb zaměstnanosti v rámci Úřadu práce ČR	1 876	76%	1 776	95%	4	100%
03_15_122	Rozvoj služeb zaměstnanosti	597	24%	492	82%	4	75%
Celkem	Alokace SC 1.4.1	2 473	100%	2 268	92%	8	88%
03_15_020	Rozvoj dalšího profesního vzdělávání	1 092	100%	431	39%	5	100%
Celkem	Alokace SC 1.4.2	1 092	100%	431	39%	6	83%
Celkem	Celkem alokace IP 1.4	3 564		2 699	76%	14	86%

Zdroj: *Tabulka Stav realizace OPZ*. Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 21. 1. 2019

Řídicí orgán OPZ pro IP 1.4 řadí mezi hlavní důvody nízké míry čerpání v SC 1.4.1 problém s dlouhodobým obsazením některých pozic v rámci systémových projektů (zejména ve výzvě č. 11 – projekty ÚP ČR), na Generálním ředitelství ÚP ČR. Dalším důvodem je také náročné zadávací řízení veřejných zakázek, s čímž je spojeno nižší čerpání finančních prostředků kvůli nevyhlášení některých předpokládaných a plánovaných veřejných zakázek.

Mezi důvody nízkého čerpání v SC 1.4.2 může být zmíněn fakt, že se jedná o projekty, které naplňují dlouhodobé strategie, tvoří systémová opatření v oblasti dalšího vzdělávání a jsou tak ovlivněny např. změnou legislativy, nezanedbatelný je i politický vliv na realizaci projektů. Dochází ke zpoždění v předkládání projektových záměrů, případně i k úplnému pozastavení projednávání projektových záměrů tak, že již nedojde k jejich předložení v podobě projektové žádosti. Jak už bylo výše zmíněno, na objem čerpání má samozřejmě vliv i zrušení příspěvkové organizace FDV, který má ve výzvě č. 20 nejvyšší alokaci mezi žadateli.

Dosažené výsledky

EQ 2 Do jaké míry se naplnily očekávané výsledky IP 1.4?

Očekávané výsledky SC 1.4.1

- posílení analytické, metodické a řídicí schopnosti MPSV, Úřadu práce ČR a dalších institucí trhu práce při realizaci politiky zaměstnanosti,
- lepší schopnost regionálních aktérů na trhu práce při navrhování a realizaci záměrů regionálního a lokálního rozvoje zaměstnanosti a při jejich spolupráci s pracovišti ÚP na všech stupních řízení,
- vyšší dostupnost a kvalita služeb v oblasti mezinárodní mobility v rámci členských států EU, EHP a Švýcarska prostřednictvím rozvoje služeb a kapacity sítě EURES v ČR,
- zavedení inovací ve službách zaměstnanosti: rozšíření služeb poskytovaných v rámci sítě EURES, zlepšení monitorování trhu práce včetně vyhodnocování politiky zaměstnanosti (informační, analytické a monitorovací systémy), zlepšení zprostředkování zaměstnání směrem k individualizaci poskytovaných služeb a zavedení systému spolupráce aktérů na trhu práce. (MPSV ČR 2019, s. 56)

Očekávané výsledky SC 1.4.2

- zavedení funkčního systému monitorování a předvídání kvalifikačních potřeb trhu práce,
- zavedení systému funkčního a plošně dostupného kariérového poradenství,
- zavedení systémových opatření pro rozvoj dalšího vzdělávání,
- zlepšení spolupráce aktérů v oblasti dalšího vzdělávání. (MPSV ČR 2019, s. 56)

Plnění vybraných indikátorů SC 1.4.1

V rámci investiční priority 1.4, specifického cíle 1.4.1 *Zvýšit kapacitu, komplexnost a kvalitu služeb poskytovaných institucemi veřejných služeb zaměstnanosti* byly vyhodnoceny 3 výstupové a 2 výsledkové indikátory. V první tabulce je zobrazen přehled výstupových indikátorů. V této fázi realizace projektů uvedené indikátory nedosahují vysokých hodnot a žádný z těchto indikátorů

doposud nebyl naplněn. Tato skutečnost se však pojí s charakterem projektů této investiční priority. Jak již bylo výše zmíněno, jedná se o velké systémové projekty, jejichž výstupem jsou zpravidla analytické a strategické dokumenty potažmo zkvalitnění veřejných služeb apod. Velká část výstupů projektů je pak obvykle měřena až na samém konci realizace.

Tabulka 18 Plnění výstupových indikátorů IP 1.4 SC 1

Kód indikátoru	Název indikátoru	Cílová hodnota	Hodnota závazku	Dosažená hodnota	Plnění cíle
60000	Celkový počet účastníků	5 000	3 375	686	14%
62200	Počet projektů zaměřených na orgány veřejné správy a veřejné služby na celostátní, regionální a místní úrovni	10	4	4	40%
80500	Počet napsaných a zveřejněných analytických a strategických dokumentů (vč. evaluačních)	5	42	1	20%

Zdroj: *Sestava indikátorů ve vazbě na SC (záložka Program MS2014+)*. Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 4. 3. 2019.

Sestava indikátorů projektů SC (záložka Projekty MS 2014+). Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 4. 3. 2019.

V následující tabulce je pozornost soustředěna na vybrané výsledkové indikátory. Zde se v současné době setkáváme s nulovým plněním cílů, avšak tato skutečnost opět vyplývá z povahy systémových projektů. Většina projektů se nachází v polovině své realizace, a tudíž výsledky můžeme očekávat až v závěrečné fázi realizace.

Tabulka 19 Plnění výsledkových indikátorů IP 1.4 SC 1

Kód indikátoru	Název indikátoru	Cílová hodnota	Hodnota závazku	Dosažená hodnota	Plnění cíle
62600	Účastníci, kteří získali kvalifikaci po ukončení své účasti	4 500	547	2	0%
67410	Počet nově zavedených nebo inovovaných služeb	4	30	0	0%

Zdroj: *Sestava indikátorů ve vazbě na SC (záložka Program MS2014+)*. Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 4. 3. 2019.

Sestava indikátorů projektů SC (záložka Projekty MS 2014+). Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 4. 3. 2019.

Plnění vybraných indikátorů SC 1.4.2

Indikátory u specifického cíle 1.4.2 *Zvýšit kvalitu systému dalšího vzdělávání* jsou rovněž rozděleny na výstupové a výsledkové. Žádný z vybraných výstupových indikátorů nepřesáhl 50 % plnění. Indikátor 80500 *Počet napsaných a zveřejněných analytických a strategických dokumentů (vč. evaluačních)* dosáhl v tuto chvíli 20 %, indikátor 62 200 *Počet projektů zaměřených na orgány veřejné správy a veřejné služby na celostátní, regionální a místní úrovni* dosáhl 50 %. Důvody nižšího plnění jsou totožné s 1.4.1.

Tabulka 17 Plnění výstupových indikátorů IP 1.4 SC 2

Kód indikátoru	Název indikátoru	Cílová hodnota	Hodnota závazku	Dosažená hodnota	Plnění cíle
62200	Počet projektů zaměřených na orgány veřejné správy a veřejné služby na celostátní, regionální a místní úrovni	10	5	5	50%
80500	Počet napsaných a zveřejněných analytických a strategických dokumentů (vč. evaluačních)	10	12	2	20%

Zdroj: *Sestava indikátorů ve vazbě na SC (záložka Program MS2014+)*. Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 4. 3. 2019.

Sestava indikátorů projektů SC (záložka Projekty MS 2014+). Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 4. 3. 2019.

Plnění cíle u vybraného výsledkového indikátoru je na nulové hodnotě. Plnění indikátoru 67 410 *Počet nově zavedených nebo inovovaných služeb* je očekáváno v závěrečné fázi realizace projektů.

Tabulka 18: Plnění výsledkových indikátorů IP 1.4 SC 2

Kód indikátoru	Název indikátoru	Cílová hodnota	Hodnota závazku	Dosažená hodnota	Plnění cíle
67410	Počet nově zavedených nebo inovovaných služeb	3	5	0	0%

Zdroj: *Sestava indikátorů ve vazbě na SC (záložka Program MS2014+)*. Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 4. 3. 2019.

Sestava indikátorů projektů SC (záložka Projekty MS 2014+). Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 4. 3. 2019.

Pro řídicí orgán OPZ byl pozvolný náběh hodnot monitorovacích indikátorů částečně očekávaný, a to vzhledem k pomalejšímu startu a pozvolnému náběhu realizovaných aktivit (zejména vzdělávacích akcí) v rámci systémových projektů (výrazněji ve výzvě č. 11 – projekty ÚP ČR). U indikátorů (67410, 62200 a 80500) dojde k načtení hodnot většinou až po ukončení realizace projektu, ale i tak jsou průběžně realizovány projektové činnosti a probíhají aktivity tak, aby byly naplněny stanovené cíle a došlo k dosažení účelu všech projektů.

Za účelem zvýšení dosahovaných hodnot monitorovacích indikátorů (zejména 60000 a 62600) byla učiněna některá opatření v dosavadním průběhu realizace uvedených projektů. Jedním z těchto opatření byla změna realizace projektu EFES, spočívající v rozšíření cílové skupiny projektu o pracovníky, vykonávající agendu nepojistných sociálních dávek, což bude mít jako další efekt právě zvýšené vykazování hodnot zmíněného výstupového a výsledkového monitorovacího indikátoru. Dalším opatřením bylo schválení změn projektů, jimiž bylo zapojení interních lektorů ze struktury ÚP ČR do realizovaných vzdělávacích akcí, což poskytlo řešení v situaci, kdy se některé vzdělávací aktivity nekonaly kvůli absenci vysoutěženého dodavatele vzdělávacích akcí. Dalším opatřením je plánované prodloužení systémových projektů EFES a EURES II. Přesto je však pravděpodobné, že indikátor 62600 nebude naplněn do očekávaných hodnot.

3.1.5 Investiční priorita 1.5⁴⁵

Investiční priorita 1.5 Trvalé začlenění mladých lidí na trh práce, mimo jiné pomocí „záruky pro mladé lidi“, a to zejména těch, kteří nejsou ve vzdělávání, v zaměstnání nebo v profesní přípravě, včetně těch mladých lidí, kterým hrozí sociální vyloučení, a mladých lidí z marginalizovaných komunit

Specifický cíl 1.5.1 Zvýšit zaměstnanost podpořených mladých lidí, kteří nejsou v zaměstnání, ve vzdělání nebo v profesní přípravě v regionu NUTS II Severozápad

Shrnutí

Investiční priorita 1.5 zahrnuje pouze jeden Specifický cíl 1.5.1 *Zvýšit zaměstnanost podpořených mladých lidí, kteří nejsou v zaměstnání, ve vzdělání nebo v profesní přípravě v regionu NUTS II Severozápad*, přičemž tento SC představuje 1,9 % PO 1 a 1,1 % alokace OPZ. Tato podpora je realizována v kontextu celoevropské iniciativy YEI (Youth Employment Initiative) a je zaměřená jen na regiony s vyšší mírou nezaměstnanosti mladých, což je region NUTS II Severozápad (kraj Karlovarský a Ústecký), později byl do iniciativy začleněn i kraj Moravskoslezský, který měl v roce 2017 nejvyšší míru nezaměstnanosti mladých ze všech regionů ČR.

Inciativa YEI stanovila specifické indikátory, které sledují výsledky v oblasti zlepšení (změn) u jednotlivých účastníků, a to po ukončení účasti a po 6 měsících. Mezi hlavní výsledky například patří, zda účastníci absolvovali program YEI, zda jsou zapojeni do vzdělávání, odborné praxe apod., zda obdrželi nabídku vzdělávání nebo zaměstnání, nebo zda jsou zaměstnaní / OSVČ. S ohledem na pokročilou fázi implementace (projekty měly být původně ukončeny v r. 2018, nyní je plán ukončení všech projektů do konce r. 2019) jsou dosažené výsledky uspokojivé – hodnoty většiny výsledkových indikátorů přesahují 100 % a existuje velký potenciál pro naplnění všech indikátorů při ukončení implementace. To potvrzuje pokrok v implementaci výzev i projektů: 114 % alokace je pokryto výzvami, 109 % alokace je ve schválených právních aktech, žádosti o platbu tvoří 70 % alokace a celkový počet účastníků dosáhl 4 059, což je 130 % cílové hodnoty. V souvislosti s ekonomickým růstem, kdy skupina mladých přestala být v některých regionech fakticky relevantní cílovou skupinou, v projektech YEI v regionu Severozápad nastal problém nedostatků osob z CS, které by mohli vstoupit do projektů. Z důvodu rizika nedočerpání, byla část alokace výzvy č. 3 přesunuta do výzvy č. 91, v rámci které jsou realizovány i projekty v Moravskoslezském kraji.

Socioekonomická situace v oblasti zaměstnanosti mladých

Na nepříznivou situaci mladých osob se EU rozhodla reagovat vytvořením Iniciativy na podporu zaměstnanosti mladých lidí⁴⁶, v rámci níž vyčlenila 6,4 mld. eur na komplexní opatření boje proti

⁴⁵ Kapitola k IP 1.5 je průběžně doplněna zjištěními (pasážemi) z Evaluce Iniciativy na podporu zaměstnanosti mladých v ČR, která byla zpracována oddělením evaluací 802 MPSV a předložena EK v prosinci 2018.

⁴⁶ Iniciativa YEI byla přijata Evropskou radou v únoru 2013.

nezaměstnanosti mladých lidí.⁴⁷ V pozadí stála snaha celkově zlepšit situaci mladých osob na trhu práce, a to především prostřednictvím zvýšení finanční podpory v rámci stávajících zdrojů v EU. Iniciativa YEI je zacílena zejména na mladé lidi bez zaměstnání, studia či profesní přípravy, přičemž není rozhodující, zda jsou vedeni v evidenci ÚP ČR či ne (tzv. kategorie NEET; „Not in Employment, Education or Training“, dále pouze NEET). Zaměřena je na nejhůře postižené regiony NUTS 2, v nichž v roce 2012 převyšovala míra nezaměstnanosti osob ve věku 15–24 let 25 %. V roce 2017 byly dodatečně zahrnuty regiony, kde nezaměstnanost mladých osob přesáhla 25 % i v roce 2016. Pro Českou republiku byla vyčleněna alokace ve výši přibližně 0,8 mld. Kč, tj. cca 0,35 % celkové sumy pro všechny způsobilé regiony.

V roce 2012 dosahovala specifická míra nezaměstnanosti u sledované věkové skupiny v Evropské unii 23,3 %, v České republice 19,5 %. Jediným regionem NUTS 2 v České republice způsobilým pro podporu v rámci YEI byl tak region Severozápad (Ústecký a Karlovarský kraj), kde míra nezaměstnanosti osob ve věku 15–24 let dosáhla v referenčním roce hodnoty 28,2 %. Ačkoliv samotná YEI je zaměřena na osoby ve věku 15–24 let, v České republice byla CS pro realizaci intervence rozšířena o osoby ve věku 25–29 let. V této věkové kategorii ve sledovaném regionu a období sice specifická míra nezaměstnanosti nedosáhla 25 %, avšak určení způsobilosti regionu se vztahuje k věkové skupině 15–24 let. V rozhodném období dosahovala míra nezaměstnanosti v kategorii 25–29 let v regionu Severozápad 16,4 %, což je stále nejvíce v porovnání s ostatními regiony ČR. Důvodem zahrnutí osob do 29 let je snaha, aby na podporu z YEI dosáhli také absolventi vysokých škol, kteří své studium často ukončují právě v tomto věku (Eurostat 2017).

Se svojí mírou nezaměstnanosti mladých lidí se region Severozápad řadí k nejméně problematickým z podporovaných evropských regionů, na druhou stranu dlouhodobě vykazoval výrazně nejvyšší nezaměstnanost mladých v rámci ČR. Zároveň se oba kraje tvořící tento region – Ústecký a Karlovarský – potýkají s celou řadou socio-ekonomických problémů jako je např. nízká úroveň vzdělání nebo nesoulad mezi poptávkou a nabídkou na pracovním trhu. Nařízení o ESF umožňuje využít část prostředků YEI, nepřesahující 10 % její celkové alokace, v sub-regionu s vysokou mírou nezaměstnanosti mladých lidí, který nepatří mezi způsobilé regiony YEI. V roce 2017 ČR této možnosti využila a rozšířila podporu YEI rovněž na Moravskoslezský kraj, ve kterém přes setrvalý pokles dosahovala míra nezaměstnanosti osob ve věku 15–24 let v tomto roce 11 %, což bylo nejvíce ze všech regionů v ČR.

Popis výzev IP 1.5

IP 1.5 je zaměřena na jeden specifický cíl – *Zvýšit zaměstnanost podpořených mladých lidí, kteří nejsou v zaměstnání, ve vzdělání nebo v profesní přípravě v regionu NUTS II Severozápad*. Celková alokace pro IP 1.5 byla stanovena na cca 869 mil. Kč. V této prioritní ose byly vyhlášeny celkem tři výzvy, které byly realizovány dvěma typy příjemců – Úřadem práce ČR, prostřednictvím jeho krajských poboček a Krajskými úřady. Pro výzvu *Iniciativa na podporu zaměstnanosti mládeže pro*

⁴⁷ Původní rozpočet 6,4 mld. eur navrhla Komise vzhledem k přetrvávající vysoké míře nezaměstnanosti mladých lidí v září 2016 navýšit. V červnu 2017 se Rada a Parlament dohodly na navýšení rozpočtu iniciativy ve způsobilých členských státech o 2,4 mld. eur. Z celkového rozpočtu ve výši 8,8 mld. eur pocházejí 4,4 mld. ze samostatné rozpočtové položky vyčleněné pro YEI. Druhá polovina pochází z vnitrostátních prostředků ESF a členské státy ji pak navyšují o vlastní finanční zdroje. (Převzato z: „Iniciativa na podporu zaměstnanosti mladých lidí (YEI)“.

region NUTS Severozápad v Ústeckém a Karlovarském kraji, jež je realizována Úřadem práce ČR, bylo alokováno 74 %, zbylých 26 % bylo vyčleněno výzvám, které realizovaly Krajské úřady *Iniciativa na podporu zaměstnanosti mládeže pro region NUTS II Severozápad – kraje* (18 %) a *Iniciativa na podporu zaměstnanosti mládeže pro regiony NUTS II Severozápad a NUTS II Moravskoslezsko – kraje* (8 %). V rámci všech výzev bylo podáno 7 projektových žádostí a stejný počet byl schválen. Celková alokace IP 1.5 činí 1,9 % z alokace pro PO 1.

Implementace výzev SC 1.5.1

Z hlediska harmonogramu byly dvě výzvy vyhlášeny v druhé polovině roku 2015 s termínem ukončení realizace projektů výzvy č. 3 pro KrP ÚP ČR K. Vary do května 2019 a u KrP ÚP Ústí n. L. do července roku 2019. Projekty výzvy č. 116 byly realizovány do konce roku 2018 (*Iniciativa na podporu zaměstnanosti mládeže pro region NUTS Severozápad v Ústeckém a Karlovarském kraji* a *Iniciativa na podporu zaměstnanosti mládeže pro region NUTS II Severozápad – kraje*). V roce 2017 využila ČR možnosti dané nařízením č. 1304/2013 o Evropském sociálním fondu, čl. 16. Omezená částka nepřesahující 10 % finančních prostředků v rámci IP 1.5.1 byla využita na podporu zaměstnanosti mladých lidí, kteří žijí mimo způsobilý region NUTS II Severozápad, a to konkrétně v Moravskoslezském kraji. Důvodem pro výběr Moravskoslezského kraje byla skutečnost, že míra nezaměstnanosti mladých lidí v tomto kraji klesá relativně nejpomaleji (z 20,9 % v roce 2012 na 11 % v roce 2017) a byla tak nejvyšší ze všech krajů v ČR. Na základě této možnosti byla v říjnu 2017 vyhlášena poslední výzva *Iniciativa na podporu zaměstnanosti mládeže pro regiony NUTS II Severozápad a NUTS II Moravskoslezsko – kraje* s termínem ukončení realizace do konce října 2019. Všechny tyto výzvy byly vyhlášeny v souladu s harmonogramem.

Pokrok v implementaci

Fáze realizace projektů je v případě výzev vyhlášených v první vlně téměř u konce. Výzva realizovaná Úřadem práce ČR je na 85 % své realizace, z hlediska čerpání je v současné době na 65 % objemu právních aktů, což je zároveň 65 % z celkové alokace IP. Výzva realizovaná Krajskými úřady je na 100 % a je tedy již ukončená, z hlediska čerpání je však na 72 % objemu právních aktů, stejně tak z celkové alokace IP. Fáze realizace u poslední výzvy vyhlášené v roce 2017 je na 45 %. Z hlediska čerpání je v současné době pouze na 3 % objemu právních aktů, což odpovídá 1 % z celkové alokace výzvy.

Výši čerpání negativně ovlivňují změny ve vývoji trhu práce oproti rozhodnému období, ve kterém byla intervence připravovaná. Za současné pozitivní situace na trhu práce se projekty setkávají s nedostatkem vhodných kandidátů.

Tabulka 19 Čerpání alokace v IP 1.5

SC (IP)	Alokace SC (IP) CZK	Objem právních aktů CZK	Objem právních aktů/celková částka alokace SC/IP	Objem vyúčtovaných žádostí o platbu CZK	Objem vyúčtovaných žádostí/celková částka alokace SC/IP
SC 1.5.1 (IP 1.5)	764 993 218	830 949 682	110 %	534 020 967	70%

Zdroj: *Tabulka Stav realizace OPZ*. Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 21. 1. 2019

Tabulka 20 Přehled vyhlášených výzev IP 1.5

Kód výzvy	Výzva	Alokace výzvy (mil. CZK)	Podíl na SC/IP	Objem právních aktů (mil. CZK)	Objem právních aktů/ alokace výzvy	Počet žádostí	Míra úspěšnosti žádostí (počet PA/počet žádostí)
03_15_003	Iniciativa na podporu zaměstnanosti mládeže pro region NUTS Severozápad v Ústeckém a Karlovarském kraji	639	74%	639	100%	2	100%
03_15_116	Iniciativa na podporu zaměstnanosti mládeže pro region NUTS II Severozápad – kraje	160	18%	159	99%	3	100%
03_18_091	Iniciativa na podporu zaměstnanosti mládeže pro regiony NUTS II Severozápad a NUTS II Moravskoslezsko – kraje	70	8%	33	47%	2	100%
Celkem		869	100%	831	92%	7	100%

Zdroj: Tabulka Stav realizace OPZ. Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 21. 1. 2019

Z důvodu maximalizace dočerpání YEI bylo GŘ ÚP ČR osloveno dopisem ZNM 8 s žádostí o prodloužení realizace projektu KrP ÚP v Ústí nad Labem (CZ.03.1.49/0.0/0.0/15_003/0000051), kde je vyšší potenciál pro dočerpání. Na základě odpovědi GŘ ÚP ČR nebude k prodloužení realizace tohoto projektu přistoupeno, a to vzhledem k naplnění závazných monitorovacích indikátorů na více než 100 % a také zahájení navazujícího projektu Záruk pro mladé ve výzvě č. 4. Vzhledem k tomu, že krajské pobočky ÚP ČR v Ústí nad Labem a v Karlových Varech už na začátku roku 2017 predikovali nedočerpání, rozhodl řídicí orgán OPZ o vyhlášení výzvy č. 91, jejíž alokace měla částečně nahradit výpadek plánovaného nedočerpání výzvy č. 3.

Vzhledem k postupu realizace projektů ve výzvě č. 91 *Iniciativa na podporu zaměstnanosti mládeže pro regiony NUTS II Severozápad a NUTS II Moravskoslezsko - kraje* byli příjemci osloveni s možností prodloužení doby realizace. Kladně se předběžně vyjádřil Moravskoslezský kraj, Ústecký kraj prodloužení projektu neplánuje. Celkové nedočerpání v obou projektech nebude dle odhadů ŘO OPZ výrazné.

Dosažené výsledky

Očekávané výsledky SC 1.5.1

- lepší orientace účastníku v požadavcích trhu práce
- získání osobnostních předpokladů účastníků pro získání zaměstnání nebo zapojení do vzdělávání / odborné přípravy
- získání a obnovení pracovních návyků a zkušeností
- kvalifikace a dovednosti účastníků se zvýší a bude odpovídat požadavkům zaměstnavatelů

- zvýšení míry ekonomické aktivity účastníků nebo jejich účasti ve vzdělávání / odborné přípravě
- zvýšení míry zaměstnanosti podpořených mladých osob (MPSV ČR 2019, s. 61)

EQ 2 Do jaké míry se naplnily očekávané výsledky IP 1.5?

Projektů YEI realizovaných ÚP ČR se ve sledovaném období účastnilo celkem 3210 osob, z nichž přibližně polovina byly ženy (48 %). Z hlediska věku bylo 56 % osob v kategorii 20–24 let, další čtvrtina (24 %) v kategorii 25–29 let. V nejmladší kategorii 15–19 let bylo 20 % osob. Zastoupení jednotlivých věkových kategorií se mezi muži a ženami statisticky nelišilo. Jiná situace byla v oblasti dosaženého vzdělání, kdy mezi ženami bylo více vysokoškolsky vzdělaných než mezi muži (16 % vs. 7 %) a naopak byly oproti mužům méně zastoupeny ženy se středním (57 % vs. 60 %) a základním vzděláním, případně bez vzdělání (27 % vs. 33 %)⁴⁸. Projektů YEI realizovaných Krajskými úřady se ve sledovaném období účastnilo celkem 1165 osob a obdobně jako u projektů ÚP i zde byla přibližně polovina žen (52 %). Zastoupení dílčích věkových skupin bylo víceméně vyrovnané, v nejmladší věkové skupině bylo 29 % účastníků, ve věku 20–24 let 37 % účastníků a v nejstarší věkové skupině 25–29 let potom 34 % účastníků. Při detailním pohledu na věkovou strukturu dle pohlaví lze říci, že muži podpoření krajskými projekty byli mladší než ženy, a tento rozdíl je statisticky významný⁴⁹. Z hlediska vzdělání převažovaly v krajských projektech osoby se základním vzděláním (nebo zcela bez vzdělání) a naopak zde byl téměř zanedbatelný podíl vysokoškoláků. Zatímco 2/3 mužů mělo základní vzdělání a zbývající třetina měla středoškolské vzdělání (podíl vysokoškolsky vzdělaných mužů zde byl zcela zanedbatelný, 1 %), mezi ženami bylo oproti tomu s nejnižším vzděláním pouze 50 %, středoškolské vzdělání uvedlo 42 % a vysokoškolské vzdělání 8 % žen. Uvedený rozdíl ve vzdělanostní úrovni mužů a žen je statisticky významný⁵⁰.

Uvedené výsledky evaluace jsou v zásadě v souladu s hodnotami výstupových indikátorů 60000 a 60605 pro IP 1.5. Drobné odchylky jsou způsobeny především odlišnou dobou, kdy byla data z dvou rozdílných zdrojů získána.

Tabulka 21 Plnění vybraných výstupových indikátorů – IP 1.5.1

Kód indikátoru	Název indikátoru	Cílová hodnota	Hodnota závazku	Dosažená hodnota	Plnění cíle
60000	Celkový počet účastníků	3 100	4 692	4 059	131 %
60605	účastníci ve věku 25 - 29 let	620	1 133	1 100	177 %

Zdroj: Sestava indikátorů ve vazbě na SC (záložka Program MS2014+). Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 4. 3. 2019.

Sestava indikátorů projektů SC (záložka Projekty MS 2014+). Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 4. 3. 2019.

V rámci indikátorové soustavy byl definován výsledkový indikátor 64100, který vyčísluje počet nezaměstnaných účastníků, kteří dokončili program podporovaný YEI. Hodnota tohoto indikátoru

⁴⁸ Statisticky významné na jednocentní hladině významnosti.

⁴⁹ Statisticky významné na dvouprocentní hladině významnosti.

⁵⁰ Statisticky významné na jednocentní hladině významnosti.

byla naplněna na 88 %. Vzhledem k tomu, že projekty v rámci dvou výzev jsou stále ještě v realizaci, je velmi pravděpodobné, že cílová bude dosažena.

Indikátor 64200 vyčísluje počet nezaměstnaných účastníků, kteří po ukončení své účasti dostanou nabídku zaměstnání, dalšího vzdělávání, učňovské nebo odborné přípravy. Hodnota indikátoru je 330 osob, dosáhla tedy 22 % své cílové hodnoty. Z dotazníkového šetření, které bylo realizováno v rámci evaluace YEI, vyplynulo, že takovou nabídku dostalo 67 % respondentů (215 osob), přičemž nabídku zaměstnání dostalo 203 respondentů (64 %), nabídku vzdělávání 35 respondentů (11 %) a nabídku stáže 9 respondentů (3 %)⁵¹. Při zobecnění na celý soubor podpořených osob je třeba přihlídnout k limitované reprezentativnosti vzorku s tím, že výsledky jsou u této otázky mírně nadhodnocené. Skutečnost, zda účastník obdržel, či neobdržel nabídku zaměstnání, není statisticky závislá na jeho vzdělání, věku ani pohlaví. Nesouvisí ani s tím, zda se jedná o osobu se zdravotním postižením (OZP) nebo s tím, v jaké domácnosti účastník žil. Výsledky šetření však ukázaly souvislost mezi získáním nabídky zaměstnání a tím, zda byl účastník příslušníkem menšiny. Zatímco z příslušníků menšiny dostalo nabídku 50 %, z ostatních účastníků dostalo nabídku 74 %⁵².

Oproti indikátoru 64200, který vyčísluje počet nezaměstnaných osob, které obdržely nabídku (vzdělávání, zaměstnání apod.), vyčísluje indikátor 64300 počet nezaměstnaných osob, které při výstupu z projektu zaměstnání již měly nebo se vzdělávaly. Zatímco indikátor vyčíslující nabídky byl naplněn z 22 %, indikátor vyčíslující osoby již zaměstnané nebo studující byl naplněn na 165 %. V rámci dotazníkového šetření realizováno v evaluaci YEI, bylo zjištěno, že při výstupu z projektu mělo práci 56 % respondentů. Dalších 10 % respondentů odpovědělo, že stálou práci sice nemá, ale během následujícího měsíce do práce nastoupí. Skutečnost, zda respondenti práci měli, byla silně statisticky závislá na dosaženém vzdělání, osoby s vyšším vzděláním měly práci výrazně častěji (VŠ: 70 %, SŠ: 62 %, ZŠ: 42 %)⁵³. Naopak mezi věkovými kategoriemi 15–24 a 25–29 let nebyl zjištěn žádný rozdíl. 13 % respondentů odpovědělo, že plánuje návrat do denního vzdělávání⁵⁴.

Pomocí výsledkových indikátorů 65000, 65100 a 65200 je sledováno, jaké jsou dlouhodobé výsledky projektů, a to konkrétně 6 měsíců po ukončení účasti v projektu. Indikátory sledující pracovní uplatnění účastníků (65100 – zaměstnání a 65200 – OSVČ) jsou sledovány v rámci monitorovacího systému IS ESF a jejich hodnoty přesáhly (245 %), resp. dosáhly (98 %) cílové hodnoty. Indikátor 65000 sleduje návrat do vzdělávání, přičemž na 530 podpořených z celkových 2197 po 6 měsících absolvují další vzdělání, program odborné přípravy se získáním kvalifikace, učňovskou nebo odbornou přípravu.

V rámci evaluace bylo zjištěno, že celkem 12 % účastníků se půl roku po ukončení účasti v projektu účastnilo nějaké formy vzdělávání. Úroveň dokončeného vzdělání ani věk respondentů se neprokázal jako charakteristika, která by s účastí na vzdělávání souvisela. Naopak byla v rámci šetření zjištěna statisticky významná souvislost mezi zapojením do vzdělávání a typem projektu. Do vzdělání byli častěji zapojeni ti, kteří se účastnili některého z krajských projektů (18 %), oproti těm

⁵¹ Respondenti často dostali více různých nabídek najednou.

⁵² Statisticky významné na jednoprocentní hladině významnosti.

⁵³ Statisticky významné na pětiprocentní hladině významnosti.

⁵⁴ Vzhledem k organizaci školního roku není možné výsledek návratu do vzdělání sledovat okamžitě, proto byl zjišťován pomocí dotazu na plány na návrat.

kteří absolvovali jeden z projektů ÚP (10 %). Při přepočtení na základní soubor odděleně pro účastníky krajských projektů a projektů ÚP lze odhadnout, že celkový počet osob, které byly 6 měsíců po skončení účasti zapojeny do vzdělávání, byl přibližně 530.

Dále bylo celkem 80 % respondentů po půl roce od výstupu z projektu zaměstnaných nebo OSVČ (samostatně, nebo v kombinaci se vzděláváním či stáží). Z hlediska detailnějších charakteristik častěji pracovaly osoby, které žily v domácnosti s další zaměstnanou osobou (82 %) než ty, které další zaměstnanou osobu v domácnosti neměly (62 %)⁵⁵. Dále častěji pracovali ti, kteří měli vyšší vzdělání. Mezi osobami se ZŠ jich bylo 64 %, mezi středoškoly 81 % a mezi vysokoškoly 89 %⁵⁶. Zaměstnaní/OSVČ 6 měsíců po projektu také souviselo s věkem, práci měli častěji ti, kteří byli starší. Ve věkové skupině 15–19 let jich bylo 58 %, ve věku 20–24 let 80 % a ve věku 25–29 let 82 %⁵⁷.

Tabulka 22: Plnění vybraných výsledkových indikátorů – IP 1.5.1

Kód indikátoru	Název indikátoru	Cílová hodnota	Hodnota závazku	Dosažená hodnota	Plnění cíle
64100	Nezaměstnaní účastníci, kteří dokončili program podporovaný YEI	2500	3038	2197	88%
64200	Nezaměstnaní účastníci, kteří po ukončení své účasti dostanou nabídku zaměstnání, dalšího vzdělávání, učňovské nebo odborné přípravy po ukončení své účasti	1500	NR	330	22%
64300	Nezaměstnaní účastníci, kteří jsou v procesu vzdělávání či odborné přípravy nebo získávají kvalifikaci nebo jsou zaměstnaní včetně OSVČ	1000	1818	1653	165%
64700	Neaktivní účastníci, kteří nejsou v procesu vzdělávání či odborné přípravy, kteří dokončili program podporovaný YEI	155	NR	218	141%
64800	Neaktivní účastníci, kteří nejsou v procesu vzdělávání či odborné přípravy, kteří po ukončení své účasti dostanou nabídku zaměstnání, dalšího vzdělávání, učňovské nebo odborné přípravy po ukončení své účasti	90	NR	145	161%
64900	Neaktivní účastníci, kteří nejsou v procesu vzdělávání či odborné přípravy a kteří jsou v jednom z těchto procesů, a kteří získají kvalifikaci nebo jsou zaměstnaní včetně OSVČ	65	NR	175	269%
65000	Účastníci, kteří 6 měsíců po ukončení své účasti absolvují další vzdělání, program odborné přípravy se získáním kvalifikace, učňovskou nebo odbornou přípravu	100	NR	530 ⁵⁸	530%
65100	Zaměstnaní účastníci 6 měsíců po ukončení své účasti	837	NR	2048	245%
65200	Účastníci OSVČ 6 měsíců po ukončení své účasti	63	NR	62	98%

Zdroj: Sestava indikátorů ve vazbě na SC (záložka Program MS2014+). Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 4. 3. 2019.

Sestava indikátorů projektů SC (záložka Projekty MS 2014+). Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 4. 3. 2019.

⁵⁵ Statisticky významné na dvouprocentní hladině významnosti.

⁵⁶ Statisticky významné na jednoprocenní hladině významnosti.

⁵⁷ Statisticky významné na pětiprocenní hladině významnosti.

⁵⁸ V rámci Evaluace YEI byla odhadnuta dosažená hodnota na 530, což představuje 12 % účastníků. Byli osloveni všichni podpoření, kteří ukončili účast minimálně před 6 měsíci, přičemž byl proveden odhad pro tu část respondentů, kteří neopověděli.

Evaluační aktivity

Hlavní závěry evaluace Iniciativy na podporu zaměstnanosti mladých v ČR⁵⁹

Pro vyhodnocení IP 1.5 byla v rámci oddělení evaluací 802 MPSV zpracována evaluace Iniciativy na podporu zaměstnanosti mladých lidí v ČR. Tato evaluace (dále jen YEI) vznikla na základě požadavku Evropské Komise (EK), z něž plyne členským státům povinnost předložit evaluaci projektů YEI do konce roku 2018.

Evaluace ukázala, že při náboru osob do projektu docházelo k nepochopení vstupních informací o projektu. Někteří účastníci projektů ÚP měli pocit, že účast v projektu je povinná, a do projektu dle jejich mínění vstupovaly nedobrovolně. Do projektů vstupovaly také osoby, které si již zaměstnavatele našly a vstupovaly do projektu s již potenciálně předjednaným pracovním místem. Vzhledem k jejich účasti v projektu docházelo k prohloubení jejich odborných znalostí potřebných k výkonu konkrétní pracovní pozice. Odborné praxi mohly v případě potřeby předcházet rekvalifikace. Součástí přípravy na Odbornou praxi bylo také podle potřeby absolvování poradenské činnosti (skupinového i individuálního charakteru) účastníka projektu. Předjednané dotované místo byla možnost, jak získat praxi v oboru, o který měla podpořená osoba největší zájem a zároveň mít adekvátní finanční ohodnocení.

Celkově mělo při výstupu z projektu práci 56 % respondentů, přičemž účastníci krajských projektů byli v tomto ohledu méně úspěšní. Zároveň však právě do krajských projektů častěji vstupovaly osoby ekonomicky neaktivní, u kterých může být umístění na trh práce obtížnější a jako pozitivní výsledek může být vnímána již jejich aktivizace. Dále v projektech ÚP podpořené osoby častěji absolvovaly aktivitu dotované zaměstnání, která už sama o sobě znamená umístění podpořené osoby na trh práce. Práci při výstupu z projektu měly častěji osoby s vyšším vzděláním. Podobné závěry jsou i v otázce subjektivního vnímání užitečnosti projektu při hledání zaměstnání, kde přibližně polovina účastníků deklarovala, že jim účast v projektu pomohla, přičemž účastníci krajských projektů toto hodnotili ještě kladněji. Jedním z cílů iniciativy YEI byla rovněž aktivizace účastníků k návratu do vzdělávání. Výsledky šetření ukázaly, že 10 % účastníků návrat do vzdělávání určitě plánuje (další 3 % spíše plánuje). Jako pozitivní výstup lze označit, že 78 % účastníků se díky projektu naučilo lépe hledat práci, dále většina účastníků potvrdila, že v rámci projektu získali řadu nových znalostí a dovedností. Účastníci shodně hodnotili projekt jako přínosný zvláště v rozšíření obzorů díky získaným poznatkům a informacím, pro nasměrování svého vlastního života a pro objevení dalších možností, jak se uplatnit na trhu práce. Ti lidé, kteří si díky projektu našli stálé zaměstnání, dále uvedli, že se jim zlepšila kvalita života.

Součástí evaluace bylo také hodnocení nabídek zaměstnání, které účastníci po skončení projektu dostali. Souhrnně lze říci, že nabídnutá zaměstnání byla kvalitní z hlediska typu pracovní smlouvy (hlavní pracovní poměr tvořil 87 %) a délky úvazku (73 % nabídek bylo na plný/téměř plný úvazek). Z hlediska finančního ohodnocení však nabídky nebyly příliš kvalitní, pouze 14 % nabídek bylo nad 20 000 Kč/měsíčně. Nabídky získávali účastníci bez ohledu na své vzdělání, věk a pohlaví. Prokázalo se však, že příslušníci menšin obdrželi nabídek zaměstnání výrazně méně (50 %, oproti 74 % u zbylé

⁵⁹ Evaluace iniciativy na podporu zaměstnanosti mladých v ČR – průběžná zpráva, Praha: MPSV, 23. 1. 2019.

populace). Tři čtvrtiny účastníků, kteří obdrželi nabídku zaměstnání, ji přijali. Rozhodnutí o přijetí nabídky výrazně souviselo s její kvalitou ve smyslu výše úvazku a mzdy. Naopak se neprokázalo, že by pravděpodobnost přijetí nabídky souvisela s jakoukoliv sociodemografickou charakteristikou účastníka, dokonce ani s tím, zda dotyčná osoba žila v domácnosti s pracující osobou či nikoliv, nebo zda v domácnosti byly závislé děti. Tento výsledek je překvapivý vzhledem k tomu, že počet osob, které v domácnosti vydělávají a na druhé straně počet osob, které jsou na takovém příjmu závislé, byl považován za jeden z faktorů, který rozhodnutí o přijetí zaměstnání může ovlivnit.

V rámci evaluace se také sledovaly dlouhodobé výsledky podpořených osob, především jejich zapojení na trh práce. Vzhledem k omezené reprezentativnosti výběrového souboru, u něž tato část šetření proběhla, je však potřeba považovat souhrnné výsledky této části za nadhodnocené. Tito respondenti byli oproti základnímu souboru starší a vzdělanější. V detailu však výsledky poskytují cennou a reálnou informaci o struktuře „úspěšných“ účastníků.

Souhrnná informace o podílu osob, které měly 6 měsíců po ukončení projektu zaměstnání (případně byly ve vzdělávání nebo na pracovní stáži) nemá vypovídací hodnotu. V detailním pohledu však šetření potvrdilo, že se výsledky nelišily s ohledem na věk, pohlaví, ani to, zda se jednalo o projekt ÚP, či krajský projekt. Naopak se potvrdilo, že výsledek souvisel s úrovní dosaženého vzdělání; respondenti s vyšším vzděláním byli častěji zapojeni alespoň do jedné ze sledovaných aktivit. V této části šetření se podařilo identifikovat několik faktorů, které souvisí s tím, zda daná osoba pracuje, či nikoliv. Častěji pracovaly osoby, které žily v domácnosti s další zaměstnanou osobou (82 %) než ty, které další zaměstnanou osobu v domácnosti neměly (62 %). Dále častěji pracovali ti, kteří měli vyšší vzdělání, nebo byli starší. Z hlediska realizátora projektu měli častěji práci osoby podpořené projekty ÚP (82 %) než osoby podpořené krajskými projekty (73 %). Polovina z těch, kteří 6 měsíců po ukončení projektu pracovali, se domnívá, že práci získali díky projektu YEI.

Při pohledu na finanční rozpočty projektů YEI stojí za zmínku, že náklady vynaložené na projekty YEI byly přibližně shodné s náklady v projektech v rámci výzvy Záruky pro mladé. Záruky pro mladé jsou projekty s obdobnými aktivitami a stejně definovanou CS, které byly realizovány v jiných regionech ČR.

3.2. Prioritní osa 2 Sociální začleňování a boj s chudobou

Úvod

Socioekonomický kontext

Česká republika je dle rozložení příjmů jednou z **nejvíce rovnostářských zemí v Evropské unii** a má i **jeden z nejnižších podílů osob ohrožených chudobou v Evropské unii**. Potenciální hrozbou pro stávající situaci je **trend stárnutí obyvatel** v ČR spojený s otázkou udržitelnosti důchodového systému a související výší důchodů. To také zvyšuje nároky na sociální a zdravotní péči, především na její udržitelné financování.

Znepokojujícím společenským problémem jsou sociálně vyloučené lokality, ve kterých žijí obyvatelé, jejichž další participace na trhu práce je značně ohrožena. Je třeba přijmout vhodná opatření, která by motivovala občany žijící v těchto lokalitách k aktivnímu návratu na trh práce, a zastavit růst počtu těchto lokalit. (MMR ČR 2019, s. 15–16)

Míra chudoby je sice nízká, avšak není k dispozici dostatek **cenově dostupného a kvalitního sociálního bydlení, vzrůstá také osobní zadlužení** některých socioekonomických skupin a míra bezdomovectví. (Evropská komise 2019, s. 4)

Podle zdůvodnění 2. revize OPZ byl v souvislosti s ekonomickým růstem, nízkou nezaměstnaností a rostoucími příjmy obyvatel v roce 2017 „...**dosažen národní cíl ČR pro oblast sociálního začleňování a snižování chudoby: Udržit hranici počtu osob ohrožených chudobou, materiální deprivací nebo žijících v domácnostech bez zaměstnané osoby do roku 2020 oproti roku 2008. ČR však současně vyvine úsilí vedoucí ke snížení počtu osob ohrožených chudobou, materiální deprivací nebo žijících v domácnostech bez zaměstnané osoby o 30 000 osob.**“

V roce 2017 bylo v ČR **1 375 000 osob ohrožených chudobou** nebo sociálním vyloučením (**oproti 1 566 000 osobám v roce 2008**). V porovnání s aktuálním **počtem uchazečů o zaměstnání (263 608 osob** k 31. 3. 2018) však **absolutní počet osob ohrožených chudobou** nebo sociálním vyloučením **představuje vysoké číslo**, k jehož dalšímu snížení by měly pomoci prostředky přesouvané do prioritní osy 2 OPZ (MPSV ČR 2018, s. 15–16).

Podíl dlouhodobě nezaměstnaných (nemají práci déle než jeden rok) na celkové nezaměstnanosti je ukazatelem situace v oblasti sociálního začleňování, protože sociální vyloučení je často spojeno s dlouhodobou nezaměstnaností. V rámci EU ve 4. čtvrtletí 2017 byl podíl dlouhodobé nezaměstnanosti na celkové nezaměstnanosti 44,5 procent, v ČR tento podíl meziročně klesl o 7,8 procentního bodu na 31,4 procent.

Z výše uvedeného vyplývá, že **klíčový problém PO 2 (vysoký počet osob ohrožených sociálním vyloučením a jejich malá uplatnitelnost) a návazně nedostatečné kapacity, kvalita a efektivita sociálních (a zdravotních) služeb** přetrvává. Stejně tak přetrvává potřeba podpory **v oblasti sociálního podnikání**, a to jak na straně samotných SP, tak na straně podpůrných organizací. V oblasti místního rozvoje ve venkovských oblastech je aktivizace a spolupráce lokálních aktérů jedním z hlavních cílů podpory OPZ, přičemž přes poskytnutou podporu kapacity lokálních partnerů nejsou stále dostatečné na to, aby v potřebné míře pokryly potřeby ve svém území.

Regionální rozdíly v oblasti sociálního vyloučení

Obecně relativně nízká nerovnost a pokračující zvyšování životní úrovně zastírá **prohlubující se regionální rozdíly**. Rozdíl mezi Prahou a Brnem a méně rozvinutými regiony se dále prohloubil, zejména v porovnání s regionem Severozápad. HDP na osobu se pohybuje od 63 procent průměru EU na severozápadě země až po 182 procent v Praze. V regionu Severozápad došlo od roku 2010 v absolutním vyjádření dokonce k poklesu HDP na obyvatele. A zatímco například v Moravskoslezském kraji počet obyvatel klesá, demografický vývoj v Praze a Středočeském kraji je pozitivní. Migrace do bohatších regionů zesiluje tzv. suburbanizaci, tedy růst předměstských oblastí v okolí velkých měst, a vyvíjí tlak na bytový a domovní fond a infrastrukturní sítě. (Evropská komise 2019, s. 10)

I když jsou regionální rozdíly nižší než v některých jiných kulturně blízkých zemích EU, příležitosti a problémy se stále koncentrují v určitých regionech. Obecně lze říci, že chudší oblasti vykazují nižší produktivitu, větší nerovnost mezi ženami a muži, rostoucí míru bezdomovectví, vysoké zadlužení a palčivější demografické výzvy. Naopak bohatší regiony dosahují mnohem lepších výsledků v oblasti vzdělávání a mají větší inovační kapacitu, což zvyšuje jejich atraktivitu pro investice. (Evropská komise 2019, s. 3)

Většina regionů má nevyužitý potenciál a vyžaduje podporu zacílenou podle svých konkrétních potřeb. Bohatší regiony trápí nedostupnost bydlení a tlak na příměstské dopravní sítě, kdežto v nejhudších oblastech je problémem špatné propojení, demografické tlaky, sociální vyloučení a malé zaměření na inovace. Cílená opatření by tyto rozdíly mohla řešit, zvyšovat pozitivní výsledky vzdělávání, podporovat rozšiřování dovedností a zlepšit infrastrukturu. (Evropská komise 2019, s. 5)

Příležitosti a výzvy se koncentrují v určitých oblastech. Venkovské oblasti jsou obecně chudší, mají nižší produktivitu, větší nerovnost mezi ženami a muži, rostoucí míru bezdomovectví, vysoké zadlužení, vyšší míru předčasných odchodů ze vzdělávání, malou inovační kapacitu a akutní demografické problémy. V těchto krajích se rovněž objevuje rostoucí počet sociálně vyloučených lokalit a exekucí, a přitom se potýkají s nedostatkem cenově dostupného sociálního bydlení. (Evropská komise 2019, s. 9)

Revize OPZ, PO 2, IP 2.1

V rámci 2. revize OPZ v roce 2018 byly **navýšeny prostředky** na zvýšení dostupnosti, kvality a efektivity sociálních a zdravotnických služeb, a to navýšením výzev č. 05 a 06 o **880 mil. Kč**.

Realokované prostředky budou využity ve prospěch intenzivnější podpory stávajících aktivit v rámci investiční priority 2.1 OPZ, konkrétně se bude jednat o podporu sociálního začleňování osob a skupin osob sociálně vyloučených či sociálním vyloučením ohrožených prostřednictvím **sociálních služeb a dalších služeb obecného zájmu** se zaměřením na zapojení těchto osob do ekonomického, sociálního, pracovního života společnosti, v souladu se schváleným střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb příslušného kraje resp. hl. města Prahy. Součástí nákladů vztahujících se k poskytování sociální služby budou i náklady na celoživotní vzdělávání pracovníků poskytovatele sociální služby, a to za podmínky, že toto vzdělávání bude přímo souviset s poskytováním základních činností sociální služby.

Očekávanými výstupy a výsledky navrhovaných aktivit jsou: vyšší míra začlenění osob sociálně vyloučených či sociálním vyloučením ohrožených, nárůst preventivních aktivit směřovaných na osoby ohrožené sociálním vyloučením a bezdomovectvím, podpora kvalitní a dostupné sociální práce v preventivních službách i v terénu, změny postojů určených cílových skupin k osobám bez domova a sociálně vyloučeným.

Přesun finančních prostředků na podporu sociálních služeb a sociální práce zdůvodňujeme **průzkumem absorpční kapacity, která byla provedena po jednotlivých krajích, včetně hlavního města Prahy**. Průzkum proběhl v 1. pololetí 2018. Kraje identifikovaly potřebnost poskytování sociálních služeb a jejich kapacit v celkové výši 4,4 mld. Kč. Kraje identifikovaly největší potřebnost u těchto druhů sociálních služeb: azylové domy (v případě 10 krajů), sociální rehabilitace (v případě 9 krajů), domy na půl cesty, intervenční centra, sociálně terapeutické dílny (v případě 7 krajů), dále pak sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi (v případě 6 krajů), dále pak podpora samostatného bydlení a osobní asistence. Vyjmenované aktivity (služby) budou směřovány ke zvýšení kompetencí osob ohrožených sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučených, tak aby se mohly lépe uplatnit ve společnosti a/nebo na trhu práce. (ŘO OPZ 2018, s. 15)

Doporučení ze Strategické evaluace OPZ II.

Zintenzivnit komunikaci a přípravu podpůrných materiálů a programů pro žadatele v oblasti sociálního podnikání (SC 2.1.2) a/nebo zvážit zmírnění podmínek pro hodnocení žádostí. O podporu vzniku nových sociálních podniků je velký zájem ze strany žadatelů, projektové žádosti mají ovšem problém se splněním hodnotících podmínek. Řešením by proto mohlo být vyjasnění hodnotících podmínek, intenzivnější podpora žadatelů (organizace více seminářů, příprava vzorových projektů a metodik), širší společenská osvěta a podpora kapacit pro realizaci sociálních podniků v souladu s podmínkami nastavenými OPZ a/nebo zvážení zmírnění hodnotících podmínek vztahujících se k sociálním podnikům.

Ve všech aktivitách uvedených evaluátorem byly realizovány podpůrné aktivity ŘO pro příjemce, případně byl využit systémový projekt na zlepšení prostředí pro sociální podnikatele.

Zahájit intenzivní komunikaci a spolupráci s věcným garantem SC 2.2.2 Ministerstvem zdravotnictví o současných možnostech naplnění cílových hodnot indikátorů a zvážit realokaci finančních prostředků.

Na základě jednání s MZ byla snížena alokace na SC a provedena revize výzvy č. 39.

3.2.1 Investiční priorita 2.1

Investiční priorita 2.1 Aktivní začleňování, včetně začleňování s ohledem na podporu rovných příležitostí a aktivní účast a zlepšení zaměstnatelnosti

Specifický cíl 2.1.1 Zvýšit uplatnitelnost osob ohrožených sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučených ve společnosti a na trhu práce

Specifický cíl 2.1.1 Rozvoj sektoru sociální ekonomiky

Shrnutí

Investiční priorita 2.1 je tvořena dvěma specifickými cíli: 2.1.1 *Zvýšit uplatnitelnost osob ohrožených sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučených ve společnosti a na trhu práce* a 2.1.2 *Rozvoj sektoru sociální ekonomiky*, které představují 55 % alokace PO 2. Očekávané výsledky byly dosud v SC 1 naplněny jen částečně, a to zejména v oblasti zaměstnávání účastníků, nebo jejich návratu do vzdělávání. Výsledky v oblasti sociálních služeb a sociální práce jsou zatím vykázány v indikátorech jen minimálně, takže je nutné ze strany ŘO intenzivněji sledovat jejich plnění, aby bylo možné tyto výsledky později vyhodnotit. Jejich nižší plnění je zejména z důvodu většího zpoždění vykazování po ukončení realizace projektových aktivit a částečně i pozdějším zahájením některých projektů kvůli prodávám při realizaci veřejných zakázek. Dle pokroku v implementaci výzev a projektů (85 % alokováno v právních aktech, žádosti o platbu tvoří 36 % alokace, dosaženo 28 % cílového počtu účastníků) lze očekávat, že výsledky SC 2.1.1 budou převážně nakonec naplněny.

V oblasti podpory sociálního podnikání (SC 2.1.2) se k hlavním dosaženým výsledkům řadí rozšířená systémová podpora sociálním podnikům (poradenství, vzdělávání, koučing, stáže, web ad.), která zajišťuje stabilní dostupnost těchto služeb v regionech, a to jak novým, tak i stávajícím sociálním podnikatelům. Dále jsou hlavním výsledkem podpory nově založené nebo rozšířené sociální podniky (realizováno 66 projektů) zaměstnávající sociálně vyloučené osoby. Je možné, že cílová hodnota 238 podpořených sociálních podniků nebude zcela naplněna, a to především kvůli vysokému podílu žádostí, které neprošly věcným hodnocením. S tím koresponduje pokrok v implementaci: podíl objemu právních aktů na alokaci je 56 %, podíl vyúčtovaných žádostí na alokaci 25 %, cílová hodnota celkového počtu účastníků je plněna na 78 % a počet podpořených sociálních podniků na 16 %.

Pokrok v implementaci

EQ 1 Nakolik věcný a finanční pokrok v implementaci projektů odpovídá fázi realizace OPZ?

V rámci IP 2.1 byly vyčleněny dva specifické cíle, 2.1.1 – *Zvýšit uplatnitelnost osob ohrožených sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučených ve společnosti a na trhu práce* a 2.1.2 – *Rozvoj sektoru sociální ekonomiky*. Celková alokace pro IP 2.1 je 9,96 mld. Kč (55 procent z alokace pro PO 2), přičemž pro SC 2.1.1 bylo alokováno 96 procent této částky a pro SC 2.1.2 byly alokovány 4 procenta této částky.

Finanční objem vydaných právních aktů vůči celkové alokaci IP 2.1 dosáhl 84 procent, finanční objem již vyúčtovaných žádostí vůči celkové alokaci IP 2.1 dosáhl 36 procent. Finanční objem vydaných právních aktů vůči celkové alokaci specifického cíle je vyšší v SC 2.1.1, kde dosáhl 85 procent, v SC 2.1.2 je finanční objem vydaných právních aktů vůči celkové alokaci tohoto specifického cíle 56 procent. Finanční objem již vyúčtovaných žádostí v SC 2.1.1 vůči celkové alokaci tohoto specifického cíle dosáhl 36 procent, finanční objem již vyúčtovaných žádostí v SC 2.1.2 vůči celkové alokaci tohoto specifického cíle dosáhl 25 procent.

Tabulka 23 Čerpání alokace v IP 2.1

SC/IP	Alokace SC/IP v OPZ (CZK)	Objem právních aktů (CZK)	Objem právních aktů/celková částka alokace SC/IP	Objem vyúčtovaných žádostí o platbu (CZK)	Objem vyúčtovaných žádostí/celková částka alokace SC/IP
SC 2.1.1	9 532 127 932	8 093 560 599	85 %	3 452 805 629	36 %
SC 2.1.2	425 304 800	238 191 601	56 %	107 134 287	25 %
Celkem IP 2.1	9 957 432 732	8 331 752 200	84 %	3 559 939 916	36%

Zdroj: *Tabulka Stav realizace OPZ*. Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 21. 1. 2019

Implementace výzev SC 2.1.1 a 2.1.2

V rámci SC 2.1.1 bylo vyhlášeno 12 výzev, v rámci SC 2.1.2 byly vyhlášeny 4 výzvy. Součet alokací vyhlášených výzev v SC 2.1.1 (11,7 mld. Kč) dosahuje 123 procent alokované částky pro tento specifický cíl. Součet alokací vyhlášených výzev v SC 2.1.2 (425 mil. Kč) dosahuje 100 procent alokované částky pro tento specifický cíl.

V rámci SC 2.1.1 je finanční objem vydaných právních aktů (8,1 mld. Kč) vůči součtu alokací vyhlášených výzev 69 procent, počet žádostí dosáhl 1204. Největší finanční objem prostředků nabízí výzva 03_15_005 – Průběžná výzva pro kraje – podpora vybraných sociálních služeb v návaznosti na krajské střednědobé strategie rozvoje sociálních služeb (6,6 mld. Kč), což odpovídá 56 procentům celkové alokace specifického cíle. Finanční objem vydaných právních aktů v této výzvě vůči její alokaci dosáhl 80 procent.

Proces schvalování žádostí o podporu byl ke konci roku 2018 již ukončen u 5 výzev: 03_15_022 – Podpora aktivit a programů v rámci sociálního začleňování (poměr finančního objemu vydaných právních aktů k alokaci výzvy dosáhl 99 procent), 03_15_026 – Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám (KPSVL) 1. výzva (poměr finančního objemu vydaných právních aktů k alokaci výzvy dosáhl 58 procent), 03_15_042 – Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám (KPSVL) 2. výzva (poměr finančního objemu vydaných právních aktů k alokaci výzvy dosáhl 57 procent), 03_16_134 – Podpora sociálního začleňování v Praze (poměr finančního objemu vydaných právních aktů k alokaci výzvy dosáhl 92 procent) a 03_16_064 – Podpora aktivit a programů v rámci sociálního začleňování 2. výzva (poměr finančního objemu vydaných právních aktů k alokaci výzvy dosáhl 101 procent).

Míra úspěšnosti žádostí (počet vydaných právních aktů/počet žádostí) u uzavřených výzev v SC 2.1.1 se poměrně výrazně lišila. U výzvy 03_15_022 – Podpora aktivit a programů v rámci sociálního začleňování dosáhla 18 procent, u 03_15_026 – Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám (KPSVL) 1. výzva dosáhla 56 procent, u 03_15_042 – Koordinovaný přístup k sociálně

vyloženým lokalitám (KPSVL) 2. výzva dosáhla 62 procent, u 03_16_064 – Podpora aktivit a programů v rámci sociálního začleňování (2. výzva) dosáhla 43 procent a u 03_16_134 – Podpora sociálního začleňování v Praze dosáhla 51 procent.

Dle vyjádření implementačního oddělení byl v rámci soutěžních výzev ve SC 2.1.1 podán s výjimkou podpory integrovaných nástrojů (KPSVL, ITI, IPRÚ) dostatečný počet žádostí pro výběr projektů i pro naplnění vyhlášené alokace výzev. U výzev pro KPSVL (03_15_026 a 03_15_042) byly vzhledem k nastavení Strategických plánů sociálního začleňování (SPSZ) předpokládané nároky jednotlivých nositelů větší než skutečnost odpovídající podaným žádostem. Na základě této zkušenosti byla nastavena průběžná výzva 03_16_052, kde došlo k modifikaci podmínek tak, aby umožňovaly vyšší variabilitu a tím i větší šance na vyčerpání alokace výzvy a úspěšnost projektů. Úspěšnost čerpání u průběžných výzev 03_16_048 a 03_16_049 je ovlivněna rozhodnutím jednotlivých nositelů strategií ITI/IPRÚ. Přijatá opatření ze strany ŘO OPZ naráží na omezené administrativní kapacity nositelů strategií i prioritní zájem nositelů o čerpání v oblasti investic u jiných operačních programů. U těchto výzev, které končí v červnu 2019, se předpokládá aktuální nedočerpání, které nebylo původně plánováno. Nedočerpáná výše alokace bude využita v jiných výzvách v oblasti PO2.

Míra úspěšnosti podaných žádostí na podporu sociálních služeb v rámci výzev 03_15_005 a 03_15_006 je dle oddělení odpovědného za administraci těchto výzev dlouhodobě velmi dobrá a ke konci roku 2018 byla na úrovni 90 procent všech podaných žádostí. Rovněž objem schválených finančních prostředků odpovídá předpokládanému očekávání. V současné době čerpání finančních prostředků probíhá plynule. Určité problémy vznikly v začátku realizace projektů u některých příjemců, kteří přerozdělují finanční prostředky prostřednictvím veřejných zakázek. U těchto projektů docházelo k menšímu zpoždování čerpání, které bylo způsobeno ex-ante kontrolou zadávacích řízení ze strany Řídicího orgánu. Uvedený problém byl již odstraněn.

V rámci SC 2.1.2 je finanční objem vydaných právních aktů (238 mil. Kč) vůči součtu alokací vyhlášených výzev 56 procent, počet žádostí dosáhl 616.

Proces schvalování žádostí o podporu byl ke konci roku 2018 již ukončen u 2 výzev: 03_15_015 – Podpora sociálního podnikání (poměr finančního objemu vydaných právních aktů k alokaci výzvy dosáhl 75 procent) a 03_16_067 – Podpora sociálního podnikání (poměr finančního objemu vydaných právních aktů k alokaci výzvy dosáhl 70 procent).

Míra úspěšnosti žádostí (počet vydaných právních aktů/počet žádostí) u uzavřených výzev v SC 2.1.2 byla poměrně nízká. U výzvy 03_15_015 – Podpora sociálního podnikání dosáhla 6 procent, u 03_16_067 – Podpora sociálního podnikání dosáhla 11 procent. Na to bylo reagováno v návazné výzvě č. 03_17_129, kdy byl inovován proces věcného hodnocení ve dvou zásadních oblastech, a to doplnění hodnotících kritérií, které reflektují specifickou oblast sociálního podnikání a zavedení možnosti osobní účasti žadatele na jednání hodnotící komise. Obě opatření významně přispívají k vyššímu počtu podpořených žádostí.

Tabulka 24: Přehled vyhlášených výzev IP 2.1 (SC 2.1.1 a 2.1.2)

Kód výzvy	Výzva	Alokace výzvy (mil. CZK)	Podíl na SC/IP	Objem právních aktů (mil. CZK)	Objem právních aktů/ alokace výzvy	Počet žádostí	Úspěšnosti žádostí (počet PA/žádostí)
15_005	Průběžná výzva pro kraje - podpora vybraných sociálních služeb v návaznosti na krajské střednědobé strategie rozvoje sociálních služeb	6 589 ⁶⁰	56%	5 298	80%	29	N/A
15_006	Průběžná výzva pro hl. m. Prahu - podpora vybraných sociálních služeb v návaznosti na střednědobé plány rozvoje sociálních služeb	696	6%	259	37%	1	N/A
15_022	Podpora aktivit a programů v rámci sociálního začleňování	400	3%	398	99%	370	18%
15_026	Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám (KPSVL) 1. výzva	610	5%	353	58%	109	56%
15_042	Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám (KPSVL) 2. výzva	792	7%	454	57%	143	62%
16_048	Integrované územní investice (ITI) - průběžná výzva	300	3%	101	34%	44	N/A
16_049	Integrované plány rozvoje území - IPRÚ - průběžná výzva	238	2%	38	16%	10	N/A
16_052	Podpora sociálního začleňování v SVL 3. výzva	1 200	10%	650	54%	135	N/A
16_064	Podpora aktivit a programů v rámci sociálního začleňování (2. výzva)	400	3%	404	101%	162	43%
16_134	Podpora sociálního začleňování v Praze	150	1%	138	92%	41	51%
18_088	Podpora aktivit a programů v rámci sociálního začleňování (3. výzva)	200	2%	0	0%	159	N/A
18_095	Výzva na podporu sociálního začleňování v Praze (2. výzva)	150	1%	0	0%	1	N/A
Celkem	Alokace SC 2.1.1: 9 532 mil. CZK	11 725	123%	8 094	69%	1 204	37%
15_015	Podpora sociálního podnikání	100	24%	75	75%	283	6%
15_016	Výzva pro systémové projekty realizované MPSV - sociální podnikání	25	6%	20	81%	2	N/A
16_067	Podpora sociálního podnikání	100	24%	70	70%	184	11%
17_129	Podpora sociálního podnikání	200	47%	73	36%	147	N/A
Celkem	Alokace SC 2.1.2: 425 mil. CZK	425	100%	238	56%	616	8%
Celkem	Celkem alokace IP 2.1: 9 957 mil. CZK	12 150	122%	8 332	69%	1 820	27%

Zdroj: Tabulka Stav realizace OPZ. Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 21. 1. 2019

⁶⁰ K 23. 1. 2019 byla výzva 03_15_005 navýšena na téměř 8,1 mld. Kč.

Dosažené výsledky

EQ 2 Do jaké míry se naplnily očekávané výsledky IP 2.1 SC 1 Zvýšit uplatnitelnost osob ohrožených sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučených ve společnosti a na trhu práce?

Očekávané výsledky SC 2.1.1:

- zlepšení přístupu osob ohrožených sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučených ke společenským zdrojům, jako je zaměstnání, vzdělání, bydlení, zdravotní péče, sociální ochrana i možnost uplatňovat svá práva
- zlepšení koordinace nástrojů sociálního začleňování prostřednictvím místních samospráv spolupracujících s relevantními aktéry
- větší míra zapojení osob sociálně vyloučených do rozhodování a do přímé realizace opatření na úrovni sousedství, vyloučené lokality, obce, města či mikroregionu, s využitím metod komunitní práce
- zlepšení, případně k obnově schopnosti sociálního fungování jednotlivců, skupin či komunit prostřednictvím sociální práce jako profesionální aktivity
- zvýšení kvality života ohrožených dětí a jejich rodin, včetně jejich uplatnitelnosti na trhu práce a ve společnosti prostřednictvím efektivních programů sociálně právní ochrany dětí. (MPSV ČR 2019, s. 71)

Plnění vybraných indikátorů SC 2.1.1

Indikátory výstupu: V rámci prvního specifického cíle investiční priority 2.1 *Zvýšit uplatnitelnost osob ohrožených sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučených ve společnosti a na trhu práce* přesáhly výstupové indikátory 67001 – Kapacita podpořených služeb a 62000 – Počet projektů, které zcela nebo zčásti provádějí sociální partneři nebo nevládní organizace – polovinu plnění cíle. Naopak indikátory 60000 – Celkový počet účastníků a 67401 – Nové nebo inovované sociální služby týkající se bydlení nepřesáhly 30 procent resp. 20 procent plnění cíle.

Tabulka 25 Plnění vybraných výstupových indikátorů – IP 2.1 SC 1

Kód indikátoru	Název indikátoru	Cílová hodnota	Hodnota závazku	Dosažená hodnota	Plnění cíle
60000	Celkový počet účastníků	79 095	54 091	22 447	28%
62000	Počet projektů, které zcela nebo zčásti provádějí sociální partneři nebo nevládní organizace	415	243	243	59%
67001	Kapacita podpořených služeb	32 063	20 661	17 894	56%
67401	Nové nebo inovované sociální služby týkající se bydlení	247	90	45	18%

Zdroj: *Sestava indikátorů ve vazbě na SC (záložka Program MS2014+)*. Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 4. 3. 2019.

Sestava indikátorů projektů SC (záložka Projekty MS 2014+). Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 4. 3. 2019.

Indikátory výsledků: V rámci investiční priority 2.1, specifického cíle 1 *Zvýšit uplatnitelnost osob ohrožených sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučených ve společnosti a na trhu práce* se už podařilo naplnit cíle plnění u výsledkových indikátorů 62700 – Účastníci zaměstnaní po ukončení své účasti, včetně OSVČ; 62711 – Zaměstnaní bývalí účastníci, ne-OSVČ, po ukončení své účasti; 62900 –

Účastníci zaměstnaní 6 měsíců po ukončení své účasti, včetně OSVČ; 63200 – Znevýhodnění účastníci zaměstnaní 6 měsíců po ukončení své účasti, včetně OSVČ. Indikátor 67010 – Využívání podpořených služeb přesáhl polovinu cílové hodnoty. Ostatní výsledkové indikátory nepřesáhly 25 procent.

Tabulka 26: Plnění vybraných výsledkových indikátorů – IP 2.1 SC 1

Kód indikátoru	Název indikátoru	Cílová hodnota	Hodnota závazku	Dosažená hodnota	Plnění cíle
62400	Neaktivní účastníci, kteří znovu začali hledat zaměstnání po ukončení své účasti	3 326	NR	0	0%
62500	Účastníci v procesu vzdělávání / odborné přípravy po ukončení své účasti	824	105	48	6%
62700	Účastníci zaměstnaní po ukončení své účasti, včetně OSVČ	693	NR	1 106	160%
62711	Zaměstnaní bývalí účastníci (ne-OSVČ), po ukončení své účasti	409	NR	864	211%
62800	Znevýhodnění účastníci, kteří po ukončení své účasti hledají zaměstnání, jsou v procesu vzdělávání/ odborné přípravy, rozšiřují si kvalifikaci nebo jsou zaměstnaní, a to i OSVČ**	4 943	1 076	1 134	23%
62900	Účastníci zaměstnaní 6 měsíců po ukončení své účasti, včetně OSVČ	430	NR	710	165%
62910	Účastníci zaměstnaní 12 měsíců po ukončení své účasti, včetně OSVČ	215	NR	0	0%
63000	Účastníci, jejichž situace na trhu práce se 6 měsíců po ukončení jejich účasti zlepšila	761	NR	161	21%
63200	Znevýhodnění účastníci zaměstnaní 6 měsíců po ukončení své účasti včetně OSVČ**	347	NR	587	169%
67010	Využívání podpořených služeb	112 897	91 574	70 712	63%
67310	Bývalí účastníci projektů, u nichž intervence formou sociální práce naplnila svůj účel	62 558	759	482	1%
67315	Bývalí účastníci projektů v oblasti sociálních služeb, u nichž služba naplnila svůj účel	59 200	243	1 119	2%

Zdroj: Sestava indikátorů ve vazbě na SC (záložka Program MS2014+). Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 4. 3. 2019.

Sestava indikátorů projektů SC (záložka Projekty MS 2014+). Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 4. 3. 2019.

V oblasti výstupových indikátorů se u výzev na sociální začleňování očekává naplnění cílů až v závěru jednotlivých projektů, které teprve budou ukončovat svoji realizaci. V oblasti výsledkových indikátorů je naplnění ovlivněno charakterem projektů a zde může dojít k případnému nenaplnění cílových hodnot.

Plnění výstupových a výsledkových indikátorů u výzev na podporu sociálních služeb (03_15_005 a 03_15_006) odpovídá předpokladům a hodnotám uvedeným v právních aktech. V rámci individuálních konzultací nebyly ze strany příjemců vysloveny obavy z nenaplnění stanovených indikátorů. S ohledem na charakter projektů v rámci uvedených výzev docházelo ke značnému časovému zpoždění mezi tím, kdy byl indikátor reálně dosažen a kdy je vykazován ve Zprávě o realizaci projektu. Z toho důvodu v roce 2017 Řídicí orgán vydal „Pokyn pro příjemce v prioritní ose 2 OPZ – zpřesnění postupu vykazování hodnot indikátorů“, který příjemcům doporučoval zaznamenávat datum „DO“ jako datum konce monitorovacího období, a to i přesto, že podpora pokračuje po celé období realizace, nebo pokračuje do dalšího monitorovacího období. V tomto případě se nejednalo o ukončení podpory, kdy účastník z projektu odchází, ale pouze o ucelený záznam podpory za dané monitorovací období. Příjemci uvedený postup akceptovali.

EQ2 Do jaké míry se naplnily očekávané výsledky IP 2.1 SC 2 Rozvoj sektoru sociální ekonomiky?

Očekávané výsledky SC 2.1.2

- vznik podpůrných institucí pro sociální podnikání
- vznik nových sociálních podniků / sociálně podnikatelských aktivit
- rozvoj existujících sociálních podniků
- sociální integrace cílové skupiny (či zamezení jejího vyloučení ze společnosti) a usnadnění vstupu a udržení cílové skupiny na volném trhu práce (MPSV ČR 2019, s. 71)

Plnění vybraných indikátorů SC 2.1.2

Výstupové indikátory: V rámci druhého specifického cíle investiční priority 2.1 *Rozvoj sektoru sociální ekonomiky* přesáhl výstupový indikátor 60000 – Celkový počet účastníků – tři čtvrtiny plnění cíle. Polovině naplnění cíle se blíží indikátor 10106 – Počet podporovaných mikropodniků, malých a středních podniků. Ostatní uvedené indikátory zatím nepřesáhly 20 procent.

Naplňování výstupových indikátorů jde dle implementačního oddělení podle předpokladů. Výjimkou jsou indikátory 10212 – Počet podpořených již existujících sociálních podniků a 10213 – Počet sociálních podniků vzniklých díky podpoře, které pravděpodobně nebudou naplněny ve výši 100 procent z důvodu nižšího zájmu žadatelů o výzvy a současně nižší úspěšnosti projektových žádostí v procesu věcného hodnocení. Aktuálně je podpořeno 66 projektů z výzev 03_15_015, 03_16_067 a 03_17_129 (výzva bude ukončena v červnu 2019), další 2 projekty jsou v realizaci z výzvy 03_15_026. Indikátory budou relevantní i pro nově vyhlášenou výzvu Podpora sociálního podnikání v Praze, která bude otevřená rovněž do konce června 2019). Indikátor 62000 – Počet projektů, které zcela nebo zčásti provádějí sociální partneři nebo nevládní organizace pravděpodobně nebude splněn na 100 procent.

Hodnoty indikátorů 10212 a 10213 ukazují na nový trend (oproti OP LZZ), a to výraznější podíl projektů stávajících sociálních podniků. To může mj. indikovat klesající potenciál nových zájemců o zakládání nových sociálních podniků.

Tabulka 21: Plnění vybraných výstupových indikátorů – IP 2.1 SC 2

Kód indikátoru	Název indikátoru	Cílová hodnota	Hodnota závazku	Dosažená hodnota	Plnění cíle
10106	Počet podporovaných mikropodniků, malých a středních podniků	231	108	108	47%
10212	Počet podpořených již existujících sociálních podniků	100	20	16	16%
10213	Počet sociálních podniků vzniklých díky podpoře	138	49	22	16%
60000	Celkový počet účastníků	442	776	347	78%
62000	Počet projektů, které zcela nebo zčásti provádějí sociální partneři nebo nevládní organizace	450	38	38	8%
67300	Počet účastníků, kterým bylo poskytnuto poradenství v oblasti sociálního podnikání	80	40	15	19%

Zdroj: *Sestava indikátorů ve vazbě na SC (záložka Program MS2014+)*. Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 4. 3. 2019.

Sestava indikátorů projektů SC (záložka Projekty MS 2014+). Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 4. 3. 2019.

Výsledkové indikátory: V rámci druhého specifického cíle investiční priority 2.1 *Rozvoj sektoru sociální ekonomiky* nepřesáhl zatím žádný z vybraných výsledkových indikátorů 20 procent. Nejvyšší míru naplnění vykazuje indikátor 62711 – Zaměstnaní bývalí účastníci (ne-OSVČ), po ukončení své účasti (19 procent). Vyšší míru naplnění pak vykazují ještě indikátory 62700 – Účastníci zaměstnaní po ukončení své účasti, včetně OSVČ (18 procent) a 62800 – Znevýhodnění účastníci, kteří po ukončení své účasti hledají zaměstnání, jsou v procesu vzdělávání/ odborné přípravy, rozšiřují si kvalifikaci nebo jsou zaměstnaní, a to i OSVČ (14 procent).

Cílové hodnoty výsledkových indikátorů pravděpodobně nebudou splněny. Indikátor 10211 – Počet sociálních podniků vzniklých díky podpoře, které fungují i po ukončení podpory reflektuje situaci sociálních podniků po skončení projektu, proto je aktuální plnění zatím pouze ve výši 2 procent.

Tabulka 22: Plnění vybraných výsledkových indikátorů – IP 2.1 SC 2

Kód indikátoru	Název indikátoru	Cílová hodnota	Hodnota závazku	Dosažená hodnota	Plnění cíle
10211	Počet sociálních podniků vzniklých díky podpoře, které fungují i po ukončení podpory	92	NR	2	2%
62700	Účastníci zaměstnaní po ukončení své účasti, včetně OSVČ	693	NR	125	18%
62711	Zaměstnaní bývalí účastníci (ne-OSVČ), po ukončení své účasti	409	NR	78	19%
62721	Bývalí účastníci samostatně výdělečně činní, po ukončení své účasti	21	NR	1	5%
62800	Znevýhodnění účastníci, kteří po ukončení své účasti hledají zaměstnání, jsou v procesu vzdělávání/ odborné přípravy, rozšiřují si kvalifikaci nebo jsou zaměstnaní, a to i OSVČ	693	12	96	14%
62900	Účastníci zaměstnaní 6 měsíců po ukončení své účasti, včetně OSVČ	430	NR	26	6%
62910	Účastníci zaměstnaní 12 měsíců po ukončení své účasti, včetně OSVČ	215	NR	0	0%
63000	Účastníci, jejichž situace na trhu práce se 6 měsíců po ukončení jejich účasti zlepšila	34	NR	0	0%
63100	Účastníci ve věku nad 54 let zaměstnaní 6 měsíců po ukončení své účasti, včetně OSVČ	69	NR	6	9%
63200	Znevýhodnění účastníci zaměstnaní 6 měsíců po ukončení své účasti včetně OSVČ	485	NR	13	3%

Zdroj: *Sestava indikátorů ve vazbě na SC (záložka Program MS2014+)*. Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 4. 3. 2019.

Sestava indikátorů projektů SC (záložka Projekty MS 2014+). Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 4. 3. 2019.

Plánované výsledky jsou dle příslušného implementačního oddělení ŘO OPZ plněny podle předpokladu. Výzvy na podporu sociálního podnikání podporují vznik a rozvoj sociálních podniků při současné integraci znevýhodněných osob na trh práce. Kromě toho pokračuje poradenská síť pro sociální podnikatele a zájemce o sociální podnikání.

Díky systémovému projektu Podpora sociálního podnikání v ČR pokračuje! se na celém území stabilizovala poradenská síť pro zájemce o sociální podnikání, dále sociální podnikatelé mohou využívat bezplatných expertních služeb v oblastech marketingu, strategického a finančního řízení, gastropodnikání. Projekt nabízí stáže v sociálních podnicích. Vznikl podpůrný web www.ceske-socialni-podnikani.cz a facebooková stránka.

Evaluační aktivity k IP 2.1 SC 1

Z provedené procesní evaluace implementace Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám (dále KPSVL) v rámci Operačního programu Zaměstnanost⁶¹ vyplynulo, že k dubnu 2018 bylo vyčerpáno 52,6 procent alokace stanovené v rámci Strategických plánů sociálního začleňování (SPSZ), potažmo jednotlivých výzev OPZ. Jednotlivé lokality se v míře úspěšnosti čerpání značně odlišovaly. Pro účely analýzy byly tedy lokality rozděleny do čtyř kategorií dle úspěšnosti čerpání přidělené alokace; žádná z lokalit neměla nižší míru úspěšnosti než 15 procent, 12 lokalit pak dosáhlo úspěšnosti 15–40 procent, 10 lokalit 40,1–60 procent, 9 lokalit 60,1–75 procent a 7 lokalit pak dosáhlo vyšší než 75 procent míry čerpání alokace.

Nejvyšší úspěšnost v rámci hodnocení měly žádosti zaměřené na sociální služby v režimu zákona (podpořeno 86 procent všech podaných žádostí o podporu), které jsou následovány sociálními službami mimo režim zákona (podpořeno 78 procent podaných žádostí o podporu). Projekty tematicky zaměřené na oblast podpory zaměstnanosti byly v hodnocení úspěšné v 75 procentech případů. Úspěšnosti 63 procent dosáhly projekty zaměřené na komunitní sociální práci nebo podporu komunitních center. Naopak nejnižší úspěšnost v rámci hodnocení žádostí o podporu byla zaznamenána u projektových žádostí zaměřených na sociální podnikání. V rámci celého KPSVL byly podpořeny pouze 2 žádosti o podporu sociálního podnikání z 59 podaných žádostí, jednalo se tedy o pouhých 3 procenta podaných žádostí.

Tabulka 29: Úspěšnost žádostí dle oblasti zaměření projektu

Oblast zaměření projektů	Úspěšné žádosti	Neúspěšné žádosti	Podíl úspěšných žádostí
Sociální služby v režimu zákona	142	23	86,1 %
Sociální začleňování mimo režim zákona	55	16	77,5 %
Podpora zaměstnanosti	21	7	75 %
Komunitní sociální práce / komunitní centra	10	6	62,5 %
Podpora sociálního podnikání	2	59	3,28 %

Mezi jednotlivými výzvami OPZ bylo možné zaznamenat pouze minoritní rozdíly v úspěšnosti čerpání, přičemž úspěšnost čerpání v rámci výzvy č. 26 dosáhla 55 procent, v rámci výzvy č. 42 dosáhla úspěšnost čerpání výše 56 procent a ve výzvě č. 52 výše 49 procent. Značný nárůst zaznamenal v čase podíl úspěšných žádostí ve vztahu k celkovému počtu podaných žádostí o podporu v rámci jednotlivých výzev; v rámci výzvy č. 26 dosáhl tento podíl 56 procent, ve výzvě č. 42 pak 64 procent a v rámci výzvy č. 52 již 84 procent.

⁶¹ Procesní evaluace implementace Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám v rámci Operačního programu Zaměstnanost, Praha: MPSV, 24. 1. 2019.

Tabulka 30: Čerpání finanční alokace dle příslušnosti k výzvě⁶²

Číslo výzvy	Očekávaná alokace (Kč)	Čerpané zdroje (Kč)	Podíl vyčerpané alokace výzvy (%)
výzva č. 26	609 972 200	334 890 423	54,9 %
výzva č. 42	791 751 066	444 662 028	56,2 %
výzva č. 52	1 181 750 893 ⁶³	580 168 764	49,1 %
Celkový součet	2 583 474 159	1 359 721 216	52,6%

Tabulka 31: Úspěšnost žádostí dle příslušnosti k výzvě

Číslo výzvy	Úspěšné žádosti	Neúspěšné žádosti	Podíl úspěšných žádostí
výzva č. 26	58	45	56,3 %
výzva č. 42	86	49	63,7 %
výzva č. 52	86	17	83,5 %

Respondenti v rámci šetření identifikovali bariéry a faktory, které dle jejich názorů ovlivňují úspěšné čerpání přidělených alokací. Personální stabilita a kapacity Agentury pro sociální začleňování (ASZ) byly pro úspěšnou implementaci KPSVL zásadní a pro mnohé z respondentů pak personální nestabilita ASZ, a tedy i nestabilita poskytované podpory vytvářela bariéru úspěšné implementace KPVSU. Zároveň byly omezeny personální kapacity na straně lokálních partnerů a potažmo potenciálních žadatelů o podporu, kteří čelili obtížím s obsazením kvalifikovaných pracovních pozic.

Absence návaznosti mezi výzvami jednotlivých operačních programů přispěla k omezení možnosti využít alokovaných prostředků. Návaznost projektů z OPZ na investiční projekty financované z výzev IROP byla negativně ovlivněna také nastavením podmínek investičních výzev, které byly pro velkou část obcí neakceptovatelné, zejména podmínka 20leté udržitelnosti.

Podmínky stanovené v rámci výzev OPZ limitovaly možnosti realizace některých aktivit oproti původně plánovaným intervencím, jednalo se například o podporu odlišných cílových skupin oproti původně plánovaným. K tomuto nesouladu však již nedocházelo u výzvy č. 52, jejíž uveřejnění předcházelo plánování projektových fiší a schválení SPSZ, protože se mohli všichni potenciální žadatelé se zněním výzvy seznámit v průběhu příprav SPSZ a svých projektových záměrů. Z této výzvy však byla posléze (již po jejím vyhlášení) vyjmuta možnost žádat o podporu financování sociálního podnikání, přičemž jeho podpora byla přesunuta do otevřené výzvy. Tento krok odradil některé potenciální žadatele od předložení původně plánovaných žádostí.

Za další z identifikovaných bariér pro čerpání přidělené alokace byla označena také změna míry nezaměstnanosti, ke které v době implementace KPSVL došlo, a v jejímž důsledku došlo ke změnám v potřebách cílových skupin týkajících se míry jejich zaměstnanosti a jejich zaměstnatelnosti. V návaznosti na vývoj na trhu práce se zaměstnatelnými osobami stali i jedinci, kteří by si v době

⁶² Míra čerpání přidělené alokace pro účely této evaluace odpovídá poměru souhrnu výše finančních prostředků schválených projektů k alokaci uvedené ve Strategickém plánu sociálního začleňování (dále SPSZ).

⁶³ Částka je určena jako součet alokací všech SPSZ z dané výzvy, které vstoupily do analýzy (celkem 12 – Brno, Děčín, Chomutov, Liberec, Most, Nový Bor, Postoloprty, Sokolov, Varnsdorf, Vítkov-Budišov, Vsetín, Žďár n/S).

plánování a příprav SPSZ zaměstnání nalézt nemohli. Tato situace tedy výrazně přispěla k řešení potřeb cílových skupin, avšak přispěla také k tomu, že finanční prostředky původně alokované na intervence v této oblasti nebylo již zapotřebí čerpat.

Existenci a využití alternativních finančních zdrojů šetření identifikovalo jako další z faktorů, který má potenciál ovlivnit míru čerpání přidělené alokace. Někteří ze zástupců ASZ zmiňovali případy, kdy se poskytovatelé rozhodli čerpat podporu z jiných zdrojů než je KPSVL, a to například z důvodu nižší míry složitosti jejich administrace. Tato situace však nastala pouze v minimálním množství případů zahrnutých do terénních šetření.

Za klíčový faktor ovlivňující míru čerpání alokace v rámci KSPVL byla označena též podpora politické reprezentace pro sociální začleňování v obci. Obec je základním nositelem celého SPSZ, a tudíž nese zodpovědnost za jeho tvorbu, schvalování i naplňování. Absence této podpory byla aktéry hodnocena jako významná bariéra úspěšného čerpání.

Evaluační aktivity k IP 2.1 SC 2

Mezi příjemci podpory sociálního podnikání z OPZ probíhá průběžné dotazníkové šetření. Průběžné vyhodnocení bylo provedeno zatím pouze u sociálních podniků (projektů) podpořených v rámci výzvy OPZ č. 15 – Podpora sociálního podnikání.⁶⁴

- Odhodlání realizovat svůj podnikatelský záměr i bez podpory z OPZ projevilo 5 respondentů. Osm podpořených podniků by ho bez peněz z OPZ nerealizovalo, 2 respondenti to nedokázali posoudit. V rámci skupiny podpořených podniků ve výzvě č. 15 byly 2 podniky, které dotaci získaly na rozšíření stávajícího sociálního podnikání o další sociálně podnikatelskou aktivitu – ani jeden z nich by se do rozšiřování podniku bez peněz z OPZ nepustil.

Tabulka: Odhodlání realizovat záměr i bez podpory z OPZ

Realizovali byste svůj podnikatelský záměr i bez podpory z OPZ?	
Realizovali ve stejném rozsahu.	7%
Realizovali, ale v menším rozsahu.	27%
Nerealizovali.	53%
Nevím.	13%

N=15

- V rámci výzvy č. 15 se počet zaměstnanců v podpořených sociálních podnicích pohyboval od 5 do šestnácti, průměrný počet byl přibližně 10 zaměstnanců. Z toho byl průměrný počet zaměstnanců se znevýhodněním 7, tj. znevýhodnění zaměstnanci v průměru tvořili zhruba 70 procent pracovní síly. Průměrný součet úvazků v podpořeném sociálním podniku byl 7,5 a z toho průměrný součet úvazků zaměstnanců se znevýhodněním je 5,2 – což tvoří také zhruba 70 procent celkových úvazků.

⁶⁴ Vyhodnocení šetření sociálních podniků (průběžná zpráva): výzva OPZ č. 15 po 12 měsících, Praha: MPSV, 21. 1. 2019.

Tabulka: Počty zaměstnanců v průměrném sociálním podniku

Průměrný počet zaměstnanců	10,4
Průměrný počet zaměstnanců se znevýhodněním	7,1
Průměrný součet úvazků	7,5
Průměrný součet úvazků zaměstnanců se znevýhodněním	5,2

N=14

- Jasně nejvíce zastoupenou cílovou skupinou v rámci 14 podpořených sociálních podniků z výzvy č. 15 byly osoby se zdravotním postižením. Celkem jich v těchto podnicích pracovalo 73. Dále to byly osoby dlouhodobě či opakovaně nezaměstnané (21 zaměstnanců). Osoby po výkonu trestu a osoby opouštějící institucionální zařízení (mimo vězení) byly zastoupené menšinově.

Tabulka: Počty zaměstnanců dle cílových skupin*

osoby se zdravotním postižením	73 zaměstnanců
osoby dlouhodobě či opakovaně nezaměstnané	21 zaměstnanců
osoby po výkonu trestu	4 zaměstnanci
osoby opouštějící institucionální zařízení (mimo vězení)	2 zaměstnanci

*N=14 // *Respondenti mohli vybrat více možností odpovědi.*

- Respondenti z řad sociálních podnikatelů měli 12 měsíců od začátku podpory odhadnout podíl vlastních tržeb na celkových výnosech za poslední půlrok. Nad 30 procent podílu se dle svých odpovědí dostalo 5 podniků, většina (8 podniků) se pohybovala v pásmu 11–29 procent. Podíl tržeb jednoho podniku pak nepřesáhl 10 procent celkových výnosů.

Tabulka: Odhad podílu tržeb na celkových výnosech 6 měsíců od začátku projektu⁶⁵

0 až 10 procent	1
11 až 29 procent	8
nad 30 procent	5

N=14

⁶⁵ Odhadněte, jakého podílu tržeb na celkových výnosech dosahujete za posledních 6 měsíců realizace projektu (do celkových výnosů se nepočítají investiční dotace).

3.2.2 Investiční priorita 2.2

Investiční priorita 2.2 Zlepšování přístupu k dostupným, udržitelným a vysoce kvalitním službám, včetně zdravotnictví a sociálních služeb obecného zájmu

Specifický cíl 2.2.1 Zvýšit kvalitu a udržitelnost systému sociálních služeb, služeb pro rodiny a děti a dalších navazujících služeb podporujících sociální začleňování

Specifický cíl 2.2.2 Zvýšit dostupnost a efektivitu zdravotních služeb a umožnit přesun těžiště psychiatrické péče do komunity

Shrnutí

V rámci Specifického cíle 2.2.1 *Zvýšit kvalitu a udržitelnost systému sociálních služeb, služeb pro rodiny a děti a dalších navazujících služeb podporujících sociální začleňování* a Specifického cíle 2.2.2 *Zvýšit dostupnost a efektivitu zdravotních služeb a umožnit přesun těžiště psychiatrické péče do komunity*, které tvoří 36 procent alokace PO 2, nelze zatím dosažené výsledky vyhodnotit, a to s ohledem na systémový charakter projektů, u nichž se výsledky projeví až po ukončení jejich realizace.

Vyhlášené výzvy pokrývají všechny oblasti očekávaných výsledků, schválené právní akty představují 82 % alokace IP 2.2 a hodnoty závazků indikátorů převážně pokrývají stanovené cíle. Na základě výše uvedeného lze konstatovat, že přes pozdější zahájení projektů a riziko nedočerpání v SC 2.2.2 existuje vysoký potenciál naplnění plánovaných výstupů a výsledků.

Pokrok v implementaci

EQ1 Nakolik věcný a finanční pokrok v implementaci projektů odpovídá fázi realizace OPZ?

Pro IP 2.2 byly definovány specifické cíle 2.2.1 – *Zvýšit kvalitu a udržitelnost systému sociálních služeb, služeb pro rodiny a děti a dalších navazujících služeb podporujících sociální začleňování*, a dále 2.2.2 – *Zvýšit dostupnost a efektivitu zdravotních služeb a umožnit přesun těžiště psychiatrické péče do komunity*.

Alokace pro IP 2.2 ve výši 6,52 mld. Kč tvoří 36 procent z celkové alokace pro PO 2. Výzvy vztahující se k jednotlivým SC v rámci IP 2.2 mohou operovat s alokacemi 3,77 mld. Kč pro SC 2.2.1 (58 procent) resp. 2,75 mld. Kč (42 procent) pro SC 2.2.2

Z hlediska pokroku jsou finanční objemy vydaných právních aktů vůči celkové alokaci specifických cílů v obou případech mezi 80 a 85 procenty. Objem vyúčtovaných žádostí o platbu vůči alokacím je u obou cílů relativně nízký. V případě SC 2.2.1 je to 26 procent, u SC 2.2.2 jen 3 procenta.

Tabulka 32: Čerpání alokace v IP 2.2

SC/IP	Alokace SC/IP v OPZ (CZK)	Objem právních aktů (CZK)	Objem právních aktů/celková částka alokace SC/IP	Objem vyúčtovaných žádostí o platbu (CZK)	Objem vyúčtovaných žádostí/celková částka alokace SC/IP
SC 2.2.1	3 771 668 150	3 056 035 620	81%	980 542 587	26%
SC 2.2.2	2 753 331 517	2 302 554 995	84%	70 484 749	3%
Celkem IP 2.2	6 524 999 667	5 358 590 615	82%	1 051 027 336	16%

Zdroj: *Tabulka Stav realizace OPZ*. Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 21. 1. 2019

Implementace výzev SC 2.2.1 a 2.2.2

Zatímco v rámci SC 2.2.1 bylo vyhlášeno celkem 17 výzev se zaměřením na různé oblasti sociálních služeb, služeb o rodiny s dětmi a různá témata sociálního začleňování, rozhodující část alokace pro SC 2.2.2 byla přidělena k dosud jediné výzvě na projekty ministerstva zdravotnictví. Další výzva v rámci SC 2.2.2 s výrazně menší alokací je vyhlášena od února 2019.

Součet alokací vyhlášených výzev v SC 2.2.1 (4,28 mld. Kč) dosahuje 113 procent alokované částky pro tento specifický cíl. Finanční objem již vydaných právních aktů souhrnně za výzvy SC 2.2.1 je celkem 3,06 mld. Kč, což znamená, že bylo schváleno již 71 procent tomuto cíli vyhrazených prostředků. Nejvyšší objem prostředků byl alokovan pro výzvy č. *03_15_017 Systémové projekty realizované MPSV, ÚMPOD a FDV* (980 mil. Kč, 26 procent celkové alokace SC) a č. *03_15_007 Podpora procesů ve službách – průběžná výzva pro kraje* (840 mil. Kč, 22 procent celkové alokace SC). Velký rozdíl je u těchto dvou výzev v objemu již vydaných právních aktů, kdy v případě výzvy č. *03_15_017* již bylo přiznáno 99 procent prostředků, zatímco u výzvy č. *03_15_007* dosud jen 48 procent. Ve výzvě č. *03_15_007* nicméně ještě nebyl ukončen příjem žádostí o podporu projektů. V rámci výzvy č. *03_15_017* byly dle informací implementačního oddělení zamítnuty v procesu hodnocení přijatelnosti a formálních náležitostí dvě žádosti o podporu, které však byly po přepracování a opětovném podání schváleny. V souhrnu tedy v této výzvě byly podpořeny všechny plánované/podané projekty. V první fázi realizace projektů (zejména rok 2017) v této výzvě byl identifikován významný propad čerpání oproti předpokladům. Příjemci zahájili realizaci projektů se zpožděním, což mělo významný dopad na čerpání. Příjemci následně museli přistupovat k velkým změnám finančních plánů a úpravě projektových aktivit (vč. jejich prodloužení) za účelem efektivního čerpání přidělené alokace. I přes úpravy projektů lze očekávat výrazné nedočerpání přidělené alokace napříč projekty.

Vůbec nejnižší podíl právních aktů vůči alokaci výzvy byl mezi výzvami s ukončeným příjmem žádostí o podporu vydán v případě výzvy č. *03_16_065 Podpora ohrožených dětí a rodin a procesů v sociálně-právní ochraně dětí*, kde bylo přiděleno pouze 23 procent z alokovaných 200 mil. Kč. K převisu objemu právních aktů oproti alokaci výzvy naopak došlo u výzvy č. *03_15_30 Úřad vlády ČR (systémové projekty)*, kde bylo přiděleno 111 procent prostředků. Objem schválených právních aktů je zde nad očekáváním, protože v průběhu realizace projektu *Systémové zajištění sociálního začleňování* realizovaného Úřadem vlády ČR vyvstala potřeba navýšení rozpočtu a prodloužení doby realizace.

Celkově těchto 17 výzev registrovalo 650 žádostí o podporu projektu. Výrazně nejvyšší počty žádostí o podporu byly registrovány v kolových výzvách č. *03_15_023* a *03_17_071 Podpora procesů ve službách a podpora rozvoje sociální práce – dohromady 360 žádostí*. Tabulka níže uvádí mj. míru

úspěšnosti žádostí u jednotlivých výzev, které již ukončily proces schvalování žádostí o podporu. Takových výzev bylo ke konci roku 2018 celkem 12. Ze žádostí o podporu ve všech 17 výzvách v rámci SC 2.2.1 bylo celkově 64 procent schváleno pro financování. Nejmenší úspěšnost měly projekty právě ve zmiňované výzvě 03_17_071, ve které uspělo pouze 49 procent projektů.

Tematicky lze 17 výzev⁶⁶ v rámci SC 2.2.1 rozčlenit do několika skupin. Z hlediska alokovaných prostředků (alokace) i objemu přidělených právních aktů (objem PA) jsou největší skupinou výzvy zaměřené na podporu systémových projektů realizovaných orgány státní správy (výzvy č. 03_15_017, 03_15_029 a 03_15_030, alokace 1,56 mld. Kč, finální objem PA 1,57 mld. Kč).

Další velkou skupinou jsou výzvy cílené na procesy v sociálních službách a podporu plánování sociálních služeb na krajské a obecní úrovni (výzvy č. 03_15_007, 03_15_008, 03_16_063 a 03_16_128, alokace 1,35 mld. Kč, objem PA dosud 762 mil. Kč).

Další dvě výzvy (č. 03_15_023 a 03_17_071) byly vyhlášeny na podporu procesů ve službách a podporu rozvoje sociální práce (alokace 500 mil. Kč, finální objem PA 489 mil. Kč).

Do čtvrté skupiny lze zahrnout výzvy (č. 03_16_065 a 03_17_076) na podporu ohrožených dětí a rodin a procesů v sociálně-právní ochraně dětí resp. na podporu inovativních služeb pro ohrožené děti a rodiny (alokace 360 mil. Kč, objem PA dosud 46 mil. Kč, ukončení příjmu žádostí o podporu do výzvy č. 03_17_076 až v roce 2019).

Poslední skupinou jsou 3 výzvy zaměřené na *Podporu procesu transformace pobytových služeb a podporu služeb komunitního typu vzniklých po transformaci* (výzvy č. 03_15_037, 03_16_66 a 03_18_089, alokace 260 mil. Kč, objem PA dosud 95 mil. Kč, ukončení příjmu žádostí o podporu do výzvy 03_18_089 až v roce 2019).

Stranou stojí výzvy na *Podporu programu Housing First* (č. 03_19_108, alokace 150 mil. Kč, ukončení příjmu žádostí o podporu v roce 2019), dále na *Budování kapacit nestátních neziskových organizací, zejména v oblasti sociálního začleňování, rovnosti žen a mužů a rovných příležitostí* (č. 03_99_041, alokace 80 mil. Kč, finální objem PA 80 mil. Kč) a nakonec na podporu zařízení sociálních služeb zřizovaných MPSV (č. 03_15_038, alokace 23 mil. Kč, finální objem PA 18 mil. Kč).

V případě výzev č. 03_16_063 na podporu plánování sociálních služeb na obecní úrovni, č. 03_16_65 na podporu ohrožených dětí a rodin a procesů v sociálně-právní ochraně dětí i výzev na podporu procesu transformace pobytových služeb byl očekáván větší zájem žadatelů. Téma transformace a deinstitucionalizace je specifické tím, že dle informací implementačního oddělení je o podporu této oblasti mezi provozovateli pobytových sociálních služeb velký zájem, ale chybí jim motivace k předkládání projektových žádostí (mají finanční podporu převážně z rozpočtů krajů, které nevyžadují zpracování projektů). Dále se v této oblasti potenciální žadatelé obávají vysoké administrativní zátěže, na kterou nejsou zvyklí, a případných sankcí. Ačkoliv byla mezi provozovateli pobytových sociálních služeb výzva č. 03_17_89 značně propagována, žádostí o podporu bylo podáno pouze šest. V případě výzev na podporu transformace pobytových sociálních služeb lze předpokládat nedočerpání na úrovni 10–15 procent z jejich alokací. Ohledně reálného čerpání prostředků

⁶⁶ Dvě výzvy spadající pod SC 2.2.1 (výzva č. 03_17_076 Podpora inovativních služeb pro ohrožené děti a rodiny a výzva č. 03_19_108 Podpora programu Housing First) zároveň poměrově ze 40 procent spadají také do naplňování SC 2.1.1.

v kolových výzvách č. 03_15_23, 03_16_63, 03_16_65, 03_17_71, 03_17_76 a 03_99_41 lze počítat s průměrným nedočerpaním na úrovni 5–10 procent.

Co se týče implementace SC 2.2.2 naplňovaného dosud pouze výzvou č. 03_15_039 na podporu systémových projektů realizovaných ministerstvem zdravotnictví, alokace této výzvy (2,49 mld. Kč) dosahuje 90 procent původně alokované částky pro specifický cíl. Alokace výzvy musela být v červnu 2017 ponížena o 396,2 mil. Kč a zbývající alokace přerozdělena mezi další žadatele s ohledem na skutečnost, že věcný garant výzvy (Ministerstvo zdravotnictví ČR) předkládalo projektové žádosti se zpožděním a v nízkém počtu vzhledem ke stanovenému harmonogramu. To ohrožovalo čerpání finanční alokace na výzvě, jehož důsledkem mohla být až úplná ztráta nároku na tyto finanční prostředky v důsledku porušení pravidla n+3. V rámci výzvy byly podpořeny veškeré plánované/podané projekty. Příjem žádostí o podporu je nyní v této výzvě ukončený a objem právních aktů činí 93 procent z alokace výzvy, ve vztahu k alokaci celého SC dosahuje objem právních aktů necelých 84 procent. Celkem bylo registrováno 45 žádostí o podporu, jejich úspěšnost dosáhla 80 procent. V první fázi realizace projektů (zejména rok 2018) byl identifikován významný propad čerpání oproti předpokladům. Příjemci se potýkali s nevhodně nastavenými projektovými aktivitami, které často způsobovaly až faktickou nerealizovatelnost projektů. Příjemci museli přistoupit k zásadním úpravám, které se odrazily na čerpání projektů. I přes úpravy projektů lze očekávat výrazné nedočerpaní přidělené alokace napříč projekty.

Další vyhlášenou výzvou v rámci SC 2.2.2 je v únoru 2019 výzva na *Podporu specializačního vzdělávání zdravotnických pracovníků* (alokace 128 mil. Kč).

Tabulka 33: Přehled vyhlášených výzev IP 2.2 (SC 2.2.1 a 2.2.2)

Kód výzvy	Výzva	Alokace výzvy (mil. CZK)	Podíl na SC / IP	Objem právních aktů (mil. CZK)	Objem právních aktů/alokace výzvy	Počet žádostí	Míra úspěšnosti žádostí (počet PA/počet žádostí) ⁶⁷
03_15_007	Podpora procesů ve službách (průběžná výzva pro kraje)	840	22,27%	404	48%	38	N/A
03_15_008	Podpora procesů ve službách na území hlavního města Prahy	92	2,44%	59	64%	4	N/A
03_15_017	Systémové projekty realizované MPSV, ÚMPOD a FDV	980	25,98%	973	99%	15	87%
03_15_023	Podpora procesů ve službách a podpora rozvoje sociální práce	250	6,63%	251	100%	190	58%
03_15_029	Výzva na systémové projekty pro ostatní ministerstva	265	7,03%	244	92%	7	71%
03_15_030	Úřad vlády ČR (systémové projekty)	315	8,35%	351	111%	2	100%
03_15_037	Podpora procesu transformace pobytových služeb a podpora služeb komunitního typu vzniklých po transformaci	100	2,65%	44	44%	21	57%

⁶⁷ Hodnota je vypočítána pro výzvy, kde byl již ukončen proces schvalování žádostí.

03_15_038	Výzva pro zařízení sociálních služeb, zřizovaná MPSV	23	0,60%	18	81%	4	100%
03_16_063	Podpora procesu plánování sociálních služeb na obecní úrovni	200	5,30%	154	77%	94	80%
03_16_065	Podpora ohrožených dětí a rodin a procesů v sociálně - právní ochraně dětí	200	5,30%	46	23%	35	63%
03_16_066	Podpora procesu transformace pobytových služeb a podpora služeb komunitního typu vzniklých po transformaci	100	2,65%	51	51%	14	71%
03_16_128	Pilotní ověření koncepce MPSV v oblasti sociální práce a sociálního bydlení na úrovni obcí	216	5,72%	145	67%	28	100%
03_17_071	Podpora procesů ve službách a podpora rozvoje sociální práce	250	6,63%	238	95%	170	49%
03_17_076	Podpora inovativních služeb pro ohrožené děti a rodiny	160	4,24%	0	0%	1	N/A
03_18_089	Podpora procesu transformace pobytových služeb a podpora služeb komunitního typu vzniklých po transformaci	60	1,59%	0	0%	1	N/A
03_19_108	Podpora programu Housing First (Bydlení především)	150	3,98%	0	0%	0	N/A
03_99_041	Budování kapacit nestátních neziskových organizací, zejména v oblasti sociálního začleňování, rovnosti žen a mužů a rovných příležitostí (navazující na zrušenou výzvu 03_15_041)	80	2,12%	80	100%	26	100%
Celkem	Alokace SC 2.2.1: 3 772 mil. CZK	4 280	113%	3 056	71%	650	64%
03_15_039	Projekty realizované Ministerstvem zdravotnictví (systémové)	2 489	90%	2 303	93%	45	80%
Celkem	Alokace SC 2.2.2: 2 753 mil. CZK	2 489	90%	2 303	93%	45	80%
Celkem	Celkem alokace IP 2.2: 6 525 mil. CZK	6 770	104%	5 359	79%	695	65%

Zdroj: Tabulka Stav realizace OPZ. Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 21. 1. 2019

Dosažené výsledky

EQ 2 Do jaké míry se naplnily očekávané výsledky IP 2.2 SC 1 Zvýšit kvalitu a udržitelnost systému sociálních služeb, služeb pro rodiny a děti a dalších navazujících služeb podporujících sociální začleňování?

Očekávané výsledky SC 2.2.1

- zvýšení efektivity a kvality sociálních a zdravotních služeb, služeb pro rodiny a děti a dalších navazujících služeb podporujících sociální začleňování na základě rozvoje strategického řízení a koncepční práce a překonání nízké úrovně meziresortní a mezioborové spolupráce
- zavedení systematického provádění i hodnocení cílenosti, efektivity a kvality jednotlivých typů služeb,
- provázání poskytování služeb s jasně definovaným zjišťováním potřeb uživatele prostřednictvím plánování a financování služeb, které budou vyhodnocovat potřeby osob a způsob jejich řešení
- pokrok v procesu transformace pobytových služeb, snížení počtu ústavních zařízení a zvýšení nabídky komunitních služeb, terénních a ambulantních služeb
- vývoj nových modelů sociálních služeb obecného zájmu, včetně systému sociálního bydlení a s ním spojených preventivních, následných a doprovodných služeb, poskytovaných souběžně v různých variantách a intenzitě podle potřeb a kompetencí osob v sociálním bydlení (MPSV ČR 2019, s. 81)

Plnění vybraných indikátorů SC 2.2.1

Indikátory výstupu: V projektech výzev prvního specifického cíle investiční priority 2.2 *Zvýšit kvalitu a udržitelnost systému sociálních služeb, služeb pro rodiny a děti a dalších navazujících služeb podporujících sociální začleňování* přesáhl výstupový indikátor 67001 *Kapacita podpořených služeb* polovinu plnění cíle. Indikátor 62000 *Počet projektů, které zcela nebo zčásti provádějí sociální partneři nebo nevládní organizace* překročil již dvě třetiny plnění cíle. Další výstupové indikátory 62200 *Počet projektů zaměřených na orgány veřejné správy a veřejné služby na celostátní, regionální a místní úrovni* a 60000 *Celkový počet účastníků* nepřekročily 20 procent naplnění cílové hodnoty.

Nejmenší potenciál naplnění cíle má zatím indikátor 60000, protože závazky tvoří jen necelých 50 procent cílové hodnoty, nicméně zatím bylo schváleno jen 71 % projektů z hlediska plánované alokace. Také na základě informací implementačních oddělení pro výzvy na SC 2.2.1 se očekává naplnění cílových hodnot u všech indikátorů.

Tabulka 34: Plnění vybraných výstupových indikátorů – IP 2.2 SC 1

Kód indikátoru	Název indikátoru	Cílová hodnota	Závazek	Dosažená hodnota	Plnění cíle
60000	Celkový počet účastníků	28 415	16 302	5 516	19%
62000	Počet projektů, které zcela nebo zčásti provádějí sociální partneři nebo nevládní organizace	285	195	195	68%
62200	Počet projektů zaměřených na orgány veřejné správy a veřejné služby na celostátní, regionální a místní úrovni	475	97	97	20%
67001	Kapacita podpořených služeb	950	932,34	507	53%

Zdroj: *Sestava indikátorů ve vazbě na SC (záložka Program MS2014+)*. Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 4. 3. 2019.

Sestava indikátorů projektů SC (záložka Projekty MS 2014+). Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 4. 3. 2019.

Indikátory výsledku: Z hlediska výsledkových indikátorů sledujících naplňování SC 2.2.1 lze upozornit na třináctiprocentní plnění indikátoru 62600 *Účastníci, kteří získali kvalifikaci po ukončení své účasti*. Hodnota indikátoru 67010 *Využívání podpořených služeb* dosahuje 50 procent cílové hodnoty.

Výraznější pokrok v plnění cílových hodnot výsledkových indikátorů lze očekávat po dokončení projektů a jejich klíčových aktivit. Projekty se totiž v průběhu realizace zaměřují na řešení daných sociálních problémů na systémové úrovni (např. celková strategie sociálního začleňování v ČR) i na úrovni konkrétních témat. Vzhledem k širší řešených problémů a potřebných cílových skupin není možné shrnout přínos projektů pouze na úrovni jednotlivých očekávaných hodnot definovaných indikátorů. Na základě informací implementačních oddělení se nicméně očekává naplnění cílových hodnot u všech indikátorů.

Tabulka 35: Plnění vybraných výsledkových indikátorů – IP 2.2 SC 1

Kód indikátoru	Název indikátoru	Cílová hodnota	Závazek	Dosažená hodnota	Plnění cíle
67010	Využívání podpořených služeb	7 682	5 576	3 829	50%
62600	Účastníci, kteří získali kvalifikaci po ukončení své účasti	12 663	2 698	1 684	13%
67315	Bývalí účastníci projektů v oblasti sociálních služeb, u nichž služba naplnila svůj účel	760	70	0	0%

Zdroj: *Sestava indikátorů ve vazbě na SC (záložka Program MS2014+)*. Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 4. 3. 2019.

Sestava indikátorů projektů SC (záložka Projekty MS 2014+). Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 4. 3. 2019.

EQ 2 Do jaké míry se naplnily očekávané výsledky IP 2.2 SC 2 Zvýšit dostupnost a efektivitu zdravotních služeb a umožnit přesun těžiště psychiatrické péče do komunity?

Očekávané výsledky SC 2.2.2

- zlepšení přístupu k moderní, kvalitní a nákladově efektivní péči a ke snížení rozdílů ve zdraví prostřednictvím zajištění potřebného zdravotnického personálu a koordinací nabídky existujících služeb ve vztahu ke specifickým regionálním a lokálním potřebám
- deinstitucionalizace psychiatrické péče a vytvoření moderního systému, zahrnujícího všechny potřebné složky (MPSV ČR 2019, s. 81)

Plnění vybraných indikátorů SC 2.2.2

Indikátory výstupu: V projektech výzvy na systémové projekty Ministerstva zdravotnictví v rámci druhého specifického cíle investiční priority 2.2 *Zvýšit dostupnost a efektivitu zdravotních služeb a umožnit přesun těžiště psychiatrické péče do komunity* jsou dosažené hodnoty výstupového indikátoru 60000 – Celkový počet účastníků – na 12 procentech cílové hodnoty. Z hlediska závazků schválených projektů jsou všechny výstupové indikátory naplněny, nebo se tomu blíží.

Tabulka 36: Plnění vybraných výstupových indikátorů – IP 2.2 SC 2

Kód indikátoru	Název indikátoru	Cílová hodnota	Závazek	Dosažená hodnota	Plnění cíle
60000	Celkový počet účastníků	7 690	13 947	948	12%
67001	Kapacita podpořených služeb	4 750	4 999	0	0%
57101	Počet podpořených služeb uvedených ve Strategii reformy psychiatrické péče	104	177	0	0%
56100	Počet nových podpořených programů podpory zdraví	66	78	0	0%
57205	Kapacita nových nebo inovovaných podpořených služeb uvedených ve Strategii reformy psychiatrické péče	143	1 350	0	0%
57103	Kapacita podpořených neinstitutonálních služeb uvedených ve Strategii reformy psychiatrické péče	5 914	5 769	0	0%
57102	Počet neinstitutonálních podpořených služeb uvedených ve Strategii reformy psychiatrické péče	100	156	0	0%
56102	Počet nových podpořených informačních a destigmatizačních programů podpory duševního zdraví	25	39	0	0%
56101	Počet nových podpořených programů podpory zdravého životního stylu a veřejného zdraví	60	67	0	0%

Zdroj: *Sestava indikátorů ve vazbě na SC (záložka Program MS2014+)*. Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 4. 3. 2019.

Sestava indikátorů projektů SC (záložka Projekty MS 2014+). Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 4. 3. 2019.

Indikátory výsledku: Mezi výsledky specifického cíle 2.2.2 je možné uvést hodnotu indikátoru 62600 – Účastníci, kteří získali kvalifikaci po ukončení své účasti – u kterého dosažená hodnota 250 znamená 22 procentní naplnění hodnoty cílové.

Tabulka 37: Plnění vybraných výsledkových indikátorů – IP 2.2 SC 2

Kód indikátoru	Název indikátoru	Cílová hodnota	Závazek	Dosažená hodnota	Plnění cíle
62600	Účastníci, kteří získali kvalifikaci po ukončení své účasti	1 112	3 814	250	22%
67010	Využívání podpořených služeb	127 089	209 380	0	0%
57210	Přístup k podpořeným novým či inovovaným službám uvedeným ve Strategii reformy psychiatrické péče	2 500 000	NR	0	0%
57130	Využívání nových nebo inovovaných podpořených služeb uvedených ve Strategii reformy psychiatrické péče	100	NR	0	0%
57120	Využívání neinstitutonálních podpořených služeb uvedených ve Strategii reformy psychiatrické péče	4 800	3 510	0	0%
57110	Přístup k podpořeným neinstitutonálním službám uvedeným ve Strategii reformy psychiatrické péče	3 750 000	1 401 600	0	0%

Zdroj: *Sestava indikátorů ve vazbě na SC (záložka Program MS2014+)*. Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 4. 3. 2019.

Sestava indikátorů projektů SC (záložka Projekty MS 2014+). Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 4. 3. 2019.

Souhrnně lze říci, že v rámci výzvy č. 03_15_039 došlo doposud k vykázání minimálních hodnot jak v oblasti výstupových indikátorů, tak v oblasti výsledkových indikátorů. Tento stav odráží skutečnost, že projekty v rámci výzvy č. 03_15_39 jsou teprve na počátku své realizace a vykazování hodnot indikátorů je navázáno na aktivity, které budou realizovány až v pozdější fázi realizace projektů.

V současné chvíli nelze hodnotit potenciál naplnění očekávaných výsledků stanovených v popisu SC 2.2.2 OPZ, jelikož jednotlivé projekty jsou v počáteční fázi realizace a prozatím nebyly u většiny projektů ani spuštěny hlavní aktivity, po jejichž realizaci bude teprve možné vyhodnotit naplnění očekávaných výsledků.

3.2.3 Investiční priorita 2.3

Investiční priorita 2.3 Strategie komunitně vedeného místního rozvoje

Specifický cíl 2.3.1 Zvýšit zapojení lokálních aktérů do řešení problémů nezaměstnanosti a sociálního začleňování ve venkovských oblastech

Shrnutí

Investiční priorita 2.3 je tvořena specifickým cílem 2.3.1 *Zvýšit zapojení lokálních aktérů do řešení problémů nezaměstnanosti a sociálního začleňování ve venkovských oblastech*, přičemž tento specifický cíl představuje 9,5 % alokace PO 2 a 2,6 % alokace OPZ.

Hlavními dosaženými výsledky podpory Komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD) jsou: intenzivnější a širší spolupráce aktérů na území Místních akčních skupin; vyšší kapacity na plánování a koordinaci spolupráce a vyšší kapacity na realizaci aktivit ve prospěch osob z CS. Tyto výsledky byly ověřeny prostřednictvím procesu hodnocení 151 Strategii CLLD ze strany ŘO a ORP MMR s tím, že kapacity aktérů CLLD dle hodnocení dosáhly dostatečné výše na realizaci projektů v rozsahu alokace přidělené ŘO. MAS své kapacity potvrdily následným vyhlášením výzev MAS a výběrem projektů a jejich realizací: 119 MAS má pokryto výzvami 100 % alokace OPZ, 50 MAS má více než 50 % alokace na OPZ ve schválených projektech.

S ohledem na to, že realizace prvních projektů započala v lednu 2017 a většina projektů byla schválena v roce 2018, výsledky realizace projektů nelze zatím určit. Dle hodnot závazků u počtu účastníků a výsledkových indikátorů je velký potenciál pro splnění vytýčených cílů v oblastech podporovaných OPZ. Vzhledem k delšímu procesu schvalování strategií CLLD a pozdějšímu zahájení projektů je finanční objem vydaných právních aktů vůči celkové alokaci jen ve výši 39 % a objem žádostí o platbu je ve výši 3 % alokace. Na očekávané úrovni jsou dosažené hodnoty výstupových indikátorů Kapacita podpořených služeb (48 % cílové hodnoty) a Celkový počet účastníků (34 % cílové hodnoty). Podle předpokladů jsou podpořeny sociální služby a sociální práce, zaměstnanost a sociální podnikání, ve větší míře oproti předpokladům byly podpořeny kapacity zařízení péče o děti nebo vzdělávacích zařízení. Poznatky z procesní evaluace MAS a případových studií projektů ukázaly, že se podpoře CLLD z OPZ daří přispívat k budování zdrojů a kapacit ve venkovských oblastech a na malých obcích, které nejsou jinak dostatečně vybaveny k řešení problémů spojených se sociálním vyloučením.

Pokrok v implementaci

EQ1 Nakolik věcný a finanční pokrok v implementaci projektů odpovídá fázi realizace OPZ?

V rámci IP 2.3 je jeden specifický cíl 2.3.1 – *Zvýšit zapojení lokálních aktérů do řešení problémů nezaměstnanosti a sociálního začleňování ve venkovských oblastech*. Celková alokace IP 2.3 - 1 734 mil. Kč činí 10 procent z alokace pro PO 2.

Finanční objem vydaných právních aktů vůči celkové alokaci IP 2.3 dosáhl 39 procent, finanční objem již vyúčtovaných žádostí o platbu vůči celkové alokaci IP 2.3 dosáhl 3 procent.

Tabulka 38: Čerpání alokace v IP 2.3

SC	Alokace SC v OPZ (CZK)	Objem právních aktů (CZK)	Objem právních aktů/celková částka alokace SC	Objem vyúčtovaných žádostí o platbu (CZK)	Objem vyúčtovaných žádostí o platbu/celková alokace SC/IP
SC 2.3.1	1 734 746 461	675 332 402	39 %	58 469 568	3 %

Zdroj: *Tabulka Stav realizace OPZ*. Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 21. 1. 2019

V rámci IP 2.3 byla dne 29. 4. 2016 vyhlášena jedna průběžná výzva č. 47 *Výzva pro MAS na podporu strategií komunitně vedeného místního rozvoje*, jejíž alokace dosahuje 105 procent alokované částky pro tento specifický cíl, resp. investiční prioritu.

Podáno bylo 1044 žádostí, přičemž v březnu 2019 bylo vybráno MAS k podpoře již více než 600 projektů. K 21. 1. 2019 bylo v IS MS2014+ evidováno 461 uzavřených právních aktů na úrovni ŘO v objemu 675 mil. Kč (39 % alokace). 119 MAS již vyhlásilo své výzvy na 100 a více procent své alokace, 50 ze 151 podpořených MAS má již zazávkovanou více než polovinu své alokace na strategii v OPZ a 11 MAS více než 75 procent. Absorpční kapacita je na území MAS dle ŘO OPZ dostatečná a např. MAS, které již vyhlásily výzvy na celou alokaci svých SCLLD, identifikovaly další poptávku po intervencích v území ke zlepšení životních podmínek obyvatel venkova a projevíly zájem o navýšení prostředků na implementaci Strategií CLLD.⁶⁸

Tabulka 39: Výzva č. 47 pro MAS na podporu SCLLD v IP 2.3

Kód výzvy	Výzva	Alokace výzvy (mil. CZK)	Podíl na SC / IP	Počet žádostí o dotaci	Objem žádostí o dotaci (mil. CZK)	Počet právních aktů	Objem právních aktů (mil. CZK)
16_047	Výzva pro MAS na podporu strategií komunitně vedeného místního rozvoje	1 816	105%	1 044	1 737	461	675

Zdroj: *Tabulka Stav realizace OPZ*. Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 21. 1. 2019

Realizace prvního projektu začala 2. 1. 2017 (celkem v r. 2017 to bylo 62 projektů, v roce 2018 celkem 310 projektů a v roce 2019 celkem 101 projektů)⁶⁹. Rozpočtově se jedná o malé projekty, minimální výše způsobilých výdajů podpořeného projektu je 400 tisíc Kč, průměr se pohybuje kolem 1,46 mil. Kč a medián 1,12 mil. Kč.

Největší objem prostředků doposud podpořených projektů (260 mil. Kč) je zaměřen na oblast sociálního začleňování ať už v rámci sociálních služeb dle zákona (zejm. rozšíření již fungujících služeb do venkovských oblastí) nebo další aktivity (sociální práce na malých obcích, podpora pečujících osob

⁶⁸ S cílem dalšího zintenzivnění čerpání ŘO v posledním čtvrtletí 2018 oslovil 39 neúspěšněji kontrahujících MAS s nabídkou navýšení alokace na strategii MAS. Nabídku využilo 32 MAS, které tak mohou podpořit projekty ze zásobníků, navýšit vyhlášené výzvy nebo vyhlásit nové výzvy nad rámec své původní alokace, a to v celkovém objemu téměř 290 mil. korun. V IP 2.3 tedy lze dle implementačního oddělení předpokládat dočerpání alokace.

⁶⁹ Rozdíl v součtu hodnot za jednotlivé roky oproti hodnotě v Tabulce 48 je dán využitím dvou různých datových sestav, které byly generovány k jinému datu.

a paliativní péče, motivační a aktivizační programy a programy prevence pro různé CS, komunitní sociální práce a komunitní centra apod.). Další část podpory je zaměřena na služby péče o děti (237 mil. Kč) – nepobytové tábory a dětské kluby vč. dopravy a doprovodů, dětské skupiny). Asi 20 procent projektů (140 mil. Kč) podporuje lokální zaměstnanost včetně prostupného zaměstnávání, dále 23 sociálních podniků s podporou ve výši 24 mil. Kč.

Dle ŘO OPZ pro CLLD je objem schválených PA k alokaci výzvy č. 47 a objem čerpání, resp. počet podpořených účastníků a kapacita podpořených služeb, v očekávané výši. Nižší hodnoty ukazatelů oproti průměru PO 2, resp. celého OPZ odpovídají tomu, že Implementace v podobě výzev MAS a předkládaných projektů se v IP 2.3 začala rozbíhat až na konci roku 2016 (jako v prvním z OP zapojených do CLLD v ČR). Tomu předcházela proces schvalování integrovaných strategií MAS (SCLLD), který probíhal do konce roku 2017. U většiny MAS v OPZ byly vyhlašovány výzvy MAS neprodleně po schválení dané SCLLD, nejpozději do půl roku, pokud tomu nebránily objektivní důvody (např. návaznost na IROP).

Samotný proces schvalování strategií MAS byl dle implementačního oddělení ŘO OPZ v tomto období delší, než bylo nezbytně nutné, což bylo způsobeno počáteční nepřipraveností koordinace nástroje CLLD v ČR, přílišnou složitostí procesu, nedostatečnými kapacitami na straně jiných zapojených ŘO a částečně nezkušeností některých MAS. Podobná situace by už neměla nastat v období 2021+ vzhledem k tomu, že systém multifondové podpory CLLD v ČR je již zaveden a ve spolupráci jednotlivých ŘO s koordinátorem CLLD (ORP MMR) jsou již navržena zjednodušení a zefektivnění podpory CLLD.

Dosažené výsledky

EQ 2 Do jaké míry se naplnily očekávané výsledky IP 2.3 SC Zvýšit zapojení lokálních aktérů do řešení problémů nezaměstnanosti a sociálního začleňování ve venkovských oblastech?

Očekávané výsledky SC 2.3.1

- zlepšení spolupráce všech místních aktérů při řešení problémů lokální zaměstnanosti
- snížení lokální nezaměstnanosti a lepšího využití ekonomického potenciálu venkova
- lepší dostupnost sociálních služeb a zlepšení situace osob vyloučených a ohrožených sociálním vyloučením žijících na venkově
- lepší nabídka dalšího vzdělávání s ohledem na potřeby venkova
- příznivější podmínky pro vznik a fungování rodin (prostředí přátelské rodině) na místní úrovni (MPSV ČR 2019, s. 89)

Plnění vybraných indikátorů SC 2.3.1

Indikátory výstupů: V rámci investiční priority 2.3, specifického cíle 1 Zvýšit zapojení lokálních aktérů do řešení problémů nezaměstnanosti a sociálního začleňování ve venkovských oblastech je již mnohonásobně splněný indikátor 50001 – Kapacita podporovaných zařízení péče o děti nebo vzdělávacích zařízení (3 021 procent). Dle ŘO pro IP 2.3 bylo obtížné u tohoto indikátoru určit cílovou hodnotu v odpovídající výši, a to vzhledem k malým zkušenostem s CLLD. Ostatní vybrané výstupní indikátory nepřesáhly v rámci plnění 50 procent, se 48 procenty se polovičnímu naplnění blíží indikátor 67001 – Kapacita podpořených služeb. Cílová hodnota indikátoru 60000 – Celkový počet účastníků byla naplněna z 34 procent (podpořeno 7 497 účastníků). Nízká dosažená hodnota indikátoru 55102 - Počet podpořených komunitních center je dána skutečností, že se komunitní centra do indikátoru započítají až po ukončení projektů. Podařilo se ale naplnit odpovídající podíl věcných milníků IP 2.3 na PO 2.

Tabulka 40: Plnění vybraných výstupových indikátorů – IP 2.3 SC 1

Kód indikátoru	Název indikátoru	Cílová hodnota	Hodnota závazku	Dosažená hodnota	Plnění cíle
10212	Počet podpořených již existujících sociálních podniků	20	9	3	15 %
10213	Počet sociálních podniků vzniklých díky podpoře	30	12	5	17 %
50001	Kapacita podporovaných zařízení péče o děti nebo vzdělávacích zařízení	141	6 196	4 260	3 021 %
55102	Počet podpořených komunitních center	60	14	3	5 %
60000	Celkový počet účastníků	22 279	20 447	7 497	34 %
67001	Kapacita podpořených služeb	882	1 245	423	48 %

Zdroj: Sestava indikátorů ve vazbě na SC (záložka Program MS2014+). Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 8. 3. 2019.

Sestava indikátorů projektů SC (záložka Projekty MS 2014+). Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 8. 3. 2019.

Indikátory výsledku: V rámci investiční priority 2.3, specifického cíle 1 Zvýšit zapojení lokálních aktérů do řešení problémů nezaměstnanosti a sociálního začleňování ve venkovských oblastech zatím žádný z vybraných výsledkových indikátorů nepřesáhl 20 procent. Nejdále v míře plnění je indikátor 67010 – Využívání podpořených služeb (18 procent). Na druhou stranu hodnoty závazku indikátorů 50110,

50120 a 6701 se pohybují mezi 168 až 206 %. Do 31. 12. 2018 měla být ukončena fyzická realizace 8 projektů, přičemž dosažené hodnoty výsledkových indikátorů navázaných na účastníky (indikátor 60000) jsou vykázány až s určitým odstupem (po zpracování a schválení závěrečné zprávy o realizaci projektů). Hodnoty závazků u výsledkových indikátorů ukazují, že v případě řádné realizace projektů by měly být cíle naplněny. Vzhledem k pokroku implementace neviduje ŘO OPZ pro CLLD zásadnější riziko nenaplnění indikátorů.

Tabulka 41: Plnění vybraných výsledkových indikátorů – IP 2.3 SC 1

Kód indikátoru	Název indikátoru	Cílová hodnota	Hodnota závazku	ZH/CH	Dosažená hodnota	Plnění cíle (DH/CH)
50110	Počet osob využívajících zařízení péče o děti předškolního věku	211	354	168 %	0	0 %
50120	Počet osob využívající zařízení péče o děti do 3 let	126	116	92 %	0	0 %
62600	Účastníci, kteří získali kvalifikaci po ukončení své účasti	5 345	NR	NR	1	0 %
62700	Účastníci zaměstnaní po ukončení své účasti, včetně OSVČ	3 519	NR	NR	18	1 %
62800	Znevýhodnění účastníci, kteří po ukončení své účasti hledají zaměstnání, jsou v procesu vzdělávání/ odborné přípravy, rozšiřují si kvalifikaci nebo jsou zaměstnaní, a to i OSVČ	7 378	NR	NR	5	0 %
67010	Využívání podpořených služeb	4 410	9 064	206 %	803	18 %
67310	Bývalí účastníci projektů, u nichž intervence formou sociální práce naplnila svůj účel	9 300	NR	NR	12	0 %
67315	Bývalí účastníci projektů v oblasti sociálních služeb, u nichž služba naplnila svůj účel	3 528	NR	NR	45	1 %

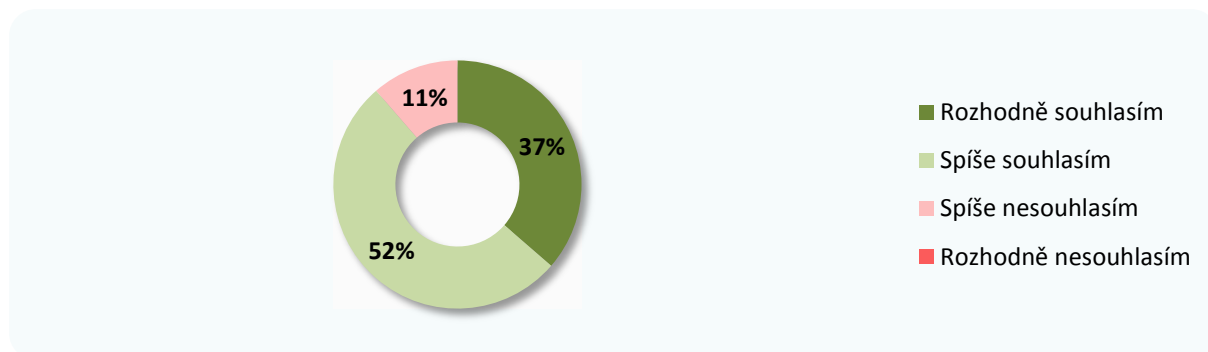
Zdroj: Sestava indikátorů ve vazbě na SC (záložka Program MS2014+). Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 8. 3. 2019.

Sestava indikátorů projektů na SC (záložka Projekty MS 2014+). Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 8. 3. 2019.

Evaluační aktivity

- Poznatky z procesní evaluace MAS a případových studií projektů⁷⁰ ukazují, že se podpoře CLLD z OPZ daří přispívat k budování zdrojů a kapacit ve venkovských oblastech a na malých obcích, které nejsou jinak dostatečně vybaveny k řešení problémů spojených se sociálním vyloučením.
- Z dotazníku provedeného v polovině roku 2017 mezi zástupci Místních akčních skupin (MAS), které mají do své Strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD) zařazené cíle z programového rámce Operačního programu Zaměstnanost (OPZ)⁷¹, vyplývá, že více než tři čtvrtiny dotázaných (89 procent) vnímají OPZ jako prospěšný nástroj pro řešení problémů, rozvíjení potenciálu území jednotlivých MAS v oblasti sociálního začleňování, rozvoje komunit, podpory zaměstnanosti a sociálního podnikání a sladování pracovního a osobního života. Zbývajících 11 procent respondentů s prospěšností zapojení do OPZ spíše nesouhlasí.

Graf 11 Souhlas s tvrzením „Prostřednictvím zapojení do OPZ můžeme účinně řešit problémy a rozvíjet potenciál našeho území v oblasti sociálního začleňování a rozvoje komunit, podpory zaměstnanosti a sociálního podnikání a sladování pracovního a osobního života.“

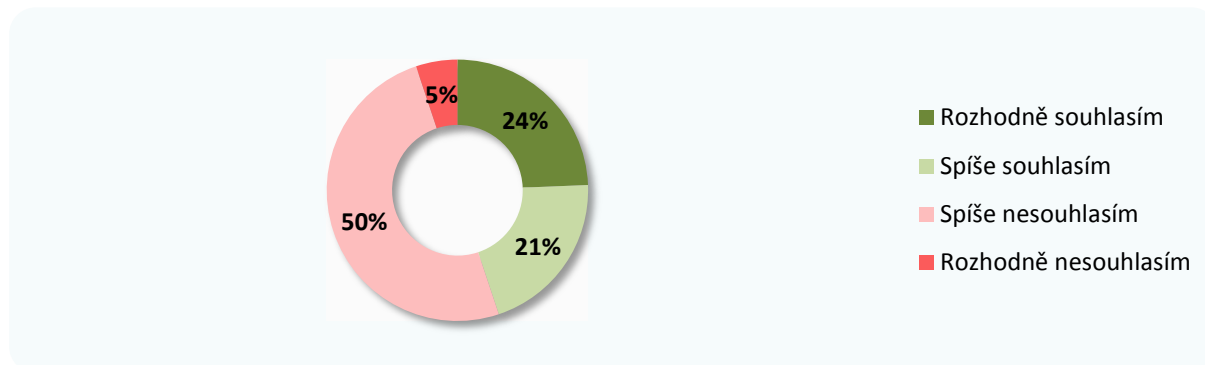
N= 88

- Část respondentů (45 procent) by na území své MAS viděla prostor pro podporu aktivit či cílových skupin, které ale výzva řídicího orgánu OPZ neumožňuje. 24 procent respondentů to pociťuje výrazně. Zbývajících část respondentů (55 procent) nevnímá na území své MAS aktivity nebo cílové skupiny, které by ve výzvě řídicího orgánu OPZ chyběly, přičemž „vlažný“ nesouhlas zřetelně převažuje (50 procent) nad krajním nesouhlasem (5 procent).

⁷⁰ Případové studie CLLD, Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 2019.

⁷¹ Vyhodnocení šetření MAS: nastavení programového rámce OPZ, Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 15. 9. 2017.

Graf 12: Souhlas s tvrzením „Na území naší MAS jsou problémy/potřeby v oblasti sociálního začleňování a zaměstnanosti, které bychom rádi řešili, ale pravidla OPZ, resp. výzva ŘO OPZ pro MAS nám to neumožňuje (např. chybí podporovaná aktivita nebo cílová skupina).“

N= 78

- Respondenti, kteří v předchozí otázce souhlasili s tvrzením, že jim ve výzvě řídicího orgánu OPZ pro MAS chybí nějaká podporovaná aktivita nebo cílová skupina, měli tuto odpověď konkretizovat.

Chybějící podporované aktivity nebo cílové skupiny

V rámci chybějících podporovaných cílových skupin respondenti nejčastěji zmiňovali ekonomicky neaktivní obyvatele. „Problémem je, že program je zaměřen pouze na zaměstnanost, tudíž nelze podpořit ekonomicky neaktivní obyvatele. Největší potřebnost/poptávka je ve službách právě pro ekonomicky neaktivní obyvatele.“

V rámci sociálního začleňování podle respondentů nejvíce chybí možnost podporovat skupinu **seniorů**. „Současný OPZ zcela opomíjí skupinu seniorů, jejíž početnost roste a kteří jsou ve venkovských oblastech skupinou sociálně ohroženou. Při současné extrémně nízké nezaměstnanosti jsou patrně skupinou ohroženou sociálním vyloučením nejsilněji.“ Respondenti uváděli i konkrétní příklady možné podpory seniorů: „pilotní projekty zaměřené na aktivity v oblasti péče a práce s nemohoucími seniory a dlouhodobě nemocnými (např. rozvoj obědů, zajištění nákupů, zajištění dopravy za lékařem či úřad, zprostředkování kontaktu na specializované sociální služby), pečovatelská služba apod.“ // „podpora komunitního sociálně-zdravotního pracovníka, který by v obcích prováděl depistáž a dispenzarizaci občanů v postproduktivním věku“

Další často zmiňovanou, nepodporovanou, ekonomicky neaktivní skupinou, jsou **děti**. Zájem by byl o podporu mateřských center, různých preventivních programů a dětských domovů. Zmíněny byly i možné přínosy práce s žáky 9. ročníků základních škol.

Mezi odpověďmi je také návrh na ustanovení **státní správy** jako cílové skupiny. „V malých venkovských obcích nemají starostové dostatek informací pro rozvoj a poskytování sociálních služeb. Z neznalosti se jim brání. Rádi bychom, aby státní správa byla cílová skupina pro vzdělávání a informování. Nabídli bychom jim semináře v oblasti sociálního bydlení, komunitních center, poskytování sociálních služeb apod. Například v rámci klíčového projektu MAS. To, že nemají informace, máme zjištěno ze společných schůzek, zájem by o ně byl. Pokud by se tato skupina dostala do pravidel jako cílová, rozhodně by to posunulo venkov v oblasti sociálních služeb dopředu.“

Několik dotazovaných vnímá jako chybějící skupinu **osoby předdůchodového věku 50+**, jejichž podpora by mohla spočívat ve formě rekvalifikací či jiných nástrojů pro předcházení nežádoucích následků případných výpovědí.

Co se týče aktivit v rámci oblasti zaměstnanosti, v několika odpovědích byla zmíněna potřeba se více zaměřit na **aspekty kvality práce**, podporovat různé adaptační programy pro nové zaměstnance a přispívat k větší pestrosti nabízených pracovních pozic. *„Bylo by vhodné podporovat juniorské programy (adaptační programy pro nové nástupy), rekvalifikace 50+ aniž by byli ve výpovědi, ale mohla by nastat (pod jedním zaměstnavatelem), vzdělávání nově přijatých zaměstnanců, všech, ne jen přijatých v rámci projektu.“ // „V našem regionu je nejnižší nezaměstnanost, ale nabízená pracovní místa jsou jen ve strojírenství a ve směnách.“ // „Více podpořit osoby, které mají se zaměstnavatelem smlouvu na dobu neurčitou, nicméně vědí, že se do takové práce (z důvodu nevhodného časového rozpětí, podmínek, zátěže, dojíždění, apod.) vrátit nechtějí a chtějí hledat jiné zaměstnání (u osob po návratu z mateřské/rodičovské dovolené), absolventi, žáci SŠ, lidé s nízkou kvalifikací.“*

Vyjádřena byla také potřeba propojit možnosti dotací z OPZ a OP VVV na podporu technického vzdělávání: *„Rádi bychom podpořili projekt podpory technického vzdělávání – a to od vzdělávání v mateřských školách po samotné zapojení studentů středních škol u zaměstnavatelů působících na území MAS. V rámci OP VVV jsme schopni podpořit projekt v mateřských a základních školách. Teoreticky i na středních školách. Chybí nám však možnosti propojení studentů středních škol a zaměstnavatelů.“*

Zmíněno bylo i nastavení pravidel pro podporu **využití Asistenta prevence kriminality**, které vnímá daný respondent jako omezující: *„v APK (bezpečnost) by bylo vhodné, kdyby žadatelem byla i MAS, NNO, nebo právní subjekt – podnikatel, který by APK měl zájem realizovat.“*

- Respondenti odpovídali také na otázku, jestli existují aktivity, které je možné přes výzvy MAS v oblasti zaměstnanosti a sociálního začleňování podporovat, ale rozhodli se je do svých výzev nezařadit. V takovém případě měli uvést, jaké jsou to aktivity a proč je do výzev neplánují zařadit.

Nezařazené podporované aktivity

Mezi nezařazenými aktivitami, které je možné přes výzvy MAS podporovat, bylo nejčastěji zmiňováno **sociální podnikání**. Jako jeden z důvodů respondenti uváděli nízkou absorpční kapacitu pro tuto aktivitu na území MAS a absenci zkušenosti s tímto nástrojem. *„Absorpční kapacita pro cílové skupiny dlouhodobě nezaměstnaných je na území minimální. Chybí vhodní žadatelé a cílová skupina je rozptýlená v území.“ // „Nemáme zkušenost v této oblasti a ani nebyla identifikována dostatečná absorpční kapacita mezi potenciálními žadateli“.*

S tím se pojí také vnímání obtížnosti naplnění indikátorů ve výzvě. *„Sociální podniky jsme původně plánovali (na základě zjištění absorpční kapacity). Následně se ale jediná organizace, která o tuto aktivitu v území měla zájem, rozhodla sociální podnik zřídit na území jiné MAS. (...) Nemáme na svém území tedy desítky aktérů, kteří se věnují sociální práci a sociálním službám. Proto jsme ve vidině nenaplnění indikátorů ve výzvách na sociální podniky toto opatření stáhli.“*

Jako častý důvod nezařazení této aktivity byla zmiňována také nedostatečná celková alokace a vnímání priorit v jiných cílech. „*Sociální podnikání bychom zařadili, pokud bychom měli větší alokaci a byly by lépe nastaveny parametry CS a žadatele (reálně budeme zřejmě podporovat žadatele při přípravě individuálních žádostí OPZ).*“ // „*Kvůli nízké alokaci a mnoha subjektům působícím v oblasti sociálního začleňování nemůžeme zařadit komunitní centra ani sociální podnikání, o které je také v území zájem.*“

Zmíněna také byla preference žadatele čerpat podporu pro sociální podnikání přes IROP. „*Původně jsme to měli v plánu (zařazení sociálního podnikání), nicméně nakonec se potencionální žadatel rozhodl čerpat přes IROP.*“ Rovněž byl jako důvod pro nezařazení uváděn i nezájem o tuto službu. „*na území MAS proběhl průzkum a výsledkem bylo, že nikdo nemá zájem*“, či administrativní náročnost, nejasněná legislativa nebo preference individuálních výzev před integrovanými.

Další, respondenty zmiňovanou nezařazovanou aktivitou, jsou **sociální služby dle zákona**, které jsou vnímány jako problematické zejména kvůli nutnému schvalování ze strany kraje a možné konkurenci různých způsobů financování: „*z důvodu přetrvávající obtížné komunikace se sociálním odborem Středočeského kraje, zvažujeme nezařazení sociálních služeb dle zákona, protože není jisté, zda by úspěšný projekt získal pověření*“; „*problém je v rámci financování z kraje, kdy pokud budou čerpat prostředky z MAS, tak jim bude krácen příspěvek z kraje*“. Zmíněna byla v souvislosti s nezařazením sociálních služeb i absence vhodné cílové skupiny na daném území.

Část respondentů uváděla mezi nezařazenými aktivitami také **komunitní služby, komunitní centra**. Odůvodňovali to výsledky šetření absorpční kapacity, neidentifikovanou potřebou tyto aktivity realizovat. „*Při průzkumu v obcích nebyl o tuto aktivitu žádný zájem, resp. kde byl, si žadatelé řešili již vlastní cestou*“, nebo také kvůli nedostatečně sladěné koordinaci s IROPem. „*Aktivita by mohla být realizována pouze v návaznosti na investiční projekt v rámci IROP, který má ovšem velmi složité podmínky realizace, díky kterým nebyl identifikován žádný potenciální žadatel*“. Zmíněn byl také případ, kdy Agentura pro sociální začleňování nedoporučila zahrnovat komunitní služby do SCLLD z důvodu možné podpory přes koordinovaný přístup.

Několikrát byla mezi nezařazenými aktivitami zmíněna také **prorodinná opatření**, u nichž respondenti opakovaně upozorňovali na nevhodně nastavený spodní limit způsobilých nákladů. „*Vysoký spodní limit celkových způsobilých nákladů pro projekt v prorodinných opatřeních není pomocným nástrojem pro zvyšování efektivity projektů a vhodným způsobem řešení problémů sociálního začleňování v rámci SCLLD.*“ Zejména u příměstských táborů by podle respondentů byl větší zájem aktivitu zařazovat, ale právě tato minimální finanční hranice často způsobuje nemožnost realizace konkrétního projektu.

Několik dotazovaných také uvedlo, že do výzev nezařadili podporu zaměstnanosti na svém území, protože procento nezaměstnaných není vnímáno jako rizikové a tudíž tato podpora ztrácí své opodstatnění, což je možné ilustrovat i konkrétním příkladem: „*vzhledem k markantnímu rozvoji průmyslové zóny Solnice-Kvasiny, která již nyní přesahuje očekávání a bude narůstat, se v území rapidně změnil podmínky pro oblast zaměstnanosti, což bylo potvrzeno i Úřadem práce. Za současné situace není tato aktivita pro naše území relevantní, bude muset dojít k přesunu plánované alokace do jiných aktivit.*“

3.3 Prioritní osa 3 Sociální inovace a mezinárodní spolupráce

3.3.1 Investiční priorita 3.1

Prioritní osa 3: Sociální inovace a mezinárodní spolupráce
Investiční priorita / Specifický cíl 3.1.1: Zvýšit kvalitu a kvantitu využívání sociálních inovací a mezinárodní spolupráce v tematických oblastech OPZ

Shrnutí

Investiční priorita 3.1 je tvořena **Specifickým cílem 3.1.1 Zvýšit kvalitu a kvantitu využívání sociálních inovací a mezinárodní spolupráce v tematických oblastech OPZ**, přičemž tento specifický cíl představuje 1,8 % alokace OPZ. Dosažené výsledky odpovídají očekávání v kontextu fáze realizace IP 3.1 a inovačnímu charakteru podporovaných projektů, který zvyšuje nároky pro příjemce, ale stejně tak pro ŘO OPZ pro IP 3.1, který poskytuje žadatelům a příjemcům nadstandardní poradenství. Dokončeny byly 4 inovační projekty, cca 70 projektů na budování kapacit neziskových organizací a 18 projektů z výzvy na mezinárodní mobilitu.

Výsledky inovačních projektů jsou zejména na bázi ověření funkčnosti konkrétních nových řešení. Jednoznačně úspěšný je projekt „Rapid re-housing“, kde se podařilo ověřené řešení šířit i do dalších měst (i prostřednictvím výzvy z OPZ). Ostatní projekty přinášejí kvalitativní zlepšení na úrovni poskytovaných služeb, a tím přeneseně také zvyšují kvalitu života cílových skupiny. Jako obtížné se ukazuje zajistit přenos a šíření inovace, a to jak na další poskytovatele služeb, tak i na úroveň zadavatelů. Přes dostatečné informace o inovaci ze strany projektu nebo ŘO, zadavatelé nebo poskytovatelé nejeví zájem o inovaci jako takovou (a případně její promítnutí do systémových opatření v koncepci a financování služeb), spíše využívají jen některé jejich prvky či principy.

Pilotní realizace projektů výzvy č. 32 a její evaluace jednoznačně ukázala, že koncept mezinárodní mobility pro znevýhodněnou mládež funguje i v podmínkách ČR. S ohledem na dobrou situaci na trhu práce v ČR je vhodné tento nástroj do budoucna zacílit především na nejvíce znevýhodněné. Dále se potvrdila důležitost individuálního přístupu a cílené práce s CS. Na základě vyhodnocení výzvy byly provedeny úpravy parametrů (zejm. CS) a vyhlášena výzva navazující.

Pokrok implementace výzev, projektů a aktivit se pohybuje kolem průměru OPZ, nicméně v podílu právních aktů na alokaci je IP 3.1 podprůměrná (110 % alokace je pokryto výzvami, 61 % je alokováno v právních aktech vs. 82 % průměr OPZ, žádosti o platbu tvoří 35 % alokace IP). Výzva se zatím nejmenším dosaženým pokrokem je výzva č. 18 zaměřená na inovace ve veřejné správě, ve které se objevují obdobné problémy jako v systémových projektech IP 1.4, 2.2 a 4.1. Mezi hlavní překážky patří to, že dochází k častým změnám ve strategických rozhodnutích a že je obtížné obsadit projektové týmy. Jinak je dosažený pokrok realizace projektů podle očekávání, když bylo zpracováno a zveřejněno 151 analytických a strategických dokumentů vč. evaluačních (216 % cílové hodnoty) a celkem bylo podpořeno 1 871 účastníků, což je 48 % cílové hodnoty.

Socioekonomický kontext

Vedle ekonomického růstu a vyšší intenzity využívání technologických inovací v posledních letech, poptávku i nabídku sociálních inovací významně ovlivňuje efektivita řízení veřejných služeb (zejména sociálních a zdravotnických služeb a služeb zaměstnanosti). Horší a dražší služby přináší zhoršenou životní situaci (well-being) osob z CS OPZ, a to zejména nezaměstnaným a osobám sociálně vyloučeným. Souvisejícími vnějšími faktory jsou řešení důchodového systému, dlouhodobá udržitelnost veřejných financí a zvýšení produktivity práce, které významně ovlivňují příjmy obyvatel a výdaje na veřejné služby. Dle Evropské komise vykazuje ČR v uvedených oblastech pouze mírný pokrok, případně i zhoršení (Evropská komise 2019, s. 5).

Vedle existence impulsů (zdrojů) pro inovační řešení je obecnou klíčovou podmínkou pro realizaci inovací příznivé sociálně inovační prostředí (inovační ekosystém). Dle Evropské komise Česká republika zatím nevytvořila plně funkční inovační ekosystém založený na domácím výzkumu a vývoji. Z hlediska EU se navzdory zvýšení intenzity výzkumu a vývoje nadále řadí mezi nepřilíš velké inovátory. To může souviset s tím, že veřejné investice postrádají soudržnou strategii, která by posílila slabší výkonnost výzkumu a zlepšila spolupráci mezi soukromým sektorem a akademickou sférou. (Evropská komise 2019, s. 5)

Součástí sociálně inovačního ekosystému musí být aktivně zapojení relevantní aktéři (stakeholderi), a to minimálně tvůrci inovací, uživatelé (zadavatelé inovací), zástupci cílové skupiny (klienti služeb) a experti. Poslední šetření inovačních kapacit proběhlo v roce 2014 (MPSV 2015), takže lze o jejich současném stavu usuzovat pouze z odezvy od žadatelů, příjemců a stakeholderů PO 3 na vyhlášené výzvy. Skutečností např. zůstává, že veřejná správa nevyužívá ve větší míře potenciál sociálních inovací, což by se jinak projevilo např. formulací konkrétní poptávky po řešení ze strany příslušného rezortu. Tuto situaci do jisté míry vystihuje problematkový stav implementace výzvy č. 18 zaměřené na inovace ve veřejné správě (viz dále), v rámci které se dosud realizují pouze 3 projekty.

Doporučení ze Strategické evaluace OPZ I. (2017)

V PO 3 reagovat na nové společenské výzvy a podpořit související inovační poptávku, a to v souvislosti technologickými a společenskými změnami (viz Průmysl / Společnost 4.0).

V této oblasti byla plánovaná výzva zaměřená na technologické inovace, nicméně kvůli malé shodě stakeholderů a expertů (zejm. členů PROP PO 3) ohledně zaměření výzvy a podporovaných aktivit k vyhlášení výzvy nedošlo. Klíčovým aspektem také je, že MPSV nedisponuje potřebnými znalostmi a (vnější) expertizou v oblasti technologických inovací (např. jako TAČR) a proto nemůže podporovat vývoj samotných technologických inovací. Obdobně obtížné je podporovat inovace v souvislosti s konceptem Průmysl 4.0 a Společnost 4.0 (např. inovace na pracovišti, ve vzdělávání zaměstnanců, v organizačním uspořádání), a to jak s ohledem na kapacity poptávky (ŘO PO 3 OPZ), tak kapacity žadatelů, kteří se tradičně zaměřují především na inovace v sociálním začleňování.

Podpořit uplatnění ověřených inovačních řešení v PO 3. Podpora uplatnění inovačních řešení po ukončení je realizována Řídicím orgánem PO 3 OPZ průběžně v návaznosti na ukončení projektů (dosud byly ukončeny 4 projekty z výzvy č. 24). Podpora uplatnění vytvořených inovací nejčastěji probíhá zprostředkováním komunikace mezi uživateli inovace (zadavateli služeb) a tvůrci inovace, dále šířením informací o výsledcích realizovaných projektů, případně návrhem na vyhlášení specifické výzvy v PO 1, 2 nebo 3 na zavedení ověřených inovačních řešení do praxe ve větším měřítku.

Příkladem je projekt Rapid Re-Housing z výzvy č. 24 zaměřený na rychlé zabydlení rodin s dětmi. V rámci projektu v Brně proběhlo pilotní testování tohoto specifického přístupu k sociálnímu bydlení převzatému ze zahraničí (původně USA) a po té, co byly experimentálním způsobem ověřeny výsledky (proběhlo statistické srovnání 50 rodin podpořených a 99 rodin nepodpořených), ŘO rozhodl o vyhlášení výzvy, která umožní financování tohoto modelu až v přibližně 15⁷² obcích a městech, které se potýkají s problémem vyloučených obyvatel a jejich bydlení (výzva č. 19_108 Podpora programu Housing First – Bydlení především).

Pokrok v implementaci

EQ 1 Nakolik věcný a finanční pokrok v implementaci projektů odpovídá fázi realizace OPZ?

PO 3 (SC 3.1.1) je s alokací 1 203 mil. Kč (1,8 % alokace OPZ) nejmenší PO OPZ. V rámci PO 3 bylo vyhlášeno **8 výzev** v celkovém objemu **110 % alokace**, tj. ve výši 1 325 mil. Kč. **Právní akty** byly uzavřeny v objemu **61 % alokace**, což je **nejnižší hodnota mezi PO OPZ**. V tomto ohledu nejvíce zaostává výzva č. 18, která byla sice vyhlášena jako první, nicméně zatím byly vydány právní akty jen ve výši 30 % alokace výzvy. Kromě dvoukolového hodnocení inovačních projektů, které prodlužuje hodnocení o cca 3 měsíce oproti jednokolovému, je proces hodnocení a výběru u výzvy č. 18 náročnější oproti ostatním inovačním výzvám v tom, že se jedná o projekty veřejné správy, kde jsou projekty závislé i na změnách ve vedení OSS a změnách priorit. Například v jednom případě, kdy projektová žádost úspěšně prošla prvním kolem hodnocení, začala daná OSS rozpracovávat žádost do druhého kola až po dvou letech, ve druhém pak vůbec k rozpracování nedošlo. Ostatní výzvy (kromě těch vyhlášených později – č. 59, 82 a 83) mají uzavřené PA ve výši 82 % – 98 % alokace. U výzvy č. 59 předložené žádosti překročily alokaci, u inovačních výzev č. 82 a 83 se zatím příjem žádostí rozbíhá jen pomalu, zejména kvůli vyšším specifickým nárokům na projekty.

Úspěšnost žádostí z hlediska poměru těch, co byly schváleny, vůči všem předloženým se pohybovala mezi 20 % (výzva č. 24) a 48 % (výzva č. 124). Nízká úspěšnost žádostí ve výzvě 24 byla dána náročnější formou žádosti o podporu (navíc je zde inovační záměr, sebeevaluace projektu ad) a současně i odlišným procesem posuzování žádostí, než jak tomu je v jiných výzvách. Žádost je totiž předkládána dvakrát a může být v každém kole vrácena k dopracování: v prvním kole předběžná žádost (inovační záměr) a následně žádost ve standardním formuláři. Z toho důvodu byly žádosti často předloženy opakovaně a poměr úspěšných a neúspěšných se tím snížil.

Malá míra úspěšnosti žádostí ve výzvě 24 byla jedním z důvodů pro realizaci analýzy procesů souvisejících s přípravou inovačních projektů, přičemž v rámci zakázky bylo navrženo několik (doplňujících se) řešení úzkých míst procesů. V návaznosti na výstupy designu služeb byly zavedené u inovačních výzev č. 82 a 83 povinné strukturované konzultace před předložením záměru, které výrazně snížily počet žádostí, které nebyly v souladu s výzvou (tj. byly by vyřazené v přijatelnosti nebo jednoznačně zamítnuté komisí ve věcném hodnocení). Existuje i větší počet žadatelů,

⁷² Jedná se o počet projektů při průměrných nákladech projektu 10 mil. Kč (přibližně náklady projektu Rapid Re-housing), když alokace výzvy je 150 mil. Kč. V případě realizace průměrně menších projektů, bude podpořeno více projektů.

kteří nakonec žádost nepodají, ale z konzultace jsou pro ně přínosem. I když jejichž žádost není vhodná do konkrétní výzvy, konzultace je nasměrovala je na jiné možnosti řešení, finanční zdroje a dále se často zamezí tomu, aby pracovali na žádosti, která by měla jen omezené šance na úspěch.

Nově zavedeným prvkem u výzvy 83 jsou hromadné konzultace, které na jedné straně uspoří čas pracovníkům řídicího orgánu s obecnými informacemi (zacílení a principy), na druhé straně dochází k tomu, že se účastníci vzájemně inspirují a mohou využít některé prvky řešení ve svých projektech. Jako velmi přínosná se jeví možnost zapojit do konzultací experta na Human Centered Design, který pomáhá žadatelům nastavit způsoby, jak ideálně zjišťovat reálné potřeby u svých cílových skupin a dává jim zpětnou vazbu na jimi navržená řešení. U většiny žádostí proběhne více konzultací. V rámci administrace zpráv o realizaci a žádostí o platbu kdyby v návaznosti na metody Human Centered Design testovány využití behaviorálních metod (různé formy sdělení příjemcům) s cílem vyzkoušet vliv na snížení počtu chyb (a nutnosti vracet zprávy k opravám) – zde se prokázal spíše dílčí efekt.

Tabulka 42: Přehled výzev SC 3.1.1

Kód výzvy	Název	Alokace výzvy (mil. CZK)	Podíl alokace výzvy na objemu výzev celkem / SC na PO 2	Počet právních aktů	Objem právních aktů (CZK)	Vyčerpání alokace výzvy právními akty v % (fin. objem PA / alokace Výzvy)	Datum vyhlášení	Míra úspěšnosti žádostí (počet PA/počet žádostí)
15_018	Projekty veřejné správy zaměřené na inovace v tematických oblastech OPZ	300	23%	3	89	30%	2. 11. 2015	30%
15_024	Sociální inovace v oblasti sociálního začleňování a přístupu na trh práce pro nejohroženější skupiny	200	15%	22	161	80%	2. 11. 2015	20%
15_031	Budování kapacit a profesionalizace NNO	150	11%	72	147	98%	3. 8. 2015	43%
15_032	Mezinárodní mobilita pro znevýhodněnou mládež	120	9%	18	118	98%	3. 8. 2015	38%
15_124	Podpora inovačního prostředí	250	19%	14	203	81%	31. 3. 2016	48%
16_059	Mezinárodní mobilita a sociální začleňování znevýhodněné mládeže 2	55	4%	0	0	0%	30. 10. 2018	
17_082	Ověřování nových řešení využitelných ve veřejné sféře	200	15%	1	12	6%	24. 12. 2017	33%
17_083	Nová řešení pro tíživé sociální problémy	50	4%	0	0	0%	31. 10. 2018	
Celkem	Alokace 1 203 mil. Kč	1 325	100 %	130	731	61%		35%

Zdroj: *Tabulka Stav realizace OPZ*. Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 21. 1. 2019

Pokrok v implementaci projektů

Implementace projektů SC 3.1.1 postupuje v souladu s harmonogramem, proporcionálně k fázi implementace, která je přibližně v polovině období realizace schválených projektů (1. 1. 2016 až 1. 1. 2022). Prostřednictvím **schválených žádostí o platbu projektů byla vyčerpána alokace SC 3.1.1 ve výši 35 % alokace**, což odpovídá průměru OPZ a je cca o 10 p.b. vyšší než jaký je průměr čerpání v PO 2 s obdobným typem projektů.

Mezi výzvami s pokročilou implementací má nejnižší čerpání výzva č. 18 zaměřená na inovace ve veřejné správě (12 %), dále výzva č. 124 zaměřená na rozvoj inovačního prostředí (27 %). Vzhledem k tomu, že výzva č. 18 byla vyhlášena v rámci PO 3 jako první 2. 11. 2015, je její implementace výrazně pomalejší – schválené právní akty představují pouze 30 % alokace výzvy a schválené projekty vyčerpali zatím jen 12 % alokace výzvy.

Čerpání odpovídá i plnění indikátoru 60000 Celkový počet účastníků. **Podle tohoto ukazatele** je pokrok implementace SC na úrovni 48 % cílové hodnoty, což je srovnatelné s PO 1 (62 %) a stejné jako průměr OPZ (48 %). U výzvy č. 18 se s ohledem na fázi realizace jeví jako rizikové nesplnění závazků stanovených v právních aktech (plnění na 3 %). V té souvislosti došlo ke změně projektu Místa zblízka a ke snížení cílové hodnoty MI Celkový počet podpořených osob o 250 a současně snížení alokace projektu o cca 2 mil. Kč, čímž se však zvýší míra plnění závazků zvýší jen o 1 p.b.

Alokace výzvy č. 32, u níž byly projety již ukončeny, byla vyčerpána z cca 83 %. Nižší čerpání bylo způsobeno především předčasným ukončením realizace dvou projektů, jimž alokované finanční prostředky nebylo po jejich ukončení již možné nijak využít.

Tabulka 43: Realizace projektů (Žádosti o platbu, Celkový počet účastníků)

Č. výzvy	Výzva	Fáze realizace k 31. 12. 2018 (v %)	Objem vyúčtovaných žádostí o platbu (mil. CZK)	Čerpání alokace (žádosti o platbu / alokace)	Celkový počet účastníků Cíl SC	Celkový počet účastníků Závazky	Celkový počet účastníků Dosažená hodnota	Plnění Závazků projektů / Plnění SC
15_018	Projekty veřejné správy zaměřené na inovace v tematických oblastech OPZ	60%	36	12%		840*	23	3%
15_024	Sociální inovace v oblasti sociálního začleňování a přístupu na trh práce pro nejohroženější skupiny	67%	81	41%		760	128	17%
15_031	Budování kapacit a profesionalizace NNO	100%	132	88%		796	890	112%
15_032	Mezinárodní mobilita pro znevýhodněnou mládež	97%	99	83%		417	405	97%
15_124	Podpora inovačního prostředí	52%	66	27%		547	104	19%
16_059	Mezinárodní mobilita a sociální začleňování znevýhodněné mládeže 2	NR **	0	0%		0**	0**	0 % **
17_082	Ověřování nových řešení využitelných ve veřejné sféře	7%	0	0%		50	0	0%
17_083	Nová řešení pro tíživé sociální problémy	NR **	0	0%		0**	0**	0 % **
Celkem			416	35%	2 500	3 898	1871	75 %

Zdroj:

Tabulka Stav realizace OPZ. Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 21. 1. 2019.

Sestava indikátorů ve vazbě na SC (záložka Program MS2014+). Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 8. 3. 2019.

Sestava indikátorů projektů SC (záložka Projekty MS 2014+). Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 8. 3. 2019.

* Od 31. 3. 2019 bude u projektu Místa zblízka výzvy č. 18 snížena alokace o 2 mil. a cílová hodnota MI 60000 o 250. Po té by se zvýšilo plnění cíle z 3 % na 4 %.

** U ukazatelů finanční a věcné realizace jsou zatím nulové hodnoty vzhledem k tomu, že výzva č. 59 byla vyhlášena 30. 10. 2018 a výzva č. 83 31. 10. 2018. Nyní jsou výzva ve fázi posouzení a výběru projektů, přičemž v případě výzvy č. 59 byly k 20. 3. 2019 předloženy žádosti v objemu převyšujícím alokaci výzvy.

Podle ŘO pro PO 3 (odd. 833 MPSV) průběžné čerpání ve výzvách přibližně odpovídá očekávání. Nevyčerpané prostředky jsou průběžně využívány k navýšení výzev, kde je větší množství kvalitních projektů (např. výzvy 059). Ve výzvách je předpokládáno nedočerpání kolem 10 %.

Dosažené výstupy

Podle dosažené hodnoty MI 69301 *Počet experimentálně či kvazi-experimentálně ověřených nových nástrojů* (dosažená hodnota 6, cílová hodnota 40), se jeví implementace SC 3.1 pomaleji oproti očekávání, když je cílová hodnota indikátoru plněna jen na 15 %. Důvodem tohoto stavu je, že tento indikátor je naplňován při ukončení projektů, přičemž zatím byla ukončena jen jejich malá část (4 projekty). Dalším důvodem je, že tento indikátor naplňují jen projekty, které ověřují inovace (kvasi) experimentálními metodami. Vzhledem k výše uvedenému a vzhledem k tomu, že ŘO vyhlásil na konci roku 2017 novou výzvu č. 82, v rámci které aktivně podporuje experimentální ověřování, se dá předpokládat, že indikátor bude v závěru implementace naplněn. Tomu také napovídá hodnota závazku na projektech (54), která převyšuje cílovou hodnotu SC 3.1.1.

Hodnota ukazatele *Počet projektů zaměřených na orgány veřejné správy a veřejné služby na celostátní, regionální a místní úrovni* dosáhla počtu 36 (450 % cílové hodnoty) a hodnota ukazatele *Počet podporovaných mikropodniků, malých a středních podniků* dosáhla počtu 368 (1840 % cílové hodnoty). U těchto indikátorů, které měří využití podpory z ESF preferovanými typy podniků a orgány veřejné správy, bude nepochybně splněna cílová hodnota. Její nadměrné plnění vykazované v MS 2014+ je dáno jednak střízlivým stanovením cílové hodnoty a jednak metodikou započítávání hodnoty v MS (za každý projekt je hodnota započítávána tolikrát, na kolik SC je zaměřen, v případě PO 3 je to většinou 3x, v některých případech 1x). Z toho vyplývá, že MI jsou plněny v případě Počtu projektů zaměřených na veřejnou správu cca na 150 % (místo 450 %) a Počet podpořených mikropodniků a MSP na cca 615 % (místo 1 840 %).

Co se týče podpory adaptability zaměstnanců s ohledem na Průmysl 4.0, která byla zdůrazňována v rámci doporučení ze Strategické evaluace I., oblast není v nové výzvě č. 82 explicitně řešena – pouze bylo některým žadatelům, kteří konzultovali projektové žádosti zaměřené na zvyšování zaměstnatelnosti znevýhodněných osob (ve většině případů se jednalo o méně kvalifikované manuální práce), doporučeno při koncipování pracovních pozic do projektu zohlednit aspekty související s robotizací, automatizací a výhledem změn na trhu práce (tj. nevytvářet pracovní místa na pozicích, která by v blízkém horizontu měla být nahrazena).

Tabulka 44: Výstupové indikátory PO 3 a jejich plnění

Kód indikátoru	Název indikátoru	Cílová hodnota	Závazek	Dosažená hodnota	Plnění cíle
60000	Celkový počet účastníků	2 500	3 898	1 871	48 %
69301	Počet experimentálně či kvazi-experimentálně ověřených nových nástrojů	40	54	6	15 %
62200	Počet projektů zaměřených na orgány veřejné správy a veřejné služby na celostátní, regionální a místní úrovni	8	36	36	450 % (150 %)
62000	Počet projektů, které zcela nebo zčásti provádějí sociální partneři nebo nevládní organizace	100	151	151	151 %
10106	Počet podporovaných mikropodniků, malých a středních podniků (včetně družstevních podniků a podniků sociální ekonomiky)	20	368	368	1840 % (615 %)
80500	Počet napsaných a zveřejněných analytických a strategických dokumentů (vč. evaluačních)	70	314	151	216 %
67101	Počet podpořených podpůrných institucí	5	6	5	98 %

Zdroj: Sestava indikátorů ve vazbě na SC (záložka Program MS2014+). Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 8. 3. 2019.

Dosažené výsledky

EQ 2 Do jaké míry se naplnily očekávané výsledky SC 3.1.1?

Očekávané výsledky SC 3.1.1

- Řešení přetrvávajících a jinými způsoby obtížně řešitelných problémů v tematických oblastech OPZ.
- Ověření fungování a dopadu sociálních inovací formou pilotních projektů před jejich dalším rozšířením.
- Vznik a další, především, kvalitativní rozvoj inovačního prostředí:
 - Vytvoření dostatečné kvalitativní a kvantitativní kapacity: budou **existovat a spolupracovat aktéři**, kteří jsou schopni **nová řešení vytvářet a realizovat**, bude existovat dlouhodobá **spolupráce mezi stranou nabídky a poptávky**
 - **Vytvoření fungujících kapacit pro vývoj a šíření sociálních inovací**, v rámci kterých dochází ke spolupráci mezi stranou inovační nabídky a inovační poptávky.
 - **Aktivizace inovační nabídky**, generování nových nápadů a nových řešení díky podpůrným aktivitám (mapování inovačních kapacit, vzdělávání apod.)
 - Na straně **inovační poptávky budou lidé**, kteří rozumí sociálním inovacím a principům jejich vývoje, uvědomují si jejich přínos a jsou schopni identifikovat přetrvávající problémy, které jsou vhodné pro řešení pomocí sociálních inovací. (MPSV ČR 2019, s. 96)

Podle dosažených hodnot výsledkových indikátorů jsou intervence úspěšné v oblasti vzdělávání a rekvalifikací, u indikátoru 69410 byla cílová hodnota 250 osob překročena o 137 osob.

Ostatní dva výsledkové indikátory 69410 a 67110 nebyly zatím plněny. Podle závazkovaných hodnot a informací o zaměření, evaluaci a realizaci podpořených projektů, kterými disponuje implementační oddělení MPSV (833) by neměl být problém s jejich naplněním.

Indikátor *Počet zvalidovaných experimentálních či kvazi-experimentálních ověření nových nástrojů* může být naplňován až při ukončení projektů, které (kvazi) experimentální ověřování provádějí. Takové projekty jsou ukončeny jen 4 a zatím žádný z nich nepřistoupil k validaci. Podle ŘO (odd. 833

MPSV) jsou žadatelé podporováni v provádění validací vedle konzultací a poradenství také možnostmi hradit validaci z prostředků projektu. Se žadateli je validace konzultována před začátkem projektu, aby bylo možné validaci využít při advokačních aktivitách. Uskutečnění validace je schvalováno individuálně a u každého projektu s realizátorem v průběhu realizace řešeno, zda je validace v daném případě a čase vhodná. Na základě výsledků sebeevaluace projektů se totiž v některých případech ukazuje, že výsledky inovačního řešení nejsou takové, aby validace měla smysl (nepředpokládá se, že inovace bude v danou dobu dále šířena), a je od ní upuštěno.

Co se týče MI *Počet podpůrných institucí, které fungují i po ukončení podpory*, je očekáváno, že hodnota bude naplněna ve výzvě 124, kde podporu získaly 4 inkubátory / akcelerátory pro sociální inovace, u kterých se předpokládá fungování i po skončení podpory. Další podpořené podpůrné organizace budou v řádu jednotek vykázány v projektu Místa zblízka, kde podporu s organizováním komunitního rozvoje a poradenství získají lokální organizace (nadace, nadační fondy, sociální podniky podporující sociální podnikání a sociální inovace).

Tabulka 45: Výsledkové indikátory PO 3 a jejich plnění

Kód indikátoru	Název indikátoru	Cílová hodnota	Závazek	Dosažená hodnota	Plnění cíle
69410	Počet zvalidovaných experimentálních či kvazi-experimentálních ověření nových nástrojů	30	10	0	0 %
62600	Účastníci, kteří získali kvalifikaci po ukončení své účasti	250	604	387	155 %
67110	Počet podpůrných institucí, které fungují i po ukončení podpory	4	0	0	0 %

Zdroj: *Sestava indikátorů ve vazbě na SC (záložka Program MS2014+)*. Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 8. 3. 2019.

Přehled dílčích cílů a jejich plnění dle ŘO pro PO 3 (odd. 833 MPSV)

Vytvoření dostatečné kvalitativní a kvantitativní kapacity: budou existovat a spolupracovat aktéři, kteří jsou schopni nová řešení vytvářet a realizovat, bude existovat dlouhodobá spolupráce mezi stranou nabídky a poptávky.

Vytvoření fungujících kapacit pro vývoj a šíření sociálních inovací, v rámci kterých dochází ke spolupráci mezi stranou inovační nabídky a inovační poptávky.

Ve výzvách je požadavek na aktivní zapojení relevantních stakeholderů již od přípravy projektů, poptávka relevantních subjektů (zejm. z řad veřejné správy) je hodnocena i v kritériích týkajících se udržitelnosti a šíření projektu. Proto se daří prostřednictvím realizace projektů propojovat stakeholdery spolupracující na konkrétních inovačních řešeních (v praxi se daří častěji zapojovat spíše lokální a regionální stakeholdery (např. města, obce).

Nastavení spolupráce mezi subjekty je patrné i v rámci vzniklých platforem ve výzvě 124 (např. v projektu MERRPS, kde platforma cílená na vytvoření metodiky pro hodnocení efektů intervencí v oblasti psychiatrické péče, je nyní využívána i k řešení dalších agend – např. nastavování spolupráce v rámci transformace péče o duševní zdraví, nebo vyhodnocování situace v oblasti duševního zdraví pro Ministerstvo zdravotnictví.

Aktivizace inovační nabídky, generování nových nápadů a nových řešení díky podpůrným aktivitám (mapování inovačních kapacit, vzdělávání apod.)

Toto je realizováno méně systematicky (původně mělo být řešeno komplexně v rámci individuálního projektu MPSV), probíhají schůzky pracovníků odd. 833 se zástupci subjektů, na nichž se diskutují sociální problémy, které by bylo možné řešit prostřednictvím sociálních inovací. Vybrané zástupce zveme na relevantní semináře, workshopy (např. workshopy k designu služeb, Human centered design, behaviorální experimentům), které by jim mohly dát další impulzy pro jejich každodenní práci. Zástupce dalších subjektů seznamujeme s výsledky dokončených projektů.

Aktivizace (a zvýšení profesionality) neziskových organizací byla podpořena výzvou 31 na budování kapacity neziskových organizací. Přínos pro organizace byl zejména v jejich stabilizaci (včetně finanční díky posílení vícezdrojového financování) a zvýšení kvality služeb pro klienty. V jednotkách projektů se díky podpoře z výzvy objevily vedle nových metod přímé práce s uživateli také inovační prvky při jejich nastavování – např. mapování potřeb formou HCD.

Na straně inovační poptávky budou lidé, kteří rozumí sociálním inovacím a principům jejich vývoje, uvědomují si jejich přínos a jsou schopni identifikovat přetrvávající problémy, které jsou vhodné pro řešení pomocí sociálních inovací.

Zde je očekáván dopad spíše v dlouhodobém horizontu, v rámci projektů se neřídka objevují progresivní zástupci veřejné správy, ale jde zatím spíše o jednotlivce než zřetelný trend.

Evaluační aktivity

Design služeb pro žadatele v rámci výzev OPZ na podporu sociálních inovací⁷³

S cílem zajištění přípravy co nejkvalitnějších projektů na sociální inovace a jejich realizace byl v roce 2017 v rámci zakázky „Design služeb...“ analyzován proces přípravy a hodnocení žádostí (včetně informovanosti a poradenství žadatelům) jaké výchozí podmínku pro realizaci úspěšných inovací (zejména ve výzvách č. 18 a 24). Výstupem byla identifikace slabých míst v procesech a informačních zdrojích, kterou mohou výrazně bránit zapojení jednotlivců a organizací s inovačním potenciálem a následně sestavení a realizaci úspěšného inovačního projektu. Výstupem zakázky byly změny v postupech a v používaných materiálech pro žadatele a příjemce. Byly vytvořeny specifické pomůcky a komunikační materiály pro žadatele, které byly využity v inovačních výzvách č. 82 a 83.

Evaluace výzvy Mezinárodní mobility pro znevýhodněnou mládež (průběžná zpráva)⁷⁴

Průběžná zpráva byla s ohledem na fázi realizace projektů výzvy č. 32 zaměřena na procesní evaluaci (hodnocení realizace projektů vč. náboru CS a aktivit a souvisejících podmínek výzvy) a průběžné výsledky z hlediska účastníků a realizátorů projektů.

Pozitivní trend ve vývoji zaměstnanosti zaznamenaly také projekty spadající do výzvy Mezinárodní mobility pro znevýhodněnou mládež v náboru CS do projektu. Pokud však realizátor vyhledával různé

⁷³ Design služeb pro žadatele v rámci výzev OPZ na podporu sociálních inovací, Praha: MPSV, 10. 6. 2018.

⁷⁴ Evaluace výzvy mezinárodní mobilita pro znevýhodněnou mládež, Praha: MPSV, 10. 7. 2018.

možnosti zajištění CS a nespoléhal se pouze na ÚP ČR, který požadované CS nabízel vlastní projekty, nepůsobila mu tato aktivita takové komplikace.

Při vstupu do projektu měla téměř polovina respondentů minimální pracovní zkušenosti. Žádné pracovní zkušenosti mělo 23 % osob, maximálně do jednoho roku 25 %. Vysoký počet respondentů (65 %) navíc ukončil účast v denním vzdělání před 2 až 5 a více lety. Mezi tuto skupinu patřil vysoký podíl respondentů se základním vzděláním. Většina těchto osob (70 %) ukončilo denní vzdělávání před 2 až 5 a více lety a přitom polovina z nich má praxi méně než jeden rok.

Od účasti v projektu respondenti očekávali zlepšení se v cizím jazyce (190 výskytů), získání pracovní praxe (111 výskytů) a nových zkušeností (110 výskytů) nebo získání nových kontaktů, ať už pracovních nebo osobních (94 výskytů). Na základě výsledků z výstupního dotazníku lze vyhodnotit, že všechna tato očekávání byla naplněna. Při sledování vývoje v sebehodnocení podpořených osob během projektu jsou zaznamenávány posuny ve vnímání vhodných pracovních příležitostí, dostatečné pracovní praxe nebo získaných znalostí a dovedností, které mohou v zaměstnání současně nabídnout. Respondenti získali nové zkušenosti, a to nejen pracovní, ale i životní. Obecně lze na základě všech získaných dat shrnout, že projekt účastníkům dal novou motivaci a inspiraci do života, rozšířil jim obzory, účastníci získali nadhled a pozitivní postoje, podpořil jejich chuť poznávat, dále se vzdělávat či realizovat.

Hodnocení procesní části identifikovalo problémy v několika oblastech. Většina příjemců měla spíše výhrady k nastavení pravidel spolupráce se zahraničním partnerem. Ty však jednohlasně směřovaly k problému s dokladováním mzdových nákladů, který souvisí s odlišnou legislativou partnerských zemí. Nedostatečně vnímali realizátoři nastavení finanční zálohy, které jim působilo finanční problémy v období realizace projektů. Další připomínky se týkaly obecně zjednodušení finančního řízení projektu.

Účastníci i příjemci oceňovali a vyzdvihovali možnost individuálního přístupu, který je pro tuto výzvu stěžejní. Kromě aktivit zaměřených na individuální poradenství byla zdůrazňována možnost výběru zaměření stáže nebo jiných motivačních a integračních aktivit.

Projekty se zaměřovaly na individuální problémy jedinců a reagovaly na potřeby těchto konkrétních osob. K účastníkům bylo přistupováno individuálně a nabízené služby jim byly flexibilně šité na míru. Přínos byl proto patrný u většiny účastníků, nehledě na jejich sociodemografické charakteristiky. Jak se však v rámci šetření potvrdilo, účastníci s vysokoškolským vzděláním byli více schopni samostatnosti, kterou v rámci těchto projektů nemohli natolik rozvíjet. Z dotazníkového šetření je navíc patrné, že vysokoškolsky vzdělané osoby prohloubily své měkké dovednosti podstatně méně, nežli tomu bylo u osob s nižším vzděláním.

Na základě těchto zjištění lze konstatovat, že intervence je méně vhodná pro vysokoškolsky vzdělané osoby, jež mohou využít jiné programy, které jsou více zaměřené na potřeby této cílové skupiny. Na tuto skutečnost pružně reagovala navazující výzva č. 59, vyhlášena v říjnu 2018, úpravou CS. Mezi hlavní změny, vycházející ze zjištění z průběžné evaluační zprávy výzvy č. 32, patří zaměření na složitější cílovou skupinu, ze které byly oproti původní výzvě vyjmuty osoby s vysokoškolským vzděláním a byly nově zařazeny osoby neaktivní, které nejsou v procesu vzdělávání nebo odborné přípravy. U těchto osob bývá umístění na trh práce obtížnější a je jim potřeba poskytnout daleko intenzivnější pomoc, kterou tato výzva nabízí. Další změnou je např. zjednodušení finančního řízení projektu.

3.4 Prioritní osa 4 Efektivní veřejná správa

3.4.1 Investiční priorita 4.1

Investiční priorita 4.1 Investice do institucionální kapacity a efektivnosti veřejné správy a veřejných služeb na celostátní, regionální a místní úrovni za účelem reform, zlepšování právní úpravy a řádné správy

Specifický cíl 4.1.1 Optimalizovat procesy a postupy ve veřejné správě zejména prostřednictvím posílení strategického řízení organizací, zvýšení kvality jejich fungování a snížení administrativní zátěže

Specifický cíl 4.1.2 Modernizovat rozvoj a řízení lidských zdrojů ve veřejné správě

Shrnutí

Investiční priorita 4.1 je tvořena dvěma Specifickými cíli: **Specifický cíl 4.1.1** *Optimalizovat procesy a postupy ve veřejné správě zejména prostřednictvím posílení strategického řízení organizací, zvýšení kvality jejich fungování a snížení administrativní zátěže* a **Specifický cíl 4.1.2** *Modernizovat rozvoj a řízení lidských zdrojů ve veřejné správě*, přičemž tyto dva specifické cíle představují 6 % alokace OPZ.

S ohledem na charakter projektů realizovaných subjekty veřejné správy v SC 1 a fázi jejich realizace dosažené výsledky odpovídají očekávanému pokroku, a to v obou specifických cílech. Co se týče dosažených výsledků dle indikátorů, jsou v SC 1 zatím jen dvě instituce (z plánovaných 678), které s podporou ESF úspěšně zavedly opatření, a to v oblasti strategického a projektového řízení a v oblasti řízení kvality. V SC 2 zatím 538 účastníků získalo kvalifikaci po ukončení účasti (3% cílového stavu) z 1 376 dosud podpořených účastníků. Pokrok implementace výzev, projektů a aktivit je pomalejší oproti průměru OPZ (107 % alokace je pokryto výzvami, 70 % je alokováno v právních aktech, žádosti o platbu tvoří 20 % alokace IP), nicméně podle tohoto ukazatele má IP 4.1 rychlejší implementaci než IP obdobného charakteru (IP 2.2 16 % a IP 1.4 13 %). Aktivity SC 1 v oblasti tvorby strategií a analytických dokumentů (těžiště SC 1) jsou realizovány podle očekávání: zatím bylo zpracováno a zveřejněno 159 analytických a strategických dokumentů vč. evaluačních (35 %)

Posun v implementaci a případné riziko nedokončení projektů v původním rozsahu je do velké míry ovlivněno tím, že typické projekty IP 4.1, tj. velké systémové projekty s velkým podílem na alokaci IP, které mají delší dobu realizace, se potýkají s většími nároky na řízení, a to především na řízení lidských zdrojů. U projektů s vysokým podílem personálních nákladů navíc míru čerpání negativně ovlivňuje stávající situace na trhu práce, na kterém je nedostatek pracovníků. Zvýšení dosažených hodnot indikátorů výsledku je proto předpokládáno až v závěrečné fázi implementace IP. Dalším aspektem je socioekonomická situace v oblasti strategického plánování a řízení v ČR (Evropská komise 2019, s. 5), kdy poměrně časté změny v rozhodnutích gestorů daných agend znemožňují v předpokládaném časovém horizontu předkládat a realizovat projekty a využívat jejich výstupy (viz také IP. 1.4 a 2.2).

Socioekonomická situace

Výkonnost veřejného sektoru a efektivnost vládních institucí představuje navzdory určitému pokroku stále výzvu. Obzvláště omezená je správní kapacita **v oblasti strategického plánování.** Při zadávání veřejných zakázek došlo k jistému zlepšení, ale stále přetrvávají některé praktické problémy. Zdá se, že pokrok při přijímání protikorupčních opatření a zajišťování nezávislosti veřejné služby se zpomalil. (Evropská komise 2019, s. 5)

Kvalita české veřejné správy dlouhodobě zaostává za evropským průměrem a je tak i nadále jedním z nejpalčivějších problémů české ekonomiky. Mezi nejproblematictější oblasti patří přílišné zatížení vládními regulacemi, zákony a nařízeními; zneužívání věřených prostředků; nízká efektivita justice; podporování zájmových skupin představiteli vlády a nevstřícnost veřejné správy vůči podnikatelům. Značnou roli hraje i relativně velká míra korupce. V těchto nejpalčivějších oblastech nedochází za poslední roky k významnému zlepšení.

Další investice může brzdit vysoká administrativní a regulační zátěž. Za hlavní překážky pro další investice, zejména v méně rozvinutých regionech, považuje většina podniků rychle se měnící právní předpisy a složité správní postupy. Připravuje se nový stavební zákon, který má zjednodušit vydávání stavebních povolení. Náklady podniků na dodržování daňových předpisů se zvýšily. (Evropská komise 2019, s. 5)

Česká veřejná správa se ale snaží postupně prosazovat ve svém rozvoji **koncept 3E (hospodárnosti, efektivnosti a účinnosti)** na základě vhodného nastavení interních procesů a systémů řízení kvality. V tomto ohledu sehrála jistou roli i účinnost **Zákona o státní službě**, který umožňuje postupné nastavování transparentních systémů hodnocení, vzdělávání a odměňování, které jsou připravovány na základě mezinárodních přístupů a standardů.

Zvyšování efektivity, kvality a účinnosti veřejné správy by mělo být doprovázeno rovněž podporou rozhodování na základě dostupných dat, analytických materiálů a evaluací v duchu tzv. evidence-informed policy making přístupu.

Potenciál ke zvýšení efektivity české veřejné správy má **e-government**. Za poslední roky došlo k růstu podílu občanů, kteří interagují s představiteli veřejné správy prostřednictvím internetu, je ale stále potřeba zvyšování motivace občanů k využívání internetu k řešení veřejné agendy na straně jedné, a na straně druhé nutnost zajistit dostatečné zabezpečení ICT systémů veřejné správy.

S rozvojem a investicemi do ICT systémů souvisí i **otevřené publikování sbíraných dat (tzv. open data)**. Iniciativy spojené s publikováním sbíraných dat (tzv. open data) by měly být podporovány i v nadcházejících letech, neboť mohou přispět k rozvoji dalších veřejných i soukromých projektů. (MMR 2019, s. 52–53)

Revize OPZ a doporučení ze Strategické evaluace I. OPZ

Celková alokace určená na realizaci intervencí v rámci investiční priority 1 prioritní osy 4 zůstala i po obou dosavadních revizích Operačního programu Zaměstnanost **beze změny**. Ve vztahu k investiční prioritě 4.1 OPZ také **nebyla ve strategické evaluaci z roku 2017 stanovena žádná doporučení**, která by řídicí orgán v nastavení této investiční priority mohl reflektovat.

Pokrok v implementaci

EQ 1: Nakolik věcný a finanční pokrok v implementaci projektů odpovídá fázi realizace OPZ?

PO 4 má pouze jednu investiční prioritu. V rámci IP 4.1 byly vyčleněny dva specifické cíle, 4.1.1 – Optimalizovat procesy a postupy ve veřejné správě zejména prostřednictvím posílení strategického řízení organizací, zvýšení kvality jejich fungování a snížení administrativní zátěže a 4.1.2 – Profesionalizovat veřejnou správu zejména prostřednictvím zvyšování znalostí a dovedností jejich pracovníků, rozvoje politik a strategií v oblasti lidských zdrojů a implementace služebního zákona. Celková alokace pro PO 4 a tedy i IP 4.1 byla 4 mld. Kč, přičemž pro SC 4.1.1 bylo alokováno 52 procent této částky (2,1 mld. Kč) a pro SC 4.1.2 bylo alokováno 48 procent této částky (1,9 mld. Kč). Všechny výzvy vyhlášené v rámci IP 4.1 spadají pod oba specifické cíle a jsou děleny mezi tyto SC vždy v poměru: 52 procent na SC 1 ku 48 procentům na SC 2.

Finanční objem vydaných právních aktů vůči celkové alokaci IP 4.1 dosáhl 75 procent, finanční objem již vyúčtovaných žádostí vůči celkové alokaci IP 4.1 dosáhl 20 procent. Stejně poměry platí i pro oba specifické cíle, protože každý projekt podaný v IP 4.1 se dělí dle výše zmíněného podílu mezi specifické cíle (52 procent na SC 1 ku 48 procentům na SC 2).

Tabulka 46: Čerpání alokace v IP 4.1

SC/IP	Alokace OPZ CZK	Objem právních aktů CZK	Objem právních aktů/celková částka alokace SC	Objem vyúčtovaných žádostí o platbu CZK	Objem vyúčtovaných žádostí/celková částka alokace SC
SC 4.1.1	2 083 915 634	1 557 888 342	75%	410 523 005	20%
SC 4.1.2	1 923 614 431	1 438 050 777	75%	378 944 312	20%
Celkem IP 4.1	4 007 530 065	2 995 939 118	75%	789 467 318	20%

Zdroj: *Tabulka Stav realizace OPZ*. Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 21. 1. 2019

Implementace výzev SC 4.1.1 a 4.1.2

K 31. 12. 2018 bylo v rámci IP 4.1 vyhlášeno celkem 8 výzev, všechny v souladu s harmonogramem výzev. Výzva 03_15_019 podporující implementaci Strategického rámce rozvoje veřejné správy ČR pro období 2014 – 2020 a výzva a 03_15_025 pro projekty organizačních složek státu zaměřené na podporu efektivní veřejné správy (VS) byly vyhlášeny v druhé polovině roku 2015. Jedná se o průběžné výzvy s termínem ukončení realizace jednotlivých projektů nejpozději v červnu roku 2023. U zbylých šesti výzev se jednalo o kolové výzvy pro územně samosprávné celky vyhlášené v ročních intervalech s maximální délkou projektů dva roky, vždy byly vyhlášeny dvě výzvy naráz, jedna pro organizace z území hl. města Prahy, druhá pro organizace mimo hl. město Prahu. První dvě výzvy pro územně samosprávné celky 03_15_033 a 03_15_034 byly vyhlášeny v lednu 2016, další dvě (03_16_058 a 03_16_117) v březnu 2017, zatím poslední dvě výzvy (03_17_080 a 03_17_118) byly vyhlášeny v březnu 2018.

Součet alokací vyhlášených výzev v IP 4.1 (4,3 mld. Kč) dosahuje 107 procent alokované částky pro tuto investiční prioritu. Pokud bychom alokaci na celou investiční prioritu ve výši 4 mil. Kč rozpočítali mezi SC, alokace pro SC 4.1.1 činí 2,1 mld. Kč, alokace pro SC 4.1.2 činí 1,9 mld. Kč.

Celkový objem vydaných právních aktů za SC 4.1.1 je 1,6 mld. Kč, za SC 4.1.2 pak 1,4 mld. Kč, celkově tedy za oba specifické cíle objem vydaných právních aktů činí 3 mld. Kč, což představuje 70 procent z alokace pro dosud vyhlášené výzvy v rámci IP 4.1. Největší finanční objem prostředků byl alokovan pro výzvu 03_15_019 – Výzva pro projekty podporující implementaci Strategického rámce rozvoje veřejné správy ČR pro období 2014 – 2020 (2 mld. Kč), jejíž alokace odpovídá 50 procentům celkové alokace v rámci obou specifických cílů. Z dat v MS2014+ vyplývá, že celková míra vyčerpání prostředků alokovaných na tuto výzvu shodně pro SC 4.1.1 i SC 4.1.2 dosahuje 77 % (měřeno poměrem vydaných právních aktů k celkové alokaci výzvy)

Podáno bylo celkem 619 žádostí o podporu. Proces schvalování žádostí o podporu byl ke konci roku 2018 ukončen u 6 výzev, nicméně u dvou (03_17_080, 03_17_118) ještě nebyly vydány právní akty. Ve všech případech se jednalo o kolové výzvy pro územně samosprávné celky. Poměr finančního objemu vydaných právních aktů k alokaci se pohyboval u všech čtyř výzev (03_15_033, 03_15_034, 03_16_058, 03_16_117) mezi 96 a 99 procenty.

Míra úspěšnosti žádostí (počet vydaných právních aktů/počet žádostí) u již ukončených výzev pro územně samosprávné celky 03_15_033, 03_15_034 a 03_16_058 byla velmi podobná a pohybovala se mezi 60 a 67 procenty. Lišila se pouze u výzvy 03_16_117 – Výzva pro územní samosprávné celky - hl. m. Praha, kde byla nižší a činila 46 procent.

Tabulka 47: Přehled vyhlášených výzev IP 4.1, SC 1

Kód výzvy	Výzva	Alokace výzvy (mil. CZK)	Podíl na SC / IP	Objem právních aktů (mil. CZK)	Objem právních aktů/alokace výzvy	Počet žádostí	Úspěšnost žádostí (počet PA/žádostí)
15_019	Výzva pro projekty podporující implementaci Strategického rámce rozvoje veřejné správy ČR pro období 2014 - 2020	1 050	50%	811	77%	21	N/A ⁷⁵
15_025	Projekty organizačních složek státu zaměřené na podporu efektivní veřejné správy	520	25%	308	59%	54	N/A
15_033	Výzva pro územní samosprávné celky (obce, kraje a sdružení a asociace ÚSC)	247	12%	244	99%	210	64%
15_034	Výzva pro územní samosprávné celky - hl. m. Praha	13	1%	13	97%	15	67%
16_058	Výzva pro územní samosprávné celky (obce, kraje a sdružení a asociace ÚSC)	174	8%	170	98%	112	60%
16_117	Výzva pro územní samosprávné celky - hl. m. Praha	12	1%	12	96%	13	46%
17_080	Výzva pro územní samosprávné celky (obce, kraje a sdružení a asociace ÚSC)	200	10%	0	0%	184	N/A

⁷⁵ U výzev 03_15_019 a 03_15_025 není míra úspěšnosti uváděna, protože předkládání žádostí o podporu v rámci těchto výzev nebylo zatím ukončeno.

17_118	Výzva pro územní samosprávné celky - hl. m. Praha	9	0%	0	0%	10	N/A
Celkem	Alokace SC 4.1.1.: 2 084 mil. CZK	2 226	107%	1 558	70%	619	62%

Zdroj: *Tabulka Stav realizace OPZ*. Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 21. 1. 2019.

Tabulka 48: Přehled vyhlášených výzev IP 4.1, SC 2

Kód výzvy	Výzva	Alokace výzvy (mil. CZK)	Podíl na SC / IP	Objem právních aktů (mil. CZK)	Objem právních aktů/alokace výzvy	Počet žádostí	Úspěšnost žádostí (počet PA/žádostí)
15_019	Výzva pro projekty podporující implementaci Strategického rámce rozvoje veřejné správy ČR pro období 2014 - 2020	970	50%	748	77%	21	66%
15_025	Projekty organizačních složek státu zaměřené na podporu efektivní veřejné správy	480	25%	285	59%	54	52%
15_033	Výzva pro územní samosprávné celky (obce, kraje a sdružení a asociace ÚSC)	228	12%	226	99%	210	64%
15_034	Výzva pro územní samosprávné celky - hl. m. Praha	12	1%	12	97%	15	67%
03_16_058	Výzva pro územní samosprávné celky (obce, kraje a sdružení a asociace ÚSC)	161	8%	157	98%	112	60%
03_16_117	Výzva pro územní samosprávné celky - hl. m. Praha	12	1%	11	96%	13	46%
03_17_080	Výzva pro územní samosprávné celky (obce, kraje a sdružení a asociace ÚSC)	185	10%	0	0%	184	N/A
03_17_118	Výzva pro územní samosprávné celky - hl. m. Praha	8	0%	0	0%	10	N/A
Celkem	Alokace SC 4.1.2: 1 924 ml CZK	2 055	107%	1 438	70%	619	62%
Celkem	Celkem alokace IP 4.1: 4 008 mil. CZK	4 282	107%	2 996	70%	619	62%

Zdroj: *Tabulka Stav realizace OPZ*. Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 21. 1. 2019.

O něco nižší čerpání ve výzvě 03_15_019, než jaké byly předpoklady, vysvětluje oddělení administrující výzvu 03_15_019 tak, že zejména na začátku realizace jednotlivých projektů byla míra čerpání ovlivněna nedostatkem lidí v realizačních týmech těchto projektů. Příjemce ale většinou řeší nižší úroveň čerpání v rámci svého projektu buďto přidáním nějaké aktivity, případně prodloužením projektu. Opatřením ve vztahu k potenciálnímu nevyčerpání alokovaných částek je možnost realokace jinam.

Oproti původnímu předpokladu je rychlost čerpání nižší také v případě výzvy 03_15_025. Oddělení administrující výzvy 03_15_025 vnímá jako jeden z důvodů odstoupení několika příjemců od realizace (často z důvodu organizačních změn v instituci) a snížení celkového rozpočtu některých dalších projektů (z různých důvodů, zejména z důvodu změny v realizaci projektu). A dále, analogicky k situaci u výzvy 03_15_019, vnímá u většiny projektů na začátku realizace nižší čerpání, které se ale po stabilizaci realizačního týmu a rozběhnutí projektových aktivit následně zvýší. Jako opatření

podporující čerpání je v kontextu výzvy 03_15_025 vnímán především přístup, kdy jsou příjemci v pravidelném kontaktu s projektovými manažery řídicího orgánu, vývoj čerpání v projektech i ve výzvách samotných se pravidelně a řádně sleduje a riziko nedočerpání se průběžně řeší (opakované oslovování dalších potenciálních příjemců apod.). Největší a nejcitlivější opatření proti nečerpání bylo zavedení finančních milníků ohraničených také časem v jednotlivých právních aktech.

Z dosud realizovaných výzev pro ÚSC jsou v realizaci nejdále projekty výzev 03_15_033 a 03_15_034, kde momentálně dochází ke zpracování závěrečných zpráv o realizaci. Z dosavadních zkušeností oddělení, které administruje výzvy pro ÚSC, vyplývá, že čerpání na úrovni jednotlivých projektů je nerovnoměrné a nejvíce čerpaných prostředků je vykázáno právě až v závěrečných zprávách. Hlavním důvodem tohoto nerovnoměrného čerpání je administrace veřejných zakázek. Obdobný vývoj je předpokládán i u následujících výzev pro ÚSC.

Hlavními opatřeními podporujícími čerpání jsou i v případě výzev pro ÚSC pravidelné sledování vývoje čerpání v projektech, pravidelný kontakt projektových manažerů řídicího orgánu s příjemci a v případě potřeby průběžné řešení nastalých problémů.

Dosažené výsledky

EQ 2 Do jaké míry se naplnily očekávané výsledky IP 4.1 SC 1?

Očekávané výsledky SC 4.1.1

- nastavení a rozvoj řízení kvality,
- zkvalitnění strategického a projektového řízení,
- racionalizace procesů uvnitř justice,
- snížení administrativní a regulační zátěže,
- optimalizace výkonu veřejné správy v území,
- zlepšení komunikace a předávání informací mezi VS a občany (MPSV ČR 2019, s. 106)

Plnění vybraných indikátorů SC 4.1.1

Tabulka 49: Plnění vybraných výstupových indikátorů – IP 4.1 SC 1

Kód indikátoru	Název indikátoru	Cílová hodnota	Hodnota závazku	Dosažená hodnota	Plnění cíle
62200	Počet projektů zaměřených na orgány veřejné správy a veřejné služby na celostátní, regionální a místní úrovni	333	194	194	58%
68000	Počet institucí podpořených za účelem zavedení opatření	136	676	87	64%
68001	Počet institucí podpořených za účelem zavedení opatření v oblasti řízení kvality	144	302	19	13%
68002	Počet institucí podpořených za účelem zavedení opatření v oblasti strategického a projektového řízení	331	793	77	23%
68003	Počet institucí podpořených za účelem zavedení opatření v oblasti procesního modelování agend	16	14	0	0%
80500	Počet napsaných a zveřejněných analytických a strategických dokumentů (vč. evaluačních)	450	1 105	159	35%

Zdroj: Sestava indikátorů ve vazbě na SC (záložka Program MS2014+). Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 8. 3. 2019.

Sestava indikátorů projektů SC (záložka Projekty MS 2014+). Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 8. 3. 2019

V rámci investiční priority 4.1, Specifického cíle 1 *Optimalizovat procesy a postupy ve veřejné správě zejména prostřednictvím posílení strategického řízení organizací, zvýšení kvality jejich fungování a snížení administrativní zátěže* přesáhly výstupové indikátory 68000 – Počet institucí podpořených za účelem zavedení opatření a 62200 – Počet projektů zaměřených na orgány veřejné správy a veřejné služby na celostátní, regionální a místní úrovni polovinu plnění cíle. Indikátor 80500 – Počet napsaných a zveřejněných analytických a strategických dokumentů (vč. evaluačních) dosáhl 35 procent hodnoty cíle. Ostatní uvedené indikátory se pohybují pod 25 procenty.

Míra naplňování indikátorů odpovídá plánům, u indikátoru 80500 dokonce několikanásobně převyšuje plán výzev č. 03_15_019 a 03_15_025. Indikátory vztahující se k podpořeným institucím jsou vykazovány spíše až ke konci realizace projektů, tudíž ve výzvách č. 03_15_019 a 03_15_025 zatím nejsou naplňovány.

U výzev 03_15_033 a 03_15_034 v rámci předkládaných závěrečných zpráv dochází k naplnění plánovaných hodnot všech indikátorů.

Tabulka 50: Plnění vybraných výsledkových indikátorů – IP 4.1 SC 1

Kód indikátoru	Název indikátoru	Cílová hodnota	Hodnota závazku	Dosažená hodnota	Plnění cíle
68010	Počet institucí, které s podporou ESF úspěšně zavedly opatření	326	NR	0	0%
68011	Počet institucí, které s podporou ESF úspěšně zavedly opatření v oblasti řízení kvality	143	NR	0	0%
68012	Počet institucí, které s podporou ESF úspěšně zavedly opatření v oblasti strategického a projektového řízení	263	NR	1	0%
68013	Počet institucí, které s podporou ESF úspěšně zavedly opatření v oblasti procesního modelování agend	13	NR	0	0%
68020	Počet institucí, které s podporou ESF zavedly opatření	122	248	0,52 ⁷⁶	0%
68021	Počet institucí, které s podporou ESF zavedly opatření v oblasti řízení kvality	29	234	1	3%
68022	Počet institucí, které s podporou ESF zavedly opatření v oblasti strategického a projektového řízení	30	263	0	0%
68023	Počet institucí, které s podporou ESF zavedly opatření v oblasti procesního modelování agend	18	14	0	0%

Zdroj: *Sestava indikátorů ve vazbě na SC (záložka Program MS2014+)*. Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 8. 3. 2019.

Sestava indikátorů projektů SC (záložka Projekty MS 2014+). Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 8. 3. 2019

Jediný výsledkový indikátor v rámci prvního specifického cíle investiční priority 4.1, jehož plnění není nulové, je indikátor 68021 – Počet institucí, které s podporou ESF zavedly opatření v oblasti řízení kvality, který dosáhl 3 procent cílové hodnoty.

Řídicí orgán OPZ zatím riziko nenaplněná výše uvedených indikátorů ve vztahu k SC 4.1.1 nevnímá jako pravděpodobné. Důvodem je především fakt, že naprostá většina projektů ve výzvách 03_15_019 a 03_15_025 je stále ještě v realizaci. Nejsou tudíž ještě vykazovány indikátory ve vztahu k podpořeným institucím. Ty jsou vykazovány až ke konci realizace projektu. Indikátory skupiny 6801X budou ověřovány až po roce po ukončení realizace projektu.

⁷⁶ Podpořena byla jedna instituce, přičemž hodnota 0,52 znamená procentuálně podíl ve vztahu k SC 4.1.1.

Také u výzev pro územní samosprávné celky zatím nebyly vykazovány indikátory ve vztahu k podpořeným institucím, protože sledování uvedených výsledkových indikátorů proběhne po roce od ukončení projektu.

EQ 2 Do jaké míry se naplnily očekávané výsledky IP 4.1 SC 2?

Očekávané výsledky SC 4.1.2

- zvýšení znalostí a dovedností pracovníků veřejné správy,
- optimalizace řízení lidských zdrojů v institucích veřejné správy. (MPSV ČR 2019, s. 106)

Plnění vybraných indikátorů SC 4.1.2

V rámci investiční priority 4.1, specifického cíle 2 Profesionalizovat veřejnou správu zejména prostřednictvím zvyšování znalostí a dovedností jejích pracovníků, rozvoje politik a strategií v oblasti lidských zdrojů a implementace služebního zákona se výstupový indikátor 62200 – Počet projektů zaměřených na orgány veřejné správy a veřejné služby na celostátní, regionální a místní úrovni blíží sto procentnímu naplnění. Hodnoty plnění indikátorů 80500 – Počet napsaných a zveřejněných analytických a strategických dokumentů (vč. evaluačních) a 68000 – Počet institucí podpořených za účelem zavedení opatření se pohybují ve druhé čtvrtině míry naplnění. Zbylé dva indikátory nepřekročily 10 procent.

Naplňování indikátoru 60000 je pomalejší než se původně předpokládalo. Jedním z důvodů je pomalejší rozběh jednotlivých projektů, a dále také skutečnost, že naplnění podmínky tohoto indikátoru, tj. alespoň 40 hodin podpory, většinou zabere delší časové období. Navíc, jak již bylo uvedeno výše, většina projektů výzev č. 03_15_019 a 03_15_025 zaměřených na realizaci specifických vzdělávacích a výcvikových programů pro pracovníky veřejné správy je ještě pořád v realizaci. Například v rámci výzvy č. 03_15_025 se na základě platných vydaných právních aktů přepokládá 4 405 podpořených účastníků. Vykázaných je ale zatím cca 370 osob, tedy méně než 10 %. Důvodem je dlouhodobý charakter projektů, jejichž realizace probíhá několik let.

U výzev 03_15_033 a 03_15_034 dle dosud předložených závěrečných zpráv dochází ke splnění plánovaných hodnot uvedených indikátorů v jednotlivých projektech.

U ostatních indikátorů nepokládá řídicí orgán riziko nesplnění za významné.

Tabulka 51: Plnění vybraných výstupových indikátorů – IP 4.1 SC 2

Kód indikátoru	Název indikátoru	Cílová hodnota	Hodnota závazku	Dosažená hodnota	Plnění cíle
60000	Celkový počet účastníků	21 983	9 209	1 376	6%
62200	Počet projektů zaměřených na orgány veřejné správy a veřejné služby na celostátní, regionální a místní úrovni	205	194	194	95%
68000	Počet institucí podpořených za účelem zavedení opatření	270	604	80	30%
68004	Počet institucí podpořených za účelem zavedení opatření v oblasti moderního řízení lidských zdrojů	171	345	0	0%
80500	Počet napsaných a zveřejněných analytických a strategických dokumentů (vč. evaluačních)	300	965	123	41%

Zdroj: Sestava indikátorů ve vazbě na SC (záložka Program MS2014+). Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 8. 3. 2019.

Sestava indikátorů projektů SC (záložka Projekty MS 2014+). Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 8. 3. 2019.

Tabulka 52: Plnění vybraných výsledkových indikátorů – IP 4.1 SC 2

Kód indikátoru	Název indikátoru	Cílová hodnota	Hodnota závazku	Dosažená hodnota	Plnění cíle
62600	Účastníci, kteří získali kvalifikaci po ukončení své účasti	16 600	7 495	538	3%
68010	Počet institucí, které s podporou ESF úspěšně zavedly opatření	216	NR	0	0%
68014	Počet institucí, které s podporou ESF úspěšně zavedly opatření v oblasti moderního řízení lidských zdrojů	135	NR	0	0%
68020	Počet institucí, které s podporou ESF zavedly opatření	81	225	0,48 ⁷⁷	1%
68024	Počet institucí, které s podporou ESF zavedly opatření v oblasti moderního řízení lidských zdrojů	63	108	0	0%

Zdroj: Sestava indikátorů ve vazbě na SC (záložka Program MS2014+). Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 8. 3. 2019.

Sestava indikátorů projektů SC (záložka Projekty MS 2014+). Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 8. 3. 2019.

V rámci druhého specifického cíle investiční priority 4.1 Profesionalizovat veřejnou správu zejména prostřednictvím zvyšování znalostí a dovedností jejich pracovníků, rozvoje politik a strategií v oblasti lidských zdrojů a implementace služebního zákona má nenulové plnění cíle výsledkový indikátor 62600 – Účastníci, kteří získali kvalifikaci po ukončení své účasti, který vykazuje 3 procenta a indikátor 68020 – Počet institucí, které s podporou ESF zavedly opatření, který vykazuje 1 procento. Ostatní vybrané výsledkové indikátory zatím nevykazují žádné plnění.

V souvislosti s indikátorem 62600 je situace analogická tomu, co je výše uvedeno u indikátoru 60000. Řídicí orgán OPZ i v případě indikátoru 62600 zatím předpokládá jeho naplnění. U ostatních indikátorů uvedených v tabulce výsledkových indikátorů ke SC 4.1.2 se předpokládá jejich vykazování až na konci realizace jednotlivých projektů.

Evaluační aktivity

Evaluační šetření zaměřená na proces a výsledky intervencí podpořených v rámci investiční priority 4.1 OPZ nejsou členěna do specifických cílů 4.1.1 a 4.1.2, především z důvodu jejich velmi těsného propojení obou cílů na úrovni výzev i jednotlivých projektů.

Z hlediska hodnocení přínosů intervencí realizovaných v rámci specifických cílů 4.1.1 a 4.1.2 lze rozdělit realizované evaluační aktivity do tří skupin. První skupinou jsou projekty, které naplňují Strategický rámec rozvoje veřejné správy 2014–2020, tedy projekty podpořené z výzvy 03_15_019. Povinnost realizovat evaluaci na základě pěti evaluačních kritérií (účelnost, účinnost, úspornost/hospodárnost, užitečnosti a udržitelnost) mají všechny projekty, jejichž celkové způsobilé výdaje jsou vyšší než 50 mil. Kč.

⁷⁷ Podpořena byla jedna instituce, přičemž hodnota 0,48 znamená procentuálně podíl ve vztahu k SC 4.1.2.

Tabulka 53: Projekty z výzvy 019 OPZ, u kterých je povinná sebeevaluace

Registrační číslo projektu	Příjemce	Název projektu CZ
03_15_019/0010159	Svaz měst a obcí České republiky	Efektivní řízení rozvoje obcí jako základní předpoklad efektivnosti výkonu veřejné správy a poskytování veřejných služeb z úrovně obcí
03_15_019/0000125	Ministerstvo vnitra	Implementační jednotka Strategického rámce rozvoje veřejné správy České republiky pro období 2014 - 2020
03_15_019/0000741	Ministerstvo vnitra	Kompetenční centrum metodického, procesního a projektového řízení MV ČR II
03_15_019/0002747	Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR	Metodická optimalizace a zefektivnění systému úhrad nemocniční péče v ČR
03_15_019/0002748	Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR	Centrum pro rozvoj technologické platformy registrů Národního zdravotnického informačního systému, modernizace vytěžování jejich obsahu a rozšíření jejich informační kapacity (Rozvoj technologické platformy NZIS)
03_15_019/0006173	Ministerstvo vnitra	Podpora profesionalizace a kvality státní služby a státní správy
03_15_019/0003017	Svaz měst a obcí České republiky	Posilování administrativní kapacity obcí na bázi meziobecní spolupráce
03_15_019/0004225	Ministerstvo vnitra	Využívání prvků procesního řízení a zavedení standardů pro výkon prioritních agend veřejné správy
03_15_019/0008164	Ministerstvo vnitra	Efektivní rozvoj a posilování kompetencí lidských zdrojů II

Zdroj: MS2014+

Jedná se o projekty, které jsou vzhledem k svému systémovému charakteru, naplánovány většinou tak, aby trvaly po dobu platnosti klíčového Strategického rámce rozvoje veřejné správy 2014 – 2020. Z tohoto důvodu zatím v rámci těchto strategických cílů nejsou k dispozici výsledky hodnocení jejich přínosu pro cílové skupiny i veřejnou správu jako celek.

Druhou skupinou projektů, které naplňují specifické cíle 4.1.1 a 4.1.2 jsou projekty organizačních složek státu, které nemají primární vazbu na naplňování Strategického rámce rozvoje veřejné správy 2014 – 2020. Jedná se o dílčí intervence podporované v rámci výzvy 03_15_025.

Jednou z podporovaných aktivit v rámci specifického cíle 4.1.1 je zkvalitnění projektového řízení ve veřejné správě. Jako nástroj pro zlepšení fungování projektového řízení je prostřednictvím OPZ podporován vznik a kvalitativní rozvoj projektových kanceláří⁷⁸. Oddělení evaluací MPSV ve spolupráci s oddělením projektů veřejné správy I MPSV realizovalo na podzim 2017 pro interní potřeby evaluační šetření ve vztahu k činnosti projektových kanceláří financovaných prostřednictvím OPZ.

⁷⁸ Od 1. 2. 2018 je podporován v rámci výzvy 03_15_025 pouze vznik nových projektových kanceláří.

Z šetření vyplynulo, že činnost projektových kanceláří financovaných z OPZ je hodnocena zástupci útvarů, kterým projektové kanceláře poskytují metodickou a další podporu, pozitivně. Pozitivní hodnocení fungování projektových kanceláří se vztahovalo především k metodické podpoře ve fázi přípravy projektu a metodické podpoře ve fázi samotné realizace projektu.

Třetí skupinou projektů naplňujících specifické cíle 4.1.1 a 4.1.2 jsou projekty územních samosprávných celků, jejich příspěvkových organizací, dobrovolných svazků obcí apod. V současné době probíhá dotazníkové šetření zaměřené na přínosy aktuálně končících projektů v prvních dvou výzvách pro tento typ příjemců (výzvy 03_15_033 pro ÚSC mimo Prahu a k ní analogická výzva 03_15_034 pro ÚSC v rámci Hlavního města Prahy). Předmětem evaluačního šetření je vedle přínosu vzdělávacích aktivit pro účastníky kurzů realizovaných v rámci těchto projektů také proces implementace jednotlivých projektů nebo zhodnocení výsledků zavádění metod kvality řízení a dalších nástrojů pro zvýšení efektivity veřejné správy na úrovni ÚSC.

4 Zdroje

EUROSTAT. *Youth unemployment rate by sex and NUTS 2 regions*. Ec.europa.eu, 2017 [cit. 1. 3. 2019]. Dostupné online z https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/product?code=yth_empl_110.

EVROPSKÁ KOMISE. *Evropský semestr 2019: Posouzení pokroku ve strukturálních reformách a v předcházení a nápravě makroekonomické nerovnováhy a výsledky hloubkových přezkumů strukturálních reforem podle nařízení (EU) č. 1176/2011 - Zpráva o České republice 2019*. Ec.europa.eu, 2019 [cit. 1. 3. 2019]. Dostupné online z https://ec.europa.eu/info/publications/2019-european-semester-country-reports_cs.

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČESKÉ REPUBLIKY (MPSV ČR). *Operační program Zaměstnanost 2014–2020 revize č. 2*. Esfcr.cz, 2019 [cit. 1. 3. 2019]. Dostupné online z <https://www.esfcr.cz/operacni-program-zamestnanost/-/dokument/799029>.

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČESKÉ REPUBLIKY (MPSV ČR). *Sociální inovace 2014. Šetření sociálně inovačních kapacit v České republice*. Esfcr.cz, 2015 [cit. 1. 3. 2019]. Dostupné online z <https://www.esfcr.cz/documents/21802/4541458/Soci%C3%A1ln%C3%AD+inovace+2014-2015/a76b8626-677c-45de-b098-25f15be95417>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČESKÉ REPUBLIKY (MMR ČR). *Dohoda o partnerství pro programové období 2014–2020 – Česká republika, 4. revize*. Dotaceeu.cz, 2018 [cit. 1. 3. 2019]. Dostupné online z <https://www.dotaceeu.cz/cs/Evropske-fondy-v-CR/2014-2020/Dohoda-o-partnerstvi>.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČESKÉ REPUBLIKY (MMR ČR). *Makroekonomická a sektorová analýza ČR. Podklad pro ověření rozvojových potřeb Dohody o partnerství*. Praha: MMR ČR, 2019.

ÚŘAD PRÁCE ČR. *Evaluce projektu Nové pracovní příležitosti – společensky účelná pracovní místa (NoPP - SÚPM) - Závěrečná zpráva a Evaluce projektu Nové pracovní příležitosti – veřejně prospěšné práce (NoPP - VPP) – Závěrečná zpráva*, Praha: Úřad práce ČR, 31. 1. 2019.

Interní zdroje

Design služeb pro žadatele v rámci výzev OPZ na podporu sociálních inovací, Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 10. 6. 2018. Dostupné online z <https://www.esfcr.cz/evaluace/-/dokument/8962343>.

Evaluace dětských skupin I (Evaluační zpráva výzev 35 a 36), Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 4. 12. 2017. Dostupné online z <https://www.esfcr.cz/evaluace/-/dokument/7889639>.

Evaluace iniciativy na podporu zaměstnanosti mladých v ČR – průběžná zpráva, Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 23. 1. 2019. Dostupné online z <https://www.esfcr.cz/evaluace/-/dokument/10013818>.

Evaluace pilotního ověření mikrojeslí (Evaluační zpráva výzev 126 a 127), Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 27. 12. 2018. Dostupné online z <https://www.esfcr.cz/evaluace/-/dokument/9904397>.

Evaluace výzvy mezinárodní mobilita pro znevýhodněnou mládež, Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 10. 7. 2018. Dostupné online z <https://www.esfcr.cz/evaluace/-/dokument/9140278>.

Návrh 2. revize Operačního programu Zaměstnanost 2014–2020: Materiál ke schválení MV OPZ. Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 7. 11. 2018.

Strategická evaluace OPZ – relevance. Plán realizace doporučení. Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 27. 6. 2017

Procesní evaluace implementace Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám v rámci Operačního programu Zaměstnanost, Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 24. 1. 2019. Dostupné online z <https://www.esfcr.cz/evaluace/-/dokument/10041152>.

Případové studie CLLD, Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 2019. Dostupné online z <https://www.esfcr.cz/pripadove-studie/komunitne-vedeny-mistni-rozvoj>.

Sestava indikátorů projektů SC (záložka Projekty MS 2014+). Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 4. a 8. 3. 2019.

Sestava indikátorů ve vazbě na SC (záložka Program MS2014+). Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 4. a 8. 3. 2019.

Tabulka Stav realizace OPZ. Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 21. 1. 2019.

Vyhodnocení šetření MAS: nastavení programového rámce OPZ, Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 15. 9. 2017. Dostupné online z <https://www.esfcr.cz/evaluace/-/dokument/7342420>.

Vyhodnocení šetření sociálních podniků (průběžná zpráva): výzva OPZ č. 15 po 12 měsících, Praha: MPSV ČR (ŘO OPZ), 21. 1. 2019. Dostupné online z <https://www.esfcr.cz/evaluace/-/dokument/10018084>.